

**UCHWAŁA NR XLII/648/17
RADY MIASTA MYSŁOWICE**

z dnia 28 września 2017 r.

**w sprawie uchwalenia aktualizacji Miejskiego Programu Rewitalizacji Miasta Mysłowice na lata
2016 - 2020+**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6a ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. z 2016 r., poz. 446 z późn. zm.)

**Rada Miasta Mysłowice
uchwała:**

§ 1. Przyjęcie aktualizacji Miejskiego Programu Rewitalizacji Miasta Mysłowice na lata 2016-2020+ stanowiącego załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Traci moc uchwała nr XXV/405/16 Rady Miasta Mysłowice z dnia 29 września 2016 r. w sprawie uchwalenia Miejskiego Programu Rewitalizacji Miasta Mysłowice na lata 2016 – 2020+.

§ 3. Wykonanie uchwały powierzyć Prezydentowi Miasta Mysłowice.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Miasta
Mysłowice

Grzegorz Łukaszek

Załącznik do uchwały Nr XLII/648/17
Rady Miasta Mysłowice
z dnia 28 września 2017 r.

MIEJSKI PROGRAM REWITALIZACJI MIASTA MYŚLOWICE NA LATA 2016 - 2020+

Aktualizacja
2017 r.

OPRACOWANIE PROGRAMU REWITALIZACJI:

Pod Przewodnictwem Prezydenta Miasta Mysłowice Edwarda Lasoka

ZESPÓŁ DO SPRAW REWITALIZACJI I STRATEGII ROZWOJU MIASTA MYŚLOWICE

Edward Lasok	- Prezydent Miasta - Przewodniczący Zespołu
Grzegorz Brzoska	- I Zastępca Prezydenta
Bernard Pastuszka	- II Zastępca Prezydenta
Grzegorz Łukaszek	- Przewodniczący Rady Miasta
Tomasz Szewczyk	- Naczelnik Wydziału Rozwoju Miasta - Wiceprzewodniczący Zespołu
Marcja Anna Mądry	- Naczelnik Wydziału Gospodarki Nieruchomościami
Adam Padlewski	- główny specjalista w Wydziale Rozwoju Miasta - Koordynator Zespołu
Jacek Klimas	- radny
Wiesław Tomanek	- radny
Eugeniusz Lelonek	- radny
Antoni Zająk	- radny
Wojciech Chmiel	- radny
Maria Musioł	- radna
Katarzyna Podolska	- podinspektor w Wydziale Rozwoju Miasta

URZĄD MIASTA MYŚLOWICE

Iwona Nowak	- Kancelaria Prezydenta Miasta	Krzysztof Marciniak	- Pełnomocnik ds. Osób Niepełnosprawnych
Andrzej Kijanka	- Sekretarz Miasta Mysłowice	Małgorzata Zygmut	- Wydział Architektury i Budownictwa
Lidia Łazarczyk	- Skarbnik Miasta Mysłowice	Mirosław Waszkowiak	- Wydział Ochrony Środowiska
Tomasz Szewczyk	- Wydział Rozwoju Miasta	Ireneusz Lasok	- Wydział Geodezji i Katastru
Edyta Helizanowicz-Oleksy		Tadeusz Witański	- Wydział Komunalny
Przemysław Juroszek		Marcja Anna Mądry	- Wydział Gospodarki Nieruchomościami
Marek Lis	- Wydział Bezpieczeństwa Publicznego i Reagowania Kryzysowego	Cezary Kiereś	- Wydział Organizacyjny
Rafał Oszek	- Wydział Audytu i Kontroli Wewnętrznej	Joanna Łoś	- Kancelaria Rady Miasta
Aleksandra Żołna	- Wydział Edukacji	Rafał Gałuszka	- Wydział Informatyki
Ilona Spis	- Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych	Adam Wróblewski	- Wydział Budżetu
Irena Malcharek	- Wydział Spraw Obywatelskich	Grażyna Wojciechowska	- Wydział Podatków i Opłat Lokalnych
Roman Michalski	- Wydział Inwestycji i Administracji Drogowej	Danuta Zjawieńska	- Wydział Egzekucji Należności Pieniężnych
Bożena Piłarska	- Zespół Radców Prawnych	Jadwiga Sobaś	- Wydział Zamówień Publicznych
		Zdzisław Hudzik	- Zespół Nadzoru Właścicielskiego

RADA MIASTA MYŚLOWICE:

Grzegorz Łukaszek	- Przewodniczący Rady Miasta
Józef Zajkowski	- I Wiceprzewodniczący Rady Miasta
Wiesław Tomanek	- II Wiceprzewodniczący Rady Miasta

Berger Karol Jan	Musioł Maria
Białucha Teresa	Pałka Tomasz
Biolik Krzysztof	Rasek Urszula
Chmiel Wojciech	Sawicki Edmund
Frysztacka Joanna	Sojka Damian
Kańsy Agata	Wajant Jan
Klimas Jacek	Wielkopola Mariusz
Konieczny-Simela Dorota	Wojtowicz Dariusz
Lelonek Eugeniusz	Wrona Tomasz
Mansfeld Dariusz	Zająk Antoni

Koordinacja prac z ramienia Urzędu Miasta Mysłowice:

Tomasz Szewczyk, Przemysław Juroszek – Wydział Rozwoju Miasta

Współpraca:

Jednostki pomocnicze Rady Miasta Stowarzyszenie Centrum Inicjatyw Społecznych Mysłowice

REDAKCJA:

Wydział Rozwoju Miasta w składzie:

Tomasz Szewczyk Przemysław Juroszek Edyta Helizanowicz-Oleksy Janusz Mąka Artur Jedynek

INSTYTUT ROZWOJU MIAST

Maciej Huculak Aleksandra Jadach-Sepioło Tadeusz Kazimierak

Spis treści

Spis treści	3
WPROWADZENIE	5
I. CHARAKTERYSTYKA OBECNEJ SYTUACJI W MIEŚCIE	6
1. Sfera społeczna	6
1.1 Struktura demograficzna i społeczna	6
1.2 Struktura wieku	8
1.3 Wykształcenie	9
1.4 Stan i różnicowanie dochodowości gospodarstw domowych	9
1.5 Struktura organizacji pozarządowych	10
1.6 Stan bezpieczeństwa na terenie miasta	11
1.7 Pomoc społeczna	11
2. Sfera gospodarcza	15
2.1 Analiza podmiotów gospodarczych	15
2.2 Struktura gospodarki miasta	16
2.3 Procesy zachodzące w sferze gospodarczej	17
2.4 Bezrobocie	18
3. Sfera środowiskowa	19
3.1 Powietrze i warunki klimatyczne	19
3.2 Zasoby wodne	20
3.3 Środowisko przyrodnicze	21
3.4 Gospodarka odpadami i ściekami	22
3.5 Tereny zieleni urządzonej. Parki i skwery	23
3.6 Zagrożenia środowiskowe	24
4. Sfera przestrzenno-funkcjonalna	25
4.1 Urbanistyka i zagospodarowanie przestrzenne	25
4.2 Struktura użytkowania terenu	28
4.3 Układ komunikacyjny	29
4.4 Własność gruntów i budynków	30
4.5 Dziedzictwo kulturowe i zabytki	31
5. Sfera techniczna	34
5.1 Zasoby mieszkaniowe	34
5.2 Infrastruktura techniczna	36
II. METODOLOGIA I PROCES WŁĄCZENIA SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ W TWORZENIE PROGRAMU REWITALIZACJI	38
III. DELIMITACJA, ANALIZA OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI	40
1. Proces wyznaczenia obszaru zdegradowanego i wybór obszarów rewitalizacji	40
1.1 Wyznaczanie proponowanych obszarów rewitalizacji przez społeczność lokalną	40
1.2 Charakterystyka obszarów problemowych zaproponowanych do rewitalizacji w trakcie konsultacji społecznych	45
1.3 Analiza miasta w celu wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji	46
1.4 Delimitacja obszaru rewitalizacji	52
2. Charakterystyka obszaru rewitalizacji	55
2.1 Charakterystyka dzielnicy Piasek	58
2.2 Charakterystyka Dzielnicy Stare Miasto	60
2.3 Charakterystyka Dzielnicy Centrum	61
IV. WIZJA, MISJA I CELE PROGRAMU REWITALIZACJI	64
V. NAWIĄZANIE DO STRATEGICZNYCH DOKUMENTÓW DOTYCZĄCYCH ROZWOJU PRZESTRZENNO-SPOŁECZNO-GOSPODARCZEGO MIASTA I REGIONU	66
1. Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „ŚLĄSKIE 2020+”	66
2. Strategia Zrównoważonego Rozwoju Myśłowice 2020+	68
3. Plan zagospodarowania przestrzennego województwa śląskiego	70
4. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Myśłowice	71
5. Dokumenty dotyczące polityk w różnych sektorach społeczno-gospodarczych	73
6. Plany zagospodarowania przestrzennego	76

VI.	PROJEKTY REWITALIZACYJNE.....	78
1.	Analiza zgłoszonych projektów.....	78
1.1.	Projekty rewitalizacyjne zgłoszone dla dzielnicy Piasek.....	78
1.2.	Projekty rewitalizacyjne zgłoszone dla dzielnicy Stare Miasto	79
1.3.	Projekty rewitalizacyjne zgłoszone dla dzielnicy Centrum.....	82
1.4.	Wybór projektów podstawowych.....	83
2.	Szczegółowy opis projektów podstawowych rewitalizacji miejskiej.....	87
3.	Szczegółowy opis projektów dodatkowych.....	108
4.	Ramy realizacji planowanych działań	114
5.	Indykatywne ramy finansowe.....	115
6.	Oczekiwane rezultaty zmian – realizacja wizji rozwoju obszaru rewitalizowanego	117
VII.	SYSTEM WDRAŻANIA.....	118
VIII.	SPOSOBY MONITOROWANIA, OCENY I KOMUNIKACJI SPOŁECZNEJ.....	119
IX.	SPIS TABEL I RYSUNKÓW	120
X.	ZAŁĄCZNIKI.....	121

WPROWADZENIE

Rewitalizacja jest to kompleksowy proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych poprzez działania całościowe (powiązane wzajemnie przedsięwzięcia obejmujące kwestie społeczne oraz gospodarcze lub przestrzenno-funkcjonalne lub techniczne lub środowiskowe), integrujące interwencję na rzecz społeczności lokalnej, przestrzeni i lokalnej gospodarki, skoncentrowane terytorialnie i prowadzone w sposób zaplanowany oraz zintegrowany poprzez program rewitalizacji.

Rewitalizacja polega na objęciu takiego obszaru problemowego kompleksowym wsparciem, które będzie miało formę m.in. pakietu programów i projektów, których realizacja doprowadzi do wyeliminowania problemów występujących w różnych dziedzinach gospodarki miejskiej i stworzenia w ten sposób sprzyjających warunków dla nowych inwestycji i modernizacji tkanki miejskiej. Fundamentem interwencji jest dążenie do rozwiązania problemów społecznych poprzez wykorzystanie specyficznych uwarunkowań danego obszaru i wzmocnienie lokalnych potencjałów we wszystkich sferach oraz wyeliminowanie występujących barier rozwojowych.

Celem rewitalizacji jest poprawa wszystkich aspektów życia mieszkańców miasta, poprzez rewaloryzację stanu środowiska zamieszkania oraz wsparcie rozwoju społecznego i gospodarczego w celu wyjścia ze stanu kryzysowego.

Powiązanie spraw społecznych, gospodarczych i technicznych w procesach rewitalizacji to istota zagadnienia. Rewitalizacja obejmuje działania wszystkich dziedzin życia miasta prowadzące do jednego celu jakim jest rozwój poprzez wzrost gospodarczy, stopniową likwidację problemów społecznych oraz rozwiązanie zagadnień przestrzennych.

Działania rewitalizacyjne są prowadzone w Myśłowicach od roku 2002, kiedy to została przyjęta *uchwała Rady Miasta Myśłowice w sprawie przyjęcia kierunków do programu rewitalizacji Starego Miasta i centrów dzielnic południowych miasta Myśłowice z 2002 r.*

W roku 2005 uchwałą Rady Miasta Myśłowice został przyjęty *Miejski Program Rewitalizacji Miasta Myśłowice na lata 2005 – 2006 ze wskazaniem obszaru Starego Miasta, Centrum, Szopena – Wielka Skotnica, Piasek*. W 2008 r. uchwalono *Miejski Program Rewitalizacji miasta Myśłowice na lata 2008 – 2013*.

Niniejsza aktualizacja programu jest kontynuacją działań w ramach rewitalizacji podejmowanych w Myśłowicach w latach ubiegłych. Obejmuje on rewitalizację nowych terenów przemysłowych, oraz wskazuje na obszary perspektywicznego poszerzenia obszaru rewitalizacji.

Uwzględnia on zmiany społeczne, gospodarcze i przestrzenne będące istotnymi uwarunkowaniami wyjścia ze stanów kryzysowych a w szczególności procesów rewitalizacyjnych. Program realizuje zapisy Strategii Zrównoważonego Rozwoju Miasta Myśłowice do roku 2020, jest komplementarny z Gminnym Programem Opieki nad Zabytkami Miasta Myśłowice na lata 2014-2018 oraz zgodny z innymi dokumentami programowymi przyjętymi w mieście.

I. CHARAKTERYSTYKA OBECNEJ SYTUACJI W MIEŚCIE

Województwo śląskie to przemysłowy region Polski położony w południowej części kraju, w dorzeczu górnego biegu trzech największych polskich rzek: Wisły, Odry i Warty. Obszar cechuje zróżnicowana rzeźba terenu obejmująca: Wyżynę Krakowsko - Częstochowską, Wyżynę Śląską, Kotlinę Oświęcimsko - Raiborską, Nizinę Śląską, Beskid Zachodni i Pogórze Śląskie.

Mysłowice są gminą miejską, a od 1999 r. miasto pełni funkcje powiatu grodzkiego, wchodzącego w skład województwa śląskiego.

Miasto znajduje się w południowo – wschodniej części policentrycznego obszaru zurbanizowanego (konurbacji) dotychczas określanej jako Gómośląski Okręg Przemysłowy (GOP) lub zamiennie aglomeracja katowicka, którą obok Mysłowic tworzy 13 miast na prawach powiatu: Bytom, Chorzów, Dąbrowa Górnicza, Jaworzno, Gliwice, Katowice, Piekary Śląskie, Ruda Śląska, Siemianowice Śląskie, Sosnowiec, Świętochłowice, Tychy, Zabrze.

Zgodnie z planem zagospodarowania województwa śląskiego Mysłowice wchodzą w skład Aglomeracji Gómośląskiej. Według tego dokumentu, w skład aglomeracji wchodzi 24 miasta: Katowice, jako ośrodek centralny w randze ośrodka europejskiego, 6 miast będących ośrodkami ponadlokalnymi (w tym Mysłowice) oraz 7 miast – ośrodków lokalnych.

W obrębie Konurbacji Katowickiej (Gómośląskiej) Mysłowice stanowią fragment wschodniego rdzenia konurbacji. Dla procesów demograficznych zachodzących w mieście istotne jest to, że już na terenie gminy rdzeń konurbacji przechodzi w tzw. strefę peryferyjną. Wpływa to na kształtowanie się regionalnych procesów suburbanizacji i przestrzennych przemieszczeń ludności. Wyraźnie warunkuje tendencje ośrodkowe w strefie peryferyjnej. Stąd też dualny obraz struktury osadniczej miasta Mysłowice.

Mysłowice są usytuowane w odległości 10 km od największego miasta aglomeracji i administracyjnej stolicy województwa śląskiego - Katowic. Atrakcyjne położenie, dobrze rozwinięta infrastruktura miejska, duży potencjał gospodarczy i chłonny rynek to atuty Miasta (w promieniu kilkudziesięciu kilometrów od Centrum Miasta mieszka prawie 3 mln osób). Lokalizacja miasta sprzyja rozwojowi działalności, która stanowić może logistyczne zaplecze dla działalności na obszarze całej południowej Polski. Na terenie Miasta istnieje możliwość nabycia atrakcyjnych działek pod budownictwo mieszkaniowe i przemysłowe.

Mysłowice położone są przy skrzyżowaniu głównych transeuropejskich korytarzy transportowych i komunikacyjnych wchodzących w skład sieci TEN-T. Na dalszy wzrost atrakcyjności inwestycyjnej miasta może wpłynąć rozwój korytarzy łączących porty leżące nad Morzem Adriatyckim (Koper, Triest, Wenecja, Rawenna) z portami bałtyckimi (Gdańsk, Gdynia, Szczecin, Świnoujście). Z północy na południe przed miastem droga krajowa nr 1, łącząca poprzez przystanie promowe Skandynawię z południem Europy. Z zachodu na wschód biegnie droga krajowa nr 4 – jeden z najważniejszych szlaków komunikacyjnych między Unią Europejską, Ukrainą, Rosją i innymi południowymi państwami Wspólnoty Niepodległych Państw.

Miasto graniczy wyłącznie z gminami miejskimi:

- Katowice,
- Sosnowiec,
- Jaworzno,
- Imielin,
- Łędziny.

Mysłowice, będące jednym z ośrodków regionu są miastem na prawach powiatu, obejmującym swoją powierzchnią 6562 ha. Według danych GUS, na 31 XII 2015 roku miasto liczyło 74 851 mieszkańców. Gęstość zaludnienia w mieście wynosi 1140 osób/km². Rozmieszczenie ludności jest dosyć nierównomierne – $\frac{2}{3}$ mieszkańców za mieszkuje w północnej, bardziej zurbanizowanej części miasta.

1. Sfera społeczna

1.1 Struktura demograficzna i społeczna

Według danych GUS faktyczny stan zaludnienia Mysłowic wynosi 74 851 osób (stan na 31.12.2015r.). Kobiety stanowią 51,6% mieszkańców (38 612). Według danych PESEL na koniec 2015r. osób stale zameldowanych na terenie Mysłowic było 72013 osób.

Struktura mieszkańców według ekonomicznych grup wieku przedstawia się następująco:

- ludność w wieku przedprodukcyjnym – 13 020 (17,4%)
- ludność w wieku produkcyjnym – 47 876 (64%)
- ludność w wieku poprodukcyjnym – 13 955 (18,6%)

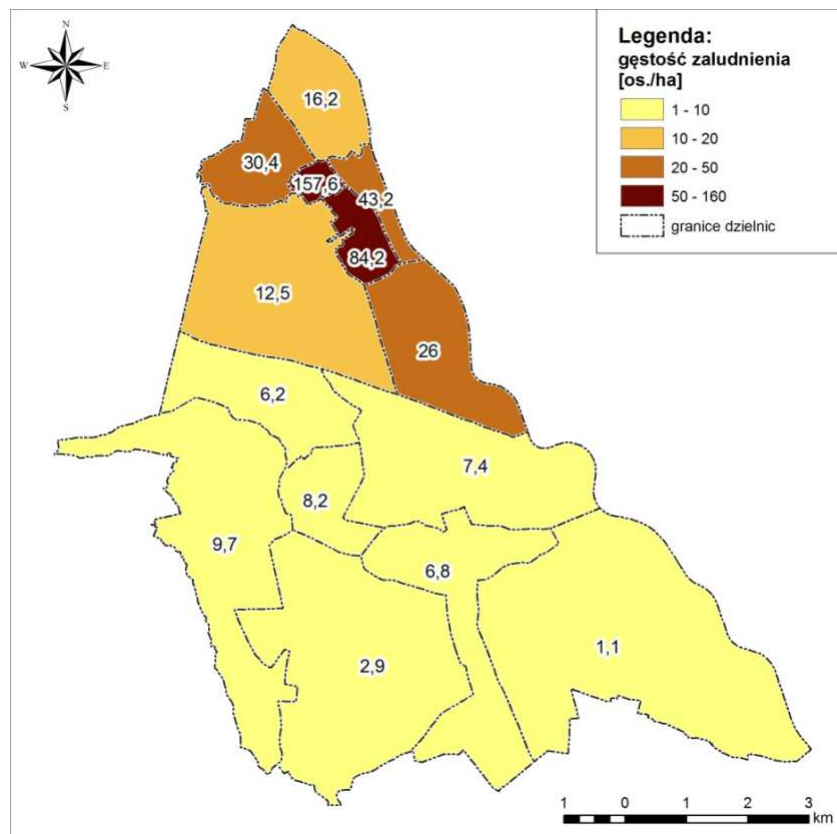
Przyrost w 2015r. wyniósł -0,1 na 1000 ludności. W odniesieniu do województwa śląskiego przyrost naturalny w Mysłowicach kształtuje się na poziomie wyższym od przeciętnej dla regionu.

W Mysłowicach w dziesięciu ostatnich latach saldo migracji ulegało zmianom, osiągając jednak w każdym roku wartość ujemną. W tym czasie największą (ujemną) wartość odnotowano w 2006 r. (-2,1 na 1000 ludności). W dwóch następnych latach saldo znacznie zmalało –

do -0,2 na 1000 mieszkańców. Od 2009r. odpływ ludzi za częściej pogłębiać, w czego konsekwencji ujemne saldo za często wzrastać i oscyluje w granicach -1,4 do -1,7 na 1000 mieszkańców. W ruchu wewnętrznym saldo migracji było zmienne do 2008 r. Po tym czasie, pozostaje ono ujemne. W ruchu zagranicznym saldo migracji stale wykazuje wartości ujemne. Wyraźną tendencję spadkową zastąpił od 2011 r. trend wzrostowy. W 2015 roku saldo migracji wyniosło 0.

Przedziałna gęstość zaludnienia dla całego miasta wynosi 11,45 osób na ha. W północnej części Mysłowic (na północ od korytarza autostrady A-4) mieszka nie ma 70% mieszkańców miasta. Przedziałna gęstość zaludnienia wynosi tam ok. 27 os/ha, a w osiedlu Szopna – Wielka Skotnica dochodzi nawet do 160 os/ha.

Rys. 1 Gęstość zaludnienia w Mysłowicach wg dzielnic w 2013 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

W południowych rejonach miasta mieszka 30% ludności miasta, a gęstość zaludnienia nie jest duża – około 5,1 os/ha. Najbardziej zaludnionym osiedlem w tej części miasta jest osiedle Wesola, gdzie gęstość zaludnienia dochodzi do 9,7 os/ha.

W ostatnich latach utrzymuje się tendencja spadkowa liczby ludności w mieście. Jedynym wyjątkiem był rok 2009, kiedy wystąpił wzrost liczby ludności. Po nim kolejne lata, to znów spadek tej wartości. Zjawisko spadku liczby ludności aktualnie jest powszechne, za równo w kraju jak i w województwie śląskim. Zmniejszanie się liczby ludności wynika z ubytku naturalnego oraz z ujemnego salda migracji. W Mysłowicach daje się jednak zauważyć w ostatnich latach spadek dynamiki tego zjawiska.

Tabela 1 Prognoza liczby ludności w Mysłowicach na tle woj. śląskiego

	2015	2020	2025	2030	2035
Województwo Śląskie	4570849	4447088	4338218	4202147	4052187
Rok 2013 = 100	100	97,3	94,9	91,9	88,7
Mysłowice	74851	73611	72502	70834	68928
Rok 2013 = 100	100	98,3	96,9	94,6	92,1

Źródło: Bank Danych Lokalnych, dane GUS i bazy z ewidencji PESEL

Według przewidywań GUS liczba ludności Mysłowic będzie obniżać się. Do roku 2020 proces ten będzie stosunkowo jeszcze powolny – ubytek mieszkańców ma wynieść ok.1,5 tys. osób, czyli ok. 2 (w tym samym czasie liczba ludności woj. śląskiego zmniejszy się o ok. 3,7%). Do roku 2035 liczba ludności Mysłowic ma zmniejszyć się o ponad 6 tys. osób, czyli o ok. 8,2 % stanu z 2015 r. (dla porównania w skali województwa spadek zaludnienia miałyby osiągnąć 12,2%). W pierwszej fazie można przewidywać najsilniejszy spadek zaludnienia w dzielnicach o najstarszej strukturze demograficznej.

1.2 Struktura wieku

Analiza struktury ludności według wieku i płci pozwala określić typ demograficzny społeczności (młody, stary lub zastojujowy) oraz wskazać jakiego rodzaju konsekwencje mogą wynikać z tak ukształtowanej struktury demograficznej dla polityki społecznej oraz z potrzeb w zakresie inwestycji komunalnych.

Mysłowice są miastem zróżnicowanym przestrzennie pod względem struktury demograficznej. Najstarszym demograficznie osiedlem jest Szopena – Wielka Skotnica, posiadające najwyższy odsetek mieszkańców w wieku powyżej 65 lat (24,0 %). W osiedlach takich jak: Szopena – Wielka Skotnica, Janów Miejski – Ćmok, Bończyk-Tuwima oraz Brzęczkowice - Słupna osoby powyżej 45 roku życia stanowią 45-50% ludności. Jednocześnie udział dzieci i młodzieży do 20 roku życia w ogólnej liczbie mieszkańców wynosi w tych osiedlach mniej niż 17%. Najmniejszy odsetek ludności w wieku powyżej 65 lat (ok. 8%) występuje na osiedlu Brzęczkowice – Słupna, gdzie z kolei dominuje ludność w wieku 45 – 54 lata (ponad 18%), i Larysz-Hajdowizna (ok. 11,5%)

Najmłodszymi pod względem demograficznym osiedlami są: Larysz-Hajdowizna, Stare Miasto, Morgi i Krasowy, gdzie udział dzieci i młodzieży do 20 lat przekracza 23%.

Tabela 2 Struktura wieku mieszkańców według osiedli

DZIELNICA (Osiedle)	Liczba ludności ogółem	Odsetek ludności w wieku:									
		0-4	5-9	10-14	15-19	20-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65 i więcej
OS. BOŃCZY-TUWIMA	5954	4,3	4,1	3,4	4,0	5,9	19,0	11,6	17,2	17,1	13,3
OS. BRZEZINKA	4960	5,6	5,3	4,4	5,0	6,3	16,5	14,4	13,1	14,6	14,9
OS. BRZĘCZKOWICE I SŁUPNA	9673	4,7	4,1	3,6	3,9	7,7	20,0	10,8	18,5	18,9	7,9
OS. CENTRUM	9428	4,7	5,1	4,5	5,2	6,4	15,7	14,5	12,9	13,4	17,7
OS. DZIEĆKOWICE	1378	5,2	4,8	4,9	5,0	6,4	16,6	12,4	15,8	12,0	16,9
OS. JANÓW MIEJSKI- ĆMOK	8853	4,3	4,2	3,6	4,1	6,4	17,0	13,2	14,5	17,9	15,0
OS. KOSZTOWY	3484	5,1	5,0	4,8	4,3	6,4	15,4	14,3	12,6	14,8	17,2
OS. KRASOWY	2876	4,9	6,3	6,3	6,2	6,1	15,0	16,0	14,3	11,3	13,6
OS. LARYSZ-HAJDOWIZNA	1547	7,4	7,6	5,8	5,8	6,0	15,6	17,1	12,1	11,3	11,4
OS. MORGI	2143	5,7	6,6	5,7	5,8	5,5	15,2	16,5	13,5	11,9	13,6
OS. PIASEK	3825	4,2	4,9	4,9	6,0	7,2	16,7	13,6	14,7	14,3	13,3
OS. STARE MIASTO	3645	6,4	6,1	6,0	6,7	7,1	16,0	13,8	12,7	12,2	12,9
OS. SZOPENA-WIELKA SKOTNICA	6374	4,0	4,2	3,8	4,7	5,7	14,5	13,8	12,7	12,5	24,0
OS. WESOŁA	7873	5,3	5,0	4,6	5,5	8,0	17,1	13,1	17,3	12,0	12,2

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z ewidencji PESEL (2015r.)

Charakter struktury demograficznej wskazuje na demograficzne starzenie się społeczeństwa – świadczy o tym wysoki udział ludności w wieku poprodukcyjnym (65 i więcej lat). Za próg młodości przyjmuje się 10% udział tej ludności, natomiast w Mysławicach wskaźnik ten wynosi 14,6%. Równocześnie od 2006 r. na niskim poziomie utrzymuje się odsetek młodzieży poniżej 15 roku życia – w 2006 r. 14,1%, 2013 -14,4%.

Struktura demograficzna Mysławic cechuje się występowaniem wyraźnych wyżów i niżów demograficznych. Starszy wyż demograficzny obejmuje osoby w wieku 50-59 lat, a młodszy w wieku 25-34 lat.

Wyraźne wyższe w strukturze wieku oraz starzenie się społeczeństwa Mysławic wskazuje na możliwość wystąpienia następujących skutków dla planowania przestrzennego:

- „starszy” wyż demograficzny za około 10 lat wejdzie w wiek poprodukcyjny, co może skutkować potrzebą rozbudowy infrastruktury społecznej na potrzeby osób starszych,
- „młodszy” wyż demograficzny wchodzi aktualnie w wiek produkcyjny, czego efektem jest rosnąca potrzeba nowych miejsc pracy.

1.3 Wykształcenie

Struktura wykształcenia w Mysławicach jest bardzo zbliżona do struktury wykształcenia ludności województwa śląskiego. Jednak poziom wykształcenia jest niższy niż przeciętnie w Katowicach.

Tabela 3 Struktura wykształcenia mieszkańców Mysławic na tle woj. śląskiego i Katowic

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	wyższe	policealne	średnie	Zasadnicze zawodowe	Podstawowe ukończone i gimnazjalne	Podstawowe nieukończone	nie ustalono
Mysławice [tys.]	66,2	10,3	1,6	21,3	17,2	12,5	0,5	2,8
[%]	100%	16%	2%	32%	26%	19%	1%	4%
Katowice [tys.]	279,5	66,2	7,8	90,9	54,0	47,6	1,8	11,3
[%]	100%	24%	3%	33%	19%	17%	1%	4%
woj. śląskie [tys.]	4076,7	648,9	105,6	1217,0	1028,0	833,7	36,3	207,3
[%]	100%	16%	3%	30%	25%	20%	1%	5%

*) ludność w wieku 13 lat i więcej

Źródło: Narodowy Spis Powszechny 2011

Według danych Narodowego spisu Powszechnego 2011 w Mysławicach następuje systematyczny wzrost poziomu wykształcenia ludności. Wśród ludności w wieku 20-29 dominuje wykształcenie średnie (50%). Najwięcej osób z wykształceniem wyższym jest w przedziale wiekowym 25-29 lat (około 23,1%). W grupie wieku 30 – 59 lat przeważa wykształcenie średnie i policealne (35,8%) oraz zasadnicze zawodowe (34,8%), natomiast powyżej 60 lat na więcej osób legitymuje się wykształceniem podstawowym (31,5%).

1.4 Stan i zróżnicowanie dochodowości gospodarstw domowych

Przeciętne wynagrodzenie brutto w 2011 r. w Mysławicach wynosiło 3618,74 zł (93% średniej krajowej) i jest niższa niż średnia dla województwa śląskiego, która wynosi 4022,80 zł, oraz dla Katowic (5270,37 zł). Należy jednak zauważyć, że w mieście jest pozytywna tendencja do stałego i dość dynamicznego wzrostu realnego wynagrodzenia.

Tabela 4 Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w Mysławicach na tle woj. śląskiego i Katowic w latach 2009 – 2014

	Ogółem						W % 100% = średnia krajowa					
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Woj. śląskie	3405,18	3528,19	3794,62	3855,26	4022,80	4100,51	102,7	102,7	104,7	103,0	103,7	102,4
Katowice	4494,03	4563,66	5013,92	4966,80	5270,37	5199,41	135,6	132,9	138,3	132,6	135,9	129,9
Mysławice	2795,14	2960,71	3305,37	3461,96	3618,74	3704,34	84,3	86,2	91,2	92,5	93,3	92,5

Źródło: Bank Danych Lokalnych, dane GUS.

Według danych z Narodowego Spisu Powszechnego z 2011 roku 51% gospodarstw domowych w Mysławicach utrzymuje się głównie z dochodów pracy, w tym niemal 24% z pracy w sektorze publicznym (natomiast w pracy w sektorze prywatnym - 28%).

Drugą pod względem liczby grupą są gospodarstwa domowe utrzymujące się głównie z niezarobkowych źródeł utrzymania. Stanowią one 43% ogólnej liczby gospodarstw domowych. W tej liczbie około 42% gospodarstw domowych jako główne źródło utrzymania podaje renty bądź emerytury.

Tabela 5 Gospodarstwa domowe wg źródeł utrzymania w Myśłowicach

Źródło utrzymania	Liczba gospodarstw domowych	% wśród gospodarstw domowych łącznie
Dochody z pracy	14761	51,16%
W tym:	6709	23,25%
- w sektorze publicznym		
- w sektorze prywatnym	8052	27,91%
W tym:		
- najemnej	6552	22,71%
- na rachunek własny	1500	5,20%
Niezarobkowe źródła utrzymania	12395	42,96%
W tym:	2037	41,72%
- renta i emerytura		
- pozostałe	358	1,24%
Dochody z własności	18	0,06%
Na utrzymaniu	70	0,24%
Nie ustalono	984	3,41%
OGÓŁEM:	28853	100%

Źródło: Narodowy Spis Powszechny 2011 r.

1.5 Struktura organizacji pozarządowych

Obecnie w Myśłowicach działa 175 organizacji pozarządowych, są to stowarzyszenia, fundacje, kluby sportowe, ochotnicze straże pożarne, jednak często trudno zaklasyfikować je do jednego rodzaju działalności, gdyż organizacje pozarządowe podejmują wiele działań.

Tabela 6 Działania podejmowane przez organizacje pozarządowe

Rodzaj działalności	Liczba organizacji pozarządowych
Sport, turystyka i kultura fizyczna	67
Oświata i edukacja	31
Pomoc społeczna	26
Działanie na rzecz osób z niepełnosprawnością	18
Ochrona i promocja zdrowia	17
Przeciwdziałanie bezrobociu	15
Kultura i sztuka	15
Przeciwdziałanie patologiom	11
Ochrona środowiska	8
Inne	5

Źródło: Opracowanie własne na podstawie bazy organizacji pozarządowych bazy.ngo.pl

Zgodnie z Programem współpracy samorządu miasta Myśłowice z organizacjami pozarządowymi w 2015 r. jego realizacja ma na celu podejmowanie zadań dla dobra miasta i jego mieszkańców, a także tworzenie warunków do rozwoju aktywności i samoorganizacji społeczności lokalnej Miasta. Jako cele szczególone Programu współpracy wskazano:

- funkcjonowanie sprawnego i zintegrowanego sektora organizacji pozarządowych, w tym:
  - tworzenie warunków do wzmacniania istniejących organizacji pozarządowych, integracji wewnątrz sektora pozarządowego oraz powstania nowych organizacji i inicjatyw obywatelskich, m.in. poprzez utworzenie Centrum Organizacji Pozarządowych, utworzenie Powiatowej Rady Pożytku Publicznego,
  - upowszechnianie i wdrażanie idei wolontariatu,
- wzmacnianie współpracy partnerów lokalnej polityki społecznej,
- aktywizacja sektora organizacji pozarządowych w realizacji zadań przy współpracy z administracją publiczną,
- zwiększanie partycypacji organizacji pozarządowych w konsultowaniu projektów aktów normatywnych w dziedzinach dotyczących sfery zadań publicznych i dziedzinach dotyczących obszaru ich działalności statutowej,
- zwiększanie udziału mieszkańców w rozwiązywaniu lokalnych problemów,
- budowanie społeczeństwa obywatelskiego poprzez wzmocnienie w świadomości społecznej poczucia odpowiedzialności za wspólnotę lokalną, swoje otoczenie i tradycję,
- wprowadzenie nowatorskich i bardziej efektywnych działań dzięki dobremu rozpoznaniu występujących potrzeb,

- promocja organizacji pozarządowych działających w Mieście.

Jednocześnie określono 27 zadań priorytetowych, o których realizację mogły ubiegać się organizacje pozarządowe. Większość z nich ze względu na problemy występujące na obszarze kryzysowym realizowana jest właśnie tam, skupiając lokalne organizacje pozarządowe.

Współpraca miasta z organizacjami pozarządowymi przebiega w dwóch formach: finansowej i pozafinansowej.

W 2014 r. współpraca finansowana polegała na wspieraniu i powierzaniu realizacji zadań w sferze publicznej wskazanych w Programie współpracy. Struktura podmiotów udzielających dotacji pokazuje, jak szeroki był zakres działań: Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych, Kancelaria Prezydenta Miasta, Wydział Gospodarki Komunalnej, Wydział Edukacji, Kultury i Sportu oraz Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej. Podpisano 46 umów na realizację zadań publicznych – w trybie konkursowym i pozakonkursowym.

1.6 Stan bezpieczeństwa na terenie miasta

Władze Samorządowe spośród wielu zadań, jakie nakłada na nie ustawa, stawiają w pierwszym szeregu bezpieczeństwo publiczne. W mieście działania w zakresie bezpieczeństwa opierają się na „Programie zapobiegania przestępczości oraz ochrony bezpieczeństwa obywateli i porządku publicznego w mieście Myśłowice na lata 2014 – 2017”.

Zapewnieniem bezpieczeństwa publicznego oraz przeciwdziałaniem zagrożeniom zajmują się w Myśłowicach następujące instytucje:

- Komenda Miejska Policji nie posiada na swoim terenie posterunków, a jedynie punkty konsultacyjne dzielnicowych, które znajdują się na osiedlach:
  - Janów –Ćmok – ul. Mikołowska,
  - Brzezinka – ul. Brzezińska,
  - Brzęczkowice – ul. Korfanteo,
  - Wesoła – ul. Pocztowa,
  - Morgi – ul. Wybickiego,
  - Piasek – ul. Gwarków,
- Prokuratura Rejonowa i Sąd Rejonowy,
- Straż Miejska,
- Państwowa Straż Pożarna (Komenda Miejska) – wraz z wchodzącą w jej skład Jednostką Ratowniczo – Gaśniczą oraz istniejącymi 3 jednostkami OSP (Kosztowy, Dzieńkowiце, Janów),
- Wydział Bezpieczeństwa Publicznego i Reagowania Kryzysowego Urzędu Miasta Myśłowice.

Na podstawie sondy „Bezpieczny Śląsk”, przeprowadzanej przez Wojewódzką Komendę Policji w Katowicach, za obszary najbardziej niebezpieczne w odczuciu mieszkańców uznawane są dzielnice:

- Stare Miasto i Centrum (szczególnie obszar dworca PKP, rejon ulic Górnicza, Robotnicza, Miarki, Słupiecka i Lompy),
- Wesoła,
- Brzęczkowice,
- Bończyk – Tuwima.

W uzasadnieniu uczestnicy sondażu najczęściej podają, iż są to tereny szczególnego chuligaństwa, kradzieży, alkoholizmu i sprzedaży narkotyków.

1.7 Pomoc społeczna

Według informacji zebranych w 2015r. przez Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych w Myśłowicach 1706 rodzin objętych jest pomocą społeczną, czyli 4051 osób, które stanowią 5,6% ogólnej liczby mieszkańców.

Za najistotniejsze problemy dotyczące lokalną społeczność uznaje się:

- ubóstwo,
- bezrobocie,
- niewydolność wychowawczą rodzin,
- bezdomność,
- niepełnosprawność,
- uzależnienia,
- przestępczość i przemoc w rodzinie.

Tabela 7 Przyczyny przyznawania pomocy społecznej w 2015 roku

	Bezrobocie	Niepełnosprawność	Długotrwała lub ciężka choroba	Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	Wieloletniość	Alkoholizm, narkomania	Suma
Janów Miejski-Ćmok	31	26	21	9	5	3	95
Brzezinka	78	66	69	43	15	6	277
Larysz-Hajdowizna	14	8	8	5	4	0	36
Bończyk-Tuwima	19	22	29	4	4	1	79
Krasowy	16	11	13	3	2	0	45
Wesoła	43	33	37	29	13	3	158
Piasek	60	21	33	28	7	13	162
Dzieńkowice	7	11	5	1	1	0	25
Kosztowy	21	13	12	5	1	2	54
Brzęczkowice	59	63	45	27	5	2	201
Szopena – Wielka Skotnica	70	68	62	33	7	10	250
Morgi	8	6	6	5	2	8	35
Centrum	194	156	146	71	26	14	607
Stare Miasto	178	108	126	51	43	53	559

Źródło: dane udostępnione z Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej

Istotnym zagadnieniem z zakresu spraw społecznych są problemy życiowe osób z niepełnosprawnością, za tem działania priorytetowe powinny uwzględniać potrzeby także osób z niepełnosprawnością, gwarantując im tworzenie równych szans w życiu społecznym. Miasto Myśłowice realizuje szereg działań na rzecz tej grupy społecznej. W ostatnich latach działania te ujęte były w Programie działań na rzecz osób z niepełnosprawnością „Myśłowice bez barier”.

Według danych z Narodowego Spisu Powszechnego z 2011 r. w mieście było ponad 8 tys. osób z niepełnosprawnością, z czego co czwarty korzystał z pomocy społecznej.

Tabela 8 Niepełnosprawni w Myśłowicach

	Liczba	W tym					
		Kobiety		Niepełnosprawni prawnie ^{*)}		Niepełnosprawni biologicznie	
		liczba	%	liczba	%	Liczba	%
Ogółem	8256	4390	53,2%	5408	65,5%	2848	34,5%

<sup>*) osoba niepełnosprawna prawnie – osoba, która posiada odpowiednie orzeczenie wydane przez organ do tego uprawniony
osoba niepełnosprawna biologicznie – osoba, która takiego orzeczenia nie posiada, lecz odczuwa o graniczenie sprawności w wykonywaniu czynności podstawowych dla swojego wieku (zabawa, nauka, praca, samoobsługa)</sup>

Źródło: Narodowy Spis Powszechny 2011, GUS

W wyniku analizy danych statystycznych, ankiet społecznych oraz obserwacji Miasta pod kątem wyodrębnienia grup społecznych wymagających wsparcia zauważono, że na największe problemy społeczne występują na obszarach:

- gęsto zaludnionych,
- gdzie dominuje stara substancja mieszkaniowa,
- za mieszkałych w głównej mierze przez mieszkańców w wieku poprodukcyjnym,
- o wysokiej stopie bezrobocia,
- gdzie na rastają zjawiska patologii społecznych,
- zwiększonej koncentracji zubożenia społecznego,
- o wyższym wskaźniku przestępczości, przemocy w rodzinie i uzależnień.

Na podstawie badań przeprowadzonych w mieście stwierdzono, że grupy społeczne, które powinna być w głównej mierze objęte wsparciem zamieszkująca teren Centrum i Starego Miasta.

Pomoc społeczna i opieka socjalna

Główną jednostką samorządową w sferze pomocy społecznej jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej. Celem działań Ośrodka jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenia trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie one same pokonać, wykorzystując własne środki, możliwości i uprawnienia.

Główne kierunki działań MOPS to:

- udzielanie zasiłków o charakterze stałym i okresowym, zasiłków rodzinnych i pielęgnacyjnych, pomoc dla kombatantów, specjalistyczne usługi opiekuńcze przysługujące na podstawie przepisów o ochronie zdrowia psychicznego,
- pomoc dla dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych i osób opuszczających niektóre placówki opiekuńcze,
- udzielanie zasiłków pieniężnych dla repatriantów,
- pokrywanie kosztów podstawowej opieki zdrowotnej dla bezdomnych,
- zasiłki celowe, świadczenie usług opiekuńczych,
- dożywianie uczniów szkół podstawowych,
- praca socjalna skierowana na pomoc osobom i rodzinom w odzyskaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie,
- podejmowanie działań zmierzających do ograniczenia skutków niepełnosprawności.

Tabela 9 Podstawowe ogniwa systemu pomocy społecznej

Nazwa	Adres	Liczba osób objętych pomocą
Rodzinna Zastępcza o Charakterze Pogotowia Rodzinnego	ul. Miarki 30/1	11 osób
Ośrodek Interwencji Kryzysowej	ul. Gwarków 24	293 (w tym 27 dzieci) udzielono 2256 porad
Dom Dziennego Pobytu „Złota Jesień”	ul. Świerczyny 1	32 osób
Tymczasowe Schronienie	ul. Strażacka 9	83 mężczyzn
Mieszkanie Chronione Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Mysłowicach	ul. Bytomska 6/1	3 kobiety 6 dzieci
Mieszkania Wspólnotowe Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Mysłowicach	-	24 kobiety 15 dzieci
Miejski Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności	ul. Brzezińska 21	803 (w tym 107 dzieci)
Dom Dziecka	ul. Żeromskiego 2	68 dzieci
Świetlica Profilaktyczno – Wychowawcza	ul. Gwarków 24	-
Warsztaty Terapii Zajęciowej przy Stowarzyszeniu Pomocy Dzieciom Niepełnosprawnym „RADOŚĆ”	ul. Laryska 7	25 osób niepełnosprawnych
Dom Pomocy Społecznej	ul. Reja 54	50 pensjonariuszy
Środowiskowy Dom Samopomocy prowadzony przez Stowarzyszenie Pomocy Niepełnosprawnym „Skarbek”	Ul. Wielka Skotnica 39	30 osób niepełnosprawnych intelektualnie i z zaburzeniami czynności psychicznych

Źródło: Raport o stanie miasta Mysłowice, 2012.

W realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej uczestniczą również organizacje pozarządowe, które w znaczący sposób uzupełniają ofertę usług z zakresu pomocy społecznej i wspierają działania samorządu (m.in. Stowarzyszenie Pomocy Niepełnosprawnym "Skarbek", Polski Komitet Pomocy Społecznej Zarząd Miejski w Mysłowicach, Stowarzyszenie Na Rzecz Ochrony Zdrowia i Pomocy Społecznej, Stowarzyszenie Osób Uzależnionych i Współuzależnionych od Alkoholu i Narkotyków "Nadzieja", CARITAS - Dekanalna Poradnia Charytatywna, Polski Czerwony Krzyż Zarząd Rejonowy w Mysłowicach).

W 2014 r. zadania publiczne z zakresu pomocy społecznej realizowały następujące organizacje:

- Klub Sztuki Sportów Walki „SHOGUN”
- Stowarzyszenie „Truchta z Mysłowice”
- Klub Sportowy „Gómi k 09”
- Klub Tenisa Stołowego
- Klub Sportowy Mysłowicka Siatkówka Kobiet
- Sportowy Klub Jeździecki „JOKAR
- Ludowy Klub Sportowy „Unia Kosztowy”
- Automobilklub Mysłowicki
- Uczniowski Klub Sportowy „JUDO”
- Klub Sportowy Roan Fight Club Mysłowice
- Rzymskokatolicka Parafia Matki Boskiej Bolesnej w Mysłowicach - Bręczkowicach
- Uczniowski Klub Sportowy "Silesia"
- Klub Olimpijczyka przy Zespole Szkół Sportowych
- Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Oddział Miejski Mysłowice

- TOZ w Polsce Schronisko dla Bezdomnych Zwierząt
- Stowarzyszenie Trzeźwościowo-Abstynenckie „Wsparcie”
- Stowarzyszenie Klub Abstynentów „Górnik”
- Mikołowskie Stowarzyszenie Pomocy Psychospołecznej i Profilaktyki „Zmiana”
- Polski Związek Niewidomych Okręg Śląski Koło w Mysłowicach
- Społeczne Towarzystwo Hospicjum Cordis
- Śląski Oddział Okręgowy Polskiego Czerwonego Krzyża
- Parafia Rzymskokatolicka Św. Krzyża
- Caritas Archidiecezji Katowickiej Ośrodek Błogosławionej Karoliny
- Stowarzyszenie Amazonek „Tęcza”
- Parafia Rzymskokatolicka Ścięcia Św. Jana Chrzciciela
- Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom Niepełnosprawnym „Radość”
- Polski Związek Emerytów, Rentistów i Inwalidów
- Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze oddział Mysłowice
- Stowarzyszenie Rodzin Abstynenckich „Ogniwo”
- Stowarzyszenie Pomocy Niepełnosprawnym „Skarbek”
- PLACEK Stowarzyszenie Animacji i Rozwoju Emocjonalnego w Sztuce i Terapii
- Związek Hańcerstwa Polskiego Komenda Śląskiej Chorągwi, Komenda Hufca Mysłowice
- Stowarzyszenie ART IN.

2. Sfera gospodarcza

2.1 Analiza podmiotów gospodarczych

Liczba podmiotów w gospodarce za rejestrowanych w Myśłowicach znacznie odbiega od średniej ogólnopolskiej (jest mniejsza o 12%) oraz wojewódzkiej (jest mniejsza o 6%). Jest to tendencja stała i obserwowana od kilku lat. W badanym okresie 2012-2014 w Myśłowicach nastąpił nieznaczny wzrost tej liczby, podobnie w Jaworznie (o 3%), w Sosnowcu wzrost był śladowy. Biorąc pod uwagę całe województwo, w tym okresie wzrost wyniósł 2,5%, co pokazuje lepszą tendencję dla Myśłowic i Jaworzna.

Tabela 10 Porównanie liczby podmiotów gospodarczych w Myśłowicach i sąsiednich miastach

Nazwa	PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ WG REJESTRU REGON			
	2012	2013	2014	2015
Powiat m.Katowice	44 050	45 073	45 559	46 547
Powiat m.Myśłowice	6 903	7 038	7 102	7 176
Powiat m.Jaworzno	8 017	8 130	8 180	8 337
Powiat m.Sosnowiec	23 776	23 806	23 329	23 249

Źródło: Bank Danych Lokalnych, dane GUS.

Tabela poniżej, pokazuje korzystny dla Myśłowic bilans podmiotów gospodarczych przeliczeniu na 10 tys. Ludności. Myśłowice uzyskują lepszy wynik od większego Jaworzna i bardzo zbliżony do Sosnowca. Podobnie wygląda sytuacja, jeśli weźmiemy pod uwagę mieszkańców w wieku produkcyjnym. Analizując podmioty nowo zarejestrowane, pozycja Myśłowic jest jeszcze korzystniejsza. W tym ujęciu, strata do Sosnowca jest znikoma, przy dalej utrzymującej się przewadze nad Jaworzniem. W Myśłowicach, także wskaźnik podmiotów wyrejestrowanych jest mniejszy, w porównaniu do badanych miast sąsiednich. Wynik lepszy uzyskały jedynie Katowice. Dane te pokazują, że przedsiębiorcy dłużej prowadzą w Myśłowicach swoje działalności, a sięgając z wnioskami głębiej, w mieście panują korzystne warunki do prowadzenia działalności.

Tabela 11 Porównanie liczby podmiotów gospodarczych w Myśłowicach i sąsiednich miastach

Nazwa	podmioty wpisane do rejestru REGON na 10 tys. ludności			podmioty na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym			podmioty nowo zarejestrowane na 10 tys. ludności w wieku produkcyjnym			udział podmiotów wyrejestrowanych w ogólnej liczbie podmiotów wpisanych do rejestru REGON		
	2012	2013	2014	2012	2013	2014	2012	2013	2014	2012	2013	2014
	[-]	[-]	[-]	[-]	[-]	[-]	[-]	[-]	[-]	[%]	[%]	[%]
Powiat m.Katowice	1 434	1 481	1 509	224,7	234,5	241,6	187	185	178	4,9	5,4	6,3
Powiat m.Myśłowice	917	937	946	139,0	143,3	146,3	117	117	122	6,8	6,3	7,5
Powiat m.Jaworzno	850	868	876	129,9	133,2	135,8	121	112	113	6,0	7,2	7,8
Powiat m.Sosnowiec	1 114	1 127	1 115	171,2	175,8	176,6	133	142	124	6,2	7,5	8,6

Wskaźniki dotyczące podmiotów gospodarki narodowej według rejestru REGON - porównanie na przestrzeni lat 2012-2014. Źródło danych: GUS, Bank Danych Lokalnych

Analizując najmniejszą z możliwych form aktywności gospodarczych, a więc jednoosobowe działalności gospodarcze, miasta regionu wykazują podobną dynamikę wzrostu tych form. W przeliczeniu na 1000 ludności, najlepiej wypadają Katowice oraz Sosnowiec. Jaworzno kolejny raz ustępuje wynikiem Myśłowicom.

Tabela 12 Osoby fizyczne prowadzące działalność w Myśłowicach i sąsiednich miastach

Nazwa	osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 1000 ludności			osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 100 osób w wieku produkcyjnym		
	2012	2013	2014	2012	2013	2014
Powiat m.Katowice	90	91	91	14,1	14,5	14,6
Powiat m.Myśłowice	68	69	69	10,3	10,6	10,7
Powiat m.Jaworzno	63	64	64	9,6	9,8	9,8
Powiat m.Sosnowiec	87	88	86	13,4	13,7	13,6

Źródło: Bank Danych Lokalnych, dane GUS

2.2 Struktura gospodarki miasta

O konkurencyjności gospodarki miasta świadczy nie liczba zarejestrowanych podmiotów, a rodzaj prowadzonej przez nie działalności gospodarczej.

W Myśłowicach dominują firmy z sektora handel i naprawy (ok. 29% łącznej liczby podmiotów). Drugą z kolei sekcją gospodarki pod względem liczby podmiotów jest budownictwo, które stanowi ok. 12% ogółu firm. Trzecie miejsce przypada działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej, stanowiącej 9% łącznej liczby podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w mieście.

Należy zauważyć w mieście znaczny udział przedsiębiorców działających w sferze motoryzacyjnej co jest związane przede wszystkim z obecnością na terenie miasta giełdy samochodowej, która jest jednym z największych tego typu przedsięwzięć na terenie aglomeracji gómośląskiej. Jednak większość podmiotów działających branży samochodowej zlokalizowanych jest w bliskim sąsiedztwie giełdy samochodowej.

Tabela 13 Podmioty gospodarki narodowej w Myśłowicach wg sekcji PKD (wg rejestru REGON) 2014 r.

Sektory	Sektory	Liczba podmiotów		Ogółem liczba	% ogólnej liczby podmiotów
		sektor publiczny	sektor prywatny		
G	handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	0	2051	2051	28,9%
F	budownictwo	2	792	794	11,2%
M	działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	2	644	646	9,1%
H	transport i gospodarka magazynowa	0	538	538	7,6%
C	przetwórstwo przemysłowe	0	556	556	7,8%
S	pozostała działalność usługowa i gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	0	447	447	6,3%
Q	Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	10	359	396	5,2%
L	działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	64	247	311	4,4%
K	działalność finansowa i ubezpieczeniowa	0	248	248	3,5%
I	działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	0	255	255	3,6%
P	edukacja	76	178	254	3,6%
J	informacja i komunikacja	0	205	205	2,9%
N	działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	0	191	191	2,7%
R	działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	5	130	135	1,9%
E	dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	2	31	33	0,4%
A	rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	0	29	29	0,4%
O	administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	11	5	16	0,2%
B	górnictwo i wydobywanie	1	13	14	0,2%
D	wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	0	6	6	0,1%
U	organizacje i zespoły eksterytorialne	0	0	0	0,0%
Suma:		173	6925	7098	100%

Źródło: Bank Danych Lokalnych, dane GUS

W celu charakterystyki struktury branżowej gospodarki, jak i oceny jej potencjału, poddano analizie liczbę pracujących w różnych sektorach gospodarki.

Ponad połowa pracujących w Myśłowicach (55%) jest zatrudniona w sektorze przemysłowym, drugim pod względem miejsc pracy w mieście jest sektor usług (pracuje tu około 21% zatrudnionych) obejmujący: Działalność profesjonalną, naukową i techniczną; Administrowanie i działalność wspierającą; Administrację publiczną i obronę narodową, obowiązkowe zabezpieczenia społeczne; Edukację; Opiekę zdrowotną i pomoc społeczną; Działalność związaną z kulturą rozrywką i rekreacją. W sektorze tym w latach 2006-2008 za notowano niewielki wzrost, natomiast od 2008 r. obserwuje się spadek zatrudnienia od 2 do 5,8 % rocznie. Po roku 2012 ponownie odnotowuje się niewielki wzrost. Niewiele mniejszy jest sektor usług obejmujący: Handel; Naprawę pojazdów samochodowych; Transport i Gospodarkę Magazynową – około 19% zatrudnionych. W sektorze tym także w latach 2006-2008 zanotowano niewielki wzrost, natomiast od 2008 r. obserwuje się spadek zatrudnienia od 1,9% do 5,8% rocznie. Po roku 2013 ponownie odnotowuje się niewielki wzrost.

Tabela 14 Struktura zatrudnienia w Myśłowicach w 2014 r.

sektor	liczba zatrudnionych	udział w ogólnej liczbie zatrudnionych
przemysł i budownictwo	11591	55,1%
Pozostałe usługi	4563	21,6%
handel; naprawa pojazdów samochodowych; transport i gospodarka magazynowa; zakwaterowanie i gastronomia; informacja i komunikacja	3892	18,5%
działalność finansowa i ubezpieczeniowa; obsługa rynku nieruchomości	651	3,1%
rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	362	1,7%
RAZEM:	21059	100,0%

Źródło: Bank Danych Lokalnych, dane GUS

Wśród 14 miast GZM, Myśłowice są w na ósmym miejscu wśród ośrodków o największym udziale pracujących w przemyśle, natomiast udział pracujących w usługach stawia Myśłowice w tej w grupie. Proces przeniesienia środka ciężkości gospodarki w kierunku działalności usługowej zachodzi w Myśłowicach wolniej niż w okolicznych miastach. Perspektywa zmiany tej sytuacji w najbliższych latach jest bardzo prawdopodobna i będzie się wiązać z procesem restrukturyzacji górnictwa. Jeżeli jednak proces rozwoju sektora usług nie zaktywizuje się, wystąpią znaczne problemy - zarówno w sferze gospodarczej, jak i społecznej.

2.3 Procesy zachodzące w sferze gospodarczej

Stan i tendencje zmian gospodarki lokalnej w dużej mierze odzwierciedlane są przez zmiany zachodzące w strukturze i liczbie pracujących na terenie miasta.

W latach 90. w Myśłowicach, podobnie jak w całym kraju, nastąpił proces restrukturyzacji gospodarki. Wiele zakładów przemysłowych, przede wszystkim dużych przedsiębiorstw państwowych uległo likwidacji lub przeszło proces restrukturyzacji, często związany ze zmianą struktury własności, profilu działalności, jak również ograniczeniem zatrudnienia. Ostatnie przedsiębiorstwo państwowe działało na terenie miasta do końca 2007 r.

W ostatnich latach liczba pracujących w Myśłowicach ulegała wahaniom. Tendencja wzrostowa liczby pracujących, który utrzymywał się do 2009 r. (przez wcześniejsze 6 lat) została przełamana i od tego roku rejestruje się spadek liczby pracujących, co z pewnością ma swoje przyczyny w ogólnokrajowym kryzysie. W ostatnim czasie daje się zaobserwować korzystne zjawisko wzrostu zatrudnienia w sektorze działalności finansowej i ubezpieczeniowej oraz związanej z obsługą rynku nieruchomości, jak również w działalności obejmującej handel; naprawę pojazdów samochodowych; transport i gospodarkę magazynową; zakwaterowanie i gastronomię; informację i komunikację, a także niewielkim stopniu w sektorze przemysłowym i budownictwie.

Tabela 15 Liczba pracujących w Myśłowicach w głównych sektorach gospodarki w latach 2008 – 2014

sektor	2008	2009		2010		2011		2012		2013		2014	
	liczba	liczba	zmiana % 2008 - 2009	liczba	zmiana % 2009 - 2010	Liczba	zmiana % 2010 - 2011	liczba	zmiana % 2011 - 2012	liczba	zmiana % 2012-2013	Liczba	zmiana % 2013-2014
rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	107	98	-8%	362	269%	362	0%	362	0%	361	0%	362	0%
przemysł i budownictwo	10719	11155	4%	10889	-2%	11285	4%	11512	2%	12079	5%	11591	-4%
handel; naprawa pojazdów samochodowych; transport i gospodarka magazynowa; zakwaterowanie i gastronomia; informacja i komunikacja	3511	4212	20%	4059	-4%	3900	-4%	3302	-15%	3623	10%	3892	7%
działalność finansowa i ubezpieczeniowa; obsługa rynku nieruchomości	744	825	11%	724	-12%	596	-18%	718	20%	630	-12%	651	3%
pozostałe usługi	5353	5209	-3%	4942	-5%	4653	-6%	4560	-2%	4463	-2%	4563	2%
Ogółem	20434	21499	5%	20976	-2%	20796	-1%	20454	-2%	21156	3%	21059	-1%

Źródło: Bank Danych Lokalnych, dane GUS

Tabela 16 Liczba podmiotów gospodarki narodowej w Mysłowicach w latach 2009-2014

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	Zmiana % 2009 – 2014
rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	31	30	27	26	27	29	-6,4%
przemysł i budownictwo	1307	1420	1343	1383	1393	1403	7,3%
pozostała działalność	5593	5867	5403	5494	5618	5670	1,4%
Ogółem	6931	7317	6773	6903	7038	7102	2,5%

Źródło: Bank Danych Lokalnych, dane GUS

2.4 Bezrobocie

Mysłowice, to miasto, gdzie na tle miast sąsiadujących panuje stosunkowo niskie bezrobocie. Obecnie, w większości miast regionu, a także w całym województwie obserwuje się spadek tego wskaźnika. Według danych Powiatowego Urzędu Pracy, w Mysłowicach w 2015 roku widać wyraźny spadek stopy bezrobocia; w początkowych miesiącach roku wynosiła ona ponad 9 % ale już od miesiąca lipca spadła do ponad 7 %. W grudniu 2015 roku wyniosła ona 7,6 % czyli o 1,2 punktu procentowego mniej niż w grudniu 2014 roku.

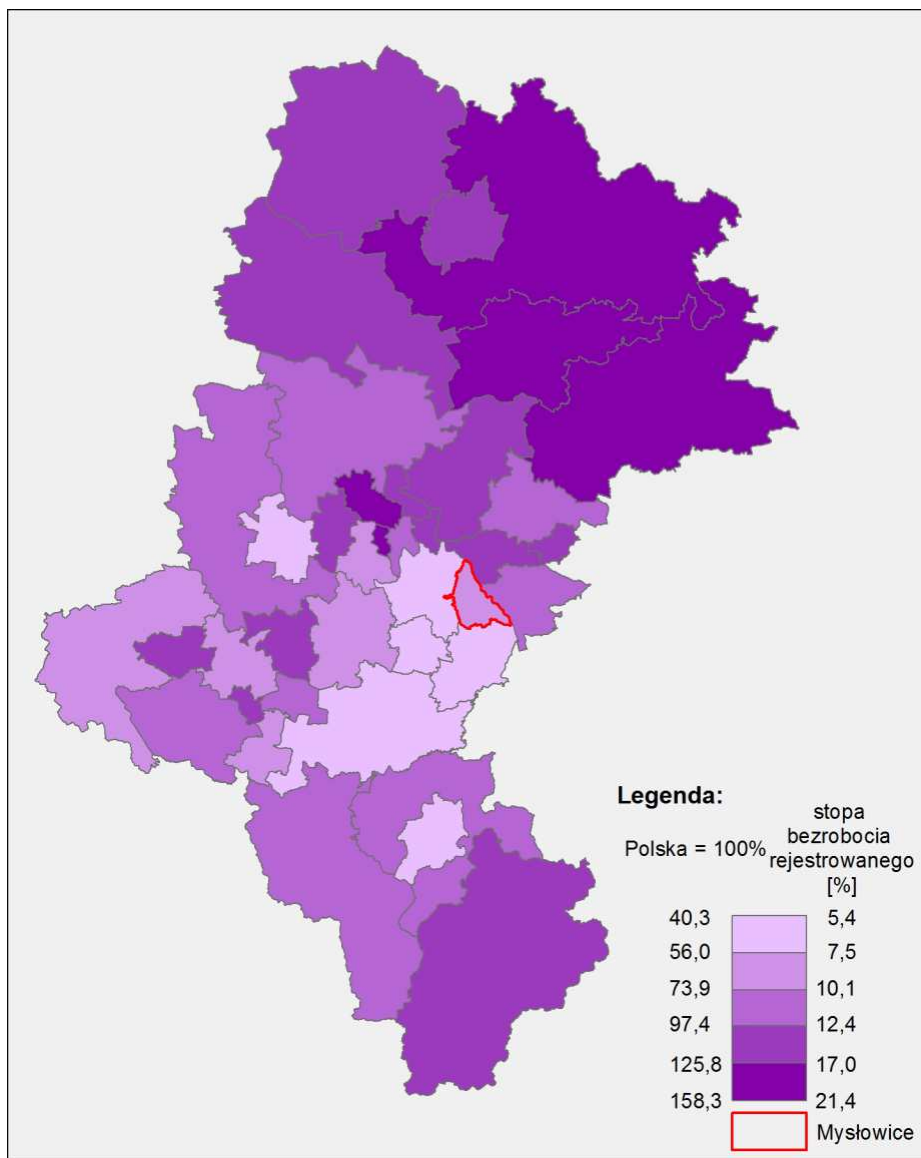
Dobra pozycja Mysłowic w kontekście wskaźnika bezrobocia może być istotnym sygnałem dla potencjalnych inwestorów, do usytuowania tu swoich inwestycji. Według danych PUP, w 2015 roku zgłoszono do urzędu pracy 2 541 ofert pracy i miejsc aktywizacji zawodowej natomiast w 2014 roku – 2 394. Pozyskanie potencjalnych inwestorów zainteresowanych umiejscowieniem działalności gospodarczej na terenie miasta spowoduje, z całą pewnością, zwiększenie ofert pracy zgłoszonych do Urzędu Pracy.

Tabela 17 Struktura rynku pracy

RYNEK PRACY (STAN W DNIU 31 XII)						
	Jedn. miary	2012	2013	2014	2015	
Pracujący						
ogółem	osoba	20076	20771	20674		b.d.*
mężczyźni	osoba	12840	13621	13284		b.d.*
kobiety	osoba	7236	7150	7390		b.d.*
Bezrobotni zarejestrowani						
ogółem	osoba	2828	2807	2571		2186
mężczyźni	osoba	1088	1155	1047		881
kobiety	osoba	1740	1652	1524		1305
Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym						
ogółem	%	5,7	5,7	5,3		b.d.*
kobiety	%	7,3	7	6,6		b.d.*
mężczyźni	%	4,2	4,5	4,1		b.d.*

Źródło: Bank Danych Lokalnych, dane GUS

Rys. 2 Stopa bezrobocia w woj. śląskim według powiatów na 31 XII 2015 roku

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

W ostatnich latach znacznie zmalał udział bezrobotnych pozostających bez pracy przez okres 2 lat lub dłużej – porównując dane z końca 2015 r. do tych z 2006 r. spadek ten wyniósł aż 18%. Statystyki liczby osób bezrobotnych według grup wieku wskazują na dominację osób w wieku 25-34 lata. Udział tej grupy wynosi aż 31%, a w ciągu ostatniej dekady odnotowano jego wzrost o 5 punktów procentowych.

Osoby w wieku powyżej 45 lat i 55 lat na koniec 2015 r. stanowiły ok. 35% ogółu osób bezrobotnych. Udział tej grupy wiekowej w ogólnej liczbie bezrobotnych nieznacznie się wahał.

Wśród bezrobotnych dominowały osoby o stażu pracy z przedziału 1-5 lat (20,8%), natomiast udział tej grupy wraz z osobami o stażu krótszym niż rok wyniósł łącznie 40%. W głównym stopniu bezrobocie dotyka osoby o wykształceniu zasadniczym zawodowym (30%) oraz gi mna zjalnym, podstawowym i niepełnym podstawowym (27%).

Bezrobocie w mieście nie jest równomiernie rozłożone, gdyż są rejony, w których bezrobocie trwałe osiąga ponad 6% (Stare Miasto 6,3%), ale są też rejony, gdzie wynosi ok. 1% (Wesoła 1,1%; Kosztowy, Krasowy 1,4%).

3. Sfera środowiskowa

3.1 Powietrze i warunki klimatyczne

Powietrze jest tym komponentem środowiska, do którego emitowana jest większość zanieczyszczeń powstających na powierzchni Ziemi, zarówno w rezultacie procesów naturalnych, jak i działalności człowieka. Współcześnie coraz trudniej jest wskazać rejony, w których powietrze atmosferyczne byłoby całkowicie wolne od zanieczyszczeń. W skali kraju największym wytwórcą zanieczyszczeń powietrza jest sektor energetyczny, z którego pochodzi ponad 70 % emisji oraz przemysł cementowo - wapienny i chemiczny.

Zanieczyszczenia powietrza można podzielić na dwie grupy:

- zanieczyszczenia gazowe – związki chemiczne w stanie lotnym np.: tlenki azotu, tlenki siarki, tlenek i dwutlenek węgla, węglowodory. Zanieczyszczenia gazowe, które wpływają na stan atmosfery w skali globalnej to: dwutlenek węgla (CO₂), metan (CH₄) i tlenki azotu (NO_x). Nazywamy je gazami cieplarnianymi, ponieważ są odpowiedzialne za globalne ocieplenie, spowodowane zarówno działalnością człowieka, jak też procesami naturalnymi;
- zanieczyszczenia pyłowe:
  - pyły o działaniu toksycznym – są to pyły zawierające metale ciężkie, pyły radioaktywne, azbestowe, pyły fluoroków oraz niektórych nawozów mineralnych,
  - pyły szkodliwe – pyły te mogą działać uczulająco; zawierają one krzemionkę, drewno, bawełnę, glinokrzemiany;
  - pyły obojętne – które mogą mieć działanie drażniące; zawierają głównie związki żelaza, węgla, gipsu, wapienia.

Głównymi źródłami zanieczyszczeń i emisji zorganizowanej, niezorganizowanej i wtórnej na terenie miasta Mysłówice są źródła:

- komunalne,
- liniowe (ciągi komunikacyjne),
- energetycznego spalania, w szczególności w lokalnych instalacjach o małej mocy wyposażonych w kotły opalane węglem,
- przemysłowe, nie posiadające skutecznych urządzeń ochrony powietrza – nie spełniających wymagań BAT,
- obszarowe (tereny przemysłowe i poprzemysłowe, nieużytki).

Na stan jakości powietrza w Mysłowicach wpływa emisja z różnego rodzaju źródeł. Wyróżnić należy:

- źródła punktowe (zakłady przemysłowe, energetyka ciepła),
- źródła liniowe (transport, przede wszystkim komunikacja samochodowa),
- źródła powierzchniowe, tzw. „emisja niska”, związane ze spalaniem paliw do celów grzewczych (kotłownie lokalne i paleniska indywidualne).

Ogólne warunki klimatyczne obszaru miasta charakteryzują następujące wartości parametrów meteorologicznych:

- średnia roczna temperatura powietrza: 7,5- 8°C,
- średnie roczne sumy opadów atmosferycznych: 700-800 mm, w półroczu letnim - 400-500mm,
- średnia liczba dni z mgłą w roku: 40 - 60 dni,
- średni czas zalegania pokrywy śnieżnej: 75 dni w roku,
- przeważające wiatry: południowo-zachodnie (19%), północno-zachodnie (15%) i zachodnie (14%); cisze stanowią 11% czasu rocznego,
- czas trwania okresu wegetacyjnego: 210 - 220 dni (według bonitacji warunków klimatycznych dla rolnictwa obszar miasta cechuje się warunkami korzystnymi - 95 punktów w skali 100 punktowej).

Spośród wyróżnionych na obszarze miasta topoklimatów (*Opracowanie Ekofizjograficzne dla Miasta Mysłówice*) za niekorzystne z punktu widzenia stałego przebywania ludności oraz upraw rolniczych i ogrodniczych uznaje się topoklimaty form wklęsłych, zwłaszcza najniżej położone części dolin, gdzie najczęściej występują przymrozki i mgły. W przypadku występowania lokalnie dużej emisji zanieczyszczeń również niekorzystne warunki zdrowotne obejmują podgrupę wyżej położonych den dolin (przegrodzonych sztucznymi formami terenowymi) wraz z niekiedy obniżeniowymi. Ponadto, za mniej korzystne, zwłaszcza dla rolnictwa, uznaje się topoklimaty form płaskich poza dnami dolin – podgrupę powierzchni o niskiej przewodności cieplnej gruntów (grunty porowate – piaski słabogliniaste i luźne, torfy).

3.2 Zasoby wodne

Obszar miasta Mysłówice znajduje się w dorzeczu Przemszy, która jest dopływem Wisły. Wyjątkiem jest ciek Przyrwa, który jest dopływem rzeki Mleczna, należącej do dorzecza Gostyni. Zasadniczymi elementami sieci rzecznej Mysłowic są cieki:

- Rzeka Przemsza oraz Czarna Przemsza po ujście Brynicy, którymi biegnie wschodnia granica miasta Mysłowic. Przemsza, która wraz z dopływami stanowi największą zlewnię, niesie 49% wód antropogenicznych. Stanowi ona połączenie Czamej i Białej Przemszy w okolicach Słupnej. Na terenie zabudowy miejskiej Mysłowic rzeka płynie przez dzielnice: Bręczkowiце, Brzezinka, Kosztowy. Na obecny stan rzeki duży wpływ miała eksploatacja górnictwa oraz nieuregulowany Rów Kosztowski, wpływający do niej. Koryto rzeki Przemszy jest częściowo nieuregulowane.
- Rzeka Czarna Przemsza (długość całkowita 64 km) stanowi źródłowy ciek Przemszy. Na terenie miasta Mysłowice płynie przez następujące dzielnice: Piasek, Centrum, Słupna. Stanowi granicę z Sosnowcem. Rzeka ta jest częściowo uregulowana, a częściowo płynie szerokim, naturalnym korytem. Dodatkowo zasilana jest potokiem Bolina.
- Rzeka Brynica (długość całkowita 55 km) jest prawostronnym dopływem rzeki Czarna Przemsza. Płynie korytem naturalnym. Brynica jest ostatnią z trzech rzek stanowiących naturalną granicę miasta z Sosnowcem. Początkowo rzeka silnie meandruje, nieco dalej koryto jest nieznaicznie tylko wyżłobione, natomiast szeroko rozlewa się po powierzchni doliny.
- Rzeka Rawa uchodzi do Brynicy (prawobrzeżny dopływ, płynie szerokim korytem, które przy ujściu osiąga około 2,7 m).
- Rzeka Przyrwa, zwana też potokiem ławeckim na długości około 6,25 km przepływa wzdłuż południowego odcinka zachodniej granicy gminy.
- Rzeka Bolina uchodzi do Przemszy wraz z dopływem Bolina Południowa II, odwadniają północno-zachodnie stoki płaskowyżu Murcek.
- Ciek Bręczkowicki jedynie w górnej części za chował naturalny przebieg.
- Rów Kosztowski przepływa przez centralny obszar miasta.

Dzisiejszy stan sieci hydrograficznej miasta jest efektem zmian, jakie zaszły na tym terenie w okresie wielowiekowej działalności gospodarczej. W związku z osiadaniem terenu i regulacją rzek powstały tereny bezdopływowe. Większość wód płynących na terenie Mysłowic niesie wody pozaklasowe z uwagi na wysoka zawartość chlorków, fosforanów, ołowiu, rtęci. Na terenie miasta występują tutaj 3 zbiorniki wód podziemnych (GZWP 452 Chrzanów, GZWP 457 Tychy-Siersza, UPWP C-Mikołów-Sosnowiec) o umiarkowanym znaczeniu

gospodarczym, które nie są wykorzystywane na cele komunalne. Wody stojące na terenie Mysłowic stanowią wyłącznie przez sztuczne zbiorniki wodne powstałe w miejscach dawnej eksploatacji piasku lub gliny, a także w nieckach osiadań/zapadlisk terenu. Jedynym większym powierzchniowo zbiornikiem jest położony przy granicy z Sosnowcem i Katowicami Staw Hubertus III, który zajmuje powierzchnią 20 ha, z czego 7 ha w granicach Mysłowic. Pozostałe zbiorniki (oczka wodne) nie przekraczają powierzchni 1 ha. Większość zbiorników wodnych jest wykorzystywana rekreacyjnie. Dodatkowo na terenie miasta znajduje się ok. 790 km rowów melioracyjnych, utrzymywanych przez spółki wodne, bądź prywatnych właścicieli gruntów.

W południowo-wschodniej części miasta występuje fragment Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 452 – Chrzanów. Powierzchnia zbiornika wynosi 273 km², a zasoby dyspozycyjne 82 469 m³/d. Granice zbiornika pokrywają się na całej długości z granicami struktury triasu chrzanowskiego. Głównymi hydrosztrukturalnymi triasu chrzanowskiego są struktury wklęsłe: niecka chrzanowska, niecka wilkoszyńska i rów Chrzanów-Dąb. Stopień zagrożenia zanieczyszczeniem wód GZWP jest zróżnicowany. Bardzo wysokie zagrożenie (czas pionowej migracji zanieczyszczeń z powierzchni do poziomu wodonośnego < 2 lat) występuje w rejonie wychodni utworów triasu rozciętych kamieniołomami i łamami oraz w obrębie przełomowego odcinka doliny Przemszy przez Zrębowe Pagóry Imielińskie. Aktualnie na terenie Mysłowic wody podziemne nie są ujmowane do celów komunalnych.

Mysłowice w zakresie zaopatrzenia w wodę obsługiwane są przez Górnośląskie Przedsiębiorstwo Wodociągów S.A. w Katowicach. Zasilanie miasta odbywa się z trzech głównych kierunków:

- wodociąg „Dzieńkowice”,
- ujęcie w Maczkach,
- ujęcie Go-CzA (bazuje na wodach dwóch zbiorników: Goczałkowiec i Czaniec).

Wodociąg Dzieńkowice stanowią dwie magistrale Ø1600 mm. Magistrale te, przebiegają w południowej części miasta z SUW-u Dzieńkowice z rozgałęzieniem Ø1600 mm w kierunku zbiorników „Mikołów” oraz Ø1600 mm prowadzące do dzielnicy Brzezinka, a następnie przez centrum miasta, gdzie łączą się z wodociągiem Ø400 prowadzącym z magistrali Murcki-Sosnowiec. W południowej części miasta wykonane jest również rozgałęzienie Ø400 mm w kierunku dzielnicy Dzieńkowice. Z ujęcia w Maczkach Mysłowice są zaopatrywane magistralą Ø800 mm. Prowadzi ona od wschodniej granicy miasta w okolicy dzielnicy Słupna w kierunku centrum, gdzie łączy się z wodociągiem prowadzącym z SUW Dzieńkowice. Ujęcie Go-CzA dostarcza wodę poprzez magistralę Ø1400 mm relacji Murcki – Sosnowiec, prowadzącą w północnej części miasta. Z wodociągu tego wodę na teren Mysłowic dostarczają odgałęzienia: Ø400 mm w ul. Oswojonej w Katowicach, Ø600 w ul. Katowickiej oraz Ø300 w ul. Świerczyny w Mysłowicach.

Woda dostarczana do odbiorców na terenie miasta Mysłowice pochodzi głównie z Zakładu Uzdatniania Wody Dzieńkowice oraz w mniejszej części z sieciowych zbiorników wyrównawczych w Katowicach-Murckach, które zasilane są wodą pochodzącą z Zakładu Uzdatniania Wody Goczałkowiec i Zakładu Uzdatniania Wody Dzieńkowice. Dystrybucją wody na terenie miasta zajmuje się Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o. o. w Mysłowicach. Wszyscy mieszkańcy miasta Mysłowice korzystają z wody przeznaczonej do spożycia pochodzącej z sieci wodociągowej.

3.3 Środowisko przyrodnicze

Na terenie miast Mysłowice można zlokalizować następujące obszary roślinne:

- Część północna (Piasek) - między północną granicą miasta oraz ulicami: Bończyka, Katowicką, Bytomską, Świerczyny oraz Sosnowiecką. Znajdują się tu zbiorniki wodne i szuwarowe - zarastające akweny, związane ze sztucznymi zbiornikami powstałymi na skutek eksploatacji piasków podsadzkowych, tereny roślinności synantropijnej obiektów zieleni miejskiej związane z ośrodkiem rekreacyjnym nad stawami, tereny wieloletnich zbiorników łąkowych związane z silnie przekształconymi dolinami rzecznyymi oraz w głównej mierze zbiorniki ruderalne i kadłubowe zbiorniki synantropijne na nieużytkach.
- Część miejska (Śródmieście, Janów Miejski oraz częściowo Ćmok i Słupna) – pomiędzy poprzednim obszarem, lasami od południa i linią kolejową Mysłowice - Trzebinia. Jest to teren silnie zabudowany i przekształcony, gdzie praktycznie jedynymi zbiornikami roślinnymi są zbiorniki segetalne obiektów zieleni miejskiej oraz zbiorniki ruderalne nieużytków i zieleni nieurządzonej.
- Brzęczkowiec - pomiędzy linią kolejową relacji Mysłowice-Trzebinia, terenami leśnymi i autostradą A4 od południa. Na obszarze tym występują zbiorniki segetalne oraz zbiorniki ruderalne, wieloletnie zbiorniki trawiaste o użytkowaniu kośnym, oraz fragmenty naturalnych zbiorników leśnych o zaburzonej strukturze.
- Tereny leśne w środkowej części miasta, na które składają się zarówno duże i zwarte kompleksy lasów sadzonych na niewłaściwym stanowisku i naturalnych zbiorników leśnych o zaburzonej strukturze.
- Tereny o charakterze wiejskim i miejsko-wiejskim (Morgi, Larysz, Wesoła, Ławki, Krasowy, Kosztowy i Brzezinka) - w głównej mierze występują tu zbiorniki segetalne pól uprawnych oraz wieloletnie zbiorniki trawiaste o użytkowaniu kośnym i pastwiskowym. Ponadto segetalne zbiorniki sadów i ogrodów przydomowych, zbiorniki łąkowe o podmokłym charakterze, zbiorniki wodne i przywodne, murawy kserotermiczne związane z nieczynnymi kamieniołomami, nieliczne zbiorniki segetalne obiektów zieleni miejskiej, naturalne zbiorniki leśne o zaburzonej strukturze i lasy sadzone na niewłaściwym stanowisku oraz zbiorniki ruderalne na nieużytkach, związane głównie z występowaniem terenów przemysłowych w Brzezince, Laryszu i Wesołej.
- Tereny związane ze składowiskiem popiołów elektrowni „Jaworzno III” - znajdują się tu głównie kadłubowe zbiorniki synantropijne na nieużytkach oraz fragmentarycznie tereny lasów sadzonych na niewłaściwym stanowisku.
- Tereny leśne w południowej części miasta - lasy sadzone na niewłaściwym stanowisku oraz naturalne zbiorniki leśne o zaburzonej strukturze. W części centralnej kompleksu leśnego występują zbiorniki łąkowe o podmokłym charakterze (Łąki Rzutna).

- Część południowo-wschodnia (Dzieńkowice) – występują tu zbiorowiska segetalne pól uprawnych oraz (w mniejszym stopniu) z muraw kserotermicznych na terenach nieczynnych kamieniołomów, nieliczne zbiorowiska leśne o zaburzonej strukturze oraz wieloletnie zbiorowiska trawiaste o użytkowaniu kośnym i pastwiskowym, w dolinie rzeki Przemszy. Ponadto na terenach zabudowań zbiorowiska segetalne sadów i ogrodów przydomowych.

Na terenie miasta Mysłowice stwierdzono występowanie 12 grup zbiorowisk roślinnych:

- naturalne zbiorowiska leśne o zaburzonej strukturze, stanowiące w znacznej mierze własność prywatną,
- lasy sadzone na niewłaściwym stanowisku, związane w głównej mierze z lasami państwowymi,
- murawy kserotermiczne wraz z porastającymi je często zakrzaczaniami na terenach nieczynnych kamieniołomów wapienia,
- wieloletnie zbiorowiska trawiaste o użytkowaniu kośnym i pastwiskowym w dolinach rzek i lokalnych cieków wodnych, często również ściśle związane z odłogowaniem i ugorowaniem pól uprawnych,
- zbiorowiska łąkowe o podmokłym charakterze, zbliżone do poprzedniej grupy, jednak ze względu na znaczne uwilgotnienie wykazujące odmienne cechy i stanowiące często zbiorowiska przejściowe między typowymi łąkami i zbiorowiskami przywodnymi i wodnymi, zarastające zbiornikami wodnymi, związane z procesami znacznej eutrofizacji i wypłykania zbiorników wodnych, zbiorowiska wodne i wody pozbawione roślinności,
- segetalne zbiorowiska pól uprawnych,
- segetalne zbiorowiska sadów i ogrodów przydomowych oraz podobnych w charakterze ogrodów działkowych,
- segetalne zbiorowiska obiektów zieleni miejskiej (tereny parków, zieleńców oraz cmentarzy),
- zbiorowiska ruderalne nieużytków i zieleni nieurządzonej,
- kadłubowe zbiorowiska synantropijne na nieużytkach, będące przeważnie wczesnymi stadiami zbiorowisk ruderalnych na terenach ruderalnych.

Zgodnie z rejestrem prowadzonym przez Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska w Katowicach na terenie miasta Mysłowice zlokalizowanych jest 17 pomników przyrody.

W obrębie Mysłowic znajdują się dwa duże zespoły leśne: Lasy Mysłowickie- kompleks leśny położony w obniżeniu pomiędzy najbardziej zurbanizowaną częścią miasta (obejmującą Janów Miejski, Ćmok i Centrum), a dzielnicami o charakterze podmiejskim (Morgi i Stara Wesoła) oraz Lasy Ławeko-Dzieńkowickie, obejmujące zwaartą strefę leśną w południowej części miasta. Kompleksy leśne posiadają duży potencjał biologiczny, pomimo tego że lasy zasadzone są na niewłaściwym stanowisku. W mieście Mysłowice lesistość wynosi 25,6 %. Wskaźnik lesistości miasta jest niższy od wskaźnika dla województwa (31,8 %) i kraju (29,2 %). W obrębie Lasów Mysłowickich, przeważają lasy świeże- w których warstwę drzew tworzą głównie dęby i buki, z domieszką lip, klonów pospolitych i jaworów, grabów, osiki i modrzewi. Podszyc lasów świeżych jest bogaty, złożony z leszczyn, trzmielin, jarzębin, kalin, kruszyn i bżów czarnych. Znaczny jest też udział lasów mieszanych świeżych - w których drzewostan tworzą głównie dęby szypułkowe, sosny i buki, z domieszką brzozy, grabu, lipy, klonu, modrzewia i osiki. Podszyc złożony jest z jarzębiny, trzmieliny i kruszyny. Ponadto w obrębie Lasów Mysłowickich, na niewielkich powierzchniach, występuje: bór mieszany świeży, las mieszany wilgotny oraz las wilgotny. Lasy wchodzące w skład dwu ostatnich typów charakteryzują się niekorzystnymi warunkami dla rekreacji.

W obrębie Lasów Ławeko-Dzieńkowickich przeważają siedliska borowe – dominujące zwłaszcza w części południowej i zachodniej.

Na terenie Miasta Mysłowice występuje również bogata fauna i flora. W obrębie kompleksów leśnych Lasy Mysłowickie i Lasy Ławeko-Dzieńkowickie występują 3 gatunki roślin objętych ochroną częściową: konwalia majowa, kalina koralowa i kruszyna pospolita. W lasach w Słupnej stwierdzono również występowanie stanowisk objętej ochroną ścisłą ciemnicy zielonej. W lesie grądowym w rejonie przełomu Przemszy znajdują się stanowiska roślin rzadkich: kokoryczki wielokwiatowej, zawilca gajowo, miodunki śmy i przytuli Schultesa. W wielu miejscach występuje objęty ochroną bluszcz pospolity i barwinek pospolity. Stwierdzono również pojedyncze stanowiska rzadkiego, chronionego storczyka – buławnika wielokwiatowego.

W zbiorowiskach roślinnych na terenie kamieniołomu wapienia w Dzieńkowicach stwierdzono występowanie objętego ochroną ścisłą dziewięciosa bezłodygowego, oraz 3 gatunków roślin częściowo chronionych: pierwiosnki lekarskiej, wilżyny dienstej i centurii pospolitej. Niezalesione Wzgórze Krasowe jest miejscem występowania wielu roślin typowych dla zbiorowisk kserotermicznych. Spośród gatunków rzadkich na Wyżynie Śląskiej występuje na nim poziomka twarżawa, krzyżownica czubata, krwiściąg mniejszy, dąbrowka kosmata, kłosownica pierzasta, jaskier bulwkowata, rutewka mniejsza i szatwia okrągowa. Na wzgórzu rośnie również znajdujący się pod ścisłą ochroną dziewięciosa bezłodygowy.

Wśród zwierząt związanych z ekosystemami leśnymi dominują sarny, dziki, jelenie, lisy, kuny leśne, wiewiórki, jeże wschodnie, myszy leśne i zaroślowe ryjówki aksamiłne. W typowym składzie gatunkowym awifauny leśnej uwagę zwraca występowanie ptaków drapieżnych: puszczyka, kilku par myszołowów i jastrzębi. W lasach w okolicy Ławek i na skraju kamieniołomu w Krasowach stwierdzono obecność żmii zygzakowatych. Na terenie Dzieńkowic odnotowano występowanie chomika europejskiego - jednego z gatunków objętych monitoringiem zasięgu stanowisk w skali Europy, reprezentującego grupę drobnych ssaków polnych. Wśród ptaków związanych ze środowiskami polnymi i łąkowymi istotne jest występowanie na terenie Mysłowic populacji derkacza, znajdującego się na liście gatunków zagrożonych w skali światowej, dla których istnieje obowiązek ochrony miejsc gniazdowania. Wśród ptaków związanych z biotopami łąkowymi stwierdzono obecność sześciu rzadkich gatunków: przepiórki, bekasa, czajki, potrzęsacza, pliszki żółtej i pokląskwy. Ptaki biotopów wodnych reprezentowane są przez liczne pospolicie występujące gatunki, wśród których uwagę zwraca obecność łabędzi niemych, perkozów dwuczubych, kokoszek wodnych, brodców piskliwych, trzcinaków, potrzosów i siewczek rzecznych. Przy śródlęsnym zbiorniku przedwpożarowym w Ławkach zaobserwowano również rzadziej spotykane zimorodki.

Na terenie Mysłowic stosunkowo liczne występują miejsca lęgowe ptaków. Jednym z najcenniejszych stanowisk, charakteryzującym się wyjątkowo dużą liczebnością ptaków bezgonowych, jest śródlęsny zbiornik przedwpożarowy w Ławkach. Obok dużej populacji żab z grupy zielonych, stwierdzono tam występowanie ropuch zielonych i rzekotek drzewnych.

3.4 Gospodarka odpadami i ściekami

Zbiórka odpadów na terenie Mysłowic zorganizowana jest w oparciu o podział na cztery frakcje odpadów:

- odpady suche - m.in. odpady z tworzyw sztucznych (w tym opakowania), opakowania wielomateriałowe, makulatura, metale,
- odpady mokre - zmieszane odpady inne niż surowce wtórne i odpady niebezpieczne, m.in. odpady kuchenne (resztki i obierki owoców i warzyw, skorupki jajek), rośliny,
- szkło - białe i kolorowe,
- meble i inne odpady wielkogabarytowe.

Ponadto w Mysłowicach działa Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK), gdzie przyjmowane są odpady problemowe i niebezpieczne. Mieszkańcy Mysłowic mogą oddać tam nieodpłatnie (w ramach opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi) następujące rodzaje odpadów komunalnych:

- papier;
- metale;
- tworzywa sztuczne;
- szkło;
- opakowania wielomateriałowe;
- przeterminowane leki;
- przeterminowane chemikalia;
- termometry rtęciowe;
- zużyte baterie;
- zużyte akumulatory;
- zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny;
- meble i inne odpady wielkogabarytowe;
- zużyte opony;
- odpady zielone (trawa, liście, gałęzie);
- odpady budowlane i rozbiórkowe do 300 kg na mieszkańca na rok, a odpłatnie:
  - odpady zmieszane;
  - odpady budowlane i rozbiórkowe powyżej 300 kg na mieszkańca na rok.

Oprócz powyższego, mieszkańcy Mysłowic mają możliwość oddać przeterminowane leki oraz termometry rtęciowe w aptekach.

Na terenie Mysłowic nie ma zlokalizowanych czynnych składowisk odpadów. Odpady komunalne pochodzące z terenu miasta, w analizowanych latach wywożone były do unieszkodliwienia poza teren Mysłowic:

- Składowisko odpadów komunalnych w Sosnowcu, ul. Grenadierów - zarządzane przez Miejski Zakład Składowania Odpadów Sp. z o.o., ul. Grenadierów, 41-200 Sosnowiec,
- Składowisko odpadów komunalnych w Dąbrowie Górniczej, ul. Główna 144a – zarządzane przez Miejski Zakład Gospodarowania Odpadami, Al. J. Piłsudskiego 34c, 41-303 Dąbrowa Górnicza,
- Składowisko odpadów komunalnych w Knurowie, ul. Szybowa 44 - zarządzane przez P.P.H.U. KOMART Sp. z o.o. w Knurowie, ul. Szpitalna 7, 44-194 Knurów,
- Składowisko odpadów komunalnych w Siemianowicach Śląskich, ul. Zwycięstwa 4 - zarządzane przez LANDECO Sp. z o.o., ul. Graniczna 29, 40-017 Katowice.

Gospodarka ściekowa miasta Mysłowice podlegała w ostatnich latach wielkim zmianom, związanym głównie z realizacją projektu „Gospodarka wodno-ściekowa w Mysłowicach”. Przed rozpoczęciem projektu (rok 2006) udział ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków wynosił 10,3 %. Wg danych MPWiK po zakończeniu projektu z oczyszczalni ścieków może korzystać blisko 90 % mieszkańców. W nieskanalizowanych rejonach w dalszym ciągu występują przydomowe zbiorniki bezodpływowe (szamba), niektóre nieruchomości posiadają także przydomowe oczyszczalnie ścieków. Istniejąca sieć kanalizacyjna jest w różnym stanie technicznym. W efekcie realizacji Projektu prawie całe miasto zostało objęte kanalizacją rozdzielczą z odprowadzeniem ścieków do oczyszczalni „Radocha II” w Sosnowcu, z wyłączeniem terenu Dzieńkowic, z którego ścieki odprowadzane są do oczyszczalni „Jaworzno-Dąb”. Realizacja projektu zapewniła osiągnięcie następujących celów:

- rozdział sieci kanalizacyjnej na sanitarną i deszczową, budowę sieci kanalizacji na terenach nieskanalizowanych,
- odprowadzanie ścieków z terenu miasta do oczyszczalni;
- obniżenie poziomu zanieczyszczeń odprowadzanych do wód powierzchniowych oraz eliminację szamb;
- spełnienie standardów ekologicznych Unii Europejskiej i krajowych poprzez zebranie ścieków z terenów miasta i doprowadzenie ich do oczyszczalni ścieków.

Obecnie Śródmieście-Centrum, Piaski, Śródmieście-Zachód, Janów-Ćmok, Słupna, Brzęczkowice os. Powstańców Śląskich, Brzezinka, Lańsz-Morgi, Wesoła, Kosztowy-Krasowy - posiadają kanalizację sanitarną i deszczową – z kierunkiem do oczyszczalni ścieków Radocha II w Sosnowcu, natomiast Dzieńkowice – kanalizację sanitarną – z kierunkiem do oczyszczalni Jaworzno-Dąb.

Także kanalizacja deszczowa została poważnie rozbudowana przy realizacji projektu „Gospodarka wodno – ściekowa w Mysłowicach”. Przed rozpoczęciem realizacji projektu funkcjonowała w większości w postaci kanalizacji ogólnospławnej, po zakończeniu projektu nastąpił prawie całkowity rozdział kanalizacji deszczowej od sanitarnej. W przypadku braku na danym terenie sieci rozdzielczej, ścieki bytowe są rozcieńczane ściekami deszczowymi i kanały pracują jako ogólnospławne.

3.5 Tereny zieleni urządzonej. Parki i skwery.

W Mysłowicach zidentyfikowano następujące przestrzenie zieleni urządzonej: Park Zamkowy, Promenada, ośrodek sportowo rekreacyjny Słupna, skwer na Placu Wolności, skwer na placu Mieroszewskich, Skwer M. Kawedkiego przy ul. Oświęcimskiej, cmentarze przy ul. Mikołowskiej oraz zieleń towarzysząca ciągom komunikacyjnym ulic: Powstańców, Mikołowskiej, Szpitalnej. W przestrzeniach tych

dominuje zieleni celowo kształtowana przez odpowiednie nasadzenia i pielęgnację. Służą one wypoczynkowi, rekreacji i aktywności sportowej. Tereny te spełniają także funkcje towarzyszące ciągom komunikacji, gmachom publicznym, placom czy obiektom, w których sprawowany jest kult.

Najstarszym w mieście terenem zieleni urządzonej jest Park Zamkowy. Początkowo był to prywatny ogród wokół zameczku właścicieli majoratu myśłowickiego, a następnie Administracji Thiele Windklera, od której miasto teren ten dzierżawiło. „W 1927 r. w Ogrodzie Zamkowym urządzono plantację drzew i kwiatów oraz skwery, a także przeprowadzono renowację pałacyku z restauracją” Park ten ciągnie się od ul. Bytomskiej, która jest jego zachodnią granicą, w kierunku Przemyszy oraz od osiedla patronackiego dawniej „KWK Myśłowice” w kierunku Starego Miasta w okolicy rynku i ul. Strumieńskiego. Południowo-zachodni narożnik parku niemal łączy się ze skwem urządzonym na Placu Mieroszewskich. Skwer ten sięga do rynku. Obie przestrzenie tworzą zwarty kompleks terenów spacerowych, rekreacyjnych i sportowych (boisko klubu „Myśłowice 09”), które są uzupełnione przez mniejsze skwery, zieleni otaczającą kościoły, wypełniającą plac przy ul. Matejki oraz łącznik między ul. Starokościelną i Grunwaldzką. Teren ten jest obecnie bardzo zaniedbany, brak jest oświetlenia, uporządkowania zieleni, naprawy małej architektury, w tym zniszczonych ławek. Jest to obecnie jedno z najbardziej niebezpiecznych miejsc w dzielnicy Piasek i Stare Miasto. Z informacji uzyskanych ze Straży Miejskiej wynika, iż na terenie Parku Zamkowego odnotowano w 2015 roku 145 interwencji zgłoszonych przez mieszkańców, które dotyczą oprócz wandalizmu, hałasu, pobić, zaśmiecania terenu czy spożywania alkoholu w miejscach publicznych także złego stanu zieleni, czy łamiących się niebezpiecznych drzew. Także z raportów policji wynika, iż ok. 25-30% przestępstwo na terenie dzielnicy Piasek odbywa się w parku lub najbliższym sąsiedztwie parku. Wpływa na tą sytuację również fakt, iż Park Zamkowy spełnia również funkcję ważnego ciągu komunikacji pieszej łączącego tę część miasta z dworcem kolejowym oraz drugim wielkim parkiem – Promenadą, znajdującym się w południowej części. O ile Park Zamkowy można określić jako założenie zbliżone do centralnego, to Park Promenada tworzy układ linearny. Powstał on w oparciu o drogę spacerową prowadzącą od dworca kolejowego do Trójkąta Trzech Cesarzy i wieży Bismarcka. Trasa ta od 1880 r. cieszyła się wielką popularnością wśród turystów oraz mieszkańców Myśłowic. Ten historyczny ciąg spacerowy został przerwany przez poprowadzoną w wykopie linię kolejową, która stała się kolejną barierą oddzielającą historyczną część miasta od osiedla Brzęczkowice. Sam park stopniowo popadał w ruinę, gdyż przestał być naturalnym ciągiem spacerowym, i stawał się zmarginalizowanym terenem zieleni coraz mniej urządzonej. Innymi terenami zieleni urządzonej jest utworzony w 1930 r. Park Słupna. Znajduje się on po zachodniej stronie linii kolejowej, niemal równoległe do alei spacerowej prowadzącej na „Bismarck”. Zbudowano wtedy motorowy i rowerowy tor wyścigowy, otoczony terenami rekreacyjnymi z letnim basenem kąpielowym. Tor wyścigowy został po wojnie zlikwidowany i obecnie z pierwotnego założenia funkcjonuje tylko kąpielisko. Wokół niego zlokalizowano boiska i urządzenia do aktywnej rekreacji, rozległe tereny spacerowe, hotel, restauracje oraz Centralne Muzeum Pożarnictwa z Muzeum Miasta Myśłowice. Stopniowo tworzy się przestrzeń publiczną o funkcji rekreacyjnej i wypoczynkowej i kulturalnej. Na tym terenie odbywają się koncerty muzyki współczesnej i festiwale. Funkcję tę wspomaga dobre skomunikowanie terenu, gdyż znajduje się on w pobliżu ulicy Oświęcimskiej, na której koncentruje się transport zbiorowy relacji północ – południe.

Od kilkudziesięciu lat należy zauważyć postępującą degradację terenów zielonych. Można to zauważyć np. w przypadku ciągu komunikacji i terenów zieleni Promenady. Przerwanie atrakcyjnego miejsca spacerów przez budowę linii kolejowej w bezpośredniej bliskości Trójkąta Trzech Cesarzy, degradacja przejścia podziemnego w rejonie dworca kolejowego, upadek znaczenia i dewastacja placu dworcowego oraz jego otoczenia – fragment ulicy Powstańców prowadzący do Promenady, sprawiają, że zmarginalizowany w ten sposób park systematycznie ulega ruinie.

Zauważa się braki w zakresie właściwego zagospodarowania lub nawet widocznej degradacji terenów zielonych i zieleni urządzonej w dzielnicach silnie zurbanizowanych. Wpływa to na braki ładu przestrzennego a jednocześnie negatywnie oddziałuje na sferę społeczną, która zamieszkuje ten obszar. W związku z powyższym należy podjąć działania mające na celu przywrócenie zieleni urządzonej właściwego zorientowania i waloryzacji tejsfery.

3.6 Zagrożenia środowiskowe

W roku 2015 pracownicy Pracowni Badań Środowiskowych i Gospodarki Odpadami, Instytutu Gospodarki Surowcami Mineralnymi i Energią PAN - przeprowadzili badania inwentaryzacyjne wśród mieszkańców miasta Myśłowice.

Na obszarze miasta Myśłowice, udział posesji z wbudowanymi elementami zawierającymi azbest wynosi ok. 2%. Znaczna większość to budynki mieszkalne, które są własnością prywatną, spółdzielni mieszkaniowych lub wspólnot. Jednak występuje również problem z budynkami, w których zlokalizowane są instytucje pożytku publicznego. Do takich budynków należy zaliczyć m.in. bibliotekę miejską, Powiatowy Urząd Pracy czy budynki PKP.

Na podstawie informacji Miejskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o., stwierdza się obecność rur azbestowo - cementowych w sieci wodno-kanalizacyjnej miasta Myśłowice.

Elementy systemu wodno-kanalizacyjnego, znajdując się pod powierzchnią terenu, nie stanowią zagrożenia dla zdrowia ludzi. Rury te są sukcesywnie wymieniane np. podczas awarii i stają się one wówczas odpadem niebezpiecznym.

4. Sfera przestrzenno-funkcjonalna

4.1 Urbanistyka i zagospodarowanie przestrzenne

Współczesne Mysłowice to miasto o policentrycznej strukturze, złożone z pięciu głównych ośrodków. Zaliczamy do nich: całą część północną miasta, położone na południu autostrady A4 dzielnice o bardziej zwartej zabudowie: Brzezinkę, Wesołą, Dzieckowice oraz rozproszone dzielnice Morgów, Kosztów i Krasów. Dzielnice południowe przed administracyjnym włączeniem ich do Mysłowic były odrębnymi gminami. Stopniowo łączą się one w jeden organizm miejski, lecz ich pierwotne krystalizowanie się jako niezależne od Mysłowic jednostki, widoczne jest do chwili obecnej.

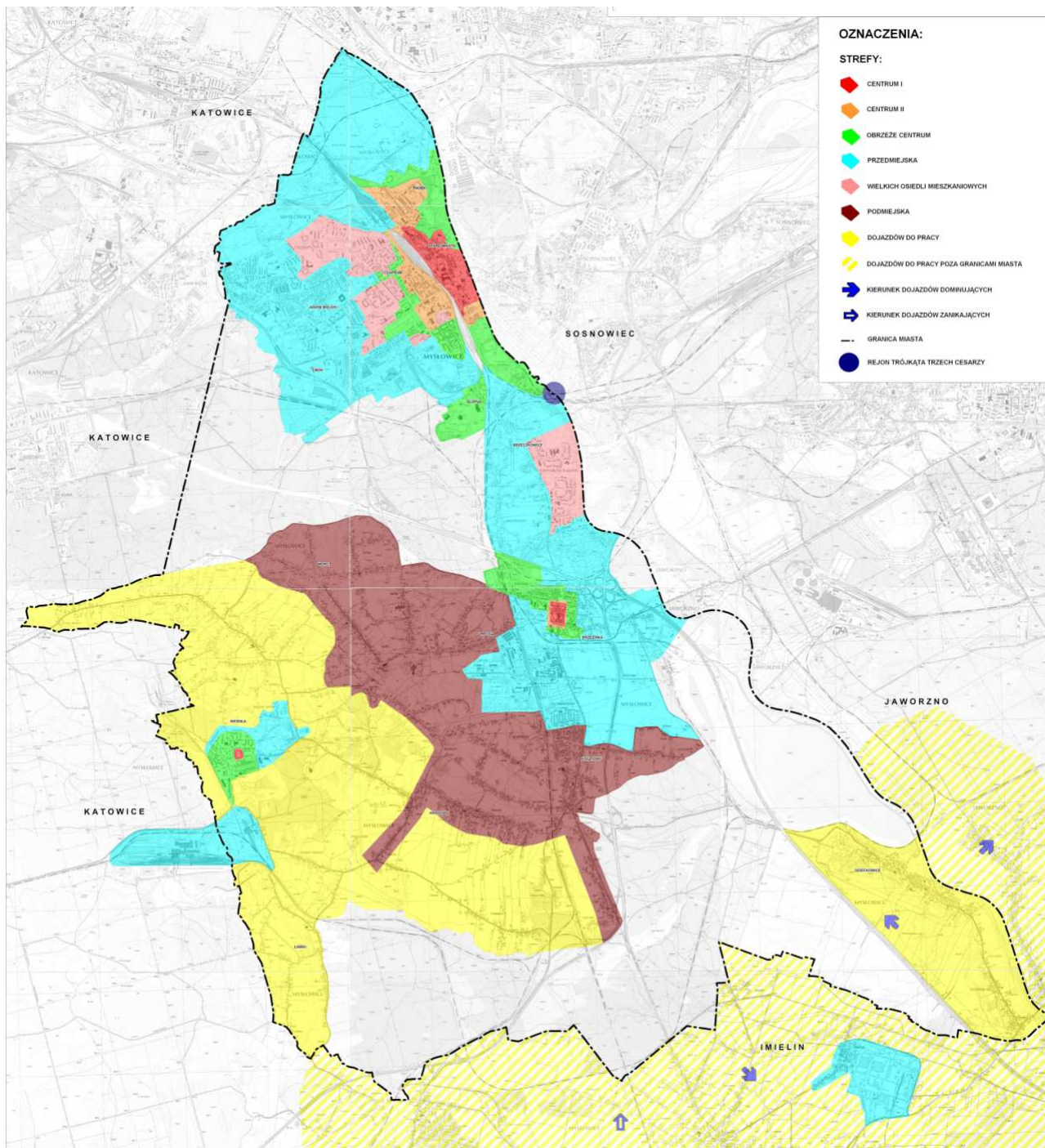
W procesie tym znaczącą rolę odgrywa lokalny układ drogowy. Główną osią komunikacyjną Mysłowic jest biegnąca z północy na południe droga DK 79, kontynuowana przez DW 934 (ul. Katowicka, Gen. Ziętka Brzezińska, Kosztowska) oraz wspomagająca ją Obrzeźna Zachodnia. Tylko te dwie drogi łączą komunikacyjnie północną i południową część miasta, gdyż przecina je, biegnąca ze wschodu na zachód autostrada A4, uniemożliwiająca dodatkowe połączenia.

Równoleżnikową oś w północnej części miasta, tworzy ul. Mikołowska oraz DK 79 (ul. Krakowska) ze wspomagającą je ul. Ks. Bończyka i Obrzeźną Północną oraz w części południowej ul. Łaryska i Nowochranowska. Na tym kierunku barierami utrudniającymi swobodny rozwój lokalnego układu komunikacyjnego są: linia kolejowa, rzeka Przemsza oraz droga S1 i autostrada A4. Ten podstawowy układ komunikacyjny ma łączyć skupione wokół niego dzielnice miasta oraz tworzyć kościec jednorodnego organizmu miejskiego. Ale w chwili obecnej nie spełnia on wystarczająco ani roli komunikacyjnej, ani integrującej. Zaradzić temu ma system drogowy wyznaczony w „Studium uwaunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Mysłowice” oraz planowana budowa Drogowej Trasy Średnicowej – Wschód.

Jądro struktury urbanistycznej Mysłowic stanowi najstarsza, historyczna część – Stare Miasto oraz bezpośrednio przylegające doń dzielnice: Piasek, Centrum, Janów Miejski-Ćmok, Bończyk-Tuwima, Szopena – Wielka Skotnica oraz Brzęczkowice-Słupna. Jest ona silnie zurbanizowana, z dominującym w tej części wielorodzinnym budownictwem mieszkaniowym, koncentracją handlu, usług, instytucji publicznych oraz przemysłu. Możliwe jest wyodrębnienie w niej następujących stref przestrzenno-funkcjonalnych: Centrum I, Centrum II, Obrzeże Centrum, Strefa Przedmiejska oraz Strefa Wielkich Osiedli Mieszkaniowych. Ta część miasta położona jest po północnej stronie pasa lasów oraz autostrady A-4. Po jej południowej stronie tylko w Brzezince i Wesołej można wyodrębnić, historycznie ukształtowane strefy Centrum, Obrzeże Centrum oraz Strefę Przedmiejską. Pozostałą część można określić jako Strefę Podmiejską oraz Strefę Dojazdów do pracy. W tej części miasta (Kosztowy, Krasowy, Dzieckowice, Morgi), dominuje zabudowa rozproszona, ekstensywna, jednorodzinna, skupiona wzdłuż ulic. Jedynie w części dzielnic Brzezinka i Wesołej za znacza się budownictwo wielorodzinne. Tutaj też koncentrują się zakłady przemysłowe i usługowe.

W strukturze przestrzennej Mysłowic wyraźnie wyodrębniają się dwie, różne pod względem funkcjonalnym i strukturalnym części: północna – silnie uprzemysłowiona i zurbanizowana, w której mieszka ok. 67% ogólnej liczby ludności Mysłowic oraz część południowa – o zabudowie rozproszonej, i obejmująca 73,44% powierzchni miasta. Zidentyfikowane przestrzenie publiczne o randze ogólnomiejskiej, zlokalizowane są w części północnej – w następujących dzielnicach: Stare Miasto, Piasek i Centrum. Zamieszkuje w nich 24,04% Mysłowiczian, a obszar ten stanowi 6,5% powierzchni miasta. Na terenach tych rozpoznano następujące strefy przestrzenno-funkcjonalne: Centrum I, Centrum II, Obrzeże centrum, strefę Przedmiejską oraz strefę Wielkich osiedli mieszkaniowych. Pod względem funkcjonalnym można więc traktować te tereny jako w pełni ukształtowany organizm miejski, różny od części południowej o niewykrystalizowanej strukturze przestrzenno-funkcjonalnej. Od południowych części Mysłowic odgradza je autostrada A4, stanowiąca wyraźną barierę integracyjną. Nie przełamuje jej niedorozwinięty w tym miejscu układ drogowy, który prócz swej podstawowej funkcji, również powinien pełnić ważną rolę integracyjną.

Rys. 3 Strefy miasta w strukturze przestrzennej Mysłowic

Źródło: opracowanie własne

CENTRUM I /kolor czerwony/ - obejmuje średniowieczne jądro miasta. Tutaj koncentrują się funkcje administracyjne - ratusz, sąd, więzienie; usługowe - dworzec kolejowy, poczta, banki, restauracje, biura, szpital (pocz. XX w.); handlowe - sklepy lokalizowane w przyziemiach kamienic; kulturalne - Miejski Ośrodek Kultury, biblioteka publiczna; edukacyjne - dwie szkoły podstawowe; kultowe - dwa kościoły katolickie, kościół ewangelicki, a przed wojną także synagoga; mieszkalne - kamienice z XIX i pocz. XX w. (95% substancji). Dominuje zabudowa ścisła, kwartałowa, kilkukondygnacyjowa, kilka „plomb”. Wyjątek stanowią dwa 10 piętrowe wieżowce oraz trzy 4 piętrowe bloki wybudowane w latach 70 XX w. Strefa ta niemal w całości pokrywa się z dzielnicą „Stare Miasto”.

CENTRUM II /kolor pomarańczowy/ - obejmuje tereny położone na północ, południe i zachód od „Centrum I”.

W północnej części znajduje się robotnicza dzielnica „Piasek”, tereny po zamkniętej przed kilku laty „KWK Mysłówice” - kopalni z przełomu XIX/XX w., głównego zakładu pracy dla okolicznej ludności. Dominuje funkcja mieszkaniowa, uzupełniona funkcjami administracji samorządowej - siedziba MOPS (w budynku XIX/XX w. szpital spółki brackiej), szpital miejski z pocz. XX w., funkcją

edukacyjną – szkoła sportowa (w budynkach z pocz. XX w. – dawna szkoła, dawne przedszkole) , i śladowymi funkcjami usługowymi i handlowymi. Zabudowa ścisła, kwartałowa z przełomu XIX/XX w. uzupełniona kilkoma blokami z lat 60 XX w. oraz dwoma wieżowcami z lat 70 XX w.

W południowej części dzielnicy „ Stare Miasto” znajdują się kamienice mieszkalne pracowników kolei (budynki z przełomu XIX/XX w) oraz kamienice mieszczańskie- funkcja mieszkaniowa, funkcję edukacyjną pełni Wyższa Szkoła Pedagogiczna (przełom XX/XXI w.) , funkcje usługowe - kilka niewielkich warsztatów.

Od zachodu (poza torami kolejowymi) strefę Centrum II tworzą kamienice mieszczańskie z końca XIX i pocz XX w.- funkcja mieszkaniowa, uzupełniona przez edukacyjną – dwa licea ogólnokształcące i gimnazjum (1 ćw. XX w), usługową - banki, biurowiec, liczne drobne punkty usługowe; medyczną – szpital miejski z pocz XX w.; administracyjną – Powiatowe Biuro Pracy; handlową – niewielkie sklepy znajdujące się w przyziemiu kamienic. Zabudowa zwarta, kwartałowa, kilkukondygnacyjna, ze śladową ilością budynków z lat 70 XX w.

Strefa przestrzenno-funkcjonalna Centrum II zidentyfikowana została w częściach następujących dzielnic miasta : Piasek, Centrum, Stare Miasto.

OBRZEŻE CENTRUM /kolor zielony/ - otacza tereny Centrum I i Centrum II od północy, zachodu i południa.

Najbardziej widoczna jest na północy, gdzie tworzą ją fragmenty terenów dzielnicy Piasek – z dominującą funkcją rekreacyjną (stary park z boiskiem sportowym), oraz śladową funkcją mieszkalną – kilkunastu domy parterowe.

Podobną co do wielkości funkcję można zidentyfikować na południu tej strefy – dominuje tu również funkcja rekreacyjna – stary park z boiskiem sportowym (tzw Promenada prowadząca do Trójkąta Trzech Cesarzy), za którym można zidentyfikować funkcje mieszkalne – osiedle willowe, kamienice mieszczańskie wzdłuż drogi prowadzącej do przedwojennego portu rzeczno-Przemysły (obecnie nie istnieje). Zabudowa ta jest łącznikiem z terenami rekreacyjnymi (kąpielisko i boiska w dzielnicy Słupna), na których znajduje się Centralne Muzeum Pożarnictwa, muzeum miejskie i szkoła – funkcja kulturalna i edukacyjna.

W zachodniej części strefa „obrzeże centrum” to wąski pas z dominującą funkcją mieszkalną – kamienice mieszkalne, i zabudowa willowa wzdłuż biegnących na zachód ulic Wojska Polskiego (dwudziestolecie międzywojenne) i Bolesława Prusa (początek zabudowy z lat 30, kontynuacja w latach 70 -90 XX w.). Strefę tę można zidentyfikować w części dzielnicy miasta - Centrum. W części dzielnicy Słupna zidentyfikowano funkcje mieszkalne – kamienice czynszowe o ścisłej zabudowie kwartałowej osiedla robotniczego z 1 poł XX w.

STREFA PRZEDMIEJSKA /kolor niebieski/ - to pas w kształcie łuku biegnący od północy i zachodu na południe. Zajmuje on największą powierzchnię terenów Mysłowic „historycznych” – do momentu administracyjnego rozszerzenia miasta o dzielnice południowe w latach 50 XX w.

Północna część strefy przedmiejskiej, to fragment dzielnicy Piasek - dominuje funkcja przemysłowa – liczne firmy produkcyjne i usługowe, oraz funkcja handlowa – giełda samochodowa i targowisko miejskie.

Zachodnia część tej strefy zidentyfikowana została w dzielnicach Bończyk , Janów Miejski i Ćmok (na północy), częściach dzielnicy Centrum, oraz dzielnicy Słupna, Brzęczkowice i Brzezinka - na południu. Funkcję mieszkalną spełniają przede wszystkim budynki jednorodzinne i willowe znajdujące się w dzielnicach Bończyk, Janów Miejski i Ćmok. Na ich obrzeżach usytuowano handel wielkopowierzchniowy (Auchan) niewielkie firmy produkcyjne, handlowe i usługowe. W centralnej części tej strefy – na miejscu dawnej rzeźni i fabryki mebli, usytuowany jest hipermarket Kaufland.

W południowej części tej strefy, poza robotniczym osiedlem mieszkalnym, koncentrują się zakłady produkcyjne i usługowe (wokół szybu KWK Mysłowice) , magazyny, rzeźnia, od niedawna także nowoczesne firmy produkcyjne , magazynowe, a od kilku lat centrum logistyczne w Brzezince (w pobliżu węzła komunikacyjnego). Funkcje mieszkalne wydzielić można również w dzielnicach Brzęczkowice i Brzezinka. Ich coraz mniejsza intensywność (budynki jednorodzinne, niskie, momentami wręcz wiejskie), widoczna jest na terenie tzw. Starych Brzęczkowic. Jest ona skrajnie różna od wielkopłytowej zabudowy Osiedla Powszańców Śląskich.

STREFA WIELKICH OSIEDLI MIESZKANIOWYCH /kolor różowy/ usytuowana jest po zachodniej stronie stref Centrum I i II, oraz Obrzeża Centrum w dzielnicy Mysłowice Centrum, a na południu zajmuje znaczną część dzielnicy Brzęczkowice. Bardzo wyraźnie ingeruje w charakter tych miejsc, zaburza ich naturalny rozwój, wręcz „rozrywa” je. Koncentracja zabudowy i dominacja funkcji mieszkalnej w znaczący sposób wpływa na rozwój funkcji usługowych, handlowych, komunikacyjnych. Stopniowo zmienia też charakter strefy przestrzenno-funkcjonalnej okolicznych terenów . Pod jej wpływem części dzielnic: Janów Miejski, Ćmok i Brzęczkowice, zmieniły się na tyle, że zanikły ich funkcje podmiejskie, na rzecz funkcji i zabudowy charakterystycznej dla strefy przedmiejskiej.

STREFA PODMIEJSKA /kolor brązowy/ usytuowana jest w zachodniej części Mysłowic w takich dzielnicach jak: Morgi, Lańsz, Kosztowy, Krasowy. Dominuje zabudowa jednorodzinna o niskiej intensywności, pojawiają się jednorodzinne osiedla suburbanne, zanika zabudowa wiejska. Funkcje usługowe pojawiają się tylko w miejscach o nieco większym zagęszczeniu. Zabudowa rozwija się wzdłuż dróg.

STREFA DOJAZDÓW DO PRACY / kolor żółty/ usytuowana jest w zachodniej i południowej części miasta i obejmuje następujące dzielnice: Wesola, część Krasów, oraz Dziekówice. Dominuje zabudowa o niskiej intensywności o charakterze jednorodnym. Stopniowo zanika funkcja rolna, przeważa natomiast funkcja mieszkaniowa. Śladowy handel i usługi ograniczają się do podstawowych.

4.2 Struktura użytkowania terenu

W strukturze zagospodarowania śródmieścia znaczny udział mają tereny przemysłowe. Otaczają one pierścieniem zabudowę mieszkaniowo – usługową w północnej części miasta. W południowej części miasta tereny przemysłowe występują w postaci większych i względnie zwartych kompleksów (Rys. 1.1).

Tabela 18 Użytkowanie terenu i liczba mieszkańców północnej i południowej części miasta Myśłowice

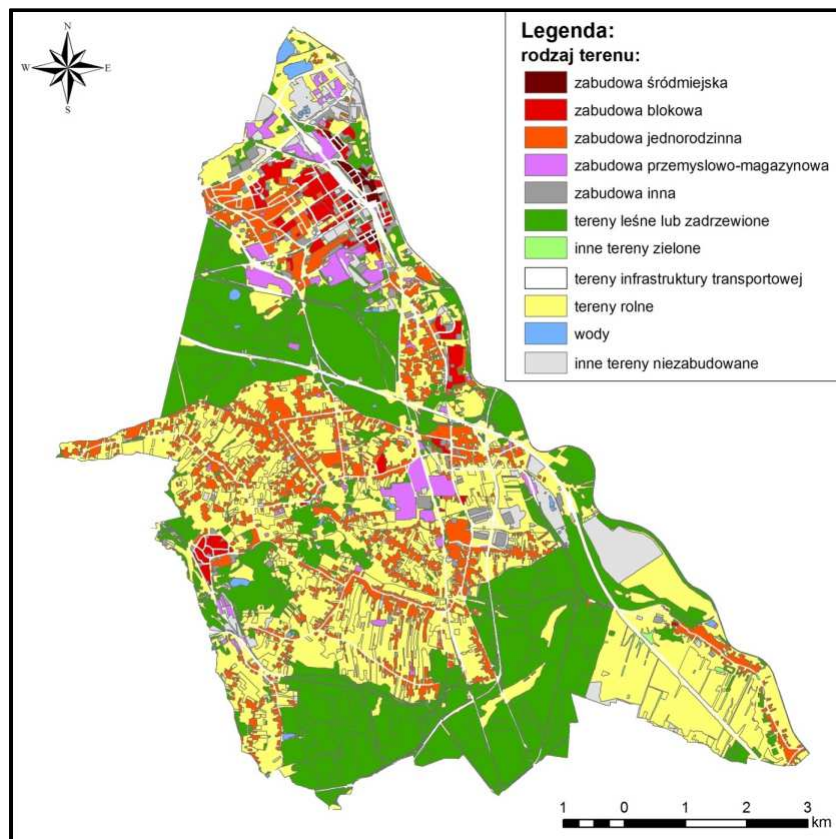
	część Północna	udział [%]	część Południowa	udział [%]	suma
powierzchnia [ha]	1746	26,6	4807	73,4	6552
liczba mieszkańców	47752	66,3	24261	33,7	72013
zabudowa w tym [ha]:					
blokowa	121	79,4	31	20,6	152,8
śródmiejska	26	100,0	0	0,0	26
jednorodzinna	185	19,7	754	80,3	938,7
mieszkaniowa ogółem	332	29,7	785	70,3	1117,4
przemysłowo-magazynowa	98	56,1	77	43,9	175,1

Źródło: opracowanie własne na podstawie systemu PESEL (stan na VI 2013) oraz BDOT (stan na XI 2010).

W południowej części Myśłowic dominują tereny rolne i zabudowa mieszkaniowa. Tereny przemysłowe występują w trzech większych skupieniach, zlokalizowanych w Wesolej (rejon KWK "Wesola") i Brzezince.

Z południowej części miasta wyodrębiają się dodatkowo Dziekówice, stanowiące enklawę na jego południowo - wschodnim krańcu, oddzieloną kompleksem leśnym i częściowo zrekultywowanym dawnym składowiskiem odpadów Elektrowni Jaworzno III.

Rys. 4 Użytkowanie terenu w Myśłowicach

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDOT

Pozostały obszar otoczony jest pierścieniem terenów leśnych (za wyjątkiem wschodniej części), co stwarza korzystne warunki dla rozwijającej się funkcji mieszkaniowej.

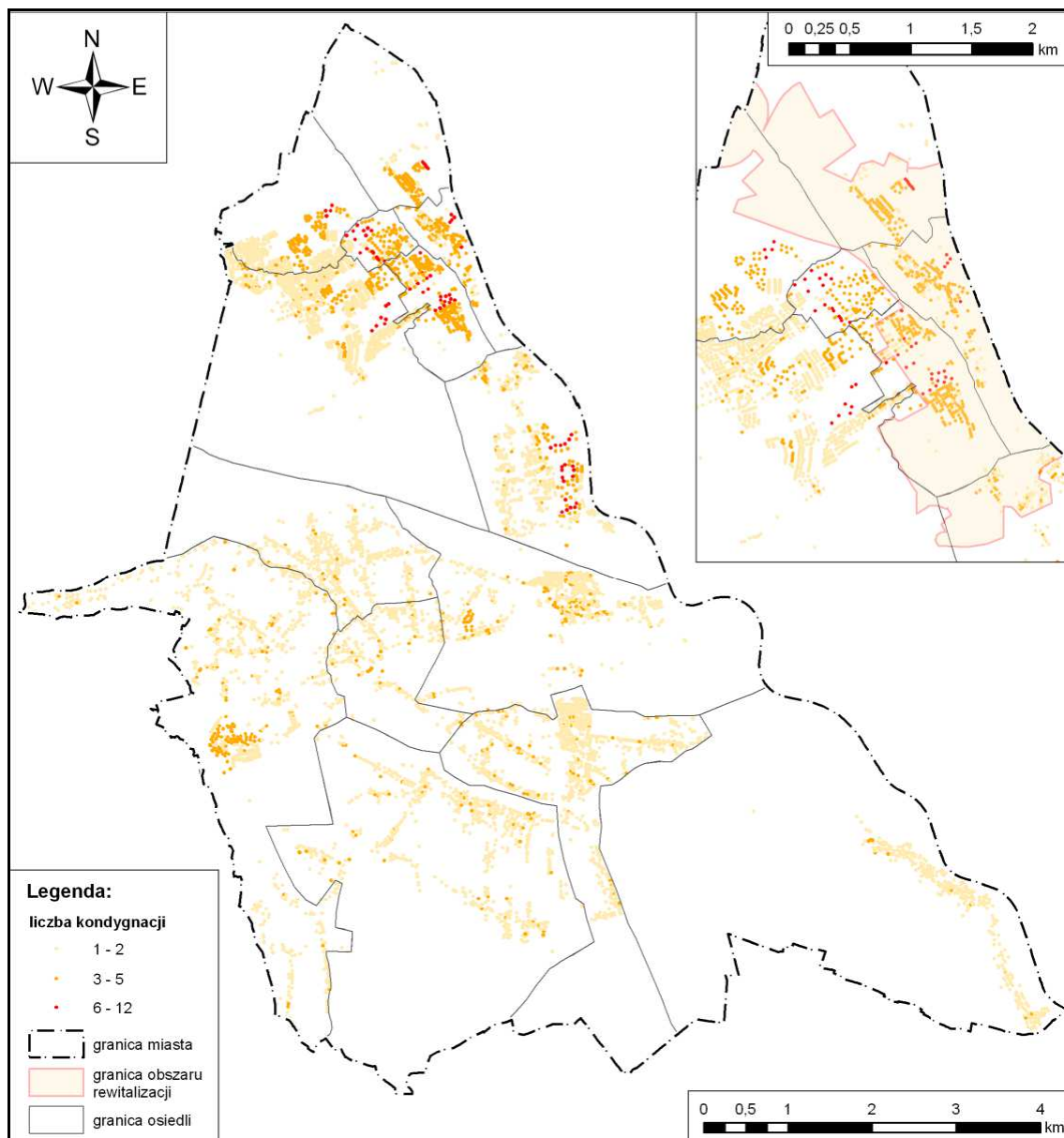
W strukturze terenów mieszkaniowych dominuje zabudowa jednorodzinna. Występują w tej części miasta trzy osiedla o wyraźnym rodowodzie wiejskim - Dzieńkowice, Krasowy i Ławki.

Pozostałe osiedla południowej części miasta - Stara Wesola, Morgi i La Rysz - ulegają stopniowej urbanizacji, przekształcając się w dzielnice o charakterze podmiejskim.

Lokalne ośrodki usługowe są na południu miasta słabo wykształcone. Wyraźnie wyodrębniony jest tylko ośrodek usługowy w Wesolej oraz nieco słabiej - w Brzezince i Kosztowach.

W Mysłowicach znajduje się ogółem ok. 17,4 tys. budynków. Budynki wysokie (ponad 9 kondygnacji) występują w dzielnicach: Centrum, Szopena-Wielka Skotnica, Bończyk-Tuwima, Brzęczkowicach i we wschodniej części Ćmoka. Budynki średniowysokie (ponad 4 do 9 kondygnacji) występują w dzielnicach: Centrum, Szopena-Wielka Skotnica, Bończyk-Tuwima, Brzęczkowice, Janów Miejski-Ćmok oraz w Brzezince i w Wesolej.

Rys. 5 Budynki mieszkalne w Mysłowicach wg liczby kondygnacji.

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDOT.

4.3 Układ komunikacyjny

Miasto znajduje się na skrzyżowaniu ważnych tranzytowych tras drogowych:

- autostrady A4 (wschód – zachód),

- drogi ekspresowej S1 (północ – południe).

Skrzyżowanie tych dróg stanowi węzeł „Brzęczkowicki”.

Główną oś drogową tworzą: droga wojewódzka nr 934 Myślowice – Bieruń Nowy (biegnąca ulicami Oświęcimską, Ziętka, Brzezińską, Kosztowską, oddinkiem S1 oraz ulicą Imielińską) oraz droga krajowa nr 79 Bytom – Kraków – Warszawa (biegnąca ulicami Katowicką i Krakowską).

Sieć dróg przedstawia się następująco¹:

- gminne 125,4 km
- powiatowe 62,1 km
- wojewódzkie 8,8 km
- krajowe 33,6 km
- autostrada A4 21,0 km
- droga ekspresowa S1 9,9 km.

Komunikacja zbiorowa

Obecnie mieszkańcy miasta mają do dyspozycji 23 linie autobusowe oraz 3 tramwajowe. Głównym przedsiębiorstwem komunikacji miejskiej w mieście jest Komunikacyjny Związek Komunalny Gómośląskiego Okręgu Przemysłowego. Świadczy on usługi w zakresie transportu autobusowego i tramwajowego. Mieszkańców miasta obsługują również linie autobusowe Przedsiębiorstwa Komunikacji Miejskiej w Jaworznie Sp. z o.o. oraz prywatni przewoźnicy.

Śródmieście Myśłowic posiada połączenia tramwajowe z Katowicami i Sosnowcem.

Komunikacja publiczna międzymiastowa obsługiwana jest głównie przez przedsiębiorstwo PKS Katowice S.A. i zapewnia połączenia m.in. do Krakowa, Krosna, Nowego Targu, Nysy, Opola, Sanoka, Tarnowa, Zakopanego.

Brak inwestycji przez ostatnie kilkadziesiąt lat, zwłaszcza w komunikację tramwajową uniemożliwia części osób swobodne podróżowanie, m.in. osobom z niepełnosprawnością oraz osobom starszym.

Koleje

Kolejowe połączenia pasażerskie realizowane przez PKP zapewniają bezpośrednie połączenia z następującymi miastami: Gliwice, Gorzów Wielkopolski, Jelenia Góra, Katowice, Kołobrzeg, Kraków, Oświęcim, Opole, Poznań, Przemyśl, Świnoujście, Szczecin, Tarnów, Wrocław, Zakopane, Zamość, Zielona Góra oraz w transporcie międzynarodowym - Kijów. Najwięcej połączeń kolejowych w ciągu doby obsługiwanych jest w kierunkach Katowice – 27 oraz Kraków – 23.

W Myśłowicach są cztery stacje kolejowe: Myślowice, Brzęczkowice, Brzezinka oraz Kosztowy, przy czym większość połączeń obsługiwanych jest tylko ze stacji Myślowice – pozostałe stacje obsługują jedynie kierunek Katowice – Oświęcim.

Transport lotniczy

Miasto zlokalizowane jest w odległości około 30 km od Portu Lotniczego Katowice – Pyrzowice, do którego dojazd zapewnia droga S1. Myślowice są położone około 60 km od Portu Lotniczego Kraków Balice, do którego dojazd zapewnia autostrada A4.

4.4 Własność gruntów i budynków

Największy udział w powierzchni gruntów w Myśłowicach zajmują grunty Skarbu Państwa, które stanowią nie małą 40% powierzchni miasta. W większości są to grunty we władaniu Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe. Grunty PGL stanowią ponad 25% powierzchni miasta.

Drugą grupę właścicieli i władających pod względem powierzchni posiadanych gruntów stanowią w Myśłowicach osoby fizyczne. Grunty prywatne stanowią w mieście ponad 30% powierzchni. Wśród działek osób fizycznych 37% powierzchni stanowią grunty wchodzące w skład gospodarstw rolnych. Grunty tworzące gospodarstwa rolne występują głównie w dzielnicach południowych miasta.

Grunty osób fizycznych nie wchodzące w skład gospodarstw rolnych, to kilkanaście tysięcy działek o łącznej powierzchni 1 356 ha. Stanowią one około 20% ogólnej powierzchni gruntów w Myśłowicach. Miejsca występowania gruntów prywatnych nie wchodzących w skład gospodarstw rolnych, to przede wszystkim dzielnice południowe, ale również dzielnice zabudowy jednorodzinnej w północno-zachodniej części miasta.

1 Raport o stanie miasta Myślowice 2006-2011.

Tabela 19 Struktura władania gruntami (stan na 31.12.2014 r.)

Władający	pow. [w ha]	% pow. ogólnej
Grunty Skarbu Państwa nie oddane w użytkowanie wieczyste		
Razem :	2 543	38,55%
Agencja Własności Rolnej Skarbu Państwa	168	2,54%
Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe	1 767	26,79%
we władaniu państwowych jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej ¹⁾	102	1,54%
we władaniu organów administracji publicznej gospodarujących zasobem nieruchomości Skarbu Państwa	214	3,24%
we władaniu pozostałych osób i jednostek organizacyjnych	292	4,42%
SKARB PAŃSTWA oddane w użytkowanie wieczyste		
Razem :	680	10,31%
oddane w użytkowanie wieczyste osobom fizycznym	81	1,22%
oddane w użytkowanie wieczyste państwu wym osobom prawnym	152	2,30%
oddane w użytkowanie wieczyste spółdzielniom mieszkaniowym	0	0,00%
oddane w użytkowanie wieczyste pozostałym osobom	447	6,77%
Grunty państwowych osób prawnych	2	0,03%
Grunty Gminy nie oddane w użytkowanie wieczyste		
Razem :	824	12,51%
we władaniu organów gminy gospodarujących gminnym zasobem nieruchomości	749	11,35%
we władaniu jednostek organizacyjnych gmin i z związków międzygminnych	60	0,91%
we władaniu pozostałych osób i jednostek organizacyjnych	15	0,23%
Grunty Gminy oddane w użytkowanie wieczyste		
Razem :	142	2,15%
oddane w użytkowanie wieczyste osobom fizycznym	74	1,12%
oddane w użytkowanie wieczyste spółdzielniom mieszkaniowym	35	0,53%
oddane w użytkowanie wieczyste pozostałym osobom	33	0,50%
Grunty gminnych osób prawnych	9	0,14%
Grunty osób fizycznych		
Razem :	2 165	32,83%
Osoby fizyczne - właściciele i władający gruntami wchodzącymi w skład gospodarstw rolnych	809	12,27%
Osoby fizyczne - właściciele i władający gruntami niewchodzącymi w skład gospodarstw rolnych.	1 356	20,56%
Grunty spółdzielni – we władaniu innych spółdzielni (innych niż mieszkaniowe i rolnicze)	5	0,07%
Grunty kościołów i związków wyznaniowych	60	0,91%
Grunty powiatów – we władaniu organów powiatów gospodarujących powiatowym zasobem nieruchomości	1	0,01%
Grunty województwa	0	0,00%
Grunty spółek prawa handlowego - we władaniu spółek prawa handlowego i pozostałych podmiotów	162	2,46%
Grunty partii politycznych i stowarzyszeń	2	0,03%
RAZEM : (powierzchnia ewidencyjna)	6 595	100,00%

Źródło: Miejska ewidencja gruntów, 2015 r.

1) z wyłączeniem Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe

4.5 Dziedzictwo kulturowe i zabytki

Według informacji przekazanej przez Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków na terenie Myśłowic znajduje się 28 zabytków wpisanych do rejestru zabytków (nieruchomych – „A”) województwa śląskiego oraz 8 obiektów w rejestrze zabytków ruchomych „B”.

Tabela 20 Obszary i obiekty wpisane do rejestru zabytków na dzień 30.06.2015

Nazwa zabytku	Adres	Czas powstania	Nr rejestru	Powierzchnia [w ha]
Kościół filialny p.w. św. Krzyża	Świerczyny 1A	1810	A/802/67	0.14
Kościół filialny p.w. Narodzenia NMP	Starokościelnia 5	wzmiank. w XVI w., prz. ebud. w XVIII w.	A/804/67	0.16
Budynek d. szkoły parafialnej	Starokościelnia 10	1826	A/895/68	0.04
Willa (włas. pryw.)	Powstańców 13	lata 70-te XIX w.	A/1238/79	0.56
Budynek (obecnie siedziba Urzędu Miasta)	Powstańców 1	lata 60-te XIX w.	A/1239/79	0.06

MIEJSKI PROGRAM REWITALIZACJI MIASTA MYSŁOWICE NA LATA 2016-2020+

Blok zabudowy mieszkalnej (tz w. "Bauverein")	Mikołowska 26 – 36	1915	A/1361/88	0.59
Budynek	Kacza 2	przełom XIX i XX w.	A/1510/92	0.03
Zespół budynków Szkoły Sportowej, który tworzą: budynek starej szkoły (wraz z budynkiem sanitariatów) i budynek dawnego przedszkola (obecnie zaplecze szkoły) oraz otaczający budynek zespół zieleni. Granice ochrony obejmują cały zespół w ramach ogrodzenia.	Boliny 10 / Gwarków 1	1902	A/1532/93	0.80
Budynek mieszkalny (włas. prywatny)	Wyspiańskiego 3	początek XX w.	A/1534/93	0.02
Kościół ewangelicko - augsburski Apostołów Piotra i Pawła	Powstańców 5	1875 - 1877	A/1661/97	0.31
Budynek mieszkalno - usługowy	Starokościelną 4	1883-1892	A/59/02	0.03
Kościół parafialny p. w. Najświętszego Serca Pana Jezusa i najbliższe otoczenie wraz z ogrodzeniem	Starokościelną 1	1888-1891	A/91/03	0.56
Plebanią kościoła p. w. Najświętszego Serca Pana Jezusa i najbliższe otoczenie wraz z ogrodzeniem	Starokościelną 3	1842, rozbud. 189-1892, 1900	A/92/03	0.70
Kaplica grobowa rodziny Klaußów	Mikołowska (cmentarz)	1870	A/93/03	0.00
Kaplica grobowa księdza Markieki	Mikołowska (cmentarz)	1858	A/94/03	0.00
Budynek zakładu św. Józefa ss. Boromeuszek wraz z otoczeniem	Starokościelną 8	1902-1903	A/95/03	0.18
Gmach Sądu Grodzkiego (obecnie Sąd Rejonowy)	Krakowska 2	1902-1904	A/96/03	0.07
Zespół aresztu śledczego który tworzą: 1) budynek aresztu, 2) bud. mieszkalny dla radcy sądowego	Szymanowskiego 6	1) 1895-1906; 2) 1900	A/97/03	0.23
Zespół Szpitala Miejskiego nr 1	Mikołowska 1	1907-1911	A/100/03	0.81
Budynek Szpitala Brackiego oraz willi mieszkalnej	Świerczyny 1	ok. 1856 oraz 1902	A/101/03	0.06
Gmach II Liceum Ogólnokształcącego	Mikołowska 3-5	1912	A/102/03	0.86
Budynek szkoły powszechnej	Wolności pl. 3	1876-1877	A/103/03	0.07
Kamienica mieszczńska	Grunwaldzka 20	1901	A/104/03	0.04
Kamienica mieszczńska	Wolności 8, Grunwaldz. 22	1891-1892	A/105/03	0.09
Kamienica mieszkalna	Krakowska 4	1902-1903	A/106/03	0.06
Gmach I Liceum Ogólnokształcącego	Mickiewicza 6	1913-1914	A/107/03	1.73
Gmach Liceum Handlowego	Wolności pl. 5	1902-1904	A/109/03	0.06
Układ urbanistyczny miasta Mysłówice, którego ośrodkiem jest czworoboczny rynek, z którego narożników wybiegają cztery ulice. Miasto lokowane przed 1360 rokiem. Granice ochrony obejmują teren: rozwidlenie ulic Bytomskiej i Świerczyny, teren parku zamkowego, parcele z zabudową po północno-wschodniej stronie placu Mioszewskego (dawniej 22 Lipca), Rynku i ulicy Kaczej (do rzeki Przemsza), Kaczą do Strumińskiego, południowo-wschodni kwartał przy rynku wy, ulicą Grunwaldzką do Krakowskiej, Krakowską do Starokościelnej (dawniej Nowotki), Starokościelną (dawniej Nowotki) wraz z budynkiem dawniej szkoły parafialnej, ulicą Wałową oraz teren zamknięty linią w przedłużeniu ulicy Wałowej do Dąbrowskiego, ulicą Dąbrowskiego do Bytomskiej i Bytomską do rozwidlenia		Miasto lokowane przed 1360	A 1183/72	
Wyposażenie sklepu mięsnego: 1) boazeria, 2) posadzka	Bytomska 9	pocz. XX w.	B/628/92	-
Zespół ośmiu ołtarzy znajdujących się w kościele filialnym NMP	Starokościelną 5	druga ćwierć XVIII w.	B/633/92	-
Chrzcielnica znajdująca się w kościele filialnym NMP	Starokościelną 5	druga poł. XVI w.	B/634/92	-
Ambona znajdująca się w kościele filialnym NMP	Starokościelną 5	XVIII w.	B/635/92	-
Dekoracja wystroju kościoła filialnego NMP (chór muzyczny, organy, stiuki, portal z drzwiami do niszy z chrzcielnicą, portal z prezbiterium do zakrystii, drzwi z prezbiterium do zakrystii, drzwi w przejściu na ambonę, drzwi z zakrystii na zewnątrz, balustrada z prezbiterium)	Starokościelną 5	1740 r. - 1744 r. oraz XVIII w.	B/636/92	-
Zespół pięciu epitafiów znajdujących się w kościele filialnym NMP	Starokościelną 5	1742 r., trzecia ćwierć XVIII w., 1814 r.	B/637/92	-
Obraz "Narodzenie NMP" wraz z sukienką	Starokościelną 5	XVII w.	B/638/92	-
Otoczenie kościoła filialnego NMP: 1) kolumna z figurą Matki Boskiej Niepokalanie Poczętej; 2) krzyż przydrożny	Starokościelną 5	1) 1727 r., 2) przełom XVIII w. - XIX w.	B/639/92	-

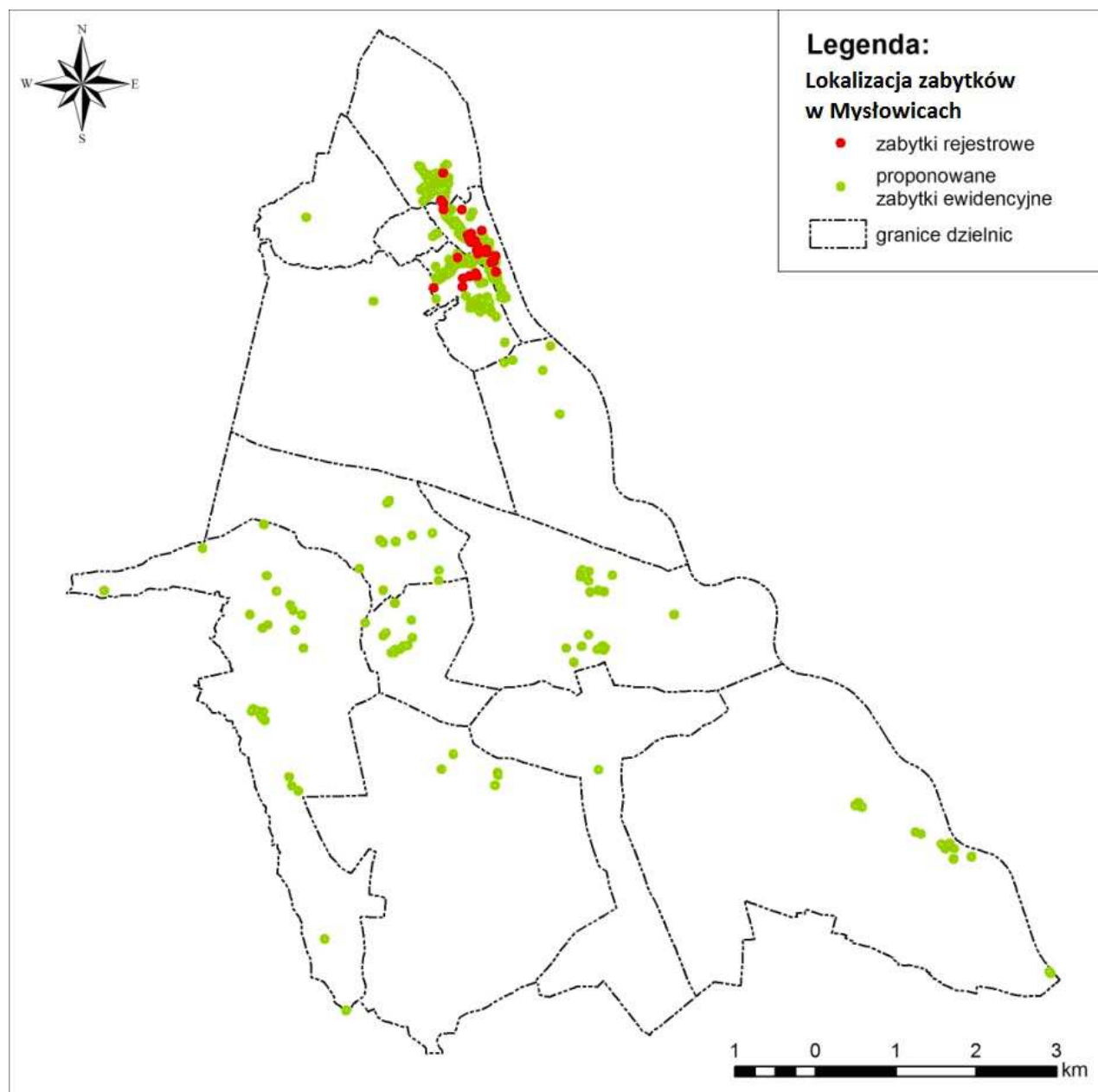
Źródło: Śląski Konserwator Zabytków

Według studium uwarunkowań planuje się objęcie ochroną w formie gminnej ewidencji zabytków oraz ustaleń miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego kolejnych obiektów.

Do chwili obecnej w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego oraz w postaci stref ochrony konserwatorskiej chroni się następujące obszary: Piasek i Stare Miasto. Do najważniejszych obiektów zabytkowych objętych ochroną na tym terenie zalicza się:

- za budowę Kopalni „Mysłowice” (budynek warsztatu mechanicznego, maszynownia szybu „Jagiełło”, maszynownia szybu „Łokietek”, dawna siłownia energetyczna, budynek zabezpieczenia ruchu i budynek biurowy działu BHP, rozdzielnia główna kopalni oraz wieża wyciągowa szybu „Łokietek”);
  - za budowę mieszkaniową związaną z Kopalnią „Mysłowice” (ul. Świerczyny - ul. Boliny - ul. Sobieskiego - ul. Gwarków - ul. Stawowa);
  - teren byłego cmentarza żydowskiego (ul. Stawowa);
  - zespół zabudowy Szpitala Miejskiego Nr 2 (pawilon główny i pawilon boczny - ul. Bytomska);
  - centrum miasta (kamienice w rejonie Rynku i ul. Grunwaldzkiej oraz kamienice w rejonie Placu Wolności);
  - za budowę w rejonie ul. Powstańców (hala dawnej walowni cynku, poczta, dawny hotel, budynek mieszkalny parafii ewangelicko-augsburskiej, budynek biura emigracyjnego z przeziwką);
- W podobny sposób planuje się objąć ochroną następujące obiekty:
- zespół zabudowy mieszkaniowej przy ul. Wojska Polskiego;
  - zespół zabudowy przy ul. Miarki - ul. Wysokiego - ul. Słupecka - ul. Katowicka - ul. Robotnicza - ul. Górnicza.

Rys. 6 Rozmieszczenie zabytków znajdujących się w rejestrze Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków oraz proponowanych do włączenia do miejskiej ewidencji zabytków

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UM

Wszystkie zabytki wpisane do wojewódzkiego rejestru zabytków znajdują się w rejonie Starego Miasta lub jego bezpośredniego sąsiedztwa (Rys. 1.4). Sytuacja wygląda podobnie w przypadku listy obiektów proponowanych do wpisania do miejskiej ewidencji zabytków. Gros obiektów przypada na obszar historycznego centrum miasta i jego otoczenie. Koncentracja na tym obszarze tak dużej części dziedzictwa kulturowego miasta w połączeniu z funkcjami jakie pełni pozwala określić jego rolę w strukturze miasta jako bardzo istotną.

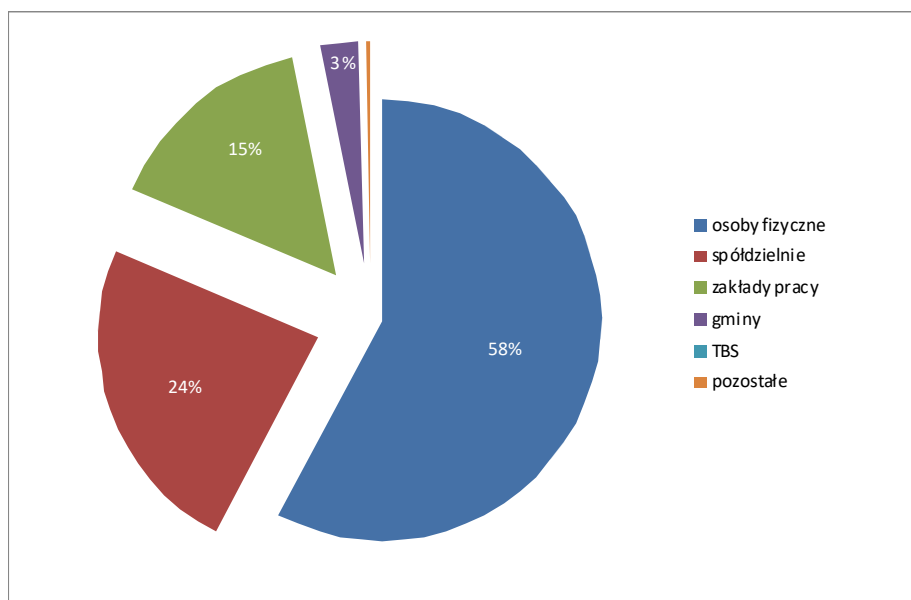
5. Sfera techniczna

5.1 Zasoby mieszkaniowe

Liczba budynków mieszkalnych w Myśłowicach wzrosła w latach 2008-2014 o 11% z poziomu 6,9 tys. do 7,7 tys. (liczba budynków: 2008 – 6913, 2014 – 7776). Według danych statystycznych w 2014 roku było w Myśłowicach 28 186 mieszkań o łącznej liczbie izb wynoszącej 103 069 i łącznej powierzchni użytkowej ponad 1 883 tys. m². W latach 2007-2014 liczba mieszkań w Myśłowicach wzrosła o ponad 1 000, a izb o ponad 7,2 tys., natomiast łączna powierzchnia użytkowa zwiększyła się od tego czasu o prawie 175 tys. m² (10%). Jest to przede wszystkim efekt wzrostu budownictwa jednorodzinnego, głównie w południowych częściach miasta.

Największą grupę właścicieli mieszkań stanowiły w 2007 r. w mieście osoby fizyczne. Należało do nich niemal 60% ogólnej liczby mieszkań. Spółdzielnie mieszkaniowe posiadają ok. ¼ ogółu mieszkań, a 15% z nich jest własnością zakładów pracy. Zaledwie ok. 3% mieszkań stanowi zasoby miasta.

Rys. 7 Struktura liczby mieszkań w Myśłowicach według rodzaju własności w 2007 r.

Źródło: Bank Danych Lokalnych, dane GUS.

W Myśłowicach działają m.in. następujące większe podmioty administrujące zasobami mieszkaniowymi:

- Miejski Zarząd Gospodarki Komunalnej,
- Myśłowicka Spółdzielnia Mieszkaniowa,
- Spółdzielnia Mieszkaniowa „Wesoła”,
- Śląsko-Dąbrowska Spółka Mieszkaniowa
- Gómicza Spółdzielnia Mieszkaniowa przy KWK Myśłowice - Wesoła,
- Śląski TBS Sp. z o.o.,
- Lokator Sp. z o.o.

Według informacji uzyskanych od zarządców nieruchomości w Myśłowicach ok. 28% wszystkich mieszkań spółdzielczych stanowi własność Myśłowickiej Spółdzielni Mieszkaniowej (7006 mieszkań), gdzie średnia liczba mieszkań przypadających na 1 budynek wynosi 48. Świadczy to o posiadaniu przez spółdzielnię głównie budynków o wysokiej zabudowie. W budynkach, których właścicielem jest Spółka Mieszkaniowa Wesoła przypada 12,6 mieszkań na jeden budynek, czyli są to głównie budynki 3 piętrowe.

Przeciętna liczba izb w jednym mieszkaniu w 2014 r. wynosiła w Myśłowicach 3,6, a przeciętna powierzchnia użytkowa:

- 1 mieszkania - 66,8 m². Średnia powierzchnia mieszkania wzrosła w mieście w okresie od roku 2007 o 3,9 m² (6,2%). Wzrost ten wynika głównie z rozwoju budownictwa indywidualnego, w którym przeciętna powierzchnia mieszkania jest wyraźnie większa niż w budownictwie wielorodzinnym. Dynamiczny rozwój tego budownictwa ma miejsce przede wszystkim w południowych dzielnicach Myśłowic.

– przypadająca na 1 osobę: 25,1 m².

Tabela 21 Zasoby mieszkaniowe na terenie miasta Myślowice wg formy własności w 2011 r.

rodzaj własności	Budynki		mieszkania		powierzchnia		ludność	
	liczba	%	liczba	%	liczba	%	Liczba	%
osoby fizyczne	5651	71,6	7567	27,5	749230	42,4	24735	32,9
gmina	67	0,8	441	1,6	22798	1,3	1236	1,6
wspólna	1602	20,3	18149	66,0	940609	53,3	45438	60,5
pozostałe podmioty	577	7,3	1338	4,9	53329	3,0	3684	4,9
suma	7897	100,0	27495	100,0	1765966	100,0	75093	100,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS (Narodowy Spis Powszechny 2011).

W strukturze zasobów wg wielkości największą grupę stanowią mieszkania o powierzchni 40 – 79 m², stanowią one ok. 63% zasobów mieszkaniowych.

Według danych z Narodowego Spisu Powszechnego w 2011 r. w budynkach najstarszych, wybudowanych przed 1918 r. skupiało się 13% powierzchni mieszkań w Myśłowicach (były to 3440 mieszkania). Około 11% powierzchni mieszkań znajdowało się w budynkach zbudowanych w okresie międzywojennym (1918 – 1944), takich mieszkań było 2396. Najwięcej zasobów mieszkaniowych, bo ok. 68% powierzchni mieszkań mieściło się w budynkach wybudowanych w latach powojennych (1945 – 1989). Mieszkania wybudowane po roku 1989 stanowiły ok. 8% ogólnej powierzchni mieszkań w mieście.

Jeżeli chodzi o gminne zasoby mieszkaniowe zostały zdefiniowane w ustawie o ochronie praw lokatorów, zgodnie z którą mieszkaniowy zasób gminy tworzą mieszkania stanowiące własność gminy albo gminnych osób prawnych lub spółek handlowych utworzonych z udziałem gminy, z wyjątkiem towarzystw budownictwa społecznego.

Jest to zatem zasób mieszkań przeznaczonych na wynajem, z założenia dla osób, które nie są w stanie zaspokoić swoich potrzeb mieszkaniowych samodzielnie, poprzez wynajęcie mieszkania na rynku wtórnym, jego zakup lub wybudowanie.

Funkcja mieszkania komunalnego jest więc z jednej strony funkcją pomocniczą ze strony gminy w stosunku do osób o najniższych dochodach, z drugiej jednak strony ustawa o ochronie praw lokatorów wyraźnie precyzuje zasady wynajmowania mieszkań gminnych. Prowadzi to do sytuacji, w której najemca, jeśli tylko wywiązuje się ze swoich obowiązków oraz reguluje płać czynsz, otrzymuje dożywotnie prawo do korzystania z mieszkania, niezależnie od jego późniejszej sytuacji ekonomicznej.

Tabela 22 Mieszkaniowy zasób gminy zarządzany przez Miejski Zarząd Gospodarki Komunalnej (stan 31.XII.2014 r.)

Stan zasobu mieszkaniowego	stan na 31.12.2014 r..
Liczba budynków mieszkalnych	171
Liczba lokali mieszkalnych, w tym:	2.314
w zasobach szkół administrowanych przez MZGK	9
w zasobach wspólnot mieszkaniowych	648
w zasobach MSM	3
lokale mieszkalne własnością gminy	1.654
Liczba lokali socjalnych w zasobie mieszkaniowym Miasta Myślowice	446
Liczba lokali socjalnych w obcym zasobie (mieszkania wynajmowane od innych administratorów z przeznaczeniem na lokale socjalne)	183
Liczba pomieszczeń tymczasowych	4
Liczba lokatorów	4.012

Źródło: Bank Danych Lokalnych, dane UM Myślowice.

Tabela 23 Wspólnoty mieszkaniowe z udziałem gminy Miasta Myślowice w 2015 roku

Rok	Wspólnoty Mieszkaniowe ilość mieszkań	Liczba lok. mieszkalnych stan. własność gminy	Liczba lokali mieszkalnych wykupionych
2012	68 2564	647	1917
2013	68 2565	648*	1917
2014	68 2565	648	1917

Źródło: Bank Danych Lokalnych, dane UM Myślowice.

* liczba lokali wzrosła o 1 mieszkanie z uwagi na podział mieszkania na dwa odrębne lokale

Liczba rodzin oczekujących na mieszkanie w zasobach gminy Miasta Myśłowice, spełniające kryteria uchwały Rady Miasta Myśłowice w sprawie określenia zasad wynajmowania lokali mieszkalnych wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu miasta Myśłowice:

Tabela 24 Liczba rodzin oczekujących na lokal w Myśłowicach

Rok	Rodziny oczekujące na lokal socjalny	Rodziny oczekujące na lokal mieszkalny na czas nieoznaczony	Rodziny oczekujące na lokal zamienny
2012	494	37	17
2013	529	32	31
2014	457	24	30
2015	478	19	27

Źródło: UM Myśłowice na podstawie wydanych wyroków sądowych gmina zobowiązana jest zapewnić lokale socjalne w ilości 384 - stan na koniec 2015r.

Jeżeli chodzi o komunalną substancję mieszkaniową, to najniższy poziom wyposażenia mieszkania znajduje się na terenie historycznego centrum miasta. Część lokali mieszkalnych nie posiada w pomieszczeniach dostępu do toalet. Problem ten rozwiązywany jest przez indywidualne remonty wykonywane przez najemców.

5.2 Infrastruktura techniczna

Zaopatrzenie w wodę

Na terenie miasta w eksploatacji Miejskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji w Myśłowicach znajduje się sieć wodociągowa o długości 322 km. Sieć ta zaopatruje w wodę niemal całą ludność miasta - 99,9% liczby mieszkańców. Myśłowice są głównie zaopatrywane w wodę poprzez sieć magistralne wodociągu „Dzieńkowice”, ujęcie w Maczka i ujęcie GO-CZA (Goczalkowice).

Odprowadzanie ścieków

Sieć kanalizacji sanitarnej w Myśłowicach ma długość 282 km, z czego 257 km to kanalizacja grawitacyjna, a 25 km to kanały tłoczne. W mieście istnieje również kanalizacja ogólnospławna, której łączna długość wynosi 101,7 km. Kanalizacja ta funkcjonuje głównie w dzielnicach śródmiejskich. Liczba przyłączy do kanalizacji sanitarnej wynosi 5 641 szt. Zinwentaryzowana sieć kanalizacji deszczowej liczy około 30,9 km kanałów. Ścieki z większości terenu Myśłowic odprowadzane są do oczyszczalni Radocha II w Sosnowcu, jedynie ścieki z terenu dzielnicy Dzieńkowice oczyszczane są w oczyszczalni Jaworzno-Dąb.

W latach 2004 - 2010 realizowany był w mieście program "Gospodarka wodno – ściekowa w Myśłowicach", który miał na celu modernizację i rozbudowę sieci kanalizacyjnej. W ramach programu wybudowano łącznie 154,7 km nowych odcinków kanalizacji sanitarnej i deszczowej, 31 przepompowni ścieków oraz 37 separatorów. Inwestycje koncentrowały się głównie w południowej części Myśłowic, ale prace modernizacyjne dotyczyły również istniejącego systemu kanalizacyjnego w północnej części miasta.

Odsetek ludności korzystającej z kanalizacji w roku 2010 w Myśłowicach był nieco wyższy niż przeciętnie w województwie śląskim (w miastach) i wyniósł 83 %. W odniesieniu do grupy porównywanych miast jest to jednak jeden z niższych wskaźników. W stosunku do roku 2006 widoczny jest znaczny przyrost liczby ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej - o ponad 6%. Jest to niewątpliwie efekt realizacji programu modernizacji i rozbudowy systemu kanalizacyjnego. Długość sieci kanalizacyjnej w Myśłowicach w latach 2006 - 2011 zwiększyła się, według danych statystycznych, niemal 3,5-krotnie. W grupie porównywanych miast jest to największy przyrost. Pomimo znacznego rozwoju systemu kanalizacji, wielkość odprowadzonych ścieków wzrosła w tym samym okresie jedynie o 1 %, należy jednak podkreślić, że w pozostałych porównywanych miastach w analogicznym okresie zanotowano spadki ilości odprowadzanych ścieków.

Odprowadzanie wód opadowych i roztopowych

Zabudowa terenów dotychczas niezagospodarowanych powoduje zmiany w kierunkach spływu oraz w ilości spływających wód opadowych. Odbiornikami tych wód są często drobne cieki wodne, które nie są przystosowane do odbioru większej ilości wód. W perspektywie procesu zabudowy nowych terenów pojawia się potrzeba dostosowania niektórych cieków do przyjęcia większej ilości wód opadowych.

Energetyka ciepła

Myśłowice nie posiadają scentralizowanego systemu ciepłowniczego, system ten składa się z elementów zasilających wydzielone rejonu miasta. Działają trzy główne przedsiębiorstwa zajmujące się wytwarzaniem i dystrybucją ciepła:

- Zakład Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. Katowice, który na terenie Myśłowic ma dwa wydziały („MYŚŁOWICE” ZEC Sp. z o.o.; „WESOŁA” ZEC Sp. z o.o.),
- Spółka Ciepłownico – Energetyczna Jaworzno III Sp. z o.o.,
- Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. Katowice.

Sieć ciepła przesyłowa ma długość ok. 60 km. System ciepłowniczy składa się z trzech niezależnych podsystemów zasilanych z różnych źródeł ciepła. Ponadto w mieście działają 32 lokalne kotłownie.

Zaopatrzenie w gaz

Miasto zaopatrywane jest w gaz ziemny z sieci o charakterze ogólnokrajowym, rozprowadzanego przez Górnśląski Okręgowy Zakład Gazowniczy w Zabrze i podległą mu jednostkę – Rozdzielnię Gazu Mysłowice oraz ROP w Świerklanach. Doprowadzany jest gaz ziemny pochodzenia naturalnego. Gaz ziemny dostarczany jest do Mysłowic przez siedem gazociągów wysokiego ciśnienia o łącznej długości 37 km (bez odgałęzień). Oprócz gazociągów wysokiego ciśnienia eksploatowanych jest 7 stacji redukcyjno-pomiarowych I stopnia. Za równo gazociągi wysokiego ciśnienia, jak i stacje redukcyjno-pomiarowe I stopnia są w dobrym stanie technicznym i posiadają na tyle duże rezerwy przesyłowe, że bez rozbudowy pozwolą na przejście planowanego zwiększonego zapotrzebowania na paliwo gazowe w perspektywie kilku kolejnych lat. Łącznie w mieście znajduje się 231 km sieci średniego i niskiego ciśnienia oraz 8 stacji redukcyjno-pomiarowych II stopnia. Sieć gazociągów średniego i niskiego ciśnienia jest dobrze rozwinięta. Szacuje się, że miasto jest zgazyfikowane w 80%, co daje dobrą dostępność dla potencjalnych odbiorców. Stan techniczny sieci średniego i niskiego ciśnienia jest dobry, a bieżące remonty zapewniają bezpieczeństwo dostaw paliwa gazowego. Stacje redukcyjno - pomiarowe II stopnia są również w dobrym stanie technicznym i nie wymagają rozbudowy.

Zaopatrzenie w energię energetyczną

Na terenie miasta nie istnieją lokalne źródła energii elektrycznej. Miasto Mysłowice zasilane jest w energię elektryczną z Krajowego Systemu Elektroenergetycznego liniami wysokiego napięcia. Za pośrednictwem dziewięciu linii napowietrznych 110 kV doprowadzana jest ona do GPZ Mysłowice i GPZ Brzezinka, w których dokonywana jest transformacja napięcia 110 kV / SN. Ponadto, na terenie miasta pracuje GPZ 110kV/6kV wyłącznie na potrzeby KWK „Wesoła”. Przez miasto przebiegają ponadto dwie linie tranzytowe 220kV: - 220kV Łagisza - Byczyna – Halemba, - 220kV Katowice – Kopanina. Na potrzeby odbiorców zlokalizowanych na terenie miasta pracują dwa Główne Punkty Zasilania: GPZ Mysłowice – zasila odbiorców przemysłowych oraz częściowo odbiorców komunalnych z centralnej części miasta, GPZ Brzezinka – zasila większość odbiorców komunalnych oraz przemysłowych Mysłowic. Rozdział energii elektrycznej z Głównych Punktów Zasilania do poszczególnych odbiorców przemysłowych i komunalnych realizowany jest za pośrednictwem linii i stacji transformatorowych SN 20 kV oraz 6 kV. Łączna długość linii średniego napięcia w granicach miasta to ponad 360 km, natomiast niskiego napięcia - niemal 800 km, w mieście pracuje ponadto niemal 300 stacji transformatorowych.

II. METODOLOGIA I PROCES WŁĄCZENIA SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ W TWORZENIE PROGRAMU REWITALIZACJI

Etap 1. Tworzenie programu

W związku z planowanym przystąpieniem przez miasto Mysłówice do aktualizacji programu rewitalizacji, pojawiła się potrzeba włączenia lokalnej społeczności na etapie jego tworzenia.

Pierwsze działania rozpoczęły się w 2012 r. Wówczas Stowarzyszenie Centrum Inicjatyw Społecznych Mysłówice (lider) i miasto Mysłówice (partner) przystąpili do partnerskiego projektu "Aktywowani – edukacja obywatelska organizacji pozarządowych w zakresie rozwoju aktywności na rzecz rewitalizacji społecznej" współfinansowanego przez Szwajcarię w ramach szwajcarskiego programu współpracy z nowymi krajami członkowskimi Unii Europejskiej.

Celem projektu było zwiększenie aktywności obywatelskiej społeczności lokalnej miasta Mysłówice (40 mieszkańców i 20 organizacji pozarządowych) w zakresie wypracowania programu rewitalizacji w sferze społecznej do końca 2013 r. Zorganizowano cykl spotkań siedzących oraz utworzono zespół planistyczny w skład którego wchodziło przedstawicieli różnych grup interesariuszy. Ponadto w ramach projektu organizacje pozarządowe miały możliwość przygotowania się do efektywnego wdrażania wypracowanego programu poprzez skorzystanie z kompleksowego wsparcia merytorycznego. Powyższym działaniom towarzyszyła promocja kluczowej roli organizacji pozarządowych i aktywności obywatelskiej dla rozwiązywania problemów społecznych.

W wyniku projektu „Aktywowani” powstał program, który koncentrował się na społecznym aspekcie rewitalizacji, udziale organizacji pozarządowych w procesie planowania oraz budowaniu partnerskich relacji między podmiotami trzech sektorów: samorządem lokalnym, organizacjami pozarządowymi oraz biznesem.

W 2013 r. prace społeczności lokalnej nad Programem Rewitalizacji Społecznej zostały zakończone a efekty tych prac przedstawiono władzom miasta Mysłówice. Zaproponowany dokument został następnie włączony w prace nad niniejszą aktualizacją Miejskiego Programu Rewitalizacji Miasta Mysłówice 2016-2020. Podejście to pozwoliło na kontynuację działań na rzecz włączenia, samoorganizacji i „samoleczenia” społeczności za mieszkującą obszar zdegradowane.

W szczególności w niniejszy program zostały włączone następujące kwestie opracowane (przy wsparciu partnerów projektu) przez społeczność lokalną: wyznaczenie obszarów wymagających wsparcia w ramach rewitalizacji, identyfikacja potencjalnych partnerów społecznych, diagnoza obszaru rewitalizacji, określenie narzędzi rewitalizacji w sferze społecznej, określenie grupy docelowej, wskazanie propozycji działań w ramach programu rewitalizacji, wskazanie propozycji działań „twardych” wynikających z realizacji działań „miękkich” w ramach wdrażania programu rewitalizacji w sferze społecznej. Wyniki projektu Aktywowani były też wskazówką, w jaki sposób powinna nastąpić koncentracja przestrzenna działań w ramach lokalnego programu rewitalizacji.

Etap 2. Konsultacje z mieszkańcami

Równoległe z powstawaniem niniejszego programu zaistniała w środowisku lokalnym potrzeba wytworzenia procedur i mechanizmów partycypacyjnych w Mysłowicach. W ramach wartości dodanej i kontynuacji współpracy nawiązanej przy projekcie „Aktywowani” partnerzy przystąpili do kolejnego partnerskiego projektu „Mysłowickie konsultacje-naprawdę” (POKL 2007- 2013, Poddziałanie 5.4.2 – Rozwój dialogu obywatelskiego). Liderem projektu było Stowarzyszenie Wspierania Organizacji Pozarządowych MOST a partnerami: Stowarzyszenie Centrum Inicjatyw Społecznych Mysłówice i Urząd Miasta Mysłówice. Projekt dotyczył upowszechnienia i wzmocnienia szeroko rozumianych konsultacji społecznych, dotyczących regulacji prawnych i uzgadniania polityk publicznych, w tym konsultacji dokonywanych drogą elektroniczną.

Powołany został zespół ds. konsultacji społecznych, w skład którego wchodziło przedstawicieli samorządu i organizacji pozarządowych. Głównym efektem prac zespołu było powstanie modelu konsultacji w Mysłowicach, platformy do konsultacji i praktyczne przeprowadzenie pierwszych modelowych konsultacji, których tematem stał się niniejszy program rewitalizacji (drugim tematem były założenia do myśłowickiego budżetu obywatelskiego). Dzięki temu zadbano o tworzenie możliwości dalszego sześciomiesięcznego udziału wszystkich podmiotów i mieszkańców na następnych etapach tworzenia programu rewitalizacji.

Etap 3 Tworzenie nowych narzędzi angażowania mieszkańców

Kompleksowa rewitalizacja obszarów zdegradowanych stanowi szansę dla tworzenia warunków do samoorganizacji społeczności lokalnych. Dążenie do partycypacyjnego wypracowania programu rewitalizacji i sposobu jego wdrażania, stanowi obecnie nowe wyzwanie i kierunek rozwoju współpracy samorządu lokalnego i organizacji pozarządowych w Mysłowicach.

Procesowi tworzenia lokalnego programu rewitalizacji towarzyszyło powstawanie i rozwijanie się wielu nowych mechanizmów i narzędzi angażowania mieszkańców do aktywnego udziału w zarządzaniu gminą.

Dotychczasowa współpraca partnerska kontynuowana była do czerwca 2015 r. w ramach projektu „My PART” (POKL 2007- 2013, Poddziałanie 5.4.2 – Rozwój dialogu obywatelskiego). Partnerzy projektu (MOST, CIS, miasto Mysłówice) wraz z organizacjami pozarządowymi wypracowali skrojony na miarę Mysłowic model współpracy między samorządem lokalnym a organizacjami pozarządowymi. Powstał wówczas zespół ds. współpracy lokalnej, w skład którego wchodziło przedstawicieli samorządu i sektora pozarządowego. W trakcie pracy zespołowej wypracowano około 10 procedur i narzędzi które pozwoliły uporządkować relacje na linii władza – mieszkańcy i organizacje pozarządowe. Najważniejszą z nich była inicjatywa lokalna, która obecnie stanowi również jedno z narzędzi rewitalizacji. Powstały również przepisy m.in. dot.: konsultacji z organizacjami pozarządowymi, przepisy dot. powołania i funkcjonowania Powiatowej Rady Działalności Pożytku Publicznego, usprawniono zasady przekazywania i rozliczania dotacji z budżetu

miasta Myślowice dla organizacji pozarządowych. Ponadto udało się utworzyć generator ofert i sprawozdań dla organizacji pozarządowych (www.generator.myslowice.pl).

AKTYWNY UDZIAŁ SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ NA DALSZYCH ETAPACH PROCESU REWITALIZACJI

Miasto Myślowice planuje zapewnić dalszy aktywny udział różnych grup interesariuszy w przyszłym procesie wdrażania i monitorowania programu rewitalizacji.

Niniejszy program wypracowany został z myślą, aby zaangażowani mieszkańcy i organizacje pozarządowe miały szansę stać się w przyszłości realizatorami wdrażającymi zaproponowane przez siebie rozwiązania, co wykorzystywałoby endogeniczne zasoby miasta. Stwarza to spójne i trwałe podwaliny do samoorganizowania się społeczności lokalnych.

Jedną z głównych myśli, która przyświecała powstałemu programowi, jest zasada społecznie odpowiedzialnego terytorium. Ma ona kluczowe znaczenie ponieważ angażuje wszystkie podmioty działające na danym obszarze i zakłada, że najważniejszy potencjał i bogactwo danego terytorium stanowią jego mieszkańcy.

Powiązanie danego obszaru z jego mieszkańcami to jeden z podstawowych warunków dla zmiany oraz postępu miasta. Oznacza to, że na terytorium miasta działania samorządu, przedsiębiorstw, organizacji pozarządowych nie stanowią odrębnych, prywatnych inicjatyw, ale są siędą powiązań, która tworzy specyficzną, tylko dla tego obszaru unikatową wartość kulturową.

To właśnie od zaangażowania i współpracy pomiędzy różnymi aktorami społecznymi działającymi na obszarze Myśłowic, zależy budowanie i wdrażanie programów, strategii etc. w sposób spójny, przekrojowy, uwzględniający równowagę ekonomiczną, społeczną, kulturalną i środowiskową.

WYBÓR METOD ANGAŻOWANIA MIESZKAŃCÓW W PROCES REWITALIZACJI

W Polsce nowatorskim i efektywnym sposobem na włączenie społeczności lokalnych w proces rewitalizacji okazać się może metoda "Organizowania Społeczności Lokalnych" (OSL). Metoda ta jest procesem mobilizowania i wzmacniania społeczności, wykorzystującym wszystkie lokalne zasoby oraz energię członków społeczności lokalnej do wprowadzania i stabilizacji koniecznych zmian. W ramach metody OSL funkcjonuje kilka jej modeli. W Myśłowicach na etapie tworzenia programu rewitalizacji skutecznym modelem okazał się „model planowania społecznego” co utwierdza w dalszym kontynuowaniu wybranej metody OSL.

Warto podkreślić, iż zaproponowane przez społeczność projekty rewitalizacyjne charakteryzowało przeważnie dążenie do rozwoju potencjału społeczności obszarów zdegradowanych. Dlatego na etapie wdrażania programu rewitalizacji miasto Myślowice planuje z kolei wykorzystać „model rozwoju potencjału lokalnego” (capacity development), który kładzie nacisk na aktywizację, przywrócenie sprawczości, samopomoc. Charakteryzują go działania na rzecz rozwoju i wzmocnienia (empowerment) kompetencji jednostek, grup i społeczności, integracji społecznej, partycypacji, wyłaniania lokalnych liderów. W ramach wybranego „modelu rozwoju potencjału lokalnego” dominującą strategią interwencji będzie – „rozwój skoncentrowany na budowaniu kompetencji społecznych” (kluby inicjatyw lokalnych, kluby osiedlowe, samopomocowe). Wydaje się, że strategia ta w kontekście najwyższej skuteczności wychodzi naprzeciw zidentyfikowanym i uświadomionym potrzebom społeczności zamieszkującej obszary zdegradowane.

III. DELIMITACJA, ANALIZA OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI

1. Proces wyznaczania obszaru zdegradowanego i wybór obszarów rewitalizacji

W celu wyznaczenia obszaru rewitalizacji z pierwszym etapem przeprowadzono konsultacje społeczne. Wyboru obszarów rewitalizacji dokonał zespół planistyczny utworzony w ramach projektu „Aktywowani”. W skład zespołu weszli przedstawiciele organizacji pozarządowych, rady miasta, rad osiedli, Urzędu Miasta Mysłowice i podległych jednostek miejskich (m.in. MOPS, MZGK, MOK), lokalnego biznesu i niezrzeszeni mieszkańcy.

Kolejnym etapem w celu wyboru obszaru rewitalizacji było zanalizowanie obszaru całego miasta pod względem wskaźników osiąganych z podziałem na dzielnice w sferze społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej. Wszystkie dane miały zobrazować te części miasta, w których nastąpiły znaczne przekroczenia w poszczególnych sferach i w których obserwuje się obszar zdegradowany. Na podstawie tych danych wyznaczono obszar zdegradowany, a następnie określono właściwy obszar rewitalizacji.

1.1 Wyznaczanie proponowanych obszarów rewitalizacji przez społeczność lokalną

W trakcie warsztatów zespół planistyczny wskazał te obszary na mapie Mysłowic, które w jego ocenie (na podstawie własnej wiedzy o mieście) spełniają co najmniej 3 warunki wyboru terenów rewitalizowanych, określonych przez Centrum Rozwoju Zasobów Ludzkich przy Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej w dokumencie „Wytyczne w zakresie konstruowania Lokalnych Programów Rewitalizacji Społecznej” (jedynie dostępne wówczas wytyczne dotyczące delimitacji obszarów zdegradowanych). W efekcie zespół planistyczny, w ramach pracy warsztatowej, zaproponował 14 obszarów problemowych znajdujących się na terenie 8 dzielnic.

Tabela 25 Lista proponowanych obszarów rewitalizacji przez społeczność lokalną, w dniu 13.07.13 r.

Lp.	Obszar	Dzielnica	Ulica	Budynki
1	A	Piasek	Świerczyny	Całość
2	A	Piasek	Gwarków	Całość
3	A	Piasek	Stawowa	2
4	A	Piasek	Słowackiego	Całość
5	A	Piasek	Boliny	nr parzyste i nieparzyste do 14
6	B	Stare Miasto	Bytomska	nr nieparzyste tylko od 13 do 43
7	B	Stare Miasto	Towarowa	7, 8, 10, 12, 14, 16
8	B	Stare Miasto	Jagiellońska	numery parzyste
9	B	Stare Miasto	Juliusza Słowackiego	Całość
10	B	Stare Miasto	Zamkowa	Całość
11	B	Stare Miasto	Dąbrowskiego	Całość
12	C	Stare Miasto	Starokościelna	Całość
13	C	Stare Miasto	Jana Matejki	Całość
14	C	Stare Miasto	Wałowa	Całość
15	C	Stare Miasto	Żwirki i Wigury	Całość
16	C	Stare Miasto	Jagiellońska	numery nieparzyste
17	C	Stare Miasto	Bytomska	1, 3, 5, 7, 9, 11
18	C	Stare Miasto	Towarowa	1, 3, 5
19	D	Stare Miasto	Bytomska	10, 12, 14, 16, 18
20	D	Stare Miasto	Wierzbowa	Całość
21	D	Stare Miasto	Końtąja	2, 7, 7A
22	D	Stare Miasto	Plac Mieroszewskich	Całość
23	D	Stare Miasto	Piastowska	14, 16, 18
24	D	Stare Miasto	Przemysły	Całość
25	E	Stare Miasto	Karola Szymanowskiego	Całość
26	E	Stare Miasto	Plac Wolności	Całość
27	E	Stare Miasto	Rynek	Całość
28	E	Stare Miasto	Grunwaldzka	Całość
29	E	Stare Miasto	Krakowska	3, 4, 5, 7, 8, 10
30	E	Stare Miasto	Bytomska	2, 4, 6, 8
31	F	Stare Miasto	Powstańców	Całość
32	F	Stare Miasto	Strażacka	Całość
33	G	Centrum	Oświęcimska	14, 16, 18, 20
34	G	Centrum	Jana Wysockiego	9, 9A, 9B, 11B
35	G	Centrum	Karola Miarki	3, 4, 5, 6, 7, 7A, 8, 9, 10, 11, 11A, 11B, 11C, 12, 14, 16A, 16B, 16C
36	G	Centrum	Słupecka	2, 4, 4A, 4B, 4C, 4D, 4E, 13, 15, 17, 17A, 19, 21, 23, 25, 25A
37	G	Centrum	Górnicza	11, 11A, 12, 12A, 12B, 12C, 13, 15, 16, 16A, 17, 20A, 20B
38	G	Centrum	Robotnicza	1, 3, 5, 6, 8, 9, 10, 12, 13, 14, 16, 18, 20, 21, 23, 23A,

				23B, 23C
39	H	Centrum	Górnicza	15, 17, 19, 21, 23, 25, 27
40	H	Centrum	Słupecka	1, 1A, 1B, 3, 5, 7, 9, 11
41	H	Centrum	Oświęcimska	16, 18, 20, 24, 26
42	H	Centrum	Robotnicza	1
43	I	Szopena - Wielka Skotnica	Wielka Skotnica	41
44	J	Centrum	Katowicka	1, 1A, 2, 3, 4, 5, 7, 8, 9, 9A, 11, 11A
45	J	Centrum	Stanisława Wyspiańskiego	1, 2, 3, 4, 4A, 5, 7, 8, 8A, 8B, 10, 10A, 11, 13, 15, 17, 17A, 17B
46	J	Centrum	Wojska Polskiego	2, 2A, 8, 8A, 10, 10A
47	J	Centrum	Józefa Lompy	1, 2, 3, 4, 5, 5A, 5B, 6, 7,
48	J	Centrum	Oświęcimska	2, 4
49	J	Centrum	Mikołowska	2
50	K	Brzęczkowice – Słupna	Skośna	Całość
51	K	Brzęczkowice – Słupna	Gwardii Ludowej	Całość
52	K	Brzęczkowice – Słupna	Oświęcimska	21, 23, 25, 27
53	K	Brzęczkowice – Słupna	Portowa	Całość
54	K	Brzęczkowice – Słupna	Głowackiego	Całość
55	L	Larysz – Hajdowizna	Laryska	97, 107-111, 114
56	Ł	Brzeźnka	Kościelna	numery parzyste tylko od 2 do 12
57	Ł	Brzeźnka	Chrzanoska	numery parzyste tylko od 2 do 8
58	Ł	Brzeźnka	Brzezińska	28
59	Ł	Brzeźnka	Laryska	2, 4, 6
60	Ł	Brzeźnka	Boczna	4
61	Ł	Brzeźnka	Starowiejska	2, 4, 6
62	Ł	Brzeźnka	Topolowa	Całość
63	M	Wesoła	Romualda Traugutta	2, 4, 6
64	M	Wesoła	Aleja Spacerowa	1, 3, 5, 7
65	M	Wesoła	Adama Asnyka	Całość
66	M	Wesoła	Wiosny Ludów	12
67	M	Wesoła	Cypriana Kamila Norwida	2
68	M	Wesoła	Pocztowa	6, 8
69	M	Wesoła	Księdza Jana Dzierżonia	3, 5

Źródło: Program Rewitalizacji Społecznej dla Miasta Mysłów opracowany w ramach projektu „Aktywowani ...”.

Aby trafnie zdefiniować obszar rewitalizacji, podczas konsultacji społecznych zaproponowano weryfikację określonych kryteriów i wskaźników. Przeprowadzona została szczegółowa diagnoza, a uzyskane dane opracowano w skali miasta, osiedli i dzielnic. Zbadano jak kształtują się wskaźniki w obszarach wskazanych przez społeczność lokalną. Wśród spełnionych kryteriów w wybranych obszarach znalazły się: starzenie się społeczeństwa – tj. odsetek osób w wieku poprodukcyjnym, wysoki poziom długotrwałego bezrobocia, niski poziom aktywności gospodarczej, wysoki poziom przestępczości i naruszeń prawa - ilość przestępstw, bez zdarzeń drogowych i przestępstw gospodarczych, niski poziom edukacji, znaczące braki w umiejętnościach - struktura niskiego wykształcenia osób bezrobotnych. Analiza danych zebranych wskaźników wskazała obszary wymagających wsparcia. Najwyższe wartości dla wskaźników osiągnięto w dzielnicach Centrum, Stare Miasto, Szopena-Wielka Skotnica i Piasek. Zebrane wskaźniki przedstawiają poniższe tabele. Kolorem pomarańczowym dzielnice, w których przekroczony został średni wskaźnik w poszczególnych kryteriach, obliczony dla całego miasta.

Tabela 26 Starzenie się społeczeństwa – tj. odsetek osób w wieku poprodukcyjnym – w dzielnicach

Lp.	Nazwa dzielnicy	Ilość mieszkańców	Ilość osób w wieku poprodukcyjnym	Wskaźnik procentowy
1	Brzęczkowice Słupna	9675	1017	10,5
2	Centrum	9607	2029	21,1
3	Janów Miejski Ćmok	8758	1665	19,0
4	Wesoła	7836	1139	14,5
5	Szopena-Wielka Skotnica	6184	1716	27,8
6	Bończyk Tuwima	5999	1010	16,8
7	Brzeźnka	4942	908	18,4
8	Piasek	3834	615	16,0
9	Stare Miasto	3668	583	15,9
10	Kosztowy	3459	719	20,8
11	Krasowy	2893	466	16,1
12	Morgi	2185	364	16,7
13	Larysz-Hajdowizna	1535	209	13,6
14	Dzieńkowice	1376	271	19,7
Mysłów		71951	12710	18,7

Źródło: Wydział Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta Mysłów, stan na dzień 16.08.2013 r.

W skali miasta średni odsetek osób w wieku produkcyjnym kształtuje się na poziomie 18,7%. Dzielnice, w których ten odsetek jest wyższy od średniej miejskiej to: Szopena – Wielka Skotnica, Centrum, Kosztowy, Dzieńkowice, Janów Miejski-Ćmok.

Tabela 27 Wysoki poziom długotrwałego bezrobocia – w dzielnicach

Lp.	Nazwa dzielnicy	Ilość mieszkańców	Ilość mieszkańców w wieku produkcyjnym	Ilość osób długotrwałe bezrobotnych	Wskaźnik procentowy
1	Bręczkowice Słupna	9675	7611	169	2,2
2	Centrum	9607	5979	253	4,2
3	Janów Miejski Ćmok	8758	5363	115	2,1
4	Wesoła	7836	5864	65	1,1
5	Szopena-Wielka Skotnica	6184	2702	123	4,6
6	Bończyk Tuwima	5999	4312	65	1,5
7	Brzeźinka	4942	3192	75	2,3
8	Piasek	3834	2647	77	2,9
9	Stare Miasto	3668	2314	145	6,3
10	Kosztowy	3459	2120	29	1,4
11	Krasowy	2893	1786	25	1,4
12	Morgi	2185	1094	18	1,6
13	Larysz-Hajdowizna	1535	827	19	2,3
14	Dzieńkowice	1376	877	19	2,2
	Mysłowice	71951	46688	1197	2,6

Źródło: PUP, stan na 30 sierpnia 2013 r.

Przekroczenie średniego, miejskiego wskaźnika obrazującego poziom długotrwałego bezrobocia odnotowano w następujących dzielnicach: Stare Miasto, Szopena-Wielka Skotnica, Centrum, Piasek. Na uwagę zasługują duże dysproporcje między wskaźnikiem miejskim, a trzema dzielnicami, w których odnotowano jego przekroczenie.

Tabela 28 Niski poziom aktywności gospodarczej – w dzielnicach

Lp.	Nazwa dzielnicy	Ilość mieszkańców	Ilość firm	Wskaźnik na 100 mieszkańców
1	Bręczkowice Słupna	9675	445	4,6
2	Centrum	9607	408	4,2
3	Janów Miejski Ćmok	8758	393	4,5
4	Wesoła	7836	307	3,9
5	Szopena-Wielka Skotnica	6184	190	3,1
6	Bończyk Tuwima	5999	377	6,3
7	Brzeźinka	4942	265	5,4
8	Piasek	3834	152	4,0
9	Stare Miasto	3668	309	8,4
10	Kosztowy	3459	167	4,8
11	Krasowy	2893	102	3,5
12	Morgi	2185	113	5,2
13	Larysz-Hajdowizna	1535	88	5,7
14	Dzieńkowice	1376	52	3,8
	Mysłowice	71951	3368	4,7

Źródło: Centralna Ewidencja i Informacja o Działalności Gospodarczej, stan na sierpień 2013 r.

Przekroczenie średniego miejskiego wskaźnika obrazującego poziom aktywności gospodarczej na terenie miasta Mysłowice, odnotowano aż w 8 dzielnicach. Najniższy poziom aktywności gospodarczej odnotowany został w dzielnicach Szopena-Wielka Skotnica, Krasowy, Dzieńkowice, Piasek, Centrum, a także w dzielnicy Janów Miejski-Ćmok oraz Bręczkowice-Słupna.

Tabela 29 Wysoki poziom przestępczości i naruszeń prawa w dzielnicach - ilość przestępstw, bez zdarzeń drogowych i przestępstw gospodarczych

Lp.	Nazwa dzielnicy	Ilość mieszkańców	Ilość przestępstw 2011	Ilość przestępstw 2012	Łączna ilość przestępstw 2011-13	Wskaźnik (na 100 mieszkańców)
1	Bręczkowice Słupna	9675	188	188	470	4,9
2	Centrum	9607	277	274	688	7,2
3	Janów Miejski Ćmok	8758	137	135	340	3,9
4	Wesoła	7836	128	126	317	4,0
5	Szopena-Wielka Skotnica	6184	130	130	325	5,3
6	Bończyk Tuwima	5999	119	118	296	4,9
7	Brzeźinka	4942	73	73	183	3,7
8	Piasek	3834	167	165	415	10,8
9	Stare Miasto	3668	253	253	633	17,2
10	Kosztowy	3459	23	23	58	1,7
11	Krasowy	2893	44	44	110	3,8

12	Morgi	2185	25	25	63	2,9
13	Larysz Hajdowizna	1535	35	35	88	5,7
14	Dzieckowice	1376	24	24	60	4,4
Myślowice		71951	1623	1613	4043	5,6

Źródło: Miejska Komenda Policji, stan na sierpień 2013 r.

Na uwagę zasługują wskaźniki poniższych i powyższych tabeli w dzielnicy Stare Miasto. Odnotowano tam najwyższy wskaźnik bezrobocia i najwyższy poziom przestępczości a jednocześnie najwyższy wskaźnik poziomu aktywności gospodarczej. Wysoki poziom przestępczości i naruszeń prawa, przekraczający średni dla miasta wskaźnik, odnotowano w następujących dzielnicach – Stare Miasto – ponad trzykrotne przekroczenie, Piasek – przekroczenie niemal dwukrotne, Centrum, Larysz-Hajdowizna – przekroczenie nieznaczne.

Tabela 30 Niski poziom edukacji, znaczące braki w umiejętnościach - struktura niskiego wykształcenia osób bezrobotnych – w osiedlach

Lp.	Nazwa dzielnicy	Ilość mieszkańców	Ilość os. bezrobotnych z wykształceniem podstawowym	Ilość osób bezrobotnych	Wskaźnik procentowy
1	Brzęczkowie Słupna	9675	41	386	10,6
2	Centrum	9607	140	581	24,1
3	Janów Miejski Ćmok	8758	35	291	12,0
4	Wesoła	7836	40	225	17,8
5	Szopena-Wielka Skotnica	6184	61	237	25,7
6	Bończyk Tuwima	5999	16	137	11,7
7	Brzeźnka	4942	46	189	24,3
8	Piasek	3834	59	188	31,4
9	Stare Miasto	3668	95	403	23,6
10	Kosztowy	3459	10	56	17,9
11	Krasowy	2893	11	63	17,5
12	Morgi	2185	5	44	11,4
13	Larysz-Hajdowizna	1535	7	62	11,3
14	Dzieckowice	1376	6	34	17,6
Myślowice		71951	572	2896	19,8

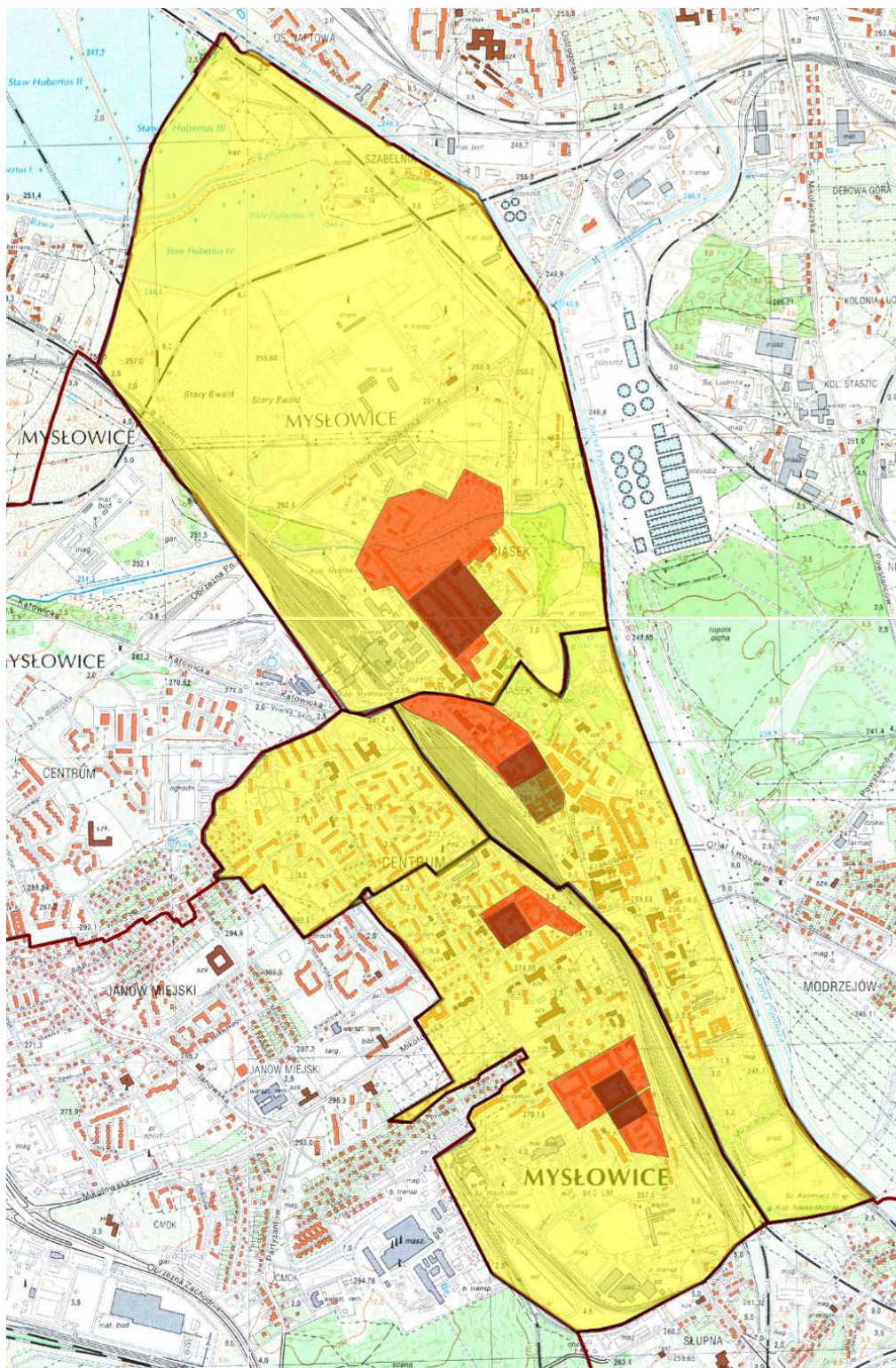
Źródło: Powiatowy Urząd Pracy, stan na 30 sierpnia 2013 r.

W pięciu dzielnicach Myśłowic przekroczony został średni wskaźnik obrazujący niski poziom edukacji i znaczące braki w umiejętnościach osób bezrobotnych. Taki stan odnotowano w dzielnicach Piasek, Szopena – Wielka Skotnica, Brzeźnka, Stare Miasto, Centrum.

Na podstawie przeprowadzonych konsultacji społecznych i na podstawie tych danych wyznaczono obszary problemowe, następnie naniesione zostały na mapę.

Rys. 8 Zaproponowane obszary problemowe wskazane w konsultacjach społecznych.

Legenda: żółty kolor – obszar osiedla, czerwony kolor – obszary problemowe, brązowy kolor – proponowane obszary pilotażowe, pogrubione linie – granice osiedli.

Na podstawie konsultacji społecznych wybrano obszary problemowe, które zlokalizowane są w 4 dzielnicach: Centrum, Stare Miasto, Szopena-Wielka Skotnica i Piasek.

Tabela 31 Podsumowanie badań ilościowych w skali osiedli – obszar zdegradowany wybrany na podstawie konsultacji społecznych

OSIEDLA						
Lp.	Nazwa osiedla	Starzenie	Bezrobocie	Niska działalność gospodarcza	Niskie wykształcenie os. bezrobotnych	Przestępczość
1	Brzęczkowice Słupna	10,5	2,2	4,6	10,6	4,9
2	Centrum	21,1	4,2	4,2	24,1	7,2
3	Janów Miejski Cmok	19,0	2,1	4,5	12	3,9
4	Wesoła	14,5	1,1	3,9	17,8	4
5	Szopena-Wielka Skotnica	27,8	4,6	3,1	25,7	5,3
6	Bończyk Tuwima	16,8	1,5	6,3	11,7	4,9
7	Brzezinka	18,4	2,3	5,4	24,3	3,7
8	Piasek	16,0	2,9	4	31,4	10,8
9	Stare Miasto	15,9	6,3	8,4	23,6	17,2
10	Kosztowy	20,8	1,4	4,8	17,9	1,7
11	Krasowy	16,1	1,4	3,5	17,5	3,8
12	Morgi	16,7	1,6	5,2	11,4	2,9
13	Larysz-Hajdowizna	13,6	2,3	5,7	11,3	5,7
14	Dzieńkowice	19,7	2,2	3,8	17,6	4,4
Wskaźniki		18,7	2,6	4,7	19,8	5,6

Źródło: opracowanie własne, na podstawie wcześniejszych tabel.

Podsumowanie przekroczenia średnich miejskich wskaźników procentowych – obrazujących starzenie się społeczeństwa, wysoki poziom długotrwałego bezrobocia, niski poziom aktywności gospodarczej, wysoki poziom przestępczości i naruszeń prawa, niski poziom edukacji osób bezrobotnych – wskazało dzielnice, w których kumulowały się te negatywne zjawiska. W dzielnicy Centrum przekroczone zostały wskaźniki we wszystkich badanych kryteriach. W dzielnicy Szopena – Wielka Skotnica jedynie przestępczość i naruszenie prawa stwierdzono nieco niższym poziomie, niż średnio w mieście. Na Piasku i Starym Mieście przekroczone wskaźniki odnotowano w trzech badanych kategoriach.

1.2. Charakterystyka obszarów problemowych zaproponowanych do rewitalizacji w trakcie konsultacji społecznych

Omawany rejon wyznaczony w konsultacjach społecznych należy do czterech jednostek pomocniczych miasta: dz. Centrum, dz. Piasek, dz. Szopena – Wielka Skotnica oraz dz. Stare Miasto. W granicach wydzielonych obszarów problemowych znajduje się najstarsza, historyczna zabudowa miasta pochodząca głównie z drugiej połowy XIX w. i początków XX wieku. Wówczas równocześnie z rozwojem przemysłu postępowała ekspansja mieszkalnictwa patronalnego. W wyniku zapotrzebowania na mieszkania dla pracowników kopalń, w północnej części miasta w XIX wieku ukształtowało się duże osiedle robotnicze – Piasek. Typ patronalnego budownictwa mieszkaniowego rozwijał się także na zachód od miasta lokacyjnego i obejmował on m.in. obecne ulice Miarki, Wysockiego, Wyspiańskiego, Mikołowską, Słupecką, Lompy, Kałowiicką, Oświęcimską czyli dzielnicę Centrum.

Najbardziej wartościowy, a zarazem najcenniejszy układ urbanistyczny zawiera os. Stare Miasto, którego geneza sięga czasów feudalnych, a dynamiczny rozwój urbanistyczny przypada na przełom XIX i XX wieku. W okresie tym na południe od rynku powstał obszar nowego, ekskluzywnego budownictwa mieszkaniowego, jak również sakralnego i związanego z ruchem kolejowym. Współcześnie te historyczne zespoły zabudowy, będące pozostałością po dawnej świetności miasta, podlegają nieustannej dekapitalizacji.

Omawane obszary problemowe Mysłowic cechują się często złym stanem technicznym zabudowy (szczególnie mieszkaniowej) oraz niespójnym układem przestrzenno-funkcyjnym. Ład przestrzenny tychże rejonów zaburzony jest przez kontrasty urbanistyczno-architektoniczne, polegające na wypełnianiu wolnych przestrzeni między kamienicami z XIX wieku powojenną zabudową wielorodzinną, czy też budownictwem jednorodzinne. Dodatkowy problem stanowią kwestie społeczne – są to obszary związane m.in. z nasilającymi się problemami patologii, starzenia się społeczeństwa oraz wysoką przestępczością. Wytypowane obszary problemowe, z racji silnego zurbanizowania tej części miasta, często przenikają się wzajemnie, tworząc zwarte i rozległe przestrzenie podlegające degradacji. Taka sytuacja występuje w Starym Mieście, gdzie nachodzi na siebie pięć wydzielonych obszarów, a także w rejonie ulicy Słupeckiej, która przebiega przez dwa z nich.

Wytypowane obszary problemowe położone są w północno-wschodniej części Mysłowic.

Dzielnica Piasek

- Problem główny: patologia społeczna, dziedziczone ubóstwo, niechęć do jakichkolwiek zmian.
- Problemy szczegółowe: bezrobocie (szara strefa), alkoholizm, degradacja techniczna, przestępczość, aspołeczność.

Według danych ilościowych nadesłanych z jednostek miejskich, obszar dzielnicy charakteryzuje się najniższym (po dzielnicy Szopena-Wielka Skotnica) w Mysłowicach poziomem aktywności gospodarczej oraz wysokim poziomem długotrwałego bezrobocia. Należy podkreślić, że struktura wykształcenia osób bezrobotnych zarejestrowanych w PUP pokazuje, że to właśnie w dzielnicy Piasek wśród bezrobotnych występuje najniższy poziom edukacji (wykształcenie podstawowe) i znaczące braki w umiejętnościach. Piasek cechuje się

również wysokim poziomem przestępczości i naruszeń prawa, gdzie w przeliczeniu na 100 mieszkańców przypada ponad 10 przestępstw. Według danych MOPS na dzielnicy Piasek zamieszkuje duży odsetek rodzin objętych pomocą społeczną, zgłaszających problem nie tylko bezrobocia, ale również długotrwałej lub ciężkiej choroby oraz problem bezradności opiekuńczej i wychowawczej. W dzielnicy koncentruje się 8% zasobów miejskich tj. 17 budynków, z których większość jest zdekapitalizowana i bardzo złym stanie technicznym.

Dzielnica Stare Miasto

- Problem główny: bieda i bezrobocie
- Problemy szczegółowe: niskie wykształcenie, minimalizacja potrzeb, agresja, brak poszanowania własności, alkohol, degradacja techniczna, brak programów socjalnych integrujących mieszkańców, brak opieki nad dziećmi oraz społeczeństwo bardzo hermetyczne nie lubiące zmian.

Według danych ilościowych obszar dzielnicy Stare miasto charakteryzuje się najwyższym poziomem przestępczości i naruszeń prawa w Myśłowicach oraz najwyższym poziomem długotrwałego bezrobocia spośród pozostałych osiedli. Na obszarze tym odnotowano również, że bardzo niski poziom wykształcenia osób bezrobotnych. Według danych MOPS dzielnicę Stare Miasto zamieszkuje wysoki odsetek rodzin korzystających z pomocy społecznej. Do najczęściej wskazywanych problemów przez rodziny objęte pomocą społeczną należy zaliczyć: bezrobocie, długotrwała lub ciężka choroba, problem bezradności opiekuńczej i wychowawczej, niepełnosprawność, wielodzietność, alkoholizm i narkomania. W dzielnicy koncentruje się 35% zasobów miejskich tj. 73 budynki, z których większość, podobnie jak w dzielnicy Piasek, jest zdekapitalizowana i w bardzo złym stanie technicznym.

Dzielnica Centrum

- Problem główny: bezrobocie
- Problemy szczegółowe: niekorzystne trendy demograficzne, niskie wykształcenie, przestępczość, wandalizm, degradacja techniczna, brak integracji społecznej, alkoholizm.

Według danych ilościowych nadesłanych z jednostek miejskich, na obszarze dzielnicy Centrum następuje kumulacja wielu problemów społecznych. W dzielnicy zauważa się niekorzystne trendy demograficzne (wysoki wskaźnik starzenia się społeczeństwa – tj. osób w wieku poprodukcyjnym), ponadto występuje tam wysoki poziom przestępczości, naruszeń prawa i długotrwałego bezrobocia oraz bardzo niski poziom wykształcenia osób bezrobotnych, jak również niski poziom aktywności gospodarczej. Do najczęściej wskazywanych problemów przez mieszkające tam rodziny, korzystające z pomocy społecznej należą: bezrobocie, długotrwała lub ciężka choroba, problem bezradności opiekuńczej i wychowawczej, niepełnosprawność. W osiedlu koncentruje się 27% zasobów miejskich tj. 56 budynków, w większości o niskim standardzie i złym stanie technicznym.

Dzielnica Szopena - Wielka Skotnica

Na obszarze dzielnicy możemy zaobserwować wzrost negatywnych zjawisk społecznych. Dzielnica charakteryzuje się najbardziej niekorzystnymi w mieście trendami demograficznymi, najwyższym wskaźniku starzenia się społeczeństwa – tj. osób w wieku poprodukcyjnym. Dzielnica przekracza średni w skali miasta Myśłowice wskaźnik poziomu wykształcenia osób bezrobotnych. Dotychczas dzielnica nie była brana pod uwagę przy działaniach rewitalizacyjnych, należy jednak podkreślić, że brak interwencji na tych terenach może doprowadzić do rozwoju degradacji społecznej.

Dzielnica ta charakteryzuje się najbardziej niekorzystnymi w mieście trendami demograficznymi. Jest to dzielnica o najwyższym wskaźniku starzenia się społeczeństwa – tj. osób w wieku poprodukcyjnym. Ponadto cechuje się najniższą aktywnością gospodarczą spośród w Myśłowicach. W dzielnicy zauważa się wysoki poziom długotrwałego bezrobocia oraz niski poziom wykształcenia osób bezrobotnych. Do najczęściej wskazywanych problemów przez mieszkające tam rodziny, korzystające z pomocy społecznej należą: bezrobocie, niepełnosprawność, wielodzietność, alkoholizm i narkomania. W osiedlu koncentruje się 4% zasobów miejskich tj. 9 budynków.

1.3. Analiza miasta w celu wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji

Podstawową wartością niniejszego programu, jest jego partycypacyjny charakter. Jeszcze przed zleceniem opracowania niniejszego dokumentu przez Urząd Miasta Myśłowice zostały podjęte działania na rzecz precyzyjnej identyfikacji obszarów zdegradowanych w Myśłowicach przez społeczność lokalną. Propozycja mieszkańców dot. delimitacji obszarów rewitalizacji oraz interwencji w obszarach problemowych stała się punktem wyjścia do analizy obszarów problemowych oraz prac nad aktualizacją miejskiego programu rewitalizacji.

Jednak aby prawidłowo zdefiniować obszar rewitalizacji potrzebna jest dogłębna analiza obszaru miasta pod kątem wszystkich sfer tj. społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej. W tym celu zidentyfikowano problemy w każdej ze sfer i określono wskaźniki. Następnie otrzymane wartości zestawiono w skali miasta z podziałem na dzielnice.

Wyróżniono wartości, które przekraczają średnią w skali miasta.

Na podstawie tej analizy określono 3 dzielnice, tj. Piasek, Stare Miasto i Centrum, w których została przekroczona średnia wartość dla największej ilości wskaźników i gdzie stan kryzysowy występuje w największej ilości sfer.

W konsultacjach społecznych wskazano na potrzebę rewitalizacji 4 dzielnic tj. Piasku, Centrum, Starego Miasta i Szopena - Wielka Skotnica. Jednak w wyniku analizy wszystkich sfer zauważono, że kumulują się tam głównie problemy społeczne związane ze starzeniem się społeczeństwa (duży odsetek emerytów i rencistów) i osób z niepełnosprawnością, jednak nie występują tam takie problemy jak

przestępczość czy zagrożenie wykluczeniem społecznym. Nie występują również stany kryzysowe i znaczne przekroczenia wartości średnich wskaźników w innych sferach takich jak techniczna, środowiskowa czy funkcjonalno-przestrzenna. Dlatego też po analizie wszystkich sfer dzielnica Szopena-Wielka Skotnica nie została włączona do obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji.

Identyfikacja problemów – sfera społeczna

1. Odsetek osób w wieku poprodukcyjnym;
2. Liczba osób z niepełnosprawnością;
3. Poziom edukacji, znaczące braki w umiejętnościach - wykształcenie osób bezrobotnych;
4. Poziom przestępczości i naruszeń prawa;
5. Zagrożenie wykluczeniem społecznym

Tabela 32 Zestawienie wskaźników w sferze społecznej

Lp.	Nazwa dzielnicy	Odsetek osób w wieku poprodukcyjnym (procentowo)	Udział osób z niepełnosprawnością w dzielnicy (procentowo)	Poziom edukacji, znaczące braki w umiejętnościach - struktura wykształcenia osób bezrobotnych, wykształcenie podstawowe i brak wyuczonego zawodu (procentowo)	Poziom przestępczości i naruszeń prawa - ilość przestępstw, bez zdarzeń drogowych i przestępstw gospodarczych (procentowo)	Zagrożenie wykluczeniem społecznym (procentowo)
1	Brzęczkowice i Słupna	10,5	1,2	10,6	4,9	2,6
2	Centrum	21,1	4,0	24,1	7,2	6,9
3	Janów Miejski-Ćmok	19	1,8	12	3,9	1,5
4	Wesoła	14,5	2,0	17,8	4	2,8
5	Szopena-Wielka Skotnica	27,8	3,2	25,7	5,3	5,5
6	Bończyk-Tuwima	16,8	2,0	11,7	4,9	1,9
7	Brzezinka	18,4	1,6	24,3	3,7	5,9
8	Piasek	16	4,2	31,4	10,8	5,4
9	Stare Miasto	15,9	5,0	23,6	17,2	16,2
10	Kosztowy	20,8	2,9	17,9	1,7	1,9
11	Krasowy	16,1	2,8	17,5	3,8	2,7
12	Morgi	16,7	3,7	11,4	2,9	1,3
13	Larysz-Hajdowizna	13,6	3,3	11,3	5,7	2,5
14	Dzieńkowice	19,7	2,5	17,6	4,4	2,3
Średni wskaźnik		17,6	2,9	18,4	5,7	4,2

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy, Miejska Komenda Policji, Wydział Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta Mysłówice 2015r. kolumny 1,3,4 2013r.

Z osiągniętych wskaźników wynika, że w dzielnicy Piasek występuje najniższy poziom edukacji (wykształcenie podstawowe) i znaczące braki w umiejętnościach. Piasek cechuje się również wysokim poziomem przestępczości i naruszeń prawa, gdzie w przeliczeniu na 100 mieszkańców przypada 10,8 przestępstw. Według danych MOPS na osiedlu Piasek zamieszkuje duży odsetek osób objętych pomocą społeczną. Dzielnica Stare miasto charakteryzuje się najwyższym poziomem przestępczości i naruszeń prawa w Mysłowicach. Na obszarze tym odnotowano również bardzo niski poziom wykształcenia osób bezrobotnych. Według danych MOPS w dzielnicy Stare Miasto zamieszkuje najwyższy odsetek osób korzystających z pomocy społecznej. W dzielnicy Centrum następuje kumulacja problemów społecznych, przekroczony został średni dla miasta wskaźnik niekorzystnych trendów demograficznych (wysoki wskaźnik starzenia się społeczeństwa – tj. osób w wieku poprodukcyjnym). Ponadto w dzielnicy Centrum występuje wysoki poziom przestępczości i naruszeń prawa oraz bardzo niski poziom wykształcenia osób bezrobotnych. Według danych MOPS w dzielnicy Centrum zamieszkuje wysoki odsetek osób korzystających z pomocy społecznej.

Identyfikacja problemów – sfera gospodarcza

1. Ilość mieszkańców w wieku produkcyjnym;
2. Poziom długotrwałego bezrobocia;
3. Ilość podmiotów gospodarczych – skala przedsiębiorczości.

Tabela 33 Zestawienie wskaźników sfery gospodarczej

Lp.	Nazwa dzielnicy	Ilość mieszkańców w wieku produkcyjnym (procentowo)	Poziom długotrwałego bezrobocia (procentowo)	Ilość firm (na 100 mieszkańców)
1	Brzęczkowice i Słupna	78,7	2,2	4,6
2	Centrum	62,2	4,2	4,3
3	Janów Miejski-Ćmok	61,2	2,1	4,5
4	Wesoła	74,8	1,1	3,9
5	Szopena-Wielka Skotnica	43,7	4,6	3,1
6	Bończyk-Tuwima	71,9	1,5	6,3
7	Brzezinka	64,6	2,3	5,4
8	Piasek	69,0	2,9	4,0
9	Stare Miasto	63,1	6,3	8,4
10	Kosztowy	61,3	1,4	4,8
11	Krasowy	61,7	1,6	3,5
12	Morgi	50,1	1,6	5,2
13	Larysz-Hajdowizna	53,9	2,3	5,7
14	Dzieńkowice	63,7	2,2	3,8
Średni wskaźnik		62,9	2,6	4,8

Źródło: Centralna Ewidencja i Informacja o Działalności Gospodarczej, Wydział Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta Myślowice, 2015r. za wyjątkiem kolumny 2 dane z 2013r.

W dzielnicy Centrum należy zaobserwować przekroczenie wszystkich 3 wskaźników średnich wielkości dla całego miasta co wskazuje na stan kryzysowy w sferze gospodarczej. W dzielnicy Piasek należy zauważyć wysoki poziom długotrwałego bezrobocia oraz niską ilość firm na 100 mieszkańców. Nie występują przekroczenia ze względu na udział liczby osób w wieku produkcyjnym, gdyż znaczne zdegradowanie substancji mieszkaniowej powoduje ucieczkę z tego terenu osób starszych lub lepiej sytuowanych, poszukujących bezpieczniejszej i spokojniejszej okolicy.

W zakresie Starego Miasta nie występuje przekroczenie wskaźnika ilości firm na 100 mieszkańców, jednak wynika to z faktu, iż w tym rejonie istnieje dużo zarejestrowanych działalności gospodarczych wynikających z charakteru tego obszaru miasta. Także ilość osób w wieku produkcyjnym nie została przekroczona, choć jest blisko średniej dla miasta. Wynika to z faktu, iż podobnie jak w dzielnicy Piasek w wyniku degradacji substancji mieszkaniowej większość osób starszych ucieka z tego terenu poszukując lepszych warunków życiowych i bezpieczniejszej i spokojniejszej okolicy. W Starym Mieście występuje jednak najwyższy w skali miasta wskaźnik długotrwałego bezrobocia, co wskazuje na potrzebę większego zaangażowania zawodowego w tej części miasta.

Identyfikacja problemów – sfera środowiskowa

1. Niezagospodarowane tereny przemysłowe;
2. Tereny zielone wymagające inwestycji;
3. Budynki, w których występuje problem azbestu;

Tabela 34 Zestawienie wskaźników sfery środowiskowej

Lp.	Nazwa dzielnicy	Niezagospodarowane tereny poprzemysłowe (procentowo w stosunku do powierzchni dzielnicy)	Tereny zielone wymagających inwestycji (ilość)	Ilość budynków, w których występuje azbest
1	Brzęczkowice i Słupna	0	2	15
2	Centrum	0	1	6
3	Janów Miejski-Ćmok	0	0	6
4	Wesoła	5,8	1	19
5	Szopena-Wielka Skotnica	0	1	9
6	Bończyk-Tuwima	0	1	0
7	Brzezinka	2,6	1	28
8	Piasek	21,8	2	9
9	Stare Miasto	18,1	2	5
10	Kosztowy	5,6	0	26
11	Krasowy	0	0	32
12	Morgi	2,5	0	6
13	Larysz-Hajdowizna	11,8	0	1
14	Dzieńkowice	13,1	0	10
Średni wskaźnik		5,8	0,8	12,3

Źródło: Urząd Miasta Mysłówice Wydział Rozwoju Miasta, Wydział Inwestycji i Administracji Drogowej, 2015r.

W zakresie sfery środowiskowej stan kryzysowy zaobserwowany został w dzielnicach Piasek i Stare Miasto, gdzie jest najwyższy odsetek niezagospodarowanych terenów poprzemysłowych oraz ilość terenów zielonych wymagających poprawy.

W zakresie dzielnicy Centrum zaobserwowano jedynie ilość terenów zielonych wymagających wsparcia.

Naomiast ilość budynków posiadających azbest nie została przekroczona jako średnia wartość w skali miasta w dzielnicach Centrum, Stare Miasto i Piasek.

Identyfikacja problemów – sfera przestrzenno-funkcjonalna:

1. Przystanki tramwajowe wymagające przystosowania do osób starszych i osób z niepełnosprawnością
2. Zabytki wymagające renowacji lub wsparcia finansowego

Tabela 35 Zestawienie wskaźników sfera przestrzenno-funkcjonalna

Lp.	Nazwa dzielnicy	Przystanki tramwajowe wymagające przystosowania do osób starszych i osób z niepełnosprawnością	Zabytki wymagające renowacji lub wsparcia finansowego
1	Brzęczkowice i Słupna	0	0
2	Centrum	0	7
3	Janów Miejski-Ćmok	0	0
4	Wesoła	0	0

5	Szopena-Wielka Skotnica	0	0
6	Bończyk-Tuwima	0	0
7	Brzezinka	0	0
8	Piasek	3	3
9	Stare Miasto	5	17
10	Kosztowy	0	0
11	Krasowy	0	0
12	Morgi	0	0
13	Larysz-Hajdowizna	0	0
14	Dzieńkowice	0	0

Źródło: Urząd Miasta Mysłów Wydział Rozwoju Miasta, Wydział Inwestycji i Administracji Drogowej, 2015r.

W zakresie sfery przestrzenno-funkcjonalnej wyróżnione zostały 3 obszary, które obejmują stan zagrożenia tj. Piasek, Stare Miasto i Centrum, gdzie znajdują się załbyki wymagające konserwacji oraz infrastrukturę komunikacji publicznej, która nie jest dostosowana do osób z niepełnosprawnością i osób starszych.

Dlatego też w ramach programu rewitalizacji należy zintensyfikować działania związane ze zwiększeniem dostępności komunikacyjnej dla osób z niepełnosprawnością i osób starszych, a także działania zmierzające do zachowania dziedzictwa kulturowego i poprawy stanu załbyków.

Identyfikacja problemów – sfera techniczna:

1. Lokale o niskim standardzie
2. Budynki komunalne nie posiadające centralnego ogrzewania
3. Budynki wymagające termomodernizacji
4. Budynki komunalne wybudowane przed 1960r.

Tabela 36 Zestawienie wskaźników sfera techniczna

Lp.	Nazwa dzielnicy	Udział lokali lub budynków o niskim standardzie (procentowo)	Budynki wymagające termomodernizacji (ilość)	Ilość budynków komunalnych wybudowanych przed 1960r.	Lokale komunalne nie posiadające centralnego ogrzewania (ilość)
1	Brzęczkowice i Słupna	17	1	11	73
2	Centrum	54	6	48	373
3	Janów Miejski-Ćmok	5	2	9	43
4	Wesoła	24	3	2	9
5	Szopena-Wielka Skotnica	21	0	12	81
6	Bończyk-Tuwima	5	0	0	0
7	Brzezinka	29	5	13	108
8	Piasek	75	2	14	55
9	Stare Miasto	64	4	71	491
10	Kosztowy	9	0	1	8

11	Krasowy	5	0	3	14
12	Morgi	4	0	1	12
13	Larysz-Hajdowizna	14	0	2	9
14	Dziećkowice	21	0	4	20
Średni wskaźnik		24,8	1,6	13,6	92,6

Źródło: Urząd Miasta Mysłówice Wydział Rozwoju Miasta, Wydział Inwestycji i Administracji Drogo wej, Wydział Komunalny, 2015r.

Stan kryzysowy w zakresie sfery technicznej obserwuje się szczególnie w dzielnicy Stare Miasto oraz Centrum, gdzie wszystkie wskaźniki osiągnęły najwyższe wartości, tj: udział lokali o niskim standardzie, ilość budynków wymagających termomodernizacji, ilość budynków komunalnych nie posiadających centralnego ogrzewania i ilość budynków wybudowanych przed 1960r. Także dzielnica Piasek przekracza dopuszczalne średnie wartości w przypadku 3 wskaźników i należy zaliczyć ten obszar do stanu kryzysowego w sferze technicznej. W celu weryfikacji stanu technicznego przeprowadzono także wizyty studyjne i dokumentacja z tych wizyt została udokumentowana w formie fotograficznej stanowi załącznik do niniejszego opracowania.

W związku z powyższym w programie rewitalizacji należy uwzględnić projekty zmierzające do zatrzymania degradacji technicznej i poprawy stanu technicznego budynków. Należy także uwzględnić konieczność zmian mentalności mieszkańców i włączenia społeczności w procesy zmian zachodzące w sferze technicznej na obszarze rewitalizowanym. Co doprowadzi w dłuższej perspektywie do zatrzymania negatywnych zmian i trwałości osiągniętych rezultatów.

1.4 Delimitacja obszaru rewitalizacji

Zasięg obszarów rewitalizacji Miasta Mysłówice wyznaczono w oparciu o następujące składowe:

- spotkań z mieszkańcami, warsztatów strategicznych oraz wizyt studialnych, w trakcie których zidentyfikowano obszary problemowe, które powinny zostać objęte działaniami rewitalizacyjnymi;
  - szczegółowej analizie zjawisk kryzysowych w sferach: społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej.
- W oparciu o te kryteria delimitacji wyodrębniono dwa typy obszarów wymagających podjęcia interwencji w ramach programu rewitalizacji: obszary objęte programem rewitalizacji i priorytetowe obszary rewitalizacji.

Dzielnice - analizowane na najbardziej szczegółowym poziomie przestrzennym, wykazują w skali miasta ponadprzeciętne wartości większości wskaźników przedstawiających natężenie poszczególnych zjawisk kryzysowych. Przeważająca większość zidentyfikowanych obszarów problemowych wykazuje wysokie lub bardzo wysokie przekroczenia przeciętnych wartości dla miasta. Przede wszystkim zauważono, iż w 3 dzielnicach wskaźniki przekroczyły wartości i wskazują na stan zagrożenia. W przypadku dzielnicy Centrum, aż 14 spośród 17 wskaźników wykazuje wartości krytyczne przekroczenie wartości średnich dla miasta. Szczególnie znaczenie mają tu oczywiście wskaźniki w sferze społecznej, ale również w sferze technicznej. Kolejną dzielnicą, w której kumulują się niebezpieczne zjawiska to dzielnica Piasek, gdzie 13 spośród 17 wskaźników przekracza średnią dla miasta. Oprócz problemów społecznych kumulują się tutaj przede wszystkim negatywne zjawiska w sferze środowiskowej i technicznej. Ostatnią dzielnicą, w której zauważa się znaczące przekroczenie w zakresie średnich wartości wskaźników kryzysowych to Stare Miasto, gdzie kumulują się problemy społeczne, sfery przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej.

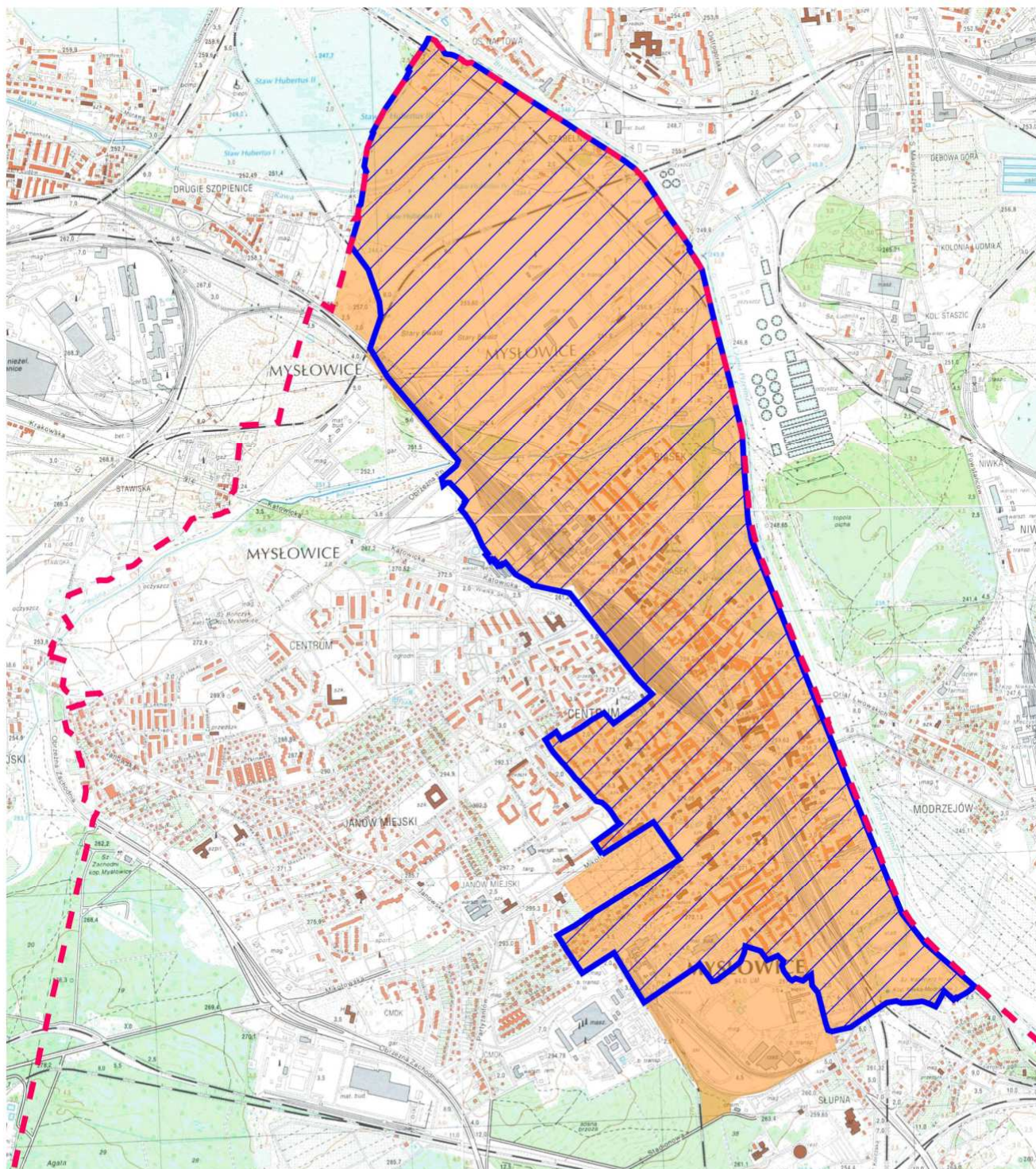
Szczegółowe zestawienie zawiera tabela w załącznikach Rozdział X niniejszego opracowania.

Na podstawie powyższych kryteriów wyznaczono obszar zdegradowany miasta Mysłówice gdzie ma miejsce kumulacja zjawisk kryzysowych, który stanowią 3 dzielnice miasta – Stare Miasto, Centrum i Piasek.

Jeżeli chodzi o teren wzięty pod uwagę jako obszar objęty rewitalizacją, to został on pomniejszony w stosunku do obszarów zdegradowanych o tereny, w których nie występują negatywne zjawiska społeczne (np. cmentarz) lub z racji charakteru nie kwalifikują się do objęcia tych terenów działaniami planu rewitalizacji (np. zagospodarowane tereny przemysłowo-handlowe). Na wybranych do rewitalizacji terenach występuje kumulacja zjawisk kryzysowych w sferze społecznej oraz negatywne zjawiska w sferach: gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej oraz technicznej.

Rys. 9 Obszar zdegradowany i obszar rewitalizowany

**OBSZAR
ZDEGRADOWANY**

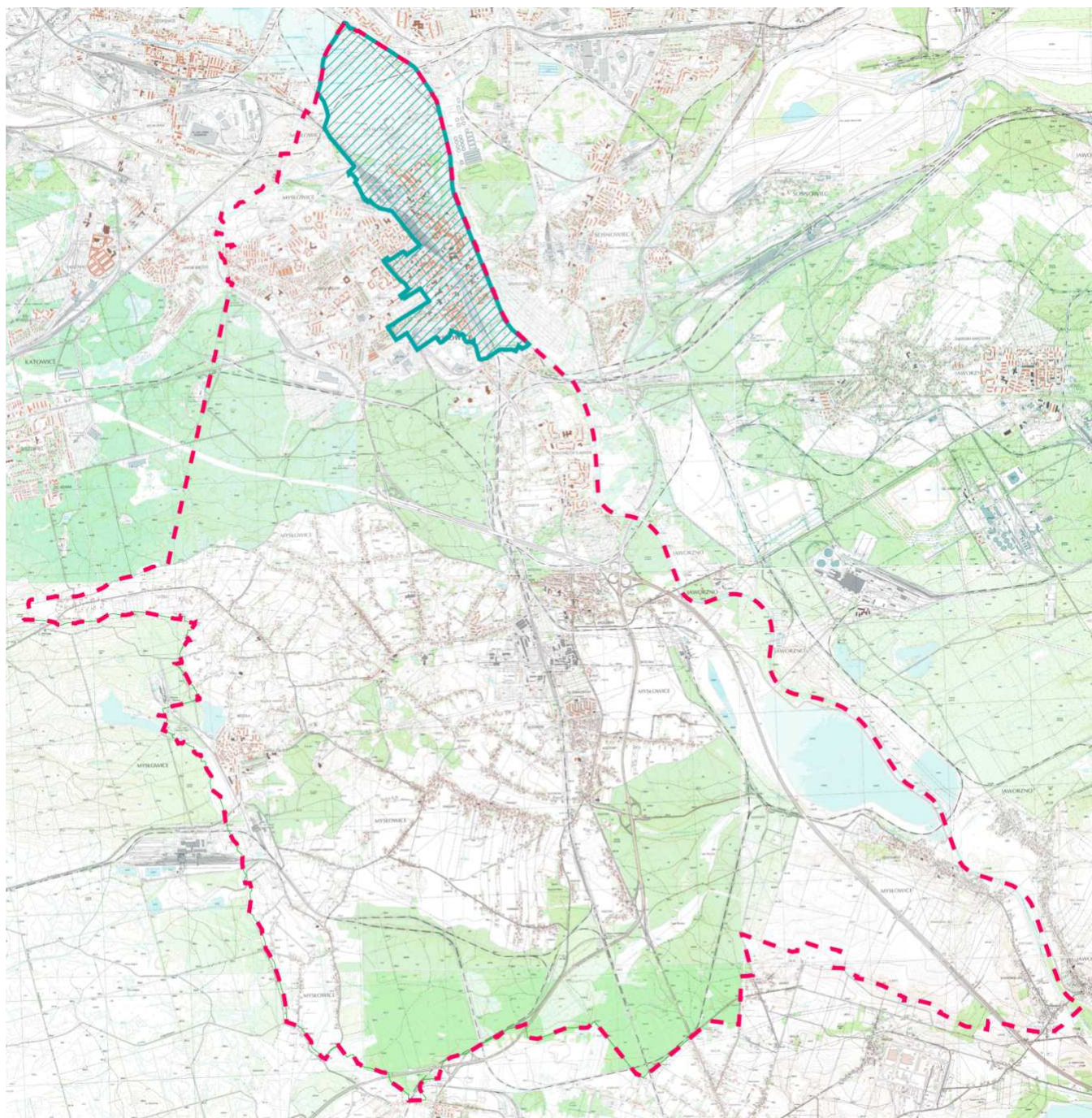

**OBSZAR
REWITALIZACJI**

Wyzwania jakie stoją przed programowaniem działań rewitalizacyjnych, nawet w przypadku bardzo zawężonych obszarów problemowych, określić należy jako poważne. Warto przy tym pamiętać, że przedstawiona diagnoza dotyczy terenów silnie zurbanizowanych, gdyż zamieszkuje tu 16933 osób (23% mieszkańców Mysłowic), ale obejmuje obszar jedynie 398ha (6,3% powierzchni miasta). Wskaźnik zaludnienia na tych obszarach wynosi 42,5 os/ha.

Rys. 10 Obszar rewitalizowany na mapie Myślowic

2. Charakterystyka obszaru rewitalizacji

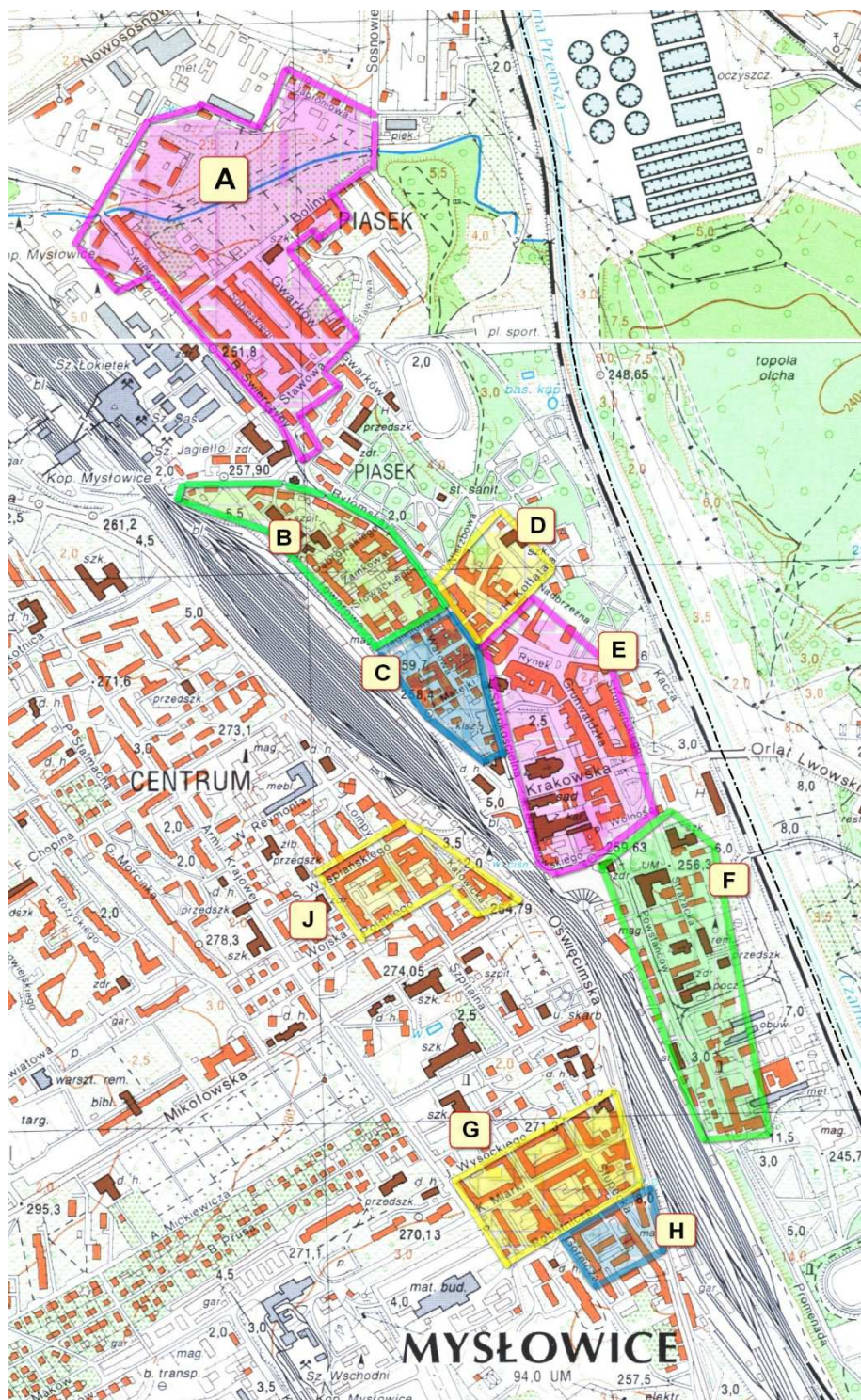
W obszarze rewitalizacji istnieją miejsca koncentracji negatywnych zjawisk społecznych. Wskazane w programie obszary zdegradowane, są obszarami miasta zlokalizowane blisko centrum lub nawet obejmują samo centrum miasta i dlatego jednym z podstawowych wyzwań jest przywrócenie lub wzmocnienie funkcji centrowych. Realizacja programu rewitalizacji spowoduje wyjście ze stanu kryzysowego, przy zachowaniu wartości historycznych, kulturowych i przyrodniczych, większej integracji społeczności lokalnej oraz wzrostu aktywności obywatelskiej i zawodowej.

Na podstawie kumulacji negatywnych zjawisk społecznych (w trakcie konsultacji społecznych) wyznaczono priorytetowe obszary rewitalizacji:

- A – Piasek
- B – Dąbrowskiego - Słowackiego
- C – Wałowa
- D – pl. Mieroszewskich
- E – Rynek - Grunwaldzka
- F – Powstańców
- G – Miarki – Robotnicza – Kłachowiec
- H – Gómicza – Słupicka
- J – Kłachowiec – rejon ul. Lompy

Rys. 11 Obszary kumulacji negatywnych zjawisk społecznych

Analizowane jednostki charakteryzują się jednocześnie występowaniem potencjałów, których wykorzystanie w wyniku skutecznie przeprowadzonych działań rewitalizacyjnych jest wysoce prawdopodobne. Są one związane m.in. z:

1. Bardzo dobrą lokalizacją związaną z możliwością aktywizacji i włączenia w integrację społeczną.
2. Posiada potencjał rozwoju gospodarczego.
3. Występowanie koncentracji kluczowych z punktu widzenia dziedzictwa kulturowego miasta przestrzeni publicznych i obiektów zażytkowych.

Duża intensywność negatywnych zjawisk, które wykazały konsultacje społeczne, a potwierdziły zebrane dane, stwarzają przesłanki do uwzględnienia ich w pierwszej kolejności w planowaniu działań rewitalizacyjnych.

W sferze gospodarczej kumulacja negatywnych zjawisk dotyczy w szczególności w dzielnicy Centrum, gdzie następują przekroczenia średnich wartości wskaźników tj. ilość mieszkańców w wieku produkcyjnym, poziom długotrwałego bezrobocia oraz ilość firm. Przy czym ten ostatni wskaźnik jest jedną z najwyższych wartości w całym mieście. W przypadku dzielnicy Piasek przekroczone zostały 2 wskaźniki: poziom długotrwałego bezrobocia oraz ilość firm. W zakresie sfery gospodarczej to należy te dwie dzielnice uznać za obszary kryzysowe.

Jeżeli chodzi o dzielnicę Centrum to zauważyć należy przekroczenie średnich wartości dla miasta jedynie w przypadku długotrwałego bezrobocia, ale pomimo faktu, iż przekroczony jest tylko jeden wskaźnik to notuje on najwyższą wartość w całym mieście. W związku z powyższym kumulacja negatywnych zjawisk związanych z bezrobociem koncentruje się w dzielnicy Centrum. Pomimo tego, iż w całym obszarze rewitalizowanym występują przekroczenia średniej wartości tego wskaźnika, to w szczególności w dzielnicy Centrum należy zintensyfikować działania zmierzające do poprawiające poziom wykształcenia i możliwości aktywnejszego poszukiwania pracy. Wskaźnik ten wpływa na inne negatywne zjawiska w sferze społecznej takie jak alkoholizm, przestępczość, w tym wandalizm oraz wywołuje dodatkową agresję. Ale działania te muszą objąć cały obszar rewitalizowany. Jeżeli chodzi o działania zmierzające do poprawy wskaźnika przedsiębiorczości, to należy je intensyfikować w dzielnicy Stare Miasto i Piasek, gdzie występują przekroczenia średniej wartości tego wskaźnika w skali miasta. Na obecną sytuację gospodarczą obszaru rewitalizowanego ma wpływ restrukturyzacja branży górniczej, która wywołała negatywne zjawiska w sferze społecznej przejawiające się w nagłym wzroście stopy bezrobocia, a w konsekwencji dużą zależność mieszkańców od różnych form pomocy społecznej, co w połączeniu ze stosunkowo niskim poziomem wykształcenia sprzyja pojawianiu się nowych negatywnych zjawisk społecznych, jak wzrost przestępczości.

W sferze środowiskowej obszary kryzysowe koncentrują się zwłaszcza w dzielnicach Stare Miasto i Piasek, gdzie występują największe obszary niezagospodarowanych terenów przemysłowych, które sięgają ok. 20% powierzchni tych dzielnic. Negatywnych zjawisk w zakresie terenów przemysłowych nie równoważą tereny zielone, które także w tych dzielnicach są zaniedbane i wymagają wsparcia.

Należy tutaj zwrócić uwagę zwłaszcza na tereny Parku Zamkowego, który stanowi jeden z centralnych punktów obszaru rewitalizowanego i umiejscowiony jest na granicy dwóch dzielnic – Piasek i Stare Miasto. Obecnie park ten od ponad 40 lat nie doczekał się poważnych inwestycji i ulega dewastacji, która wpływa na negatywny obszar tego miejsca i prowadzi do kumulacji negatywnych zjawisk społecznych takie jak przestępczość, pijaństwo, wandalizm, które to prowadzą do dalszej degradacji tych miejsc. Na taki wizerunek i sytuację tych miejsc ma wpływ m.in. brak oświetlenia czy monitoringu co pozwala często na bezkarną przestępczość. Z informacji uzyskanych ze Straży Miejskiej wynika, iż na terenie Parku Zamkowego odnotowano w 2015 roku 145 interwencji zgłoszonych przez mieszkańców. Należy jednak zauważyć, iż są to tylko interwencje zgłaszane przez mieszkańców, natomiast nie są ze wliczone interwencje straży miejskiej podczas patrołów, które odbywają się w tym parku. Można więc założyć, iż średnio raz dziennie odbywa się w tym rejonie interwencja Straży Miejskiej lub policji. Nasilenie negatywnych wielu negatywnych zjawisk społecznych w tej części miasta zniechęca do korzystania w parku z funkcji rekreacyjnych mieszkańców obszarów rewitalizowanych. W ramach projektów rewitalizowanych planowane jest uruchomienie na terenie Parku Zamkowego Klubu Inicjatyw Lokalnych i w przypadku braku zapewnienia bezpieczeństwa na tym obszarze zniechęci to bardzo wielu interesariuszy do korzystania z tego projektu.

Problem braku bezpieczeństwa i kumulacji negatywnych zjawisk społecznych dotyczy także innych parków na obszarze rewitalizowanym, także parku Promenada, w którym także odnotowuje się negatywne zjawiska społeczne takie jak przestępczość i alkoholizm. Dlatego należy przedsięwziąć działania zmierzające przede wszystkim do zmniejszenia negatywnych zjawisk społecznych. Korzystne efekty można uzyskać poprzez zapobieganie dalszej degradacji tego terenu, odbudowania infrastruktury rekreacyjnej (np. ławek), poprawę bezpieczeństwa (m.in. poprzez zamontowanie oświetlenia, instalację monitoringu), a także poprzez zapewnienie atrakcyjnej alternatywy dla dotychczasowych odwiedzających park, np. boiska do koszykówki czy piłki nożnej czy „siłownia pod chmurką”, które to inicjatywy mogą odciągnąć zwłaszcza młodzież od negatywnych wzorców kreowanych przez otoczenie. Brak oferty dla młodzieży na pozytywne spędzanie czasu wolnego wywołuje dodatkowe problemy społeczne wśród tej grupy jak alkohol, przestępczość, w tym dewastacja mienia, wywołuje dodatkową agresję, której źródłem jest nuda i frustracja spowodowana brakiem perspektyw i możliwości uczestnictwa w życiu społecznym. Należy także zwrócić uwagę na konieczność odtworzenia i odnowienia drzewostanu, gdyż już obecnie mieszkańcy zgłaszają problemy związane z niebezpiecznym stanem drzew, które mogą stanowić zagrożenie dla spacerujących lub przechodzących tamtędy mieszkańców.

Tereny zielone stanowią ok. 10% obszaru rewitalizowanego (42ha), ale z racji kumulacji w tych obszarach negatywnych zjawisk społecznych, zastrzeżenia ważnych funkcji i charakteru, które powinny spełniać te miejsca w przestrzeni publicznej a także degradacji tych miejsc ważne jest objęcie terenów zielonych działaniami rewitalizacyjnymi.

W sferze funkcjonalno-przestrzennej stan kryzysowy należy zauważyć w dzielnicach Piasek i Stare Miasto, gdzie występują przekroczenia średnich wartości wskaźników w zakresie ilości zabytków wymagających renowacji lub wsparcia finansowego oraz małej ilości przystanków przystosowanych do osób starszych i osób z niepełnosprawnością. Zwłaszcza ten drugi wskaźnik jest o tyle ważny, iż często osoby z niepełnosprawnością nie są osobami zamożnymi i o wiele częściej korzystają z komunikacji publicznej. Obecny stan przystanków uniemożliwia uczestnictwo tych osób w projektach, które są zaplanowane w ramach Miejskiego Planu Rewitalizacji (np. Centrum Wsparcia dla osób z niepełnosprawnością). Należy również zauważyć, że główna oś komunikacyjna miasta następuje w kierunkach północ-południe, którą tworzą granica rzeki Przemszy oraz linia kolejowa. Duże odległości dla osób z niepełnosprawnością oraz osób starszych powodują konieczność przemieszczania się, aby dotrzeć czy to do instytucji publicznych czy też do miejsc pracy lub integrujących życie społeczne. Należy tutaj zauważyć, iż wskaźniki pokazują, iż największą grupą, która korzysta ze wsparcia MOPS są osoby z niepełnosprawnością, dla tego tak ważne jest w ich przypadku możliwość sprawnego poruszania się po mieście. Zwłaszcza na obszarze rewitalizowanym znajduje się znaczny odsetek osób z niepełnosprawnością i osób starszych. Brak inwestycji zmierzających do poprawy mobilności osób starszych i osób z niepełnosprawnością przyczynią się do zahamowania procesów zmierzających do wyprowadzenia tych osób z wykluczenia i większej integracji społecznej. Osoby te nie będą również w stanie dotrzeć do miejsc, z których zlokalizowane będą punkty wsparcia lub rozwoju i integracji tych osób.

Jeżeli chodzi o zapobieganiu degradacji zabytków to należy zwrócić w tym przypadku uwagę na znaczenie tych obiektów w dziedzictwie kulturowym miasta i regionu oraz funkcjom jakie pełnią te miejsca w przestrzeni publicznej. Działania poprawiające stan obiektów historycznych i zabytkowych wpływają także na utożsamianie się mieszkańców z miejscem i historią tego miejsca.

W sferze technicznej za obszary kryzysowe należy uznać wszystkie trzy dzielnice, zwłaszcza jednak Centrum i Stare Miasto w których to dzielnicach występują przekroczenia wszystkich średnich wskaźników tj. udziału lokali lub budynków o niskim standardzie, budynków, które wymagają termomodernizacji, ilości budynków wybudowanych przed 1960r. oraz lokali komunalnych nie posiadających centralnego ogrzewania. W przypadku dzielnicy Piasek przekroczeń średnich wskaźników nie notuje tylko wskaźnik lokali komunalnych nie posiadających centralnego ogrzewania. W pozostałych przypadkach dzielnica notuje wysokie przekroczenia, a w przypadku udziału lokali lub budynków o niskim standardzie to jest to najwyższy wskaźnik sięgający 75% lokali. Jednak należy zwrócić uwagę, że we wszystkich dzielnicach terenu rewitalizowanego ww. wskaźnik przekracza wartości 50% lokali i budynków. To pokazuje ogromną skalę zaniedbań właścicieli budynków i brak wieloletnich inwestycji w tym zakresie. Nadmienić należy, iż w skali całego miasta jedynie w obszarze rewitalizowanym we wszystkich 3 dzielnicach występują lokale, które posiadają toalety na korytarzach, co obecnie nie pozwala ich zakwalifikować nawet jako standard lokali socjalnych. Obszar rewitalizacji zabudowany jest w większości budynkami mieszkalnymi oraz obiektami, które liczą sobie od kilkudziesięciu do ponad 100 lat. Ze względu na ciągłą eksploatację budynków bez możliwości przeprowadzania kompleksowych remontów oraz z powodu szczupłości środków finansowych, przez dziesięciolecia postępowano ich degradacja. Z kolei ze względu na wiek budynki te nie są dostosowane do obecnie obowiązujących standardów. Dodatkowo, znaczna część centrum miasta jest zdegradowana ze względu na obecność i rozwój przemysłu wydobywczego w poprzednich dekadach pod obszarem rewitalizowanym co wpłynęło na degradację infrastruktury w tym obszarze (szkody gómicze). Niski poziom techniczny lokali potęguje problemy społeczne, które dotyczą całego obszaru rewitalizowanego. Zła jakość substancji mieszkaniowej jest czynnikiem demotywującym dla zagrożonych wykluczeniem mieszkańców tego terenu. Dla tego nawet duże zintensyfikowanie działań w sferze społecznej może nie doprowadzić do wyjścia tego obszaru z obszaru kryzysowego, gdyż degradacja techniczna spowoduje dalszą acedię, frustrację społeczną czy apatię i zubożenie. Same działania społeczne nie zachęcają ludzi do zmiany swojego położenia życiowego, gdyż pomimo próby zmiany sposobu myślenia i mentalności otoczenie i przestrzeń żydowa będą zniechęcały do dalszych zmian. Należy zauważyć, iż obecny stan techniczny budynków, a nawet znaczna degradacja obszaru rewitalizacji wpływa na dużą ilość pustostanów, gdyż potencjalnych mieszkańców zniechęca najbliższe otoczenie oraz kumulujące się problemy społeczne, zwłaszcza w obiektach zaniedbanych. Mieszkańcy nie dbają o takie miejsca, gdyż są one na tyle zdewastowane, że ich dalsza degradacja nie powoduje większych zmian. To powoduje dalsze pogłębianie się problemów społecznych, gdyż mieszkańcy, próbując uniknąć złych wzorców społecznych zmieniają miejsce zamieszkania i w tym obszarze pozostaje coraz więcej mieszkańców, których negatywne zjawiska społeczne najbardziej dotyczą. Zapobieganie degradacji substancji mieszkaniowej przyczyni się nie tylko do poprawy estetyki, ale także będzie miało ważny wydźwięk społeczny, gdyż za chęci mieszkańców terenów rewitalizowanych do aktywizacji społecznej i większego własnego zaangażowania w procesy zmian zachodzących w najbliższym otoczeniu. Miasto Myślowice ma już znaczące sukcesy w tej dziedzinie, m.in. dzięki realizacji projektu „Odczarowane podwórka” zmieniała się nie tylko estetyka miejsca, ale zmiany te powodowały pozytywne skutki społeczne, takie jak zaangażowanie w prowadzone projekty, na wiązanie stosunków dobrosąsiedzkich czy dalsza dbałość o utrzymanie długotrwałych efektów przeprowadzonych zmian. W związku z powyższym na podstawie pozytywnych doświadczeń w tym zakresie planowane jest dalszy rozwój w ramach Miejskiego Programu Rewitalizacji projektów wpływających na zwiększenie integracji społecznej i aktywizacji mieszkańców poprzez projekty wpływające na poprawę stanu technicznego substancji mieszkaniowej i najbliższego otoczenia. Dla tego też działania społeczne należy połączyć ze zmianą otoczenia, najlepiej poprzez włączenie mieszkańców w procesy zmian w nich zachodzących.

Mając na uwadze powyższą analizę w prowadzonych działaniach rewitalizacyjnych wskaźniki wskazują na potrzebę pilnej interwencji. Ważnym elementem jest przeciwdziałanie wywołanej degradacją gospodarczą i techniczną dalszej marginalizacji i ubożenia tego obszaru miasta, poprawa jakości i poziomu życia oraz dążenie do włączenia społecznych osób zagrożonych wykluczeniem społecznym i marginalizowanych poprzez wzmacnianie lokalnego potencjału pomocowego i realizację kompleksowych programów integrujących i wspierających samorganizowanie się społeczności lokalnych.

2.1 Charakterystyka dzielnicy Piasek

Obszar dzielnicy Piasek obejmujący swoim zasięgiem ulice: Boliny, północną część ul. Gwarków, Jabłoniową, Sobieskiego, Stawową oraz Świerczyny stanowi interesujący przykład osiedla robotniczego z XIX wieku. Wśród zabudowań przeważają 3-kondygnacyjne kamienice, często z zaniedbanymi i odstrasżającym głębokimi podwórzami, do których prowadzą ponure korytarze. Dominantą omawianego obszaru są z jednej strony pozostałości po KWK „Myślowice”, zlokalizowane wzdłuż jego zachodniej granicy, z kolei z drugiej strony 11-kondygnacyjne bloki (na północnym-wschodzie). Do wartościowych obiektów dzielnicy, poza budownictwem patronalnym, zaliczany jest zespół budynków Szkoły Podstawowej nr 4 umiejscowiony przy ul. Gwarków 1. Z historyczno-kulturowego punktu widzenia na uwagę zasługuje także cmentarz żydowski przy ul. Gwarków. Obiekt ten stanowi dziedzictwo po wielokulturowym charakterze Myślowic z przełomu XVIII, XIX i XX wieku. Silnie kontrastującym elementem struktury przestrzennej tego problemowego obszaru jest obecność wspomnianych bloków z wielkiej płyty. Odmienny charakter posiada północna część wyznaczonego rejonu, bowiem mieszczą się tam ogródki działkowe oraz zabudowa jednorodzinna i usługowa. Obszar ten w chwili obecnej zamieszkuje jest przez ludność reprezentującą niższe klasy społeczne, co determinuje konieczność podjęcia działań rewitalizacyjnych.

Z części diagnostycznej opracowania wynika, że dzielnica Piasek jest najbardziej zdegradowanym i zmarginalizowanym obszarem miasta w sferze społecznej i środowiskowej. Na nasilenie negatywnych zjawisk społecznych miało wpływ zamknięcie kopalni, która sąsiaduje z tym obszarem i dawała pracę dużej części mieszkańców. Dużą część dzielnicy, zwłaszcza w jej północnej części, stanowią niezagospodarowane tereny poprzemysłowe. W tym obszarze występują stawy Hubertus, które wymagają rewaloryzacji i w przyszłości mogą stanowić nową oś rozwoju tej dzielnicy, głównie w sferze gospodarczej i obiektów rekreacyjnych oraz podnieść walory środowiskowe otoczenia.

Spoleczność obszaru, w szczególności osoby i całe rodziny mieszkające w mieszkaniach socjalnych można w wielu przypadkach uznać za wykluczone, bądź zagrożone wykluczeniem społecznym. Utrwalanie negatywnych postaw przejawiających się w bierności zawodowej, niezaradności życiowej i patologii (przemoc domowa, alkoholizm) rzutuje szczególnie negatywnie na rozwój osobowy dzieci i młodzieży zamieszkujących dzielnicę Piasek, które na rażone są na dziedziczenie biedy.

Obszar posiada duże znaczenie dla wyjścia ze stanu kryzysowego. W procesie rewitalizacji wykorzystana może być funkcjonująca tu Szkoła Sportowa oraz Parafia pw. św. Krzyża. Konieczne będzie objęcie działaniami naprawczymi zaniedbanych terenów Parku Zamkowego, posiadających spory potencjał w zakresie wykorzystania tego obszaru jako sportowo-rekreacyjnego i integrującego mieszkańców.

Wśród potencjalnych partnerów we wdrażaniu programu rewitalizacji na tym obszarze należy wymienić:

1. Zespół Szkół Sportowych,
2. Stowarzyszenie „Wsparcie”,
3. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej,
4. Zakład Doskonalenia Zawodowego,
5. Szkoła Języków Obcych „Wieża Babel”
6. Klub Olimpijczyka,
7. KS „Górnik 09”,
8. Świątlica parafialna św. Faustyny,
9. Przedszkole Nr 8,
10. Rada Osiedla Piasek,
11. Wspólnoty Mieszaniowe,
12. Diagro Test,
13. Basen przy KWK Mysłowice,
14. Stawy Hubertus.

Tabela 37 Analiza SWOT dla dzielnicy Piasek

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<p>Sprawnie działająca na terenie dzielnicy szkoła sportowa, która potrafi zintegrować mieszkańców</p> <p>Prężnie działająca w dzielnicy parafia</p> <p>Duża ilość organizacji pozarządowych zlokalizowanych w dzielnicy</p> <p>Dobrze zlokalizowane tereny poprzemysłowe, które mogą być zagospodarowane na cele gospodarcze lub rekreacyjne</p> <p>Prężnie działający klub sportowy</p> <p>Mieszkańcy posiadają duże poczucie tożsamości z miejscem</p> <p>Dziedzictwo kulturowe i historyczne dzielnicy (jako dzielnicy robotniczej działającej przy kopalni)</p> <p>Tereny byłej kopalni, które mogą służyć po rewitalizacji jako miejsce rozwoju przedsiębiorczości</p> <p>Tereny Parku Zamkowego jako możliwy potencjał integracji mieszkańców i stworzenia terenów rekreacyjno-sportowych</p>	<p>Duży udział osób z niepełnosprawnością</p> <p>Niski poziom wykształcenia osób bezrobotnych</p> <p>Duża przestępczość</p> <p>Zagrożenie wykluczeniem społecznym</p> <p>Duże bezrobocie</p> <p>Miała ilość zarejestrowanych firm</p> <p>Duży udział niezagospodarowanych terenów poprzemysłowych</p> <p>Tereny zielone wymagające wsparcia</p> <p>Komunikacja tramwajowa niedostosowana do osób z niepełnosprawnością i osób starszych</p> <p>Duża ilość zabytków wymagających wsparcia lub renowacji</p> <p>Duży udział lokali i budynków o niskim standardzie</p> <p>Duża ilość budynków wymagających termomodernizacji</p> <p>Duża ilość budynków wybudowanych przed 1960r.</p>
SZANSE	ZAGROŻENIA
<p>Środki zewnętrzne wspierające procesy rewitalizacji</p> <p>Rozwój postaw przedsiębiorczych</p> <p>Rozwój imprez oraz inicjatyw lokalnych, które zlokalizowane są w dzielnicy</p> <p>Wzrost zainteresowania historią, patriotyzmem lokalnym i dziedzictwem, poczucie tożsamości</p> <p>Wykorzystywanie nowych form przedsiębiorczości nie nastawionej na zysk (tj. ekonomia społeczna, spółdzielnie) na rzecz aktywizacji środowisk</p>	<p>Ograniczona możliwość kontroli nad procesami przekształceń terenów poprzemysłowych, sprawy własnościowe (tereny po kopalni)</p> <p>Likwidacja KWK „Mysłowice” oraz infrastruktury towarzyszącej w sferze usług dla górnictwa</p> <p>Spadek liczby podmiotów gospodarczych</p> <p>Odptyw osób wykształconych, w związku z bardzo złym stanem technicznym budynków</p> <p>Niekorzystne wskaźniki demograficzne</p>

lokalnych i osób wykluczonych społecznie w sferze społecznej i zawodowej	Pogłębiające się dysproporcje w dochodach ludności
Szeroki dostęp do środków zewnętrznych na realizację działań w obszarze polityki społecznej	Utrwalanie się zjawisk biedy oraz wykluczenia społecznego w Polsce
Spadające bezrobocie w mieście i w skali kraju	Wysokie koszty odnowy, odbudowy i utrzymania obiektów zabytkowych oraz zdegradowanych
Tendencje powrotu na rynek pracy osób z niego „wypchniętych” (m.in. osoby po 50. roku życia czy osoby z niepełnosprawnością)	Duża konkurencja sąsiednich ośrodków miejskich (Katowice, Sosnowiec)
Rosnąca zamożność społeczeństwa	Ograniczone możliwości prawno-administracyjne wpływania na właścicieli obiektów zdegradowanych
Miasto znane w Polsce z muzyki i festiwali muzycznych – możliwość napływu turystów i rozwój imprez kulturalnych o znaczeniu ponadlokalnym	utrwalanie sposobu życia prowadzącego do rozwoju patologii społecznych
	Małe zainteresowanie zamieszkaniem w Myśłowicach

2.2 Charakterystyka Dzielnicy Stare Miasto

Stare Miasto graniczy z dzielnicami: Piasek, Centrum, Słupna, Bończyk-Tuwima oraz miastem Sosnowiec. W dzielnicy zlokalizowana jest większość zabytków, w tym m.in. układ urbanistyczny Starego Miasta w Myśłowicach. Tutaj zlokalizowane są również ważne instytucje publiczne, takie jak Urząd Miasta, Poczta Główna, Dworzec PKP czy Komenda Straży Pożarnej. Substancję mieszkaniową stanowi zarówno własność komunalna, jak i prywatna. Jej często zły stan techniczny wpływa na fizjonomię tego rejonu i wizerunek miasta. Najbardziej zdegradowana tkanka miejska występuje pomiędzy ulicami Towarową i Bytomską, wzdłuż ulic Jagiellońskiej, Matejki oraz Wałowej. Rejon ten również charakteryzuje się dużą liczbą pustostanów, zarówno pojedynczych lokali, jak i w postaci całych budynków (okolicach Pl. Mieroszewskich i ul. Piastowska). Wpływa to na negatywny odbiór omawianej przestrzeni. Na układ urbanistyczny składają się m.in. prywatne kamienice, a także historyczny obiekt sakralny (dawna bożnica), co podnosi wartość tego rejonu. Obszar rynku stanowi najstarszą i najcenniejszą część miasta, z dużą liczbą wartościowych obiektów budowlanych. Do rejestru zabytków wpisany jest m.in. kościół pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa wraz z plebanią, kościół pw. Narodzenia NMP z XIV wieku, gmach Sądu Rejonowego oraz zespół Aresztu Śledczego, a także kilka kamienic położonych przy Pl. Wolności 8, ul. Grunwaldzkiej 20 i 22, Kaźnej 2 i Krakowskiej 4. Rejon ten, pomimo sporadycznej rewaloryzacji nie odzyskał funkcji reprezentacyjnej, pomimo dużej wartości historycznej. Rynek nie pełni roli cechującej przestrzeń publiczną, nie stanowi miejsca interakcji społecznych, a jego charakter kulturalny ogranicza się jedynie do epizodycznych imprez. Z przestrzeni lokacyjnego placu korzystają przede wszystkim okoliczni mieszkańcy. Okolice ul. Powstańców i Pl. Wolności to główne centrum administracyjno-usługowe Myśłowic. Mieści się tu siedziba Urzędu Miasta, w tym ratusz z 1867 r., remiza strażacka i filie banków. Znajdują się tu także pozostałości świadczące o dawnych funkcjach Myśłowic m.in. przeziwka z budynkiem stacji rejestracyjnej, budynek dworca kolejowego, a także kościół ewangelicko-augsburski z plebanią. Obecnie obiekty te podlegają nieustannej dekapitalizacji, a ich zły stan techniczny przekłada się na negatywny odbiór omawianej przestrzeni. Niewątpliwie struktura społeczna stanowi problem omawianego rejonu, gdyż niski status ekonomiczny przeważającej części mieszkańców znacząco utrudnia odpowiednie użytkowanie tej części miasta. Osoby przyjezdne rejon ten często postrzegają przez pryzmat zaniedbanego dworca kolejowego (istniejącego od 1869 r.), który stanowi swoistą niezbyt elegancką wizytówkę Myśłowic. Budynek dworcowy nie spełnia w chwili obecnej swej podstawowej roli, kasy biletowe i poczekalnia są nieczynne, a otoczenie dworca i perony są silnie zdewastowane. Cały obszar dzielnicy cechuje dywersyfikacja statusu społecznego mieszkańców. Występuje tutaj również wartościowe ale zdegradowane tereny zielone (m.in. Park Zamkowy i Promenada). Pomimo dużych walorów historycznych i środowiskowych, w małym stopniu teren ten jest wykorzystywany przez społeczność lokalną i turystów. Wzmocnieniem działań prowadzonych na obszarach problemowych ma być rewaloryzacja terenów zielonych, z których korzystają mieszkańcy północnej części miasta, tj. Park Zamkowy, teren przy ul. Promenada i KS Lechia 06.

Struktura gospodarcza omawianej dzielnicy reprezentowana jest głównie przez małe zakłady usługowo-handlowe o lokalnym zasięgu. Oferta pracy tych podmiotów jest bardzo ograniczona i mało dostępna dla mieszkańców dzielnicy, z uwagi na ich niski poziom wykształcenia.

Wśród potencjalnych partnerów we wdrażaniu programu rewitalizacji na tym obszarze należy wymienić:

1. Myśłowicki Ośrodek Kultury
2. Rada Osiedla Stare Miasto
3. Stowarzyszenie „Placek”
4. Miejska Komenda Policji,
5. Straż Miejska
6. Państwowa Straż Pożarna
7. Szkoły licealne i technikum
8. Gómośląska Wyższa Szkoła Pedagogiczna im. K. A. Hlonda
9. Urząd Miasta Myśłowice
10. Biblioteka miejska
11. Szkoła podstawowa nr 2

12. Lechia 06
13. Świetlica młodzieżowa
14. Ośrodek wsparcia „AA”
15. Ośrodek Wsparcia dla organizacji poza rządowych

Tabela 38 Analiza SWOT dla dzielnicy Stare Miasto

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<p>Historyczny układ urbanistyczny Starego Miasta</p> <p>Świetlica młodzieżowa</p> <p>Zlokalizowany na terenie dzielnicy Miejski Ośrodek Kultury</p> <p>Dziedzictwo kulturowe i historyczne Starego Miasta</p> <p>Duża ilość zabytków</p> <p>Tereny Parku Zamkowego i Parku Promenada jako możliwy potencjał integracji mieszkańców i stworzenia terenów rekreacyjno-sportowych</p> <p>Dworzec kolejowy</p> <p>Aktywność przedsiębiorców działających wokół rynku Starego Miasta</p> <p>Reprezentacyjne miejsca i obiekty (symbole, wizytówki miasta, w tym przestrzenie publiczne).</p> <p>Instytucje i obiekty z ofertą kulturalną, edukacyjną, sportową o charakterze ponadlokalnym</p> <p>Lokalizacja w najbliższej okolicy ważnych miejsc historycznych (rynek, Trójkąt Trzech Cesarzy)</p> <p>Ważny szlak drogowy przechodzący przez tę dzielnicę (DK79)</p>	<p>Duży udział osób z niepełnosprawnością</p> <p>Niski poziom wykształcenia osób bezrobotnych</p> <p>Duża przestępczość</p> <p>Zagrożenie wykluczeniem społecznym</p> <p>Duże bezrobocie</p> <p>Komunikacja tramwajowa niedostosowana do osób z niepełnosprawnością i osób starszych</p> <p>Duża ilość zabytków wymagających wsparcia lub renowacji</p> <p>Duży udział lokali i budynków o niskim standardzie</p> <p>Duża ilość budynków wymagających termomodernizacji</p> <p>Duża ilość budynków wybudowanych przed 1960r.</p> <p>Duża ilość lokali komunalnych nie posiadających centralnego ogrzewania</p> <p>Duża degradacja rynku i terenów wokół, brak funkcji reprezentacyjnych które powinna spełniać ta dzielnica</p> <p>Niska estetyka i brak uporządkowania przestrzeni publicznej</p>
SZANSE	ZAGROŻENIA
<p>Środki zewnętrzne wspierające procesy rewitalizacji</p> <p>Rozwój postaw przedsiębiorczych</p> <p>Wzrost zainteresowania historią, patriotyzmem lokalnym i dziedzictwem, poczucie tożsamości</p> <p>Wykorzystywanie nowych form przedsiębiorczości nie nastawionej na zysk (tj. ekonomia społeczna, spółdzielnie) na rzecz aktywizacji środowisk lokalnych i osób wykluczonych społecznie w sferze społecznej i zawodowej</p> <p>Szeroki dostęp do środków zewnętrznych na realizację działań w obszarze polityki społecznej</p> <p>Spadające bezrobocie w mieście i w skali kraju</p> <p>Tendencje powrotu na rynek pracy osób z niego „wypchniętych” (m.in. osoby po 50. roku życia czy osoby z niepełnosprawnością)</p> <p>Rosnąca zażyłość społeczeństwa</p> <p>Rozwój turystyki lokalnej</p> <p>Miasto znane w Polsce z muzyki i festiwalu muzycznych – możliwość napływu turystów i rozwój imprez kulturalnych o znaczeniu ponadlokalnym</p>	<p>Spadek liczby podmiotów gospodarczych</p> <p>Odptyw osób wykształconych, w związku z bardzo złym stanem technicznym budynków</p> <p>Niekorzystne wskaźniki demograficzne</p> <p>Pogłębiające się dysproporcje w dochodach ludności</p> <p>Utrwalanie się zjawisk biedy oraz wykluczenia społecznego w Polsce</p> <p>Wysokie koszty odnowy, odbudowy i utrzymania obiektów zabytkowych oraz zdegradowanych</p> <p>Duża konkurencja sąsiednich ośrodków miejskich (Katowice, Sosnowiec)</p> <p>Ograniczone możliwości prawno-administracyjne wpływania na właścicieli obiektów zdegradowanych</p> <p>Utrwalanie sposobu życia prowadzącego do rozwoju patologii społecznych</p> <p>Małe zainteresowanie zamieszkiwaniem w Myśłowicach</p>

2.3 Charakterystyka Dzielnicy Centrum

Dzielnica zlokalizowana jest na zachód od pozostałych dwóch dzielnic objętych programem rewitalizacji, od których oddziela je linia kolejowa relacji Katowice-Kraków-Oświęcim. Rozwój urbanistyczny tego terenu był ściśle związany z funkcją przemysłową Mysłowic. Część miasta najbardziej objęta problemami społecznymi zlokalizowane są na północ od ul. Mikołowskiej i obejmuje część ul. Katowickiej, Lompy, Wojska Polskiego i Wyspiańskiego. Z kolei drugi rejon problemowy wyznacza pięć ulic: Miarki, Robotnicza, Wysockiego oraz Słupca i Górnicza. W tych obszarach występują również budynki o najniższym standardzie mieszkaniowym i dużej degradacji technicznej. Na strukturę przestrzenną składa się zabudowa złożona głównie z 3-4 kondygnacyjnych kamienic, wśród których występują wstawki budownictwa powojennego. Obszary te posiadają mocno zdegradowaną substancję mieszkaniową, która negatywnie odbierana jest przez mieszkańców pozostałych części miasta. Niektóre z budynków posiadają interesujące rozwiązania architektoniczne, w tym aspekcie za przykład może posłużyć prywatna kamienica przy ul. Wyspiańskiego 3, która wpisana jest do rejestru zabytków. Przestrzeń ta jest ponura, często zdewastowana i zaniedbana, co nie poprawia jej estetyki. Z racji zlokalizowania w zasadniczym centrum miasta w omawianych rejonach koncentrują się zanieczyszczenia pochodzące zarówno z opalanych paliwami stałymi gospodarstw domowych, jak i spalin samochodowych (przebieg głównej wewnętrznej trasy Mysłowic – drogi wojewódzkiej nr 934).

Wśród potencjalnych partnerów we wdrażaniu programu rewitalizacji na tym obszarze należy wymienić:

1. Towarzystwo Przyjaciół Dzieci - Ośrodek „Szansa”
2. Gimnazjum nr 2
3. Poradnia weterynaryjna
4. Powiatowy Urząd Pracy
5. ZHP
6. Biblioteka
7. Śląski Związek Jujitsu
8. Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 1
9. Liceum Ogólnokształcące Nr 2

Tabela 39 Analiza SWOT dla dzielnicy Centrum

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<p>Spółeczność lokalna zintegrowana choć ulegająca atomizacji</p> <p>Dobrze zlokalizowane tereny poprzemysłowe, które mogą być zagospodarowane na cele gospodarcze lub rekreacyjne</p> <p>Mieszkańcy posiadają duże poczucie tożsamości z miejscem</p> <p>Ważny szlak drogowy przechodzący przez tę dzielnicę (DK79)</p> <p>Duże zainteresowanie terenami poprzemysłowymi i ich zagospodarowanie na cele przemysłowe, handlowe i usługowe</p>	<p>Starzenie się społeczeństwa</p> <p>Duży udział osób z niepełnosprawnościami</p> <p>Niski poziom wykształcenia osób bezrobotnych</p> <p>Duża przestępczość</p> <p>Zagrożenie wykluczeniem społecznym</p> <p>Niski odsetek mieszkańców w wieku produkcyjnym</p> <p>Dużo bezrobocie</p> <p>Mała ilość zarejestrowanych firm</p> <p>Tereny zielone wymagające wsparcia</p> <p>Duża ilość zabytków wymagających wsparcia lub renowacji</p> <p>Duży udział lokali i budynków o niskim standardzie</p> <p>Duża ilość budynków wymagających termomodernizacji</p> <p>Duża ilość budynków wybudowanych przed 1960r.</p> <p>Duża ilość lokali komunalnych nie posiadających centralnego ogrzewania</p> <p>Niska estetyka i brak uporządkowania przestrzeni publicznej</p> <p>Brak jednorodnego centralnego punktu dzielnicy</p>
SZANSE	ZAGROŻENIA
<p>Środki zewnętrzne wspierające procesy rewitalizacji</p> <p>Rozwój postaw przedsiębiorczych</p> <p>Wzrost zainteresowania historią, patriotyzmem lokalnym i dziedzictwem, poczucie tożsamości</p> <p>Wykorzystywanie nowych form przedsiębiorczości nie nastawionej na zysk (tj. ekonomia społeczna, spółdzielnie) na rzecz aktywizacji środowisk lokalnych i osób wykluczonych społecznie w sferze społecznej i</p>	<p>Spadek liczby podmiotów gospodarczych</p> <p>Odptyw osób wykształconych, w związku z bardzo złym stanem technicznym budynków</p> <p>Niekorzystne wskaźniki demograficzne</p> <p>Pogłębiające się dysproporcje w dochodach ludności</p> <p>Utrwalanie się zjawisk biedy oraz wykluczenia społecznego w Polsce</p>

<p>za wodowe</p> <p>Szeroki dostęp do środków zewnętrznych na realizację działań w obszarze polityki społecznej</p> <p>Spadające bezrobocie w mieście i w skali kraju</p> <p>Tendencje powrotu na rynek pracy osób z niego „wypchniętych” (m.in. osoby po 50. roku życia czy osoby z niepełnosprawnością)</p> <p>Rosnąca zamożność społeczeństwa</p> <p>Miasto znane w Polsce z muzyki i festiwali muzycznych – możliwość napływu turystów i rozwój imprez kulturalnych o znaczeniu ponadlokalnym</p>	<p>Wysokie koszty odnowy, odbudowy i utrzymania obiektów zabytkowych oraz zdegradowanych</p> <p>Duża konkurencja sąsiednich ośrodków miejskich (Katowice, Sosnowiec)</p> <p>Ograniczone możliwości prawno-administracyjne wpływania na właścicieli obiektów zdegradowanych</p> <p>Utrwalanie sposobu życia prowadzącego do rozwoju patologii społecznych</p> <p>Małe zainteresowanie zamieszkaniem w Mysłowicach</p>
---	--

IV. WIZJA, MISJA I CELE PROGRAMU REWITALIZACJI

Misją programu rewitalizacji i głównym celem jest **aktywizacja mieszkańców w celu wyeliminowania negatywnych zjawisk społeczno-gospodarczych oraz rewaloryzacja i nadanie nowych zadań zdegradowanym terenom.**

Wizję obszaru rewitalizacji należy określić jako miejsce oferujące bezpieczne i dobrej jakości przestrzeń do zamieszkania oraz prowadzenie działalności gospodarczej, atrakcyjnymi dla mieszkańców terenami i obiektami otwartymi na kulturę, ludzi przedsiębiorczych i działania organizacje poza rządowych.

Programowane działania realizują część powiązanych tematycznie programów Miastowic o znaczeniu strategicznym, z częścią są komplementarne. Dzięki takiemu zabiegowi możliwe jest uzyskanie efektu synergii wzmacniającego efekty rewitalizacji.

Celem głównym programu jest aktywizacja mieszkańców w celu wyeliminowania negatywnych zjawisk społeczno-gospodarczych oraz rewaloryzacja, zwiększenie aktywności gospodarczej i nadanie nowych zadań zdegradowanym terenom.

Celami szczegółowymi programu rewitalizacji są:

C1 - Dążenie do włączenia społeczno osób zagrożonych wykluczeniem społecznym i marginalizowanych zamieszkujących obszar rewitalizowany.

Kierunki rozwoju w ramach tego celu to:

- Podniesienie jakości i dostępności usług wsparcia rodziny,
- Aktywizacja mieszkańców poprzez tworzenie działań zmierzających do integracji społeczności i włączenia w procesy rewitalizacyjne,
- Kształtowanie postaw obywatelskich oraz dumy i poczucia tożsamości lokalnej,
- Tworzenie klubów inicjatyw lokalnych,
- Wdrażanie nowych metod pracy socjalnej i form wspierania osób zagrożonych wykluczeniem społecznym,
- Wspieranie aktywizacji społecznej i zawodowej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, ze szczególnym uwzględnieniem osób niepełnosprawnych,
- Wspieranie działań umożliwiających aktywność i integrację społeczną osób starszych,
- Zintegrowana pomoc rodzinie, w tym rodzinie wieloprotymowej i rodzinie w kryzysie,
- Tworzenie centrum wsparcia dla osób z niepełnosprawnością
- Tworzenie i wspieranie lokalnych ośrodków aktywizujących i integrujących społeczność lokalną
- Tworzenie Centrum Usług Społecznych

C2- Odbudowa, wzmocnienie tożsamości lokalnej oraz podnoszenie wartości substancji miejskiej dzięki zachowaniu dziedzictwa kulturowego oraz powstrzymaniu degradacji technicznej i zaburzenia ładu przestrzennego.

Kierunki rozwoju w ramach tego celu to:

- Edukacja i popularyzacja wiedzy o zabytkach i ich ochronie,
- Uporządkowanie, renowacja i modernizacja oraz poprawa estetyki i stanu technicznego budynków oraz placów miejskich,
- Uporządkowanie, poprawa stanu, dostępności i przywrócenie funkcji społecznych obszarom zdegradowanym,
- Podniesienie standardu mieszkań oraz budynków komunalnych w tym ich remonty i termomodernizacja,
- Realizacja programów ograniczania niskiej emisji,
- Usuwanie azbestu z budynków,
- Poprawa stanu i estetyki przestrzeni miejskich,
- Remonty i renowacje obiektów zabytkowych miasta, w tym kościołów i zabytkowych kamieni c
- Pielęgnowanie i kultywowanie tradycji i zwyczajów lokalnych i regionalnych,
- Propagowanie postaw dumy i budowanie tożsamości lokalnej,
- Zwiększenie aktywności w życiu kulturalnym i społecznym, poprzez organizację wydarzeń integrujących społeczność lokalną i promujących postawy tożsamości lokalnej,
- Kształtowanie postaw obywatelskich oraz dumy i poczucia tożsamości lokalnej.

C3 - Podnoszenie jakości kapitału ludzkiego, promowanie postaw przedsiębiorczych wśród mieszkańców oraz pobudzanie ożywienia gospodarczego niezagospodarowanych obszarów rewitalizowanych.

Kierunki rozwoju w ramach tego celu to:

- Promowanie postaw przedsiębiorczych wśród różnych grup społecznych (kreowanie świadomości i postaw przedsiębiorczych),
- Poprawa dostępności do wysokiej jakości oferty edukacyjnej, zwłaszcza edukacji zawodowej,
- Utworzenie centrum przedsiębiorczości i kreatywności jako znaczącego elementu tworzenia klimatu przedsiębiorczości i szerzenia postaw przedsiębiorczych,
- Zapewnienie silniejszego powiązania systemu edukacji z rynkiem pracy, dostosowanie kierunków kształcenia do potrzeb rynku pracy,

- Utworzenie instytucji otoczenia biznesu działającej na rynku lokalnym,
- Integracja i aktywizacja podmiotów polityki lokalnej,
- Wspieranie przedsiębiorczości poprzez odpowiednie rozwiązania w zakresie podatków i opłat lokalnych,
- Budowanie wiedzy o przedsiębiorczości i zachęcanie do samozatrudnienia,
- Rewitalizowanie terenów niezagospodarowanych i przemysłowych w celu udostępnienia ich działalności gospodarczej.

C4 - Poprawa dostępności komunikacyjnej na terenie rewitalizowanym

Kierunki rozwoju w ramach tego celu to:

- Poprawa stanu infrastruktury drogowej,
- Zwiększenie liczby i poprawa stanu szlaków rowerowych oraz pieszych,
- Likwidacja barier architektonicznych utrudniających przemieszczanie się osobom z niepełnosprawności i osobom starszym,
- Zwiększenie dostępności komunikacyjnej dla osób starszych i osób z niepełnosprawnością,
- Większa integracja różnych gałęzi komunikacji publicznej.

C5 – Poprawa jakości środowiska oraz rewaloryzacja terenów zielonych i rekreacyjnych w celu poprawy jakości życia i integracji środowisk zamieszkujących obszar rewitalizowany

Kierunki rozwoju w ramach tego celu to:

- Zagospodarowanie obszarów zdegradowanych m.in. na cele rekreacyjne, sportowe i kulturalne,
- Budowa siłowni na wolnym powietrzu,
- Budowa obiektów sportowych,
- Budowa placów zabaw,
- Poprawa stanu miejskich terenów zielonych, w tym parków, zapobieganiu degradacji i stworzenie warunków do rekreacji u możliwości uprawiania sportów
- Wyposażenie parków w niezbędną infrastrukturę (rekreacyjną, sportową),
- Dbłość o drzewostan i stan zieleńców na obszarze rewitalizowanym,
- Promowanie i umożliwianie aktywnych form spędzania wolnego czasu,
- Rozwój i promowanie oferty kulturalnej i sportowej na obszarze rewitalizowanym,
- Organizowanie i promowanie imprez kulturalnych, sportowych i rekreacyjnych, integrujących mieszkańców,
- Organizacja szkoleń, akcji promujących zdrowy tryb życia,
- Promowanie i wspieranie przedsięwzięć i inicjatyw lokalnych w sferze kultury, sportu i rekreacji.

C6 – Poprawa bezpieczeństwa

Kierunki rozwoju w ramach tego celu to:

- Rozwój systemu monitoringu w obszarze rewitalizowanym,
- Inwestycje w infrastrukturę miejską (w tym zwłaszcza drogową) poprawiającą bezpieczeństwo na terenie rewitalizowanym,
- Edukacja zwłaszcza szkolna z zasad bezpieczeństwa i szerzenia postaw obywatelskich.

V. NAWIĄZANIE DO STRATEGICZNYCH DOKUMENTÓW DOTYCZĄCYCH ROZWOJU PRZESTRZENNO-SPOŁECZNO-GOSPODARCZEGO MIASTA I REGIONU

1. Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „ŚLĄSKIE 2020+”

*Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „ŚLĄSKIE 2020+”*² wyróżnia cztery obszary funkcjonalne. Mysłowice, wraz z innymi miastami należącymi do Metropolii Górnośląskiej, znajdują się w Obszarze Centralnym³.

Problemy, które *Strategia* formuluje jako typowe dla tego obszaru funkcjonalnego, w dużej mierze pokrywają się z tymi, które zidentyfikowano w *Miejskim Programie Rewitalizacji Miasta Mysłowice na lata 2014-2020+*. Oto główne problemy wyszczególnione w *Strategii*, które opisuje także *MPR*:

- niekorzystne zmiany demograficzne – starzenie się społeczeństwa,
- przenoszenie się ludności miejskiej do strefy podmiejskiej, zamieranie centrów miast, degradacja przestrzeni publicznych,
- nasilenie negatywnych zjawisk związanych z użytkowaniem przemysłowym przestrzeni, co wiąże się z występowaniem znacznej powierzchni o charakterze zdegradowanym i poprzemysłowym,
- zjawisko bezrobocia,
- powstawanie zagrożeń społecznych wynikających z ubóstwa i wykluczenia społecznego,
- kwestia bezpieczeństwa publicznego,
- obciążenie infrastruktury transportowej i kwestia jakości i efektywności transportu publicznego⁴.

Wśród głównych wyzwań stojących przed Obszarem Centralnym *Strategia Województwa* wymienia wiele takich, które podkreśla również *MPR*. Są to:⁵

- ochrona i poprawa jakości środowiska naturalnego,
- rewitalizacja terenów poprzemysłowych,
- rewitalizacja centrów i podniesienie jakości przestrzeni publicznych wpływających na poprawę wizerunku miast,
- stworzenie mechanizmów wsparcia działań rewitalizacyjnych, w tym PPP, rewitalizację przestrzeni zainwestowanej i zielonej oraz włączenie ich w spójny system aglomeracyjny,
- przeciwdziałanie depopulacji – wykreowanie wizerunku miejsca atrakcyjnego do zamieszkania.

Strategia Województwa przywiązuje dużą wagę do rewitalizacji. Definiuje ona obszary wymagające rewitalizacji jako obszary, na których istnieją tereny i obiekty zdegradowane, zdestrukturyzowane, w tym głównie poprzemysłowe dotknięte problemami związanymi z degradacją środowiska przyrodniczego oraz nasileniem negatywnych zjawisk społecznych. W dokumencie szczególnie podkreślono społeczne skutki sytuacji kryzysowej: odpływ ludności, wyludnianie dzielnic, zniszczenia w tkance mieszkaniowej, segregację przestrzenną mieszkańców, powstawanie dzielnic biedy i wykluczenia społecznego. Przypomniano, że główne wyzwania dla tych obszarów będą dotyczyć przywrócenia im funkcji zarówno społecznych jak i gospodarczych⁶. W taki właśnie sposób traktuje proces rewitalizacji *MPR Miasta Mysłowice*.

Strategia Województwa wyróżnia gminy szczególnie wymagające rewitalizacji. Przyporządkowuje gminom poziomy od 1 do 4, gdzie 1 oznacza najwyższe nasilenie potrzeb rewitalizacyjnych, a 4 – gminy wiejskie⁷. Mysłowice znalazły się w grupie 2, co oznacza występowanie znacznego stopnia degradacji wymagającej interwencji.

Strategia Województwa określa cztery obszary priorytetowe i powiązane z nimi cele strategiczne⁸:

- Obszar priorytetowy: (A) NOWOCZESNA GOSPODARKA. Cel strategiczny: Województwo śląskie regionem nowoczesnej gospodarki rozwijającej się w oparciu o innowacyjności i kreatywność.
- Obszar priorytetowy: (B) SZANSE ROZWOJOWE MIESZKAŃCÓW. Cel strategiczny: Województwo śląskie regionem o wysokiej jakości życia opierającej się na powszechnej dostępności do usług publicznych o wysokim standardzie.

² *Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „ŚLĄSKIE 2020+”* została uchwalona przez Sejmik Województwa Śląskiego Uchwałą nr IV/38/2/2013 z dnia 1 lipca 2013 r. Dokument ten jest aktualizacją Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „ŚLĄSKIE 2020” z roku 2010.

³ *Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „ŚLĄSKIE 2020+”*, mapa na str. 45.

⁴ Tamże, s.53.

⁵ Tamże, s. 46-47

⁶ Tamże, s.58.

⁷ Tamże, mapa na str. 58.

⁸ Obszary priorytetowe, cele i kierunki zostały opisane w *Strategii Rozwoju Województwa ...* w rozdziale 7.

- Obszar priorytetowy: (C) PRZESTRZEŃ. Cel strategiczny: Województwo śląskie regionem atrakcyjnej i funkcjonalnej przestrzeni.
- Obszar priorytetowy: (D) RELACJE Z OTOCZENIEM. Cel strategiczny: Województwo śląskie regionem otwartym będącym istotnym partnerem rozwoju Europy.

Sformułowany w *MPR Miasta Mysłowice* Misja – „**wykorzystanie szans odwrócenia negatywnych zjawisk na obszarach zdegradowanych w Mysłowicach i zrównoważenie rozwoju całego miasta**” – jest spójna z celami i obszarami priorytetowymi określonymi w *Strategii Województwa*, głównie w punktach (A), (B) i (C).

Na poziomie szczegółowym zbieżność między jedenastoma celami zawartymi w *MPR Miasta Mysłowice* a celami operacyjnymi określonymi w *Strategii Województwa* przedstawia poniższa tabela.

Tabela 40 Współzależność celów LPR Miasta Mysłowice i Strategii Rozwoju Województwa

Cele sformułowane w <i>Mysłowice</i>	Cele operacyjne sformułowane w <i>Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego</i>
C1 - Dążenie do włączenia społeczno osób zagrożonych wykluczeniem społecznym i marginalizowanych za mieszkujących obszar rewitalizowany.	A.2. Otwarty i atrakcyjny rynek pracy. A.4. Przedsiębiorczość lokalna i społeczna wykorzystująca lokalne rynki i potencjały. B.2. Rozwój kompetencji, umiejętności i wzrost poziomu aktywności mieszkańców. B.3. Harmonia społeczna i wysoki kapitał zaufania oraz dogodne warunki życia mieszkańców.
C2- Odbudowa, wzmocnienie tożsamości lokalnej oraz podnoszenie wartości substancji miejskiej dzięki zachowaniu dziedzictwa kulturowego oraz powstrzymaniu degradacji technicznej i zaburzenia ład przestrzennego.	B.3. Harmonia społeczna i wysoki kapitał zaufania oraz dogodne warunki życia mieszkańców. C.3. Wysoki poziom ład przestrzennego i efektywne wykorzystanie przestrzeni.
C3 - Podnoszenie jakości kapitału ludzkiego, promowanie postaw przedsiębiorczych wśród mieszkańców oraz pobudzanie ożywienia gospodarczego niezagospodarowanych obszarów rewitalizowanych.	A.1. Innowacyjne i kreatywne przedsiębiorstwa oraz produkty województwa. A.2. Otwarty i atrakcyjny rynek pracy. A.4. Przedsiębiorczość lokalna i społeczna wykorzystująca lokalne rynki i potencjały. B.2. Rozwój kompetencji, umiejętności i wzrost poziomu aktywności mieszkańców. B.3. Harmonia społeczna i wysoki kapitał zaufania oraz dogodne warunki życia mieszkańców.
C4 - Poprawa dostępności komunikacyjnej na terenie rewitalizowanym	B.3. Harmonia społeczna i wysoki kapitał zaufania oraz dogodne warunki życia mieszkańców.
C5 – Poprawa jakości środowiska oraz rewaloryzacja terenów zielonych i rekreacyjnych w celu poprawy jakości życia i integracji środowisk zamieszkujących obszar rewitalizowany	B.1. Poprawa kondycji zdrowotnej mieszkańców województwa B.2. Rozwój kompetencji, umiejętności i wzrost poziomu aktywności mieszkańców C.1. Zrównoważone wykorzystanie zasobów środowiska. C.3. Wysoki poziom ład przestrzennego i efektywne wykorzystanie przestrzeni.
C6 – Poprawa bezpieczeństwa	B.3. Harmonia społeczna i wysoki kapitał zaufania oraz dogodne warunki życia mieszkańców. C.3. Wysoki poziom ład przestrzennego i efektywne wykorzystanie przestrzeni.

Źródło: opracowanie własne.

Najbardziej szczegółowym poziomem *Strategia Województwa* są kierunki działań, które zostały przyporządkowane każdemu z celów operacyjnych. Większość kierunków odpowiada działaniom zaplanowanym w *MPR Miasta Mysłowice*.

2. Strategia Zrównoważonego Rozwoju Myślowice 2020+

„Strategia Zrównoważonego Rozwoju Myślowice 2020+” została ogłoszona w marcu 2014 r.⁹ Jest ona aktualizacją poprzedniej strategii, obowiązującej od roku 2008. Na potrzebę aktualizacji strategii złożyło się szeregiem czynników, jak realizacja części działań wyznaczonych w dotychczas obowiązującej strategii, wejście w życie nowej Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2020+”, zmiany w uwarunkowaniach społeczno-gospodarczych, nowe szanse wynikające z kolejnego okresu programowania funduszy europejskich 2014-2020¹⁰. Strategia Myślowic jest więc dokumentem bardzo aktualnym, bazującym na diagnozach przeprowadzonych w ostatnim okresie, a jej ramy czasowe pokrywają się z ważnym dokumentem o szerszym zasięgu – Strategią Województwa oraz z nową perspektywą finansową UE.

Podstawowy horyzont czasowy strategii wyznacza rok 2020 i w tej perspektywie zostały określone cele, do których dąży samorząd oraz działania i programy. Część działań i elementów wizji wykracza poza ten okres¹¹, co pozwala traktować ten dokument jako wiarygodny zapis koncepcji rozwoju miasta w dłuższym okresie. Z punktu widzenia planów rewitalizacji, które ze swej natury muszą obejmować dłuższy okres, jest to uwaga istotna.

Wizja Myślowic sformułowana w *Strategii* jest wyrazem aspiracji mieszkańców i władz lokalnych do stworzenia miasta nowoczesnego, a jednocześnie dumnego ze swojej tradycji, bezpiecznego i wygodnego, dbającego o walory przyrodnicze i krajobrazowe, za mieszkałego przez aktywną i zaangażowaną w jego sprawy społeczność¹². Działania skierowane na rehabilitację i aktywizację obszarów śródmiejskich oraz eliminację negatywnych zjawisk społecznych, będące istotą programu rewitalizacji, doskonale wpisują się w tę wizję.

Strategia Myślowic definiuje cztery obszary priorytetowe rozwoju miasta (OP):

- I. Gospodarka i infrastruktura,
- II. Środowisko i energia,
- III. Kapitał społeczny,
- IV. Jakość życia.

Każdemu z tych obszarów przyporządkowano cele strategiczne (CS) i następnie kieunki działań (K). Jednocześnie przez wszystkie te cztery obszary priorytetowe zostały horyzontalnie poprowadzone trzy zasadnicze wymiary, z których pierwszym jest rewitalizacja¹³. Rewitalizacja ma więc przenikać wszystkie obszary priorytetowe i odnosić się do jak największej liczby celów strategicznych i kierunków działań opisanych w *Strategii*. Jak widać, kwestia rewitalizacji pojawia się już na tym pierwszym, zasadniczym schemacie konstrukcji strategii i ma dla niej kluczowe znaczenie. Świadczy to o dużej randze, jaką miasto nadało tej problematyce.

Takie całościowe podejście znajduje odbicie w niniejszym Programie Rewitalizacji. Zaproponowane w nim działania będą służyły realizacji niemal wszystkich celów strategicznych przyjętych w Strategii, którymi są:

- CS.I.1. Lokalna gospodarka miasta oparta o zrównoważone wzorce wytwarzania i wykorzystania energii oraz korzystania ze środowiska,
- CS.I.2. Dobrze rozwinięty sektor małych i średnich przedsiębiorstw,
- CS.I.3. Nowe miejsca pracy,
- CS.I.4. Zrównoważony system transportowy,
- CS.I.5. Sprawna i nowoczesna infrastruktura techniczna,
- CS.II.1. Dobra jakość zasobów środowiska naturalnego,
- CS.II.2. Ochrona i promocja wartości środowiska naturalnego,
- CS.II.3. Dobrze zachowane zabytki, poszanowanie tradycji i wartości kulturowych miasta,
- CS.II.4. Racjonalne i zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska naturalnego,
- CS.III.1. Rozwinięte kompetencje i umiejętności mieszkańców,
- CS.III.2. Wyrównane szanse i włączenie społeczne,
- CS.III.3. Samoorganizacja i aktywność obywatelska mieszkańców,
- CS.IV.1. Bogata i atrakcyjna oferta możliwości spędzania wolnego czasu, w tym: usług kultury i rozrywki oraz kultury fizycznej i rekreacji,
- CS.IV.2. Dobre warunki mieszkaniowe,
- CS.IV.3. Poprawa bezpieczeństwa i porządku publicznego,

⁹ Strategia została uchwalona Uchwałą Rady Miasta Myślowice nr LIII/996/14 z dn. 27 marca 2014 r.

¹⁰ *Strategia Zrównoważonego Rozwoju Myślowice 2020+*, s. 5.

¹¹ *Strategia... Myślowice 2020+*, s. 3.

¹² *Strategia... Myślowice 2020+*, s. 24.

¹³ Pozostałe dwa wymiary horyzontalne to współpraca i partnerstwo oraz sprawny i efektywny samorząd. Opisany tu zasadniczy schemat strategii został przedstawiony na str. 26 omawianego dokumentu.

CS.IV.4. Dobra dostępność usług publicznych,

CS.IV.5. Poprawa jakości przestrzeni miejskiej oraz atrakcyjności przestrzeni publicznych,

CS.IV.6. Dobra kondycja zdrowotna mieszkańców.

Podstawowymi instrumentami realizacji *Strategii Zrównoważonego Rozwoju Mysłowice 2020+*, które określają sposób osiągnięcia celów oraz zadania temu służące, są Programy Strategiczne. Pośród kilkunastu takich programów w znalazł swoje miejsce także „Program Rewitalizacji Miasta Mysłowice” (PS6).¹⁴

Strategia przypomina, że część z tych programów wymaga aktualizacji. Ta uwaga dotyczy także Programu Rewitalizacji, i jest bezpośrednim powodem powstania niniejszego dokumentu.

Strategia precyzuje, że celem Programu Rewitalizacji ma być kompleksowa rewitalizacja, restrukturyzacja i zagospodarowanie zdegradowanych obszarów miasta. Działania programu mają dotyczyć terenów objętych programem rewitalizacji miejskiej oraz terenów poprzemysłowych. Mają polegać na rewitalizacji i odnowie zdegradowanych dzielnic mieszkaniowych oraz rewitalizacji i aktywizacji gospodarczej terenów poprzemysłowych¹⁵. Cel rewitalizacji określony w niniejszym opracowaniu oraz zasadnicze dwa pola działania (czyli pięć obszarów rewitalizacji miejskiej oraz dwa – poprzemysłowe) są zgodne z powyższymi założeniami.

Niniejszy Program Rewitalizacji wynika bezpośrednio ze „*Strategii Zrównoważonego Rozwoju Mysłowice 2020+*”. Działania przewidziane w Programie przyczynią się do realizacji następujących kierunków strategicznych określonych w *Strategii*.

K.II.3.1. Odpowiednie zagospodarowanie i promocja miejsc związanych z historią miasta,

K.II.3.2. Renowacja obiektów zabytkowych,

K.III.2.1. Aktywizacja zawodowa osób mało konkurencyjnych na rynku pracy,

K.III.2.2. Przeciwdziałanie zjawiskom patologii społecznej oraz wykluczeniu społecznemu,

K.III.3.3. Stworzenie odpowiednich warunków (miejsc spotkań) sprzyjających integracji lokalnych społeczności,

K.IV.2.4. Wspieranie procesów rewitalizacji obszarów mieszkaniowych w zakresie gospodarki mieszkaniowej,

K.IV.3.2. Działania w kierunku kształtowania bezpiecznej przestrzeni poprzez likwidację miejsc stanowiących zagrożenie bezpieczeństwa i porządku publicznego,

K.IV.5.1. Kształtowanie przestrzeni publicznych w dzielnicach miasta w sposób zapewniający odpowiednią ekspozycję obiektów zabytkowych oraz promujących lokalną tradycję,

K.IV.5.3. Zapewnienie w przestrzeniach publicznych infrastruktury umożliwiającej wspólne spędzanie czasu przez mieszkańców oraz integrację lokalnych społeczności.

Program Rewitalizacji, z racji swej złożoności i rangi, posiada odniesienia w następujących Programach Strategicznych znajdujących się w *Strategii*:

- PS. 2. Program aktywizacji strategicznych terenów inwestycyjnych;
- PS. 7. Program ochrony zabytków;
- PS 10. Program działań wynikających z Polityki mieszkaniowej miasta Mysłowice;
- PS 12. Program rozwoju sportu, rekreacji i turystyki w Mysłowicach.

Wszystkim celom ujętym w *Strategii* przyporządkowano mierniki realizacji. Niektóre z nich odnoszą się wprost do działań przewidzianych w Programie Rewitalizacji.

- CS.II.3. Dobrze zachowane zabytki, poszanowanie tradycji i wartości kulturowych miasta [wskaźniki: liczba miejsc związanych z historią miasta zrewitalizowanych i udoskonalonych dla zwiedzających; liczba obiektów zabytkowych poddanych renowacji]
- CS.II.4. Racjonalne i zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska naturalnego [wskaźnik: liczba obiektów poddanych termomodernizacji]
- CS.IV.1. Bogata i atrakcyjna oferta możliwości spędzania wolnego czasu [wskaźnik: liczba zmodernizowanych obiektów sportowych]
- CS.IV.2. Dobre warunki mieszkaniowe [wskaźniki: liczba pozyskanych/utworzonych lokali socjalnych, w tym na terenach rewitalizowanych; liczba wyremontowanych budynków komunalnych, w tym na terenach rewitalizowanych; liczba wyremontowanych lokali komunalnych, w tym na terenach rewitalizowanych]
- CS.I.3. Nowe miejsca pracy [wskaźniki: liczba osób bezrobotnych wyrejestrowanych z tytułu podjęcia pracy, udział bezrobotnych w liczbie osób w wieku produkcyjnym]
- CS.III.2. Wyrównane szanse i włączenie społeczne [wskaźniki: liczba osób bezrobotnych będących w szczególniejszym ujęciu na rynku pracy (do 25 r.ż. i 50+, długotrwale bezrobotni) wyrejestrowanych z tytułu podjęcia pracy, odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym, liczba osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej, liczba rodzin objętych poradnictwem Ośrodka Interwencji Kryzysowej].

¹⁴

Programy Strategiczne zostały przedstawione w rozdziale VI omawiającym instrumenty realizacji strategii.

¹⁵

Strategia... Mysłowice 2020+, s. 42.

Zostaną one uwzględnione w opisie systemu monitorowania realizacji Programu rewitalizacji.

3. Plan zagospodarowania przestrzennego województwa śląskiego

*Plan zagospodarowania przestrzennego województwa śląskiego*¹⁶ wylicza 71 miast znajdujących się na terenie województwa. Miastowice należą do grupy 10 miast średnich, które zostały zdefiniowane jako zamieszkałe przez 50 do 100 tys. ludności. W grupie tej znalazły się oprócz Miastowic: Jaworzno, Siemianowice Śląskie, Żory, Tarnowskie Góry, Piekary Śląskie, Raibórz, Będzin, Świętochłowice, Zawiercie.

Miastowice należą do kategorii miast historycznych, liczącej 33 osiedli posiadające prawa miejskie. Ich układy urbanistyczne wpisane są do rejestru zabytków.

Plan Zagospodarowania wskazuje miasta, które znajdują się w obszarze negatywnego oddziaływania górnictwa węgla kamiennego. Miastowice zostały tu wymienione obok Bytomia, Dąbrowy Górniczej, Jaworzna, Piekary Śląskich, Rybnika, Sosnowca, Zabrze, Chorzowa i Rudy Śląskiej.

Zagadnienia związane z rewitalizacją są poruszane w *Planie Zagospodarowania* wielokrotnie i w różnych kontekstach.

Dokument przypomina o negatywnych procesach zachodzących w miastach województwa śląskiego, jak depopulacja, degradacja przestrzeni miejskich, substandardowe zasoby mieszkaniowe oraz niska jakość przestrzeni publicznych. Formułuje konieczność modernizacji struktury urbanistycznej, rewitalizacji centrów i starych dzielnic oraz stworzenia warunków do wypoczynku i rekreacji.

Plan Zagospodarowania podkreśla, że w przeważającej części obszar województwa wymaga skoncentrowanych działań rewitalizacyjnych i restrukturyzacyjnych. Dostrzega w rewitalizacji i nadawaniu nowych funkcji terenom przemysłowym i zdegradowanym szansę na zmianę obecnego wizerunku województwa śląskiego, jako regionu nieatrakcyjnego z powodu przemysłowego krajobrazu. Zaleca włączenie terenów przemysłowych do procesu odnowy przestrzennych struktur miejskich i regionalnych, co wpłynie pozytywnie również na podkreślanie tożsamości kulturowej regionu. Działania rewitalizacyjne będą służyć podnoszeniu atrakcyjności inwestycyjnej stymulującej rozwój regionu. Na zdegradowanych i przemysłowych terenach powinno powstać nowe zagospodarowanie o wysokich walorach architektury i urbanistyki, z szacunkiem odnoszące się do kulturowego dziedzictwa i kształtujące struktury pod kątem ich wielofunkcyjności i poprawy jakości środowiska zamieszkania. *Plan Zagospodarowania* dostrzega, że utrzymanie funkcji miejskich, ich wzbogacanie i rozwój, mają kapitalne znaczenie dla społecznego i gospodarczego rozwoju województwa śląskiego, dlatego ważne jest podejmowanie rewitalizacji miast, która może zapobiec dalszej suburbanizacji, zamieraniu miejskich centrów i degradacji przestrzeni publicznych.

Plan Zagospodarowania w sposób następujący określa podstawowe zasady polityki przestrzennej województwa:

- zasada kształtowania regionu jako zrównoważonego policentrycznego systemu przestrzennego, tak, aby eliminować nadmierną centralizację i marginalizację oraz zapewniać zrównoważony rozwój regionalny,
- zasada kształtowania efektywnej sieci infrastruktury, przyjaznej dla środowiska i tworzącej udogodnienia we współdziałaniu dla osiągnięcia celów rozwoju regionu,
- zasada ochrony innych wartości wysoko cenionych o podstawowym znaczeniu dla racjonalnego gospodarowania przestrzenią, takich jak: wymagania ład przestrzennego; walory architektoniczne i krajobrazowe; wymagania ochrony środowiska; wymagania ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej; wymagania ochrony zdrowia oraz bezpieczeństwa ludzi i mienia, a także osób niepełnosprawnych; walory ekonomiczne przestrzeni¹⁷.

Ostatnia zasada jest także fundamentalną zasadą *Miejskiego Programu Rewitalizacji miasta Miastowice*.

Plan Zagospodarowania wyraża nadzieję, że jednym z efektów realizacji polityki przestrzennej będzie „uzyskanie przestrzeni o wysokich walorach estetycznych architektury i krajobrazu, czerpiących z dziedzictwa przyrody i kultury oraz nadający przestrzeni indywidualny wyraz”¹⁸.

Celem generalnym polityki przestrzennej sformułowanym w *Planie Zagospodarowania* jest „KSZTAŁTOWANIE HARMONIJNEJ STRUKTURY PRZESTRZENNEJ WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO SPRZYJAJĄCEJ WSZECHSTRONNEMU ROZWOJOWI WOJEWÓDZTWA”¹⁹.

Powyższe sformułowania znajdują odbicie w *MPR Miasta Miastowice*, który za główny cel stawia przywrócenie ład przestrzeni publicznej.

Plan Zagospodarowania formułuje sześć celów polityki przestrzennej²⁰, którym przypisuje kolejno kierunki, działania i zadania. W tej złożonej strukturze wielokrotnie znajdujemy odniesienia do idei rewitalizacji oraz do działań sformułowanych w *MPR Miasta Miastowice*, np.:

¹⁶ Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego został uchwalony 21 czerwca 2004 r. Sześć lat później uchwalono Zmianę Planu Zagospodarowania Województwa Śląskiego, jednak dokument ten nie zastępuje, a jedynie uzupełnienia Planu o zagadnienia związane z Portem Lotniczym w Pyrzowicach i nie odnosi się do miasta Miastowice.

¹⁷ Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego, s.65.

¹⁸ Tamże, s.62.

¹⁹ Tamże, s.65.

²⁰

Kierunek „Promowanie zwartych miast efektywnie wykorzystujących teren” będzie realizowany poprzez następujące działania:

1.1 rewitalizacja terenów zdegradowanych i przemysłowych w miastach - obejmująca między innymi zagadnienia wzmacniania systemu ekologicznego miast oraz adaptacji zabytków przemysłu i techniki oraz związanych z nimi osiedli patronackich i budownictwa rezydencjonalnego, przede wszystkim w miejskich aglomeracjach²¹

Kierunek „Rewitalizacja miejskich dzielnic” będzie realizowany poprzez następujące działania:

4.1 rewaloryzacja dzielnic;

4.2 rewaloryzacja (humanizacja) współczesnych osiedli mieszkaniowych;

4.4 rewaloryzacja terenów zdegradowanej zabudowy²².

Kierunek „Promowanie innowacyjnych instrumentów zarządzania przestrzenią” będzie realizowany poprzez następujące działania:

2.1 realizacja pilotowych projektów testujących nowe metody planowania - obejmująca między innymi zagadnienia:

- restrukturyzacji i rewitalizacji miast,
- rekultywacji i zagospodarowywania terenów przemysłowych²³.

4. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Mysłówice

Obowiązujące *Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Mysłówice*²⁴ weszło w życie ponad cztery lata po uchwaleniu *Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego*. Uwzględnia ono i rozwija zgodnie z lokalnymi uwarunkowaniami zapisy tego dokumentu, pokazując także sposób realizacji wojewódzkiej polityki przestrzennej wobec obszarów zdegradowanych.

Studium definiuje politykę przestrzenną gminy Mysłówice poprzez wymóg, aby zmiany zachodzące w strukturze zagospodarowania obszaru miasta i sposobie użytkowania poszczególnych terenów odpowiadały zasadom:

- **zrównoważonego rozwoju gminy** – poprzez tworzenie możliwości rozwoju różnych form aktywności gospodarczej oraz wszechstronnego zaspokojenia potrzeb mieszkańców, przy jednoczesnej ochronie terenów, których wiodącą funkcją powinna być funkcja przyrodnicza,
- **ładu przestrzennego** w strukturze użytkowania oraz zagospodarowaniu terenów,
- **pierwszeństwa interesu publicznego** nad indywidualnymi interesami obywateli i podmiotów działających na terytorium gminy oraz ekonomicznej racjonalności realizacji zadań publicznych²⁵.

W strukturze przestrzennej Mysłowic wyraźnie wyodrębnione są dwie części odmiennie funkcjonalnie i pod względem struktury zainwestowania²⁶:

– część północna – silnie zurbanizowana i uprzemysłowiona oraz

– część południowa – o rozproszonej zabudowie i niewykryształizowanej strukturze przestrzenno-funkcjonalnej.

Umowną linię podziału pomiędzy nimi wyznacza autostrada A-4 i wschodni odcinek drogi ekspresowej S-1 (od węzła z autostradą do granicy miasta z Jaworzniem).

Głównym elementem północnej części miasta jest Śródmieście, które tworzą: osiedle Piasek, położone na wschodzie historyczne centrum (Stare Miasto) oraz część zachodnia (w większości Janów), przedzielone szeroką na 150 m barierą terenów kolejowych. Bariera ta uniemożliwia integrację funkcjonalno-przestrzenną obydwu części śródmieścia. Jest to gęsto zainwestowana część miasta, cechująca się uporządkowaną na ogół zabudową mieszkaniową, o dominującym udziale zabudowy wielorodzinnej. Przeważa zabudowa o wysokiej intensywności, uformowana w stosunkowo niewielkie osiedla o zróżnicowanej formie, z których część posiada zagospodarowane przestrzenie międzyblokowe.

W strukturze zagospodarowania śródmieścia znaczny udział mają również tereny przemysłowe. Otaczają one pierścieniem zabudowę mieszkaniowo-usługową. Są one w trakcie restrukturyzacji, dlatego też są w różnym stanie zagospodarowania.

Tamże, s.65.

²¹ Tamże, s.73.

²² Tamże, s.74.

²³ Tamże, s.88.

²⁴ *Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Mysłówice* zostało uchwalone Uchwałą Rady Miasta Mysłówice z dnia 30 października 2008 r.

²⁵ Tamże, s.B-1.

²⁶ Tamże, s.A-10 do A-11.

W południowej części Mysłowic dominują tereny rolne i zabudowa mieszkaniowa, nie jest to jednak obszar pozbawiony przezmysłu. Tereny przemysłowe występują w trzech większych skupieniach, zlokalizowanych w Wesolej (rejon KWK "Wesoła") i Brzezince. W strukturze terenów mieszkaniowych dominuje zabudowa jednorodzinna.

Skwery, zieleńce i tereny zieleni osiedlowej w Mysłowicach zajmują łączną powierzchnię ponad 73 ha. W tym zakresie Mysłowice są znacznie poniżej średniej wojewódzkiej. Na 1000 mieszkańców województwa przypada niemal 2,5 ha takich terenów, podczas gdy w Mysłowicach tylko niecały hektar. Pozytywnym zjawiskiem widocznym w ostatnich latach jest sukcesywne zwiększanie się powierzchni terenów zieleni osiedlowej, skwerów i zieleńców oraz zieleni ulicznej, jednak tempo tego wzrostu jest niewielkie. Dlatego *Studium* zakłada podjęcie działań w kierunku zmniejszenia deficytu terenów zieleni osiedlowej i parkowej oraz zadbania o odpowiednie zagospodarowanie parków miejskich²⁷.

Rozwiązania przyjęte w *Studium* uwzględniają również kierunki działań przyjęte w ramach innych programów strategicznych miasta: PS-2 Program rozbudowy i modernizacji układu drogowego i komunikacji publicznej oraz PS-4 Program aktywizacji i promocji terenów mieszkaniowych w dzielnicach południowych. Należy zwrócić uwagę na istotne znaczenie realizacji Programu rewitalizacji dla utrzymania zrównoważonego rozwoju Mysłowic, wobec silnego nacisku w *Studium* na aktywizację budownictwa w południowych dzielnicach, które pod względem jakości i standardu zabudowy mieszkaniowej oraz jakości środowiska są znacznie atrakcyjniejsze dla mieszkańców.

Pozostałe programy, które wpłynęły na rozwiązania przyjęte w studium, to m.in.:

- Program aktywizacji strategicznych terenów inwestycyjnych, w którym zakłada się zagospodarowanie terenów o strategicznym znaczeniu dla miasta.
- Program ochrony środowiska w gminie Mysłowice, w którym planowane jest utworzenie systemu terenów chronionych oraz podjęcie działań w zakresie poprawy jakości powietrza atmosferycznego.
- Program gospodarowania mieszkaniowym zasobem miasta Mysłowice, który zakłada m. in. budowę nowych lokali socjalnych oraz opracowanie programu rewitalizacji zasobów mieszkaniowych.
- Program rozbudowy zieleni miejskiej zakładający rozbudowę miejskiego systemu parków i terenów rekreacyjnych, poprawę dostępności terenów zieleni urządzonej dla mieszkańców oraz rewitalizację Rzeki Czamej Przełmszy i terenów przyległych.

Obszar rewitalizacji przyjęty w niniejszym Programie wpisuje się w obszary przeznaczone do rewitalizacji wyznaczone w *Studium* uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.

Studium określa misję rozwojową miasta następująco: "Mysłowice atrakcyjnym miejscem zamieszkania w obrębie Górnośląskiego Obszaru Metropolitalnego oraz wiodącym ośrodkiem kultury, rekreacji i sportu, gdzie mieszkańcy aktywnie uczestnicząc w procesie zarządzania miastem mają zapewnione warunki do godnego życia i rozwoju."²⁸

Misja ma zostać osiągnięta poprzez realizację sześciu celów rozwoju²⁹:

- a) Atrakcyjne i zdrowe środowisko zamieszkania,
- b) Sprawny i nowoczesny transport, infrastruktura techniczna oraz gospodarka komunalna,
- c) Nowoczesna i różnicowana gospodarka,
- d) Sprzyjające warunki rozwoju społecznego miasta i jego mieszkańców oraz eliminacja obszarów marginalizacji i wykluczenia społecznego,
- e) Wykształcenie i kwalifikacje mieszkańców dostosowane do potrzeb rynku pracy,
- f) Czyste i zróżnicowane środowisko przyrodnicze.

Działania zawarte w *MPR miasta Mysłowice na lata 2014-2020* przyczyniają się do realizacji wszystkich z wymienionych celów rozwoju, sprzyjając jednocześnie równoważeniu rozwoju miasta wobec silnej presji dzielnic południowych.

Studium zakłada sześć kierunków zmian w strukturze przestrzennej miasta i związane z nimi działania. Poniżej przytoczone zostały kierunki zmian określone w *Studium*, które realizowane są poprzez działania rewitalizacyjne programowane w *MPR*³⁰:

1. Porządkowanie struktury zagospodarowania przestrzennego miasta:

1.4. Racjonalizacja wykorzystania przestrzeni, ze szczególnym uwzględnieniem obszaru Starego Miasta – zagospodarowanie luk budowlanych, przebudowa obiektów o gabarytach mniejszych od otaczającej zabudowy, wymiana zdekapitalizowanej substancji pozbawionej walorów zabytkowych (zwłaszcza zasobów mieszkaniowych pomiędzy ulicą Towarową a Bytomską) i zastąpienie zabudową o wysokim standardzie.

2. Krystalizacja struktury przestrzennej:

2.1. Wzmocnienie funkcji Starego Miasta jako ośrodka koncentracji funkcji administracyjnych, handlowych i innych usługowych o znaczeniu ogólnomiejskim, poprzez koncentrację usług publicznych o randze ponadlokalnej, kontynuację rehabilitacji przestrzeni publicznych oraz poprawę dostępności komunikacyjnej obszaru, w tym obsługi komunikacją zbiorową.

²⁷ Tamże, s. A-38

²⁸ Tamże, s.B-1

²⁹ Tamże, s.B-1

³⁰ Tamże, s.B-2

3. Integracja przestrzenna i społeczna miasta

3.1. Osłabienie oddziaływania bariery terenów kolejowych, poprzez zagospodarowanie terenów kolejowych zbędnych PKP i KWK Mysłówice na cele:

- a) zintegrowanego węzła przesiadkowego transportu publicznego kolej - autobus - tramwaj wraz z dworcem pasażerskim,
- b) usługowe (zwłaszcza handlu detalicznego, usług dla ludności, funkcji związanych z obsługą transportu), z dbałością o wysoki standard rozwiązań urbanistycznych i architektonicznych, zachowanie obiektów posiadających wartość zabytkową i ekspozycję panoramy Starego Miasta z ulicy Katowickiej.

3.2. Poprawa powiązań komunikacyjnych Starego Miasta z zachodnią częścią Śródmieścia:

- a) przebudowa wiaduktów kolejowych w ciągu ulic Krakowskiej i Bytomskiej uwzględniająca stworzenie dogodnych powiązań pieszych i rowerowych,
- b) stworzenie od jednego lub dwóch nowych powiązań pieszych pomiędzy Starym Miastem, a zachodnią częścią śródmieścia.

3.4. Utworzenie sieci tras rowerowych, tworzących alternatywę dla ruchu samochodowego wewnątrz śródmieścia, zapewniających powiązanie systemu terenów parkowo-rekreacyjnych oraz połączonych z terenami rekreacyjnymi w miastach sąsiednich, wraz z zapewnieniem bezpiecznych przejazdów w miejscach skrzyżowań z drogami szybkiego ruchu i liniami kolejowymi.

3.5. Rewitalizacja zdegradowanych obszarów miejskich, ze szczególnym uwzględnieniem zabytkowych osiedli robotniczych Piasek, Miarki - Robotnicza, i obszaru położonego pomiędzy ulicami Bytomską i Towarową.

5. Ład przestrzenny i jakość środowiska

5.1. Kształtowanie przestrzeni publicznych w sposób zapewniający ich wysokie walory estetyczne, bezpieczeństwo publiczne oraz poprawę funkcjonalności – sprzyjającą wytwarzaniu więzi społecznych oraz zachowaniu tożsamości lokalnej.

5.5. Ukształtowanie systemu terenów zieleni urządzonej jako parki i tereny rekreacyjno-sportowe, zapewniających mieszkańcom różnorodne warunki rekreacji i wypoczynku oraz dogodną dostępność, poprzez zagospodarowanie terenów w nowych lokalizacjach oraz wzmocnienie funkcji istniejących terenów.

6. Przestrzeń publiczna

6.1. Powiązanie przestrzeni publicznych w ciągły system – zgodnie z oznaczeniem na rysunku studium przedstawiającym kierunki zagospodarowania przestrzennego – poprzez systematyczne podnoszenie walorów użytkowych i estetycznych oraz przyjmowanie rozwiązań dotyczących zagospodarowania, które będą:

- służyć kształtowaniu atrakcyjnych, unikalnych wnętrz urbanistycznych, w których właściwie eksponowane i zharmonizowane będą zarówno zachowane wartości historycznej zabudowy, jak dobra współczesnej kultury i architektury,
- służyć uprzywilejowaniu ruchu pieszych.

5. Dokumenty dotyczące polityk w różnych sektorach społeczno-gospodarczych

Polityka mieszkaniowa Miasta Mysłówice na lata 2012-2020

*Polityka mieszkaniowa Miasta Mysłówice na lata 2012-2020*³¹ to dokument przedstawiający potrzeby i główne działania związane z rozwojem sektora mieszkaniowego w Mysłowicach. Misją Miasta w tym zakresie jest „polepszenie warunków zamieszkania, zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych gospodarstw domowych o niskich dochodach oraz zwiększenie dbałości o stan techniczny zasobów mieszkaniowych i otoczenia”. Na gminie spoczywa obowiązek prowadzenia polityki mieszkaniowej w swoich granicach, w tym pomocy w zaspokajaniu potrzeb mieszkaniowych wspólnoty w szczególności osób najbardziej potrzebujących przez zapewnienie im lokalu nadającego się do zamieszkania.

Miasto Mysłówice dąży do stworzenia warunków do zainwestowania dla podmiotów realizujących inwestycje mieszkaniowe indywidualne, na sprzedaż i wynajem oraz stara się zapewnić mieszkańcom gospodarstwom domowym o niskich dochodach poprzez odpowiednią podaż lokali komunalnych, w tym socjalnych, za miennych i pomieszczeń tymczasowych.

Sformułowano cztery cele strategiczne, które są zbieżne z założeniami działań rewitalizacyjnych:

1. Racjonalne gospodarowanie zasobem mieszkaniowym Miasta

³¹

Polityka mieszkaniowa Miasta Mysłówice na lata 2012-2020 została przyjęta Uchwałą XXXIX/727/13 Rady Miasta Mysłówice z dnia 28 lutego 2013 r.

Kierunki działania związane z rewitalizacją:

- Racjonalna polityka czynszowa/Podwyżka stawek czynszu – główne źródki związane z utrzymaniem lokali mieszkalnych w zasobie komunalnym pochodzą z czynszów za lokale mieszkalne. Obecne stawki nie są wystarczające do pokrycia remontów budynków będących w zasobie Miasta, zwłaszcza że aż 35% zasobu pochodzi sprzed 1945 r.
- Współpraca Miasta z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w zakresie zapewnienia schronienia – w związku z potrzebami usamodzielniających się wychowanków rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo-wychowawczych oraz osób starszych rozwoju i wsparcia organizacyjnego potrzebuje sektor mieszkańców chronionych. Wsparcie jest potrzebne także w zakresie działań dla osób bezdomnych.

Instrumenty realizacji celu strategicznego:

- Pomoc w utrzymaniu mieszkania – Miasto oferuje pomoc w uzyskaniu dodatku mieszkaniowego, ulgi w spłacie zadłużenia, aktywizację dłużników do udziału w programie oddłużeniowym, wsparcie osób wymagających szczególnej opieki w regulowaniu opłat mieszkaniowych, wnioskowaniu do administratorów mieszkań o umorzenie części lub całości zadłużeń (szczególnie zaległości odsetkowych), pomoc w uregulowaniu stanu prawnego lokalu, inicjowanie powstawania grup samopomocowych.
- Kontynuacja programu oddłużania i aktywizacji zawodowej.

2. Tworzenie warunków do rozwoju budownictwa mieszkaniowego

Instrumenty realizacji celu strategicznego:

- Program budownictwa mieszkaniowego z przeniesieniem prawa własności na najemcę – bardzo istotny element propozycyjnej polityki mieszkaniowej polegający na realizacji inwestycji non profit. Najemcy będą zasiedlać mieszkania zaraz po wybudowaniu i będą płacić miesięcznie raty na poczet wykupu mieszkania aż do spłaty pełnej kwoty i nabycia prawa własności. Program ma pozwolić na wyprowadzenie z mieszkań komunalnych najemców, którym zwiększyły się dochody.

3. Podwyższenie jakości zamieszkania

Kierunek działania:

- Zahamowanie procesu dekapitalizacji zasobu mieszkaniowego – zwiększenie wydatków na remonty bieżące i generalne; planowane zwiększone korzystanie z premii remontowych i kompensacyjnych dostępnych dla właścicieli odzyskiwanych mieszkań, których użytkowanie rozpoczęto przed 14 sierpnia 1961 r., doradztwo dla właścicieli.
- Regulowanie stanów prawnych i technicznych nieruchomości.

Instrument realizacji celu strategicznego:

- Odtwarzanie dokumentacji technicznej nieruchomości zabudowanych budynkami mieszkalnymi,
- Sporządzanie świadectw energetycznych dla zbywanych budynków i lokali mieszkalnych oraz budynków oddawanych do użytkowania.

4. Zapewnienie lokali mieszkalnych (socjalnych i rotacyjnych) dla mieszkańców rewitalizowanych terenów

Kierunek działań:

- Rozwiązywanie problemu niszczących kamienic w centrum Myśłowic,
- Zapewnienie mieszkańcom mieszkań na terenach rewitalizowanych – programy remontowe oraz adaptacje np. poddaszy na cele mieszkaniowe.

Instrument realizacji celu strategicznego:

- Wprowadzenie ulg podatkowych dla właścicieli nieruchomości w przypadku poprawy stanu technicznego i zapobieganiu degradacji budynków na terenach objętych planem rewitalizacji,
- Program adaptacji poddaszy na cele mieszkaniowe.

Wszystkie działania przewidziane w *Polityce mieszkaniowej* bezpośrednio przyczyniają się do realizacji misji MPR, jakim jest *aktywizacja mieszkańców w celu wyeliminowania negatywnych zjawisk społeczno-gospodarczych oraz rewaloryzacja i nadanie nowych zadań zdegradowanym terenom*.

Gminny Program Opieki nad Zabytkami

*Gminny Program Opieki nad Zabytkami Miasta Myśłowice na lata 2014 – 2018*³² jest dokumentem polityki administracyjnej w zakresie podejmowanych działań dotyczących inicjowania, wspierania i koordynowania prac z dziedziny ochrony zabytków, upowszechniania i

³²

Gminny Program Opieki nad Zabytkami Miasta Myśłowice na lata 2014 – 2018 został przyjęty Uchwałą LVII/1123/14 Rady Miasta Myśłowice z dnia 28 sierpnia 2014 r.

promowania dziedzictwa kulturowego gminy oraz krajobrazu kulturowego miasta Mysławice. Jest także dokumentem uzupełniającym w stosunku do innych aktów planowania w gminie.

Gminny Program przypomina, że konserwacja i renowacja poszczególnych obiektów, jak również całych zespołów zabudowy, choć zasadniczo jest skierowana na poprawę stanu ich zachowania, ma także korzystny wpływ na warunki życia i jakość przestrzeni miasta Mysławice zgodne z określonymi w *MPR* celami rewitalizacji.

Głównym założeniem przyjętym przy tworzeniu Programu jest zachowanie i ochrona dziedzictwa kulturowego lokalnej społeczności, jak również podejmowanie i kontynuacja działań rewitalizacyjnych i rozwojowych w mieście Mysławice³³.

W dokumencie zostały wymienione cele *Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami*. Znajdują się wśród nich również takie, które są spójne z działaniami przewidzianymi w *Miejskim Programie Rewitalizacji miasta Mysławice na lata 2014-2020*. Na przykład: wyeksponowanie poszczególnych zabytków oraz walorów krajobrazu kulturowego, podejmowanie działań zwiększających atrakcyjność zabytków dla potrzeb społecznych, turystycznych i edukacyjnych, podejmowanie przedsięwzięć umożliwiających tworzenie miejsc pracy związanych z opieką nad zabytkami.³⁴

W *Gminnym Programie Opieki nad Zabytkami* przeprowadzono analizę SWOT dotyczącą miejskiego dziedzictwa kulturowego³⁵. Jedną z wymienionych mocnych stron jest rewitalizacja Parku Zamkowego, a wśród zidentyfikowanych szans znajdujemy m. in.: podjęcie działań w zakresie rewitalizacji historycznej zabudowy i rozwoju centrum miasta oraz terenów pokopalnianych; rewitalizacja obszarów przemysłowych w mieście; działania na rzecz rewitalizacji doliny Przemysy. Są to jednocześnie działania wymieniane w *MPR*.

Gminny Program prezentuje priorytety, kierunki, działania oraz zadania opieki nad zabytkami³⁶. Wiele z nich będzie realizowanych w ramach *MPR*:

W ramach Priorytetu I (Rewaloryzacja dziedzictwa kulturowego jako element rozwoju społeczno-gospodarczego gminy):

- Kierunki: podejmowanie działań zwiększających atrakcyjność zabytków na potrzeby społeczne, turystyczne i edukacyjne.
- Działania: prowadzenie prac remontowych i konserwatorskich przy obiektach zabytkowych, stanowiących własność gminy; rewaloryzacja zespołów zabytkowej zieleni, w tym gminnych parków, cmentarzy oraz obszarów nieczynnych cmentarzy; prowadzenie bieżących prac porządkowych przy zabytkowych zespołach zieleni: gminnych parkach, cmentarzach, obszarach nieczynnych cmentarzy, dawnych parkach dworskich.
- Zadania: kilkanaście zadań wymienionych w tym priorytecie występuje w identycznym brzmieniu w *MPR*.

W ramach Priorytetu II (Ochrona i świadome kształtowanie krajobrazu kulturowego):

- Kierunki: zintegrowana ochrona dziedzictwa kulturowego i środowiska przyrodniczego
- Działania: wdrażanie programu rewitalizacji.
- Zadania: zakończenie prac nad aktualizacją Miejskiego Programu Rewitalizacji miasta Mysławice; zinventaryzowanie cmentarza żydowskiego przy ulicy Gwarków, opracowanie dokumentacji konserwatorskiej i wpis do rejestru zabytków.

Pełna korelacja *Gminnego Programu* z *MPR* widoczna jest na poziomie szczegółowych zadań, ponieważ w *MPR* wyraźnie oznaczone są zadania wynikające z *Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami*.

Wszystkie działania przewidziane *Gminnym Programem* bezpośrednio przyczyniają się do realizacji misji *MPR*, jakim jest *aktywizacja mieszkańców w celu wyeliminowania negatywnych zjawisk społeczno-gospodarczych oraz rewaloryzacja i nadanie nowych zadań zdegradowanym terenom*.

Roczne Programy Współpracy Samorządu Miasta Mysławice z Organizacjami Pozarządowymi

Miasto corocznie uchwała *Programy Współpracy Samorządu Miasta Mysławice z Organizacjami Pozarządowymi*³⁷. Perspektywa czasowa *Miejskiego Programu Rewitalizacji* jest nieporównanie dłuższa, warto jednak zasygnalizować, w jakim kierunku kreowane są zasady tej współpracy w kontekście działań rewitalizacyjnych, ponieważ będą one w dużym stopniu powtarzane w kolejnych latach - Rada Miasta Mysławice zadeklarowała wolę kontynuowania współpracy z organizacjami pozarządowymi tak, aby współpraca nieustannie się rozwijała³⁸.

Wśród celów szczegółowych *Rocznego Programu* znajdujemy „aktywizację sektora organizacji pozarządowych w realizacji zadań przy współpracy z administracją publiczną, w tym zwiększenie udziału mieszkańców w rozwiązywaniu lokalnych problemów”³⁹. Idea motywowania organizacji pozarządowych i mieszkańców do wspólnych działań pokrywa się z dążeniem wyrażonym w *MPR* do angażowania ich w poszczególne projekty (np. działanie pod nazwą „Wspieranie aktywności i integracji lokalnych społeczności”).

³³ W ten sposób rola *Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami* formułuje sam dokument na s.5.

³⁴ Tamże, s.6

³⁵ Tamże, s.53-54.

³⁶ Tamże, od s.54.

³⁷ Roczny Program Współpracy Samorządu Miasta Mysławice z Organizacjami Pozarządowymi w 2014 roku został uchwalony przez Radę Miasta Mysławice Uchwałą nr XLIX/916/13 z dn. 28 listopada 2013 r.

³⁸ Tamże, s.3

³⁹ Tamże, s.4

Program Współpracy określa zasady, zakres i formy współpracy miasta Myślowice z trzecim sektorem, a także priorytetowe zadania publiczne, których realizacja związana jest z ich finansowaniem lub dofinansowaniem z budżetu miasta Myślowice. Analiza paragrafu 4, który szczegółowo o tym mówi, dostarcza ciekawych spostrzeżeń.

Do priorytetowych zadań publicznych, o których realizację wraz z finansowaniem mogą ubiegać się organizacje pozarządowe, należą dwa ważne działania zaplanowane w *MPR*: utworzenie i prowadzenie Centrum Organizacji Pozarządowych oraz utworzenie Centrum Wolontariatu. W obu dokumentach działania te mają identyczne nazwy.

Na długiej liście priorytetów znajdujemy także wiele tematów, które są przewidziane w *MPR*. Dodatkowo jeden z punktów z listy mówi wprost, że wszelkie projekty rewitalizacyjne są przewidziane do współpracy z *ngo*. Oznacza to, że intencją Miasta jest mocne włączenie organizacji pozarządowych w różne aspekty działań rewitalizacyjnych i, co więcej, za tą intencją idzie zobowiązanie wspierania finansowego organizacji, które tej współpracy się podejmą.

Strategia rozwiązywania problemów społecznych w Myślowicach do roku 2020

Podczas tworzenia *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Myślowicach do roku 2020*⁴⁰ brano pod uwagę między innymi założenia zawarte w programach miejskich, w tym także *Miejski program rewitalizacji miasta Myślowice na lata 2008 – 2014*. Jest to zrozumiałe, ponieważ w *MPR* przewiduje się liczne działania ukierunkowane na niwelowanie zdiagnozowanych problemów społecznych. Warto w tym miejscu zauważyć, że z zasady w procesie wyprowadzenia obszaru z sytuacji kryzysowej kwestie społeczne należą do kluczowych.

Powiązania *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych* z działaniami rewitalizacyjnymi występuje tak wyraźnie z jeszcze jednego powodu. Analizowany dokument przypomina, że obecnie następuje zmiana podejścia do klienta pomocy społecznej. Odchodzi się od pomocy finansowej, na rzecz holistycznego podejścia do osoby objętej wsparciem tj. od socjalizacji dzieci ze środowisk zagrożonych (świetlice, kluby), poprzez wielopłaszczyznowe wsparcie rodziny (asystent rodziny, pedagog), do tworzenia warunków dla osób starszych i z niepełnosprawnością niezbędnych do prawidłowego funkcjonowania w społeczności lokalnej (kluby seniora, dzienne domy pomocy, mieszkania wspólnotowe).⁴¹ Otóż wszystkie te wyżej zestawione, holistyczne działania, należą do obszaru zainteresowania programów rewitalizacji i *MPR miasta Myślowice* nie jest tu wyjątkiem. Znajdujemy w nim plany dotyczące wszystkich wymienionych działań.

Dlatego główny cel *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych*, jakim jest TWORZENIE WARUNKÓW SPRZYJAJĄCYCH ROZWOJOWI SPOŁECZNEMU MIASTA I JEGO MIESZKAŃCÓW ORAZ OGRANICZANIE OBSZARÓW MARGINALIZACJI I WYKLUCZANIA SPOŁECZNEGO, będzie osiągany również poprzez działania typowo rewitalizacyjne.

Strategia definiuje sześć priorytetów, od A do F i przyporządkowuje każdemu z nich cele działań. Poniżej zestawiono priorytety wraz z wybranymi celami, realizowanymi w synergii z *MPR*.

A: SPRAWNY, EFEKTYWNY, ZINTEGROWANY SYSTEM POMOCY SPOŁECZNEJ DOSTOSOWANY DOPOTRZEB WYNIKAJĄCYCH Z ROZEZNYCH PROBLEMÓW. Cele działań: C1.

B: TWORZENIE WARUNKÓW SPRZYJAJĄCYCH UMACNIANIU INSTYTUCJI RODZINY. Cele działań: C1.

C: TWORZENIE WARUNKÓW SPRZYJAJĄCYCH ZDROWIU.

D: TWORZENIE GODNYCH WARUNKÓW ZAMIESZKANIA. Cele działań: C2.

E: TWORZENIE WARUNKÓW SPRZYJAJĄCYCH AKTYWIZACJI OSÓB BEZROBOTNYCH ORAZ ZAGROŻONYCH UTRATĄ ZATRUDNIENIA. Cele działań: C2, C3.

F: TWORZENIE WARUNKÓW ROZWOJU AKTYWNOŚĆ I SAMOORGANIZACJI SPOŁECZNOŚĆ LOKALNEJ. Cele działań: C1.

6. Plany zagospodarowania przestrzennego

Obecnie na terenie miasta obowiązuje 16 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Ogólna powierzchnia terenów objętych obowiązującymi planami wynosi ok. 1750 ha, co stanowi ok. 26% powierzchni miasta w granicach administracyjnych. Nie licząc powierzchni lasów, wód otwartych oraz autostrady i drogi ekspresowej wskaźnik ten wynosi ok. 37%.

Tabela 41 Wykaz planów zagospodarowania przestrzennego obowiązujących i będących w trakcie sporządzania

Nazwa skróconą planu	Uchwała inicjująca	Uchwała przyjmująca; uwagi
OBOWIĄZUJĄCE		
Zmpzp – w obszarach A, B1, B2.1, B2.2, B3, B4, B6.1, B6.2, B6.3, C1, C2	XXIX/244/1997 z dn. 25.04.1997	XXII/46/99 z dn. 30.06.1999; XII/175/99 z dn. 21.10.1999

⁴⁰

Strategia rozwiązywania problemów społecznych w Myślowicach do roku 2020 została uchwalona przez Radę Miasta Uchwałą Nr LII/985/14 z dnia 27 lutego 2014 r. (Uchwała w sprawie zmiany uchwały Nr LXXX/1173/10 Rady Miasta Myślowice z dnia 28 października 2010 r. w sprawie przyjęcia „Strategii rozwiązywania problemów społecznych w Myślowicach na lata 2011- 2020”)

⁴¹

Tamże, s.6.

Nazwa skrócon a planu	Uchwała in icjująca	Uchwała prz yjmująca; uwagi
Zmpzp – 28 zmian obszaro wych	XXXIX/381/2001 z dn. 28.06.2001	XVII/198/2003 z dn. 14.11.2003
Zmpzp – Bończyk (Kato wicka, Obrzeżna Północna, potok Boliny)	XVII/197/2003 z dn. 14.11.2003	XXXVIII/708/13 z dn. 31.01.2013
Mpzp – Dzieńkowice	XXXVII/379/2001 z dn. 28.06.2001	XXIV/259/2004 z dn. 26.02.2004
Mpzp - Morgi Zachodnie	XXXVII/376/2001 z dn. 28.06.2001	LIV/557 z dn. 24.11.2005
Mpzp - Morgi Wschodnie	XXXVII/375/2001 z dn. 28.06.2001	LIV/558/05 z dn. 24.11.2005
Mpzp – Kosztowy	XXXVII/380/2001 z dn. 28.06.2001	LIV/559/05 z dn. 24.11.2005
Mpzp - Stara Wesola	XXXVII/377/2001 z dn. 28.06.2001	LIV/560/05 z dn. 24.11.2005
Mpzp - Brzezinka Południowa	XLI/445/2002 z dn. 24.01.2002	LXV/659/06 z dn. 30.03.2006
Mpzp - Krasowy Południowe	XXXVII/378/2001 z dn. 28.06.2001	LXXIX/754/06 z dn. 31.08.2006
Mpzp – Nowoościwicińska	XVII/201/2003 z dn. 14.11.2003	XXIX/645/08 z dnia 25.09.2008
Mpzp - Moniuszki – Kwiatowa - Mikołowska	LXXXIV/845/06 z dn. 26.10.2006	XXII/486/08 z dn. 28.02.2008
Mpzp - Morgi Zach. Stara Wesola	XXIV/419/12 z dn. 01.03.2012	XLVII/888/13 z dn. 31.10.2013
Mpzp- Stary Ewald	XXIV/423/12 z dn. 1.03.2012	XLIX/923/13 z dn. 28.11.2013
Mpzp- Zmiany mpzp Brzezinka Półd	XXIV/424/12 z dn. 01.03.2012	XLVII/890/13 z dn. 31.10.2013
Mpzp - Katowicka – Obrzeżna Północna - Bytomska - Świerczyny - Obrzeżna Północna	XXIV/425/12 z dn. 1.03.2012	XLVII/889/13 z dn. 31.10.2013
Mpzp - Stare Miasto, Piasek Półd.	XXIV/422/12 z dn. 1.02.2012	IV/14/14 z dn. 22.12.2014
Mpzp- Mikołowska- Stokrotek	XXIV/421/12 z dnia 01.03.2012	LXI/1167/14 z dn. 30.10.2014
Mpzp- Brzęczkowice Wschodnie	LXI/1169/14 z dn. 30.10.2014	XXII/345/16 z dn. 25.05.2016
Mpzp- Brzezinka Północna	LXI/1168/14 z dn. 30.10.2014	XXII/346/16 z dn. 25.05.2016
W OPRACOWANIU		
Mpzp- Larysz, Krasowy	XXIV/420/12 z dnia 01.03.2012	w trakcie sporządzania
Mpzp- Cmentarna	XXIV/421/12 z dnia 01.03.2012	w trakcie sporządzania
Mpzp- Dolna-Hutnicza-Kubicy-Kopernika	LXI/1171/14 z dn. 30.10.2014	w trakcie sporządzania
Mpzp – Rondo Piastów Śląskich	XII/186/15 z dn. 27.08.2015	w trakcie sporządzania
Mpzp- Kosztowy Północne	LXI/1170/14 z dn. 30.10.2014	w trakcie sporządzania
ZMPZP – Mikołowska – Moniuszki – Kwiatowa	XV/225/15 z dn. 16.11.2015	w trakcie sporządzania
MPZP – Bończyka – Katowicka	XV/224/15 z dn. 16.11.2015	w trakcie sporządzania
ZMPZP- Stare Miasto i Piasek Południowy	V/54/15 z dn. 29.01.2015	w trakcie sporządzania
Mpzp- Jastruna-Bończyka	VI/67/15 z dn. 26.02.2015	w trakcie sporządzania

Źródło: Urząd Miasta Myślowice, Wydział Rozwoju Miasta.

mpzp – miejs cowy plan zagospoda rowania przestrzennego

zmpzp – zmiana miejscowego planu zagospoda rowania przestrzennego

VI. PROJEKTY REWITALIZACYJNE

1. Analiza zgłoszonych projektów

Przedstawione poniżej projekty powstały jako efekt połączenia prac nad aktualizacją *Miejskiego Programu Rewitalizacji Miasta Myślowice na lata 2016-2020+ z Programem Rewitalizacji Społecznej dla Miasta Myślowice (Aktywowani)*.

Projekty zaproponowane przez społeczność lokalną koncentrowały się na społecznym aspekcie rewitalizacji i udziale organizacji pozarządowych w procesie wdrażania. Dzięki ukończeniu *Programu Rewitalizacji Społecznej dla Miasta Myślowice (Aktywowani)* przed aktualizacją miejskiego programu rewitalizacji władze miasta wykorzystały szansę, aby uwzględnić projekty wypracowane przez mieszkańców i organizacje pozarządowe.

Propozycje projektów rewitalizacyjnych poddawane były również weryfikacji ze strony: Urzędu Miasta Myślowice, Miejskiego Zarządu Gospodarki Komunalnej, Myślowickiej Spółdzielni Mieszkaniowej, inwestorów prywatnych, oraz mieszkańców miasta w trakcie konsultacji społecznych.

1.1. Projekty rewitalizacyjne zgłoszone dla dzielnicy Piasek

Projekty zgłoszone przez mieszkańców zebrano w poniższej tabeli.

Tabela 42 Zgłoszone projekty rewitalizacyjne w dzielnicy Piasek

Nr	Źródło zgłoszenia projektu	Nazwa projektu	Lokalizacja
p1	Aktywowani, UM (Program Ochrony Zabytków)	Odnowienie i uporządkowanie terenu cmentarza żydowskiego i jego otoczenia przy ul. Stawowej	między ul. Stawową 27 i ul. Gwarków 7
p2	UM	Budowa sali gimnastycznej przy Zespole Szkół Sportowych wraz z zapleczem i zagospodarowaniem terenu	Ul. Gwarków 1
p3	UM	Wykonanie nawierzchni i dojścia do posesji nr 54-60 na ul. Świerczyny Bocznej	ul. Świerczyny Bocznej 54-60
p4	UM	Budowa tunelu dla pieszych pod nasypem kolejowym przy ulicy Bytomskiej	wia duct kolejowy nad ul. Bytomską w pobliżu ul. Bytomskiej 47
p5	UM	Przebudowa mostu nad potokiem Bolina w ciągu ulicy Bolina – Sosnowiecka	most nad potokiem Bolina w ciągu ul. Sosnowieckiej w rejonie ul. Sosnowiecka 2B
p6	Aktywowani	Zajęcia dla dzieci i młodzieży „jak działa teatr jako przedsiębiorstwo” osiedle Piasek	ul. Bytomskiej 18D
p7	Aktywowani	Utworzenie szkółki piłkarskiej na obiekcie Górnik 09	ul. Gwarków 13
p8	Aktywowani	Organizacja festynu „Sportowa sobota” na Piasku	ul. Gwarków 13
p9	Aktywowani	Organizacja regionalnego jarmarku w formie „święta ulicy” osiedle Piasek	skrzyżowanie ul. Boliny i Gwarków do boiska przy KS Górnik 09 tj. koniec ul. Gwarków 13
p10	Aktywowani	Odczarowane podwórka w formie „rozproszonego domu kultury”	podwórka przy ul. Świerczyny, Sobieskiego, Gwarków w kwartale od ul. Stawowej do ul. Boliny
p11	UM	Modernizacja wyposażenia i poprawa bezpieczeństwa na osiedlowych placach zabaw	ul. Stawowa 27
p12	Aktywowani	Budowa placów do ćwiczeń na świeżym powietrzu	na terenie Parku Zamkowego
p13	Aktywowani	Budowa ścieżek rowerowych m. in. w celu organizacji triathlonu	przebieg ścieżek zgodnie z planami miejscowymi
p14	Aktywowani	Modernizacja basenu osiedle Piasek	Basen kopalniany przy ul. Świerczyny 3
p15	UM (WPF/ZIT)	Kompleksowe przygotowanie części terenów po byłej KWK Myślowice pod działalność gospodarczą	teren po Kopalni Myślowice przy ul. Katowickiej 164
p16	UM (ZIT)	Utworzenie mieszkań socjalnych	socjalne: ul. Świerczyny 135, Świerczyny 36/2
p17	Aktywowani	Pobudzenie przedsiębiorczości społecznej poprzez wspieranie powstawania podmiotów ekonomii społecznej	ul. Bytomska 18D, ul. Gwarków 13
p18	UM (ZIT)	Klub Inicjatyw Lokalnych	ul. Bytomska 18D
p19	Aktywowani	Utworzenie centrum kulturalno-edukacyjnego dla seniorów, dzieci, młodzieży i całych rodzin osiedle Piasek	ul. Bytomska 18D
p20	Aktywowani	Utworzenie świetlicy środowiskowej jako miejsca spotkań mieszkańców osiedle Piasek	ul. Bytomska 18D
p21	Aktywowani	Utworzenie klubu malucha osiedle Piasek	ul. Bytomska 18D

p22	UM	Remont elewacji budynku Przedszkola nr 8	ul. Gwarków 22
p23	MSM	Wykonanie monitoringu wizyjnego budynków oraz terenów Mysłowickiej Spółdzielni Mieszkaniowej wraz z włączeniem do systemu monitoringu miejskiego	ul. Gwarków 18, ul. Stawowa 4, ul. Bytomska 43
p24	UM	Przebudowa wiaduktu kolejowego w ciągu ulicy Obrzeżnej Płn.: poszerzenie wiaduktu kolejowego dla drogi o profilu 2x2	w rejonie skrzyżowania ul. Obrzeżnej Północnej z ul. Świerczyny
p25	UM (ZIT)	Ograniczenie niskiej emisji poprzez poprawę efektywności energetycznej i zastosowanie odnawialnych źródeł energii w budynkach użyteczności publicznej: termomodernizacja budynków, wymiana źródeł ciepła, zastosowanie OZE w budynkach użyteczności publicznej	ul. Gwarków 22 (Przedszkole Nr 8)
p26	UM (Program Ochrony Zabytków)	Remont ogrodzenia Zespołu Szkół Sportowych	ul. Gwarków 4
p27	Inwestor prywatny	Budowa kompleksu rekreacyjno-sportowego w Parku miejskim w Mysłowicach	Park Zamkowy okolice ul. Stawowej
p28	UM	Utworzenie inkubatora przedsiębiorczości: utworzenie podmiotu wspierającego rozwój przedsiębiorczości w mieście	teren po Kopalni Mysłowice przy ul. Bytomskiej 45-47
p29	UM	Promocja gospodarcza Mysłowic: podjęcie działań nakierowanych na przyciągnięcie inwestorów do miasta	tereny inwestycyjne po Kopalni Mysłowice przy ul. Bytomskiej 45-47
p30	UM	Przygotowanie systemu oznakowania szlaków turystycznych: utworzenie szlaków tematycznych wykorzystujących potencjał historyczny miasta i walory przyrodnicze	cały obszar
p31	UM	Rozwój miejskiego systemu monitoringu wizyjnego: stworzenie systemu monitoringu poprawiającego bezpieczeństwo w mieście	cały obszar
p32	UM (ZIT)	Ograniczenie niskiej emisji poprzez modernizację sieci oświetlenia ulicznego w wyniku zastosowania efektywnych energetycznie rozwiązań typu LED: modernizacja istniejących ulicznych punktów świetlnych, wymiana oświetlenia na typy LED	cały obszar
p33	Mieszkańcy w konsultacjach	Wyczyszczenie koryta potoku Bolina	potok Bolina
p34	Mieszkańcy w konsultacjach	Uporządkowanie systemu parkowania towarzyszącemu gieldzie samochodowej	ul. Obrzeżna Północna
p35	Mieszkańcy w konsultacjach	Modernizacja kanalizacji	ul. Bytomska, ul. Stawowa, ul. Sobieskiego, ul. Gwarków
p36	Mieszkańcy w konsultacjach	Przebudowa ul. Bytomskiej i ul. Starokościelnej z modernizacją trakcji tramwajowej	ul. Bytomska, ul. Starokościelna
p37	Mieszkańcy w konsultacjach	Budowa boiska przy ul. Stawowej 27 typu orlik	ul. Stawowa 27
p38	UM	Udział dzieci i młodzieży zagrożonej wykluczeniem społecznym w szkoleniach żeglarskich i szkoleniach nurkowych ośrodka „Marina Hubertus”	ul. Szabelnia
p39	Mieszkańcy w konsultacjach	Przebudowa odwodnienia ul. Świerczyny, likwidacja wód opadowych	ul. Świerczyny 48-52
p40	Mieszkańcy w konsultacjach	Uporządkowanie drzewostanu	ul. Gwarków, Sobieskiego, Stawowa
p41	Mieszkańcy w konsultacjach	Podniesienie standardu opieki medycznej	ul. Bytomska 41 (Szpital nr 2)
p42	UM	Opracowanie planu realizacyjnego dla przygotowania części terenów po byłej KWK Mysłowice pod działalność gospodarczą	ul. Bytomska 45-47

1.2. Projekty rewitalizacyjne zgłoszone dla dzielnicy Stare Miasto

Projekty zgłoszone przez mieszkańców zebrano w poniższej tabeli.

Tabela 43 Zgłoszone projekty rewitalizacyjne w dzielnicy Stare Miasto

Nr	Źródło zgłoszenia projektu	Nazwa projektu	Lokalizacja
s1	UM	Remont szaletu	ul. Krakowska 3
s2	UM	Zagospodarowanie terenu pomiędzy ul. Grunwaldzką i Starokościelną – PT+ wykonawstwo	teren między ul. Starokościelną 1 i 3
s3	UM	Remont muszli koncertowej w Parku Zamkowym	ul. Gwarków 13
s4	UM	Przebudowa Placu Dworcowego oraz utworzenie węzła przesiadkowego	ul. Powstańców 12-14
s5	UM (WPF ZIT)	Budowa parkingu Bike&Ride wraz z budową dróg rowerowych jako dróg dojazdowych do	ul. Powstańców 12-

		planowanego parkingu w Myśłowicach	14
s6	UM	Zagospodarowanie placu oraz skweru przy ul. Bytomskiej	między ul. Bytomską 19, a ul. Przemysły 2
s7	UM (Program Ochrony Zabytków)	Iluminacja najciekawszych kamienic	cały obszar
s8	UM	Modernizacja wyposażenia i poprawa bezpieczeństwa na osiedlowych placach zabaw	ul. Strumińskiego 5-7, Kołłątaja 14
s9	UM (WPF)	Rewitalizacja Parku Zamkowego w Myśłowicach (etap II)	teren między ul. Gwarków-Wierzbową a rzeką Przemysłą
s10	UM	Przebudowa przejścia podziemnego w ciągu DK79 (ul. Krakowska) w Myśłowicach PT+wykonawstwo	ul. Grunwaldzka 7
s11	UM	Przebudowa przejścia podziemnego w ciągu DK79 (ul. Katowicka-Szopena) w Myśłowicach PT+wykonawstwo	ul. Katowicka na wysokości budynku przy ul. Lompy 17
s12	UM	Remont schodów do BOM-u	ul. Powstańców 1
s13	UM	Remont budynku Urzędu Miasta	ul. Powstańców 1
s14	Aktywowani	Odczarowane podwórka w formie „rozproszonego domu kultury”	podwórka w kwartale między ulicami Towarowa – Bytomska, Matejki, Dąbrowskiego oraz podwórka na Strażackiej, Powstańców
s15	Aktywowani	Wybudowanie betonowych szachownic w Parku Zamkowym	teren zielony pomiędzy ulicą Bytomską a Gwarków, Wierzbową
s16	Aktywowani	Utworzenie ścianki wspinaczkowej na terenie Rynku	park od strony ulicy Kaczej
s17	Aktywowani	Utworzenie kregielni	park od strony ulicy Kaczej
s18	Aktywowani	Budowa placów do ćwiczeń na świeżym powietrzu	park od strony ulicy Kaczej, ul. Promenada
s19	Aktywowani	Budowa ścieżek rowerowych min. w celu organizacji triathlonu	przebieg ścieżek zgodnie z planami miejscowymi
s20	Inwestor prywatny	Budowa budynków mieszkalno-usługowych przy ul. Kaczej w Myśłowicach	od ul. Rynek 9 do ul. Kacza 2
s21	UM (ZIT)	Utworzenie mieszkań socjalnych, wspomaganych i chronionych w Myśłowicach	wspomagane i chronione: Plac Wolności 7 – socjalne: ul. Bytomska 27a/10, 27a/2, 27a/20, 33/5, 5/1, ul. Grunwaldzka 22a/1, Pl. Wolności 7/8, ul. Powstańców 7/8, 7a/1, 7a/3, ul. Rynek 2/2, 2/4, ul. Towarowa 13/3, 13/7
s22	Aktywowani	Pobudzenie przedsiębiorczości społecznej poprzez wspieranie powstawania podmiotów ekonomii społecznej	Plac Wolności 7
s23	Aktywowani	Utworzenie ośrodka wsparcia przedsiębiorczości osiedle Stare Miasto	Plac Wolności 7
s24	UM	Zmiana funkcji budynków PKP przy ul. Szymańskiego na cele usługowe	budynek na przeciwko ul. Szymańskiego 2
s25	UM (ZIT)	Centrum dla rodzin	Plac Wolności 7
s26	UM (ZIT)	Centrum Usług Społecznych	Plac Wolności 7
s27	UM (ZIT)	Centrum wsparcia dla osób z niepełnosprawnością	Plac Wolności 7
s28	Aktywowani, UM (ZIT)	Klub Inicjatyw Lokalnych	Plac Wolności 7
s29	Aktywowani	Utworzenie Centrum Rozwoju Społecznego osiedle Stare Miasto	Grunwaldzka 22
s30	Aktywowani	Utworzenie szkoły rzemiosła z klubem seniora osiedle Stare Miasto	Plac Wolności 7
s31	Aktywowani	Utworzenie klubu młodzieżowego osiedle Stare Miasto	Grunwaldzka 22

s32	Aktywowani	Utworzenie Centrum Wolontariatu osiedle Stare Miasto	Grunwaldzka 22
s33	Aktywowani	Utworzenie Centrum Organizacji Pozarządowych osiedle Stare Miasto	Grunwaldzka 22
s34	MSM	Wykonanie monitoringu wizyjnego budynków oraz terenów Mysłowickiej Spółdzielni Mieszkaniowej wraz z włączeniem do systemu monitoringu miejskiego	ul. Strumieńskiego 8,10, ul. Kołłątaja 9,10, ul. Towarowa 9, ul. Bytomska 42
s35	Inwestor prywatny	Remont budynku "Willa Kuderów" oraz adaptacja na cele hotelu i usług gastronomicznych	ul. Powstańców 13
s36	UM	Opracowanie planu operacyjnego rewitalizacji terenów Parku Zamkowego i otoczenia	-
s37	UM	Modernizacja obiektów KS Lechia 06: modernizacja obiektów klubu sportowego wraz z boiskiem do piłki nożnej	ul. Promenada 5
s38	Aktywowani	Utworzenie Interaktywnego Muzeum Regionalnego: stworzenie turystyczno-edukacyjnego wykorzystującego potencjał historyczny miasta, w tym dom górniczy wraz z drobną przedsiębiorczością (pamiątki, potrawy regionalne itp.)	Plac Wolności 7
s39	UM (Program Ochrony Zabytków)	Remont wraz ze zmianą funkcji budynku dawnego Liceum Handlowego przy ul. Plac Wolności 5 na potrzeby Urzędu Miasta	ul. Plac Wolności 5
s40	UM (Program Ochrony Zabytków)	Remont elewacji kamienicy przy ul. Grunwaldzkiej 20 (wraz z klatką schodową)	ul. Grunwaldzka 20
s41	UM (Program Ochrony Zabytków)	Remont elewacji kościoła p. w. Narodzenia Najświętszej Marii Panny	naprzeciwko ul. Starokościelnej 10
s42	UM (Program Ochrony Zabytków)	Remont elewacji bramy, i klatki schodowej wraz ze stolarką drzwiową, balustradą schodów i elementów oświetlenia kamienicy przy Placu Wolności 8 i ul. Grunwaldzkiej 22	Plac Wolności 8 i ul. Grunwaldzka 22
s43	UM (Program Ochrony Zabytków)	Remont wyposażenia sklepu mięsnego przy ul. Bytomskiej 9 wraz ze zmianą funkcji wnętrza	ul. Bytomska 9
s44	UM (Program Ochrony Zabytków)	Remont elewacji, dachu, stropów, stolarki okiennej i drzwiowej w kamienicy przy	ul. Grunwaldzka 9
s45	UM (Program Ochrony Zabytków)	Realizacja remontu kamienicy przy ul. Rynek 2	ul. Rynek 2
s46	UM (Program Ochrony Zabytków)	Realizacja remontu kamienicy przy ul. Bytomskiej 6	ul. Bytomska 6
s47	UM (Program Ochrony Zabytków)	Realizacja remontu budynku mieszkalnego przy ul. Powstańców 7	ul. Powstańców 7
s48	UM (Program Ochrony Zabytków)	Realizacja remontu Przychodni Rejonowej przy ul. Powstańców 9	ul. Powstańców 9
s49	UM (Program Ochrony Zabytków)	Realizacja remontu domu mieszkalnego wraz z oficyną przy ul. Powstańców 15	ul. Powstańców 15
s50	UM (Program Ochrony Zabytków)	Realizacja remontu dawnej siedziby biura emigracyjnego przy ul. Powstańców 23	ul. Powstańców 23
s51	UM (Program Ochrony Zabytków)	Sporządzenie projektu technicznego i wykonawstwa, celem remontu kamienicy przy ul. Grunwaldzkiej 20	ul. Grunwaldzka 20
s52	UM (Program Ochrony Zabytków)	Sporządzenie projektu technicznego i wykonawstwa, celem remontu kamienicy przy Placu Wolności 7	Plac Wolności 7
s53	UM (Program Ochrony Zabytków)	Rewaloryzacja przestrzeni otoczenia kościoła p. w. Narodzenia Najświętszej Maryi Panny	ul. Starokościelna
s54	UM (Program Ochrony Zabytków)	Rewaloryzacja otoczenia Kościoła Mariackiego, w tym łącznika pomiędzy ulicami Starokościelną i Grunwaldzką, placu przy ulicach Jana Matejki i Bytomskiej, placu przy ulicach Bytomskiej i Rynek	ul. Starokościelna, ul. Grunwaldzka, ul. Jana Matejki, ul. Bytomska, Rynek
s55	UM (Program Ochrony Zabytków)	Rewaloryzacja ulic Grunwaldzkiej i Powstańców oraz Placu „Dworcowego”	ul. Grunwaldzka, ul. Powstańców
s56	UM (Program Ochrony Zabytków)	Rewaloryzacja Placu Wolności, w tym przestrzeni od ul. Krakowskiej do Ratusza	Plac Wolności, w tym od ul. Krakowskiej do Ratusza
s57	UM (Program Ochrony Zabytków)	Remont wraz ze zmianą funkcji budynku dawnej szkoły powszechnej (obecnie Zespołu Szkół Specjalnych)	Plac Wolności 3
s58	UM	Wspieranie tworzenia zróżnicowanej bazy nodegowej i gastronomicznej w obszarach rewitalizacji: stworzenie warunków dla lokowania usług tego rodzaju	Plac Wolności 7
s59	UM	Przygotowanie systemu oznakowania szlaków turystycznych: utworzenie szlaków tematycznych wykorzystujących potencjał historyczny miasta i walory przyrodnicze	cały obszar
s60	UM	Rozwój miejskiego systemu monitoringu wizyjnego: stworzenie systemu monitoringu poprawiającego bezpieczeństwo w mieście	cały obszar
s61	UM (ZIT)	Ograniczenie niskiej emisji poprzez modernizację sieci oświetlenia ulicznego w wyniku zastosowania efektywnych energetycznie rozwiązań typu LED: modernizacja istniejących ulicznych punktów świetlnych, wymiana oświetlenia na typy LED	cały obszar
s62	Mieszkańcy w konsultacjach	Przebudowa ul. Bytomskiej i ul. Starokościelnej z modernizacją trakcji tramwajowej	ul. Bytomska i ul. Starokościelna
s63	Mieszkańcy w konsultacjach	Ustawienie słupów ogłoszeniowych	Plac Mieroszewskich, ul. Wierzbowa i ul.

			Krakowska (przystanek do Jaworzna)
s64	Mieszkańcy w konsultacjach	Stworzenie możliwości organizacji w Kościele Ewangelickim przy ul. Powstańców organizacji koncertów chórów i orkiestr	ul. Powstańców 17
s65	Inwestor prywatny	Zagospodarowanie przestrzeni miejskiej Parku Zamkowego w Mysłowicach poprzez budowę Pałacyku Mieroszewskich na cele edukacyjne, turystyczne i kulturalne	Park Zamkowy - ul. Bytomska
s66	UM	Udział dzieci i młodzieży zagrożonej wykluczeniem społecznym w szkoleniach żeglarskich i szkoleniach nurkowych ośrodka „Marina Hubertus”	ul. Szabelnia
s67	Mieszkańcy w konsultacjach	Utworzenie placu zabaw w górnej części Parku Zamkowego	Park Zamkowy
s68	Mieszkańcy w konsultacjach	Połączenie parku od strony ul. Kaczej z Parkiem Zamkowym – ścieżki rowerowe, dla biegaczy	ul. Kacza z Parkiem Zamkowym
s69	Mieszkańcy w konsultacjach	Zagospodarowanie budynków po straży pożarnej przy ul. Strażackiej	ul. Strażacka 7
s70	Mieszkańcy w konsultacjach	Organizacja jarmarków, targów na Rynku	Rynek
s71	Mieszkańcy w konsultacjach	Budowa parkingu w centrum miasta	ul. Kacza 1
s72	Mieszkańcy w konsultacjach	Budowa windy dla petentów w Urzędzie Miasta	ul. Powstańców 1
s73	Mieszkańcy w konsultacjach	Organizacja kina samochodowego przy ul. Kaczej	ul. Kacza 1

1.3. Projekty rewitalizacyjne zgłoszone dla dzielnicy Centrum

Projekty zgłoszone przez mieszkańców zebrano w poniższej tabeli.

Tabela 44 Zgłoszone projekty rewitalizacyjne w dzielnicy Centrum

Nr	Źródło zgłoszenia projektu	Nazwa projektu	Lokalizacja
c1	Aktywowani	Budowa placu zabaw w osiedlu Centrum na Rymerze	ul. Robotnicza 6
c2	UM	Modernizacja wyposażenia i poprawa bezpieczeństwa na osiedlowych placach zabaw	ul. Górnicza 5, Reymonta 3-3a
c3	Aktywowani	Odczarowane podwórka w formie rozproszonego domu kultury	Podwórka w rejonie ulic. Miarki – Robotnicza, ul. Górnicza i Śtupecka oraz na Kłachowcu - ul. Lompy, Katowicka, Rejmonta, Wyspiańskiego
c4	Aktywowani	Budowa placów do ćwiczeń na świeżym powietrzu	ul. Stadionowa - Słupna Park
c5	Aktywowani	Budowa ścieżek rowerowych m.in. w celu organizacji triathlonu	ul. Stadionowa - Słupna Park
c6	UM (ZIT)	Utworzenie mieszkań socjalnych, wspomaganych i chronionych w Mysłowicach	sojalne: ul. Robotnicza 18/19, 21/404, 8/2, ul. Śtupecka 3/8, ul. Katowicka 7/11a, 7/4, 8a/3, 9a/16
c7	Aktywowani	Pobudzenie przedsiębiorczości społecznej poprzez wspieranie powstawania podmiotów ekonomii społecznej	ul. Śtupecka 9
c8	UM (ZIT)	Klub Inicjatyw Lokalnych	ul. Śtupecka 9
c9	Stowarzyszenie "Skarbek"	Aktywizacja osób starszych w obszarach G i H	ul. Miarki 11
c10	Aktywowani	Utworzenie klubu malucha osiedle Centrum	ul. Miarki 11
c11	Aktywowani	Utworzenie świetlicy środowiskowej dla młodzieży osiedle Centrum	ul. Miarki 11
c12	Aktywowani	Utworzenie klubu seniora osiedle Centrum	ul. Miarki 11
c13	Aktywowani	Utworzenie szkoły sztuk walki osiedle Centrum	ul. Miarki 11
c14	MSM	Wykonanie monitoringu wizyjnego budynków oraz terenów MSM wraz z włączeniem do systemu monitoringu miejskiego	ul. Katowicka 11a, Wyspiańskiego 8, Wojska Polskiego 5, Mikołowska 8, 10, 12, Górnicza 19, 20, 21, 23, 25, 27
c15	MSM	Poprawa efektywności energetycznej poprzez remont części wspólnych, w tym wykonanie nowego docieplenia elewacji	ul. Wojska Polskiego 5, Wyspiańskiego 17b, 21, 23, Mikołowska 8, 10, 12, Górnicza 19, 20, 21, 23, 25, 27
c16	UM	Termomodernizacja budynku Gimnazjum Nr 2	ul. Górnicza 4
c17	MZGK	Remont elewacji budynku przy ul. Oświęcimska 4	ul. Oświęcimska 4
c18	MSM	Demontaż i utylizacja płyt azbestowych z budynku przy ul. Mikołowskiej wraz jego dociepleniem	ul. Katowicka 15
c19	UM	Przebudowa zespołu rekreacyjno-sportowego Słupna w Mysłowicach: modernizacja	ul. Stadionowa Słupna Park

		miejskiego basenu otwartego wraz z terenem przyległym	
c20	UM (Program Ochrony Zabytków)	Realizacja remontu kamienicy przy ul. Katowickiej 13	ul. Katowicka 13
c21	UM (Program Ochrony Zabytków)	Sporządzenie projektu technicznego i wykonawstwa, celem remontu budynku mieszkalnego przy ul. Oświęcimskiej 6	ul. Oświęcimska 6
c22	UM (Program Ochrony Zabytków)	Sporządzenie projektu technicznego i wykonawstwa, celem remontu kamienicy przy ul. Adama Mickiewicza 1	ul. Adama Mickiewicza 1
c23	UM (Program Ochrony Zabytków)	Sporządzenie projektu technicznego i wykonawstwa, celem remontu budynku mieszkalnego przy ul. Karola Miarki 7	ul. Karola Miarki 7
c24	UM (Program Ochrony Zabytków)	Sporządzenie projektu technicznego i wykonawstwa, celem remontu budynku mieszkalnego przy ul. Karola Miarki 9	ul. Karola Miarki 9
c25	UM (Program Ochrony Zabytków)	Sporządzenie projektu technicznego i wykonawstwa, celem remontu kamienicy przy ul. Stanisława Wyspiańskiego 5	ul. Stanisława Wyspiańskiego 5
c26	UM	Rozwój miejskiego systemu monitoringu wizyjnego: stworzenie systemu monitoringu poprawiającego bezpieczeństwo w mieście	cały obszar
c27	UM (ZIT)	Ograniczenie niskiej emisji poprzez modernizację sieci oświetlenia ulicznego w wyniku zastosowania efektywnych energetycznie rozwiązań typu LED: modernizacja istniejących ulicznych punktów świetlnych, wymiana oświetlenia na typy LED	cały obszar
c28	UM	Udział dzieci i młodzieży zagrożonej wykluczeniem społecznym w szkoleniach żeglarskich i szkoleniach nurkowych ośrodka „Marina Hubertus”	ul. Szabelnia
c29	Mieszkańcy w konsultacjach	Podniesienie standardu opieki medycznej	Szpital Nr 1
c30	UM (ZIT)	Ograniczenie niskiej emisji poprzez poprawę efektywności energetycznej i zastosowanie odnawialnych źródeł energii w budynkach użyteczności publicznej: termomodernizacja budynków, wymiana źródeł ciepła, zastosowanie OZE w budynkach użyteczności publicznej	budynek przy ul. Mikołowskiej 4a

1.4. Wybór projektów podstawowych

W celu określenia projektów podstawowych i możliwości objęcia działaniami jak największego obszaru terenu rewitalizowanego, przeprowadzono analizę waloryzacji i korelacji projektów z założeniami programu rewitalizacji. Parametry zostały ustalone w oparciu o następujące zasady:

- **zasadę kompleksowości**, to jest działania w programie obejmuje sfery: społeczną, techniczną, przestrzennie-funkcjonalną, gospodarczą i środowiskową;
- **zasadę koncentracji** działań na o jak największym obszarze rewitalizacji w mieście,
- **komplementarność problemowa**: zgodnością z dokumentami programowymi miasta, stopień realizacji celów założonych w programie, spójność z działaniami określonymi w programie, wzmocnieniem efektu synergii między działaniami w ramach programów społeczno-ekonomicznych realizowanych w mieście,
- **komplementarność proceduralno – instytucjonalna**: zaangażowanie społeczności lokalnej i innych partnerów w jego realizację,
- **komplementarność międzyokresowa**: stopniem zgodności z rozpoczętym już w mieście procesem rewitalizacji (kontynuacja podjętych wcześniej działań), stopniem przygotowania zadania do realizacji,
- **komplementarność źródeł finansowania**: finansowanie projektu, w tym środki finansowe ze źródeł wewnętrznych.

Ustalono skalę wartościowania od 0 do 5, gdzie 0 oznacza brak zależności, a 5 stanowi najwyższą zależność.

Wskaźnik podsumowujący to średnie kilku oddzielnych serii wskaźników.

Ostatnim etapem badań jest analiza statystyczna. Umożliwia ona wykrycie pewnych prawidłowości zachodzących w badaniach i umożliwia pozycjonowanie wniosków.

Przy każdym współczynniku została wyliczona średnia arytmetyczna. Wyniki zostały przedstawione zbiorczo w tabeli.

Nr	Zasada kompleksowości	Zasada koncentracji	Kompl. Problemowe	Kompl. proceduralno - instytucj.	Kompl. Międzyokresowe	Komp. źródeł finans.	Średnia
p18	2	4	4	4	4	5	3,83

s28	2	4	4	4	4	5	3,83
c8	2	4	4	4	4	5	3,83
p16	3	4	3	3	3	5	3,50
s5	3	4	3	3	3	5	3,50
s21	3	4	3	3	3	5	3,50
c6	3	4	3	3	3	5	3,50
p15	3	4	3	2	3	5	3,33
s25	2	3	3	3	3	5	3,17
s26	3	3	3	2	3	5	3,17
s27	2	3	3	3	3	5	3,17
s9	3	3	3	2	3	4	3,00
p2	2	3	3	2	3	4	2,83
p10	3	2	3	3	3	3	2,83
p17	2	3	3	3	3	3	2,83
p28	2	3	3	3	3	3	2,83
p38	3	2	3	3	3	3	2,83
p42	3	3	3	2	3	3	2,83
s14	3	2	3	3	3	3	2,83
s22	2	3	3	3	3	3	2,83
s23	2	2	3	3	3	4	2,83
s29	2	3	3	3	3	3	2,83
s32	2	3	3	3	3	3	2,83
s33	2	3	3	3	3	3	2,83
s37	3	3	3	1	3	4	2,83
s66	3	2	3	3	3	3	2,83
c3	3	2	3	3	3	3	2,83
c7	2	3	3	3	3	3	2,83
c28	3	2	3	3	3	3	2,83
p21	3	2	3	3	2	3	2,67
p23	2	3	3	2	3	3	2,67
p27	3	3	2	2	3	3	2,67
p31	2	3	3	2	3	3	2,67
s34	2	3	3	2	3	3	2,67
s60	2	3	3	2	3	3	2,67
s65	2	3	3	2	3	3	2,67
c14	2	3	3	2	3	3	2,67
c26	2	3	3	2	3	3	2,67
p6	1	2	3	3	3	3	2,50
p7	1	2	3	3	3	3	2,50
p11	3	3	2	2	2	3	2,50
p13	3	3	2	2	2	3	2,50
p20	3	2	3	3	2	2	2,50
p29	3	3	2	3	2	2	2,50
p30	3	3	2	2	2	3	2,50
p37	3	3	2	2	2	3	2,50
s3	2	2	3	2	3	3	2,50
s4	2	4	2	2	2	3	2,50
s8	3	3	2	2	2	3	2,50
s19	3	3	2	2	2	3	2,50

s59	3	3	2	2	2	3	2,50
s68	2	2	3	2	3	3	2,50
c2	3	3	2	2	2	3	2,50
c5	3	3	2	2	2	3	2,50
c10	2	2	3	3	2	3	2,50
c11	2	2	3	3	2	3	2,50
c12	2	2	3	3	2	3	2,50
c19	3	3	2	2	3	2	2,50
p14	3	3	2	2	2	2	2,33
p19	2	2	3	3	2	2	2,33
p35	2	3	3	1	2	3	2,33
s15	2	2	3	2	3	2	2,33
s20	2	2	3	2	2	3	2,33
s30	2	2	3	3	2	2	2,33
s31	2	2	3	3	2	2	2,33
s36	2	3	3	2	3	1	2,33
s38	2	3	2	2	2	3	2,33
s67	2	2	3	2	3	2	2,33
c1	2	2	3	2	3	2	2,33
c4	2	2	3	2	3	2	2,33
c9	2	2	3	3	2	2	2,33
c13	2	2	3	3	2	2	2,33
p12	3	2	2	2	2	2	2,17
p25	3	2	2	1	2	3	2,17
p26	1	3	3	2	3	1	2,17
p32	3	2	2	1	2	3	2,17
s18	3	2	2	2	2	2	2,17
s35	3	2	2	1	3	2	2,17
s58	2	2	2	3	2	2	2,17
s61	3	2	2	1	2	3	2,17
s62	3	3	1	1	2	3	2,17
c15	3	2	2	1	2	3	2,17
c16	3	2	2	1	2	3	2,17
c18	3	2	2	1	2	3	2,17
c27	3	2	2	1	2	3	2,17
c30	3	2	2	1	2	3	2,17
s2	2	2	2	2	2	2	2,00
s6	2	2	2	2	2	2	2,00
s7	1	2	2	2	2	3	2,00
s56	2	2	2	1	2	3	2,00
s70	3	1	3	2	1	2	2,00
s73	2	2	2	2	3	1	2,00
p5	3	2	2	1	2	1	1,83
p24	3	2	2	1	2	1	1,83
s16	2	2	2	2	2	1	1,83
s17	2	2	2	2	2	1	1,83
s53	2	1	2	1	2	3	1,83
s54	2	1	2	1	2	3	1,83
p8	1	1	1	3	2	2	1,67

p9	1	1	1	3	2	2	1,67
p22	2	2	2	1	2	1	1,67
s39	2	2	1	1	1	3	1,67
s41	2	1	2	1	1	3	1,67
s42	2	1	2	1	2	2	1,67
s45	2	1	2	1	2	2	1,67
s46	2	1	2	1	2	2	1,67
s47	2	1	2	1	2	2	1,67
s48	2	1	2	1	2	2	1,67
s49	2	1	2	1	2	2	1,67
s50	2	1	2	1	2	2	1,67
s51	2	1	2	1	2	2	1,67
s52	2	1	2	1	2	2	1,67
s55	2	1	2	1	2	2	1,67
s57	2	1	2	1	1	3	1,67
s69	2	1	2	1	1	3	1,67
c17	2	1	2	1	2	2	1,67
c20	2	1	2	1	2	2	1,67
c21	2	1	2	1	2	2	1,67
c22	2	1	2	1	2	2	1,67
c23	2	1	2	1	2	2	1,67
c24	2	1	2	1	2	2	1,67
c25	2	1	2	1	2	2	1,67
s24	2	2	1	1	2	1	1,50
s40	2	1	2	1	1	2	1,50
s44	2	1	2	1	1	2	1,50
s64	2	1	2	2	1	1	1,50
p4	2	2	1	1	1	1	1,33
p33	2	2	1	1	1	1	1,33
p39	2	2	1	1	1	1	1,33
p40	2	1	1	1	1	2	1,33
p41	2	2	1	1	1	1	1,33
s1	1	2	2	1	1	1	1,33
s10	2	2	1	1	1	1	1,33
s11	2	2	1	1	1	1	1,33
s71	2	2	1	1	1	1	1,33
c29	2	2	1	1	1	1	1,33
s12	1	2	1	1	1	1	1,17
s13	1	2	1	1	1	1	1,17
s72	1	2	1	1	1	1	1,17
p1	1	1	1	1	1	1	1,00
p34	1	1	1	1	1	1	1,00
s63	1	1	1	1	1	1	1,00
p3	1	0	0	1	0	0	0,33
p36	0	0	0	0	0	0	0,00
s43	0	0	0	0	0	0	0,00

Najwyższe oceny uzyskały projekty, które powtarzają się w różnych dzielnicach, m.in. Kluby Inicjatyw Lokalnych czy stworzenie mieszkań socjalnych. Wysoko pozycjonowany został również projekt dotyczący budowy parkingu Bike&Ride wraz z infrastrukturą rowerową. Na

podstawie tej oceny zostały stworzone odpowiednie projekty realizacyjne, które odpowiadają potrzebom mieszkańców i najlepiej realizują założone cele.

2. Szczegółowy opis projektów podstawowych rewitalizacji miejskiej

Tytuł projektu	Rewaloryzacja doliny Czamej Przemyszy w Mysłowicach		
Lokalizacja przedsięwzięcia	Miasto Mysłowice - dzielnica Piasek, dzielnica Stare Miasto		
Inwestor (beneficjent) np. gmina	Miasto Mysłowice		
Krótki opis przedsięwzięcia, cel realizacji	<p>Przedmiot projektu dotyczy poprawy jakości środowiska miejskiego poprzez rozwój, uporządkowanie, rewitalizację oraz zagospodarowanie terenów zielonych usytuowanych wzdłuż doliny Czamej Przemyszy. W ramach projektu planuje się prace związane z:</p> <ul style="list-style-type: none"> - aranżacją terenu na cele rekreacji i wypoczynku; - odnowienie i zaprojektowanie ciągów komunikacyjnych (ciągi pieszo - rowerowe) - tworzenie i odnowienie parków i skwerów oraz pasów zieleni wraz z małą architekturą; - utworzenie nowych akwenów oraz zagospodarowanie istniejących zbiorników wodnych; - utworzenie infrastruktury sportowej i rekreacyjnej; - odnowienie zieleni zanikającej i zdegradowanej - rekultywacja/remediacja terenów zdegradowanych przez przemysł (teren dawnej kopalni piasku i żwiru, dawna Huta Zofia) 		
Stopień przygotowania dokumentacji technicznej, uzyskane pozwolenia	Dokumentacja w trakcie opracowania		
Okres rzeczowej realizacji inwestycji	II kw 2017 r. – III kw. 2020r.		
Planowane efekty realizacji inwestycji	Wskaźniki produktu (np. powierzchnia zmodernizowanego obiektu)	1. Powierzchnia terenów objętych wsparciem: ok 55 ha.	
	Wskaźniki rezultatu (np. powierzchnia dostępnych terenów inwestycyjnych)	1. Liczba osób korzystających z terenów zielonych – 100 000, 00	
Przewidywany łączny koszt inwestycji w PLN	Rok 1	Rok 2	Rok 3
	5000 000, 00	10 000 000, 00	-15 000 000, 00
Przewidywane źródła finansowania	wkład własny (np. z budżetu gminy)	Budżet gminy	
	fundusze UE	Fundusz Spójności: POIS 2014-2020	
	Inne źródła finansowania	WFOŚ/NFOŚ	

Projekt realizuje zadania zgłoszone przez mieszkańców	P12, p13, p27, p37, p38, p40, s2, s6, s9, s15, s17, s18, s19, s36, s37, s53, s59, s66, s68, c4, c5, c28,
Powiązanie ze wskaźnikami Miejskiego Programu Rewitalizacji	- zagrożenie wykluczeniem społecznym - niezagospodarowane tereny poprzemysłowe - tereny zielone wymagające inwestycji - zabytki wymagające renowacji lub wsparcia finansowego
Realizacja celów Miejskiego Programu Rewitalizacji	C1, C2, C5
Grupa docelowa	Mieszkańcy najbliższego sąsiedztwa terenów Parku zamkowego czyli dzielnicy Piasek, Centrum, Stare Miasto
Korzyści dla interesariuszy	Poprawa bezpieczeństwa jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizowanego. Zwiększenie dostępu mieszkańców wokół Parku Zamkowego do terenów sportowo-rekreacyjnych. Zapobieganie degradacji środowiskowej i społecznej terenów zielonych.

Tytuł projektu	Centrum Przedsiębiorczości i Kreatywności
Lokalizacja przedsięwzięcia	Gmina Mysłowice – ul. Grunwaldzka 9, dzielnica Stare Miasto
Cel projektu	<p>Celem projektu jest wzmacnianie kompetencji zawodowych mieszkańców osiedla Piasek, Centrum, Stare Miasto, lub osób przygotowujących się do prowadzenia działalności gospodarczej na obszarach rewitalizowanych. Ośrodek stanowić będzie innowacyjne rozwiązanie służące zwalczaniu bezrobocia, a które może być jednocześnie wykorzystanie jako narzędzie rewitalizacji społecznej obszarów zdegradowanych. Ośrodek będzie umożliwiał swoim podopiecznym przetestowanie pomysłu na własną działalność gospodarczą przed oficjalną rejestracją przy wsparciu i pod nadzorem doradców/trenerów - bez ryzyka dla uczestników i przy zachowaniu statusu w systemie ubezpieczenia społecznego.</p> <p>Ponadto ośrodek organizować będzie warsztaty ukierunkowane na rozwój postaw kreatywnych i przedsiębiorczych.</p>
Grupa docelowa	<ul style="list-style-type: none"> - Osoby wykluczone lub zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz ich otoczenie; - Osoby bezrobotne; - Osoby chcące rozpocząć działalność gospodarczą; - Młodzieży - Osoby zagrożone bezrobociem
Realizator projektu	Miasto Mysłowice/ Organizacje pozarządowe z terenu Miasta.

Założenia merytoryczne projektu	Rozwijane będą różne rodzaje aktywności i zainteresowań, które w przyszłości mogą być podstawą do podjęcia samodzielnej działalności gospodarczej a także inicjatyw lokalnych takich jak: festiwale, spotkania, warsztaty itp. Oferta ośrodka skierowana będzie także dla młodzieży i osób niepełnoletnich aby od najmłodszych lat kształtować postawy kreatywne i przedsiębiorcze.
Termin realizacji projektu	2018 – 2019
Planowane efekty	<ul style="list-style-type: none"> - podniesienie kompetencji społecznych mieszkańców obszarów zdegradowanych - podniesienie poziomu świadomości i samoorganizowanie się społeczności lokalnej - wzrost ilości nowo utworzonych przedsiębiorstw - Upowszechnienie postaw przedsiębiorczych i kreatywnych wśród mieszkańców
Źródła finansowania	RPO WSL 2014-2020 – EFS wkład własny
Wartość projektu	Koszt całkowity: 1.111.765,00 PLN Dofinansowanie: 945.000,00 PLN
Projekt realizuje zadania zgłoszone przez mieszkańców	p17, p28, s22, s23, s29, s30, s32, s44, c7,
Powiązanie ze wskaźnikami Miejskiego Programu Rewitalizacji	<ul style="list-style-type: none"> - zagrożenie wykluczeniem społecznym - poziom długotrwałego bezrobocia - niski poziom wykształcenia - ilość firm - niezagospodarowane tereny poprzemysłowe
Realizacja celów Miejskiego Programu rewitalizacji	C1, C2, C3
Korzyści dla interesariuszy	Aktywiźacja zawodowa społeczności obszarów rewitalizowanego. Wsparcie dla procesu włączenia społecznego. Edukacja gospodarcza mieszkańców, przede wszystkim z obszarów rewitalizowanego. Możliwość zdobycia nowych umiejętności.

Tytuł projektu	Utworzenie mieszkań socjalnych, wspomaganych i chronionych w Mysłowicach na terenie zdegradowanym
-----------------------	---

Lokalizacja przedsięwzięcia	Gmina Mysłówice – dzielnica Stare Miasto		
Inwestor (beneficjent) np. gmina	Gmina Miasto Mysłówice		
Krótki opis przedsięwzięcia, cel realizacji	<p>Przedmiot i zakres projektu obejmuje adaptację nieużytkowanych lokali w zdegradowanych budynkach miejskich usytuowanych na obszarze wskazanym w Miejskim Programie Rewitalizacji na 25 mieszkań socjalnych, 1 mieszkanie chronione i 1 mieszkanie wspomagane. Adaptacja lokali będzie połączona z aktywizacją zawodową osób zagrożonych wykluczeniem i wykluczonych społecznie wybranych na podstawie diagnozy i działań realizowanych w ramach projektów współfinansowanych z EFS realizowanych przez Miasto Mysłówice przy udziale MOPS i partnerów w obszarze Włączenia Społecznego. Grupa osób otrzyma wsparcie w postaci szkoleń i innych form podnoszenia kwalifikacji zawodowych związanych z adaptacją/remontem obiektów i zostanie czynnie zaangażowana w prace przy tworzeniu lokali. Utworzone mieszkanie chronione i wspomagane będzie uzupełnieniem wsparcia oferowanego w projekcie Centrum Wsparcia Rodzin i Centrum Wsparcia Osób z Niepełnosprawnością.</p>		
Stopień przygotowania dokumentacji technicznej, uzyskane pozwolenia	Dokumentacja techniczna w trakcie opracowania		
Okres rzeczowej realizacji inwestycji	IV kw 2016 – IV kw 2018		
Planowane efekty realizacji inwestycji	Wskaźniki produktu (np. powierzchnia zmodernizowanego obiektu)	1. Liczba nowo utworzonych mieszkań w istniejących budynkach - 27 szt.	
	Wskaźniki rezultatu (np. powierzchnia udostępnionych terenów inwestycyjnych)	1. Liczba osób korzystających ze wsparcia infrastruktury – 37 osób	
Przewidywany łączny koszt inwestycji w PLN 2 245 883,00 zł	Rok 1	Rok 2	Rok 3
	748 627,67	748 627,67	748 627,66
Przewidywane źródła finansowania	wkład własny (np. z budżetu gminy)	Budżet Gminy	
	fundusze UE	RPO WSL 2014-2020	
	Inne źródła finansowania	Nie dotyczy	
Projekt realizuje zadania zgłoszone przez mieszkańców	p16, s21, s27, c6		
Powiązanie ze wskaźnikami Miejskiego Programu	- zagrożenie wykluczeniem społecznym - udział lokali lub budynków o niskim standardzie		

Rewitalizacji	- budynki wymagające termomodernizacji - lokale komunalne nie posiadające centralnego ogrzewania
Realizacja celów Miejskiego Programu rewitalizacji	C1, C2
Grupa docelowa	Osoby wykluczone, zagrożone wykluczeniem lub poszukujące lokali społecznych
Korzyści dla interesariuszy	Realna pomoc w procesie wyjścia z wykluczenia społecznego. Pomoc w adaptacji do nowych ról społecznych. Integracja społeczna mieszkańców i osób z niepełnosprawnością

Tytuł projektu	Kluby Inicjatyw Lokalnych w Mysłowicach	
Lokalizacja przedsięwzięcia	Gmina Mysłowice – dzielnica Piasek ul. Bytomska 18d; dzielnica Centrum ul. Słupecka 9; dzielnica Stare Miasto - Pl. Wolności 7.	
Inwestor (beneficjent) np. gmina	Gmina Miasto Mysłowice	
Krótki opis przedsięwzięcia, cel realizacji	<p>Celem projektu jest integracja społeczna i minimalizacja dysproporcji, w jakości życia mieszkańców, podniesienie poziomu aktywności społecznej osób w wieku produkcyjnym oraz młodzieży wywodzącej się ze środowisk zagrożonych wykluczeniem i zwiększenie ich udziału w życiu społeczności lokalnych poprzez adaptację części zdegradowanych obiektów w rewitalizowanych dzielnicach na potrzeby realizacji Klubów Inicjatyw Lokalnych. Przedmiot i zakres projektu obejmuje:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Adaptację budynku przy ul. Bytomskiej 18d w Mysłowicach (była siedziba stacji sanepid usytuowana na terenie Parku Zamkowego w Mysłowicach) z przeznaczeniem na lokalizację siedziby Klubu Inicjatyw Lokalnych w dzielnicy Piasek. 2. Adaptacja lokalu przy ul. Słupeckiej 9 w Mysłowicach z przeznaczeniem na lokalizację siedziby Klubu Inicjatyw Lokalnych w dzielnicy Centrum. 3. Adaptacja lokalu w budynku przy Pl. Wolności 7 w Mysłowicach z przeznaczeniem na lokalizację siedziby Klubu Inicjatyw Lokalnych w dzielnicy Stare Miasto. <p>Przedmiot projektu jest niezbędnym elementem dla realizacji wsparcia z EFS Kluby Inicjatyw Lokalnych ujętego w ZIT Obszar: Włączenie społeczne.</p>	
Stopień przygotowania dokumentacji technicznej, uzyskane pozwolenia	Dokumentacja techniczna w trakcie opracowania	
Okres rzeczowej realizacji inwestycji	IV kw. 2017 r. - IV kw. 2018 r.	
Planowane efekty realizacji inwestycji	Wskaźniki produktu (np. powierzchnia zmodernizowanego obiektu)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją (ha). 2. Liczba obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach – 3 szt. 3. Ludność mieszkająca na obszarach objętych zintegrowanymi strategiami rozwoju obszarów miejskich (osoby).
	Wskaźniki rezultatu (np. powierzchnia udostępnionych terenów inwestycyjnych)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba osób korzystających ze wsparcia infrastruktury – 200 osób.

Przewidywany łączny koszt inwestycji w PLN	Rok 1	Rok 2	Rok 3
4 173 530,00	2 086 765,00	2 086 765,00	-
Przewidywane źródła finansowania	wkład własny (np. z budżetu gminy)	Budżet gminy	
	fundusze UE	RPO WSL 2014-2020	
	Inne źródła finansowania	Nie dotyczy	
Projekt realizuje zadania zgłoszone przez mieszkańców	p18, p20, s 28, s 31, s52, s65, c8, c9, c10, c11, c12		
Powiązanie ze wskaźnikami Miejskiego Programu Rewitalizacji	<ul style="list-style-type: none"> - zagrożenie wykluczeniem społecznym - poziom długotrwałego bezrobocia - niski poziom wykształcenia - przepięczność - ilość firm 		
Realizacja celów Miejskiego Programu rewitalizacji	C1, C5		
Grupa docelowa	Osoby z terenu rewitalizowanego, które poszukują miejsca integracji społecznej i pomocy w realizacji różnych form aktywności społecznej		
Korzyści dla interesariuszy	Integracja i aktywizacja mieszkańców obszaru rewitalizowanego. Rozwój poprzez zaangażowanie mieszkańców w działania na rzecz społeczności lokalnej.		

Tytuł projektu	Centrum Usług Społecznych w Myśłowicach
Lokalizacja przedsięwzięcia	Miasto Myśłowice – dzielnica Stare Miasto Pl. Wolności 7
Inwestor (beneficjent) np. gmina	Gmina Miasto Myśłowice
Krótki opis przedsięwzięcia, cel realizacji	<p>Przedmiot i zakres projektu dotyczy adaptacji lokalu w zdegradowanym budynku przy Pl. Wolności 7 w Myśłowicach usytuowanym na obszarze wskazanym do rewitalizacji na potrzeby CUS. Lokal zlokalizowany na I piętrze z przeznaczeniem na siedzibę CUS, gdzie będą realizowane programy i projekty Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej finansowane w ramach ZIT RPO WSL 2014-2020 z Europejskiego Funduszu Społecznego. Lokal będzie się składał z dwóch sal warsztatowo – szkoleniowych, dwóch pokoi biurowych oraz węzła socjalno – sanitarnego. Zakres prac obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opracowanie dokumentacji projektowej dostosowania lokalu do nowej funkcji, • przebudowę lokalu z dostosowaniem do nowej funkcji, • wymianę stolarki okiennej i drzwiowej, • przebudowę instalacji wewnętrznej, • wymianę posadzki, • wykonanie nowych tynków, • zakup wyposażenia do lokalu. <p>Celem projektu jest zwiększenie spójności społecznej zdegradowanych dzielnic Miasta Myśłowice poprzez eliminowanie barier w dostępie do usług na rzecz osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym. Realizacja celu nastąpi poprzez adaptację lokalu w zdegradowanym budynku miejskim na potrzeby utworzonego Centrum Usług Społecznych (CUS) obejmującego Centrum dla rodzin oraz Centrum wsparcia dla osób z niepełnosprawnością prowadzonych przez MOPS Myśłowice i ewent. partnerów. Zaadaptowany lokal jest infrastrukturą niezbędną do realizacji wsparcia z EFS.</p>

Stopień przygotowania dokumentacji technicznej, uzyskane pozwolenia	Dokumentacja w trakcie opracowania		
Okres rzeczowej realizacji inwestycji	I kw. 2017 r. – III kw. 2017 r.		
Planowane efekty realizacji inwestycji	Wskaźniki produktu (np. powierzchnia zmodernizowanego obiektu)	1. Liczba wybudowanych/ przebudowanych/ wyremontowanych/ objętych innymi robotami budowlanymi obiektów, w których realizowane są usługi aktywizacji społeczno-zawodowej – 1 szt.	
	Wskaźniki rezultatu (np. powierzchnia udostępnionych terenów inwestycyjnych)	1. Liczba osób korzystających ze wsparcia infrastruktury – 80 osób	
Przewidywany łączny koszt inwestycji w PLN	Rok 1	Rok 2	Rok 3
	360 000,00	-	-
Przewidywane źródła finansowania	wkład własny (np. z budżetu gminy)	Budżet gminy	
	fundusze UE	RPO WSL 2014-2020	
	Inne źródła finansowania	Nie dotyczy	
Projekt realizuje zadania zgłoszone przez mieszkańców	p19, s25, s26, s29, s32, s52, c9		
Powiązanie ze wskaźnikami Miejskiego Programu Rewitalizacji	<ul style="list-style-type: none"> - zagrożenie wykluczeniem społecznym - poziom długotrwałego bezrobocia - niski poziom wykształcenia - przestępczość - ilość firm - zabytki wymagające renowacji lub wsparcia finansowego 		
Realizacja celów Miejskiego Programu Rewitalizacji	C1		
Grupa docelowa	Osoby z niepełnosprawnością, osoby starsze, osoby wykluczone lub zagrożone wykluczeniem głównie w terenie rewitalizowanego		
Korzyści dla interesariuszy	Pomoc osobom wykluczonym społecznie lub zagrożonym wykluczeniem. Aktywizacja społeczności lokalnej. Poprawa jakości życia. Zapewnienie wsparcia psychologicznego.		

Tytuł projektu	Program Rozwoju Szkolnictwa Zawodowego w mieście Mysłowice na lata 2015-2020
Lokalizacja przedsięwzięcia	Miasto Mysłowice, dzielnica Centrum, Stare Miasto, Piasek

Cel projektu	Wzrost zatrudnienia wśród absolwentów szkół i placówek kształcenia za wodowego poprzez poprawę efektywności realizowanego wsparcia.
Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia	- Uczniowie szkół i placówek prowadzących kształcenie za wodowe - Szkoły ponadgimnazjalne i placówki prowadzące kształcenie zawodowe; - Nauczyciele zawodu i pracownicy pedagogiczni szkół ponadgimnazjalnych i placówek prowadzących kształcenie za wodowe, instruktorzy praktycznej nauki zawodu.
Realizator projektu	miało Mysłówice/ CKZiU w Mysłowicach
Założenia merytoryczne projektu	W ramach projektu przewiduje się: - doposażenie w pomoce dydaktyczne nowoutworzonych/lub istniejących kierunków kształcenia kształcących w zawodzie technika, celem dostosowania oferty kształcenia do trendów panujących na rynku pracy poprzez: - doskonalenie umiejętności i kompetencji zawodowych nauczycieli zawodu i instruktorów praktycznej nauki zawodu poprzez kursy lub szkolenia doskonalące/praktyki i staże/ studia podyplomowe przygotowujące do wykonywania za wodu, - podnoszenie umiejętności oraz uzyskiwanie kwalifikacji zawodowych przez uczniów i wzmacnianie ich zdolności do zatrudnienia, - działania prowadzące do kształcenia zawodowego w warunkach odzwierciedlających naturalne warunki pracy.
Termin realizacji projektu	II kw.2017 - III kw. 2018
Planowane efekty	1. Liczba szkół i placówek kształcenia zawodowego wykorzystujących doposażenie zakupione dzięki EFS (4 szt.) 2. Liczba nauczycieli kształcenia zawodowego oraz instruktorów praktycznej nauki zawodu, którzy uzyskali kwalifikacje lub nabyli kompetencje po opuszczeniu programu (9 osób) 3. Liczba uczniów szkół i placówek kształcenia zawodowego uczestniczących w stażach i praktykach u pracodawcy (110 osób) 4. Liczba nauczycieli kształcenia zawodowego oraz instruktorów praktycznej nauki zawodu objętych wsparciem w programie (11 osób) 5. Liczba szkół i placówek kształcenia zawodowego wyposażonych w programie w sprzęt i materiały dydaktyczne niezbędne do realizacji kształcenia za wodowego (4 szt.)
Źródła finansowania	RPO WSL 2014 - 2020 - EFS Wkład własny
Wartość projektu (PLN)	Koszty całkowite - 900 000.00 PLN Dofinansowanie - 765 000.00 PLN

Projekt realizuje zadania zgłoszone przez mieszkańców	s30
Powiązanie ze wskaźnikami Miejskiego Programu Rewitalizacji	- zagrożenie wykluczeniem społecznym - poziom długotrwałego bezrobocia - niski poziom wykształcenia - ilość firm
Realizacja celów Miejskiego Programu rewitalizacji	C1, C3
Korzyści dla interesariuszy	Zniwelowanie różnicy i zapóźnień edukacyjnych między obszarem rewitalizowanym a resztą miasta. Lepsza jakość kształcenia w placówkach w dzielnicy. Lepszy start zawodowy uczących się mieszkańców dzielnic.

Tytuł projektu	Klub Inicjatyw Lokalnych
Lokalizacja przedsięwzięcia	Miasto Mysłówice, dzielnica Centrum, dzielnica Stare Miasto, dzielnica Piasek
Cel projektu	Wzmocnienie potencjału społeczno-zawodowego społeczności lokalnych
Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia	Społeczności lokalne, w tym w szczególności osoby zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz otoczenie tych osób w zakresie niezbędnym do wsparcia osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym
Realizator projektu	Urząd Miasta Mysłówice/NGO
Założenia merytoryczne projektu	Celem projektu jest zwiększenie aktywności społecznej mieszkańców miasta Mysłówice za mieszkujących obszary wyznaczone do rewitalizacji poprzez utworzenie i funkcjonowanie Klubów Inicjatyw Lokalnych. Projekt skierowany jest do środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym, za mieszkujących obszary osiedli: Stare Miasto, Piasek, Centrum. Są to obszary zdegradowane, wyznaczone do rewitalizacji, charakteryzujące się koncentracją problemów społecznych. Działania planowane w projekcie mają doprowadzić do utworzenia Klubów Inicjatyw Lokalnych przy zaangażowaniu wcześniej zrekrutowanej i przygotowanej grupy docelowej. Dla skutecznej realizacji działań konieczne jest zapewnienie niezbędnej infrastruktury w rewitalizowanym obszarze co zostanie zapewnione w ramach projektu KIL (EFRR)

Termin realizacji projektu	IV kw.2017 - IV kw.2019
Planowane efekty	<p>1. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poszukujących pracy, uczestniczących w kształceniu lub szkoleniu, zdobywających kwalifikacje, pracujących (łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek) po opuszczeniu programu (34 osoby)</p> <p>2. Liczba środowisk objętych programami aktywności lokalnej (3 szt.)</p> <p>3. Liczba projektów zrealizowanych w pełni lub częściowo przez partnerów społecznych lub organizacje pozarządowe (1 szt.)</p> <p>4. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie (200 osób)</p>
Źródła finansowania	RPO WSL 2014 - 2020 - EFS Wkład własny
Wartość projektu (PLN)	Koszt całkowity - 3000000.00 PLN Dofinansowanie - 2550000.00 PLN
Projekt realizuje zadania zgłoszone przez mieszkańców	p18, p20, s28, s31, s52, s65, c8, c9, c10, c11, c12
Powiązanie ze wskaźnikami Miejskiego Programu Rewitalizacji	<ul style="list-style-type: none"> - zagrożenie wykluczeniem społecznym - poziom długotrwałego bezrobocia - niski poziom wykształcenia - ilość firm - przepięczność
Realizacja celów Miejskiego Programu rewitalizacji	C1, C5
Korzyści dla interesariuszy	Integracja i aktywizacja mieszkańców obszaru rewitalizowanego. Rozwój poprzez zaangażowanie mieszkańców w działania na rzecz społeczności lokalnej.
Tytuł projektu	Poprawa jakości i dostępności edukacji przedszkolnej w Mysłowicach

Lokalizacja przedsięwzięcia	Miasto Mysłówice, dzielnica Centrum, Stare Miasto, Piasek
Cel projektu	Poprawa jakości i dostępności edukacji przedszkolnej w Mysłowicach
Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia	<ul style="list-style-type: none"> - Dzieci w wieku przedszkolnym, - Przedszkola, w tym z oddziałami integracyjnymi, przedszkola specjalne, - Rodzice/opiekunowie prawni dzieci w wieku przedszkolnym, - Nauczyciele i kadra pedagogiczna przedszkoli, oddziałów przedszkolnych w szkołach oraz innych formach wychowania przedszkolnego.
Realizator projektu	miasto Mysłówice/Przedszkole nr 9 w Mysłowicach
Założenia merytoryczne projektu	<ul style="list-style-type: none"> - wyposażenie przedszkola w tym nowoutworzonego oddziału w pomoce dydaktyczne służące prawidłowemu rozwojowi przedszkolaków, ze szczególnym uwzględnieniem zajęć jakie będą realizowane; - wyposażenie pomieszczeń dedykowanych dla nowego oddziału w wymagane meble i sprzęt; - finansowanie kosztów utrzymania nowych miejsc w przedszkolu przez okres 2 lat po uzyskaniu dofinansowania; - realizacja bezpłatnych zajęć dodatkowych specjalistycznych, edukacyjnych, rozwijających kompetencje społeczno-emocjonalne, językowe i matematyczne oraz gimnastyki korekcyjnej; - promocja projektu, w tym upowszechnianie wychowania przedszkolnego; - zarządzanie projektem
Termin realizacji projektu	II kw.2018 - II kw.2020
Planowane efekty	<ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba miejsc wychowania przedszkolnego, które funkcjonują 2 lata po uzyskaniu dofinansowania ze środków EFS (120 szt.) 2. Liczba miejsc wychowania przedszkolnego dofinansowanych w programie (25 szt.) 3. Liczba dzieci objętych w ramach programu dodatkowymi zajęciami zwiększającymi ich szanse edukacyjne w edukacji przedszkolnej (120 osoby) 4. Liczba nauczycieli objętych wsparciem (osoby) 5. Liczba nauczycieli którzy uzyskali kwalifikacje lub nabyli kompetencje po opuszczeniu programu (osoby)
Źródła finansowania	RPO WSL 2014 - 2020 - EFS Wkład własny

Wartość projektu (PLN)	Koszt całkowity - 583 154,02 PLN Dofinansowanie - 495 680,92 PLN
Projekt realizuje zadania zgłoszone przez mieszkańców	p21
Powiązanie ze wskaźnikami Miejskiego Programu Rewitalizacji	- zagrożenie wykluczeniem społecznym - poziom długotrwałego bezrobocia - niski poziom wykształcenia - ilość firm - niezagospodarowane tereny przemysłowe - tereny zielone wymagające inwestycji - zabytki wymagające renowacji lub wsparcia finansowego
Realizacja celów Miejskiego Programu rewitalizacji	C1, C3
Korzyści dla interesariuszy	Poprawa jakości kształcenia w placówkach przedszkolnych w obszarze rewitalizowanym. Zwiększenie szans rozwojowych dla dzieci. Niwelowanie różnic edukacyjnych między dzielnicami miasta.

Tytuł projektu	Centrum wsparcia dla osób z niepełnosprawnością
Lokalizacja przedsięwzięcia	Miasto Mysłówice, dzielnica Stare Miasto
Cel projektu	Celem projektu jest pomoc dla osób z niepełnosprawnością, które podlegają wykluczeniu społecznemu i ze względu na swoją sytuację życiową nie są w stanie własnym staraniem zaspokoić swoich podstawowych potrzeb życiowych, uniemożliwiającej lub ograniczającej uczestnictwo w życiu zawodowym, społecznym i rodzinnym.
Grupa docelowa	Osoby wykluczone lub zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz ich otoczenie; Podmioty realizujące usługi wsparcia rodziny i pieczy zastępczej oraz społeczne wyłącznie w zakresie działań podnoszących standard i jakość usług realizowanych na rzecz bezpośrednich odbiorców;
Realizator projektu	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Mysłowicach
Założenia merytoryczne projektu	W ramach działalności centrum wsparcia dla osób z niepełnosprawnością planuje się: Prowadzenie usług wspierających osoby z niepełnosprawnością i ich rodziny poprzez: poradnictwo specjalistyczne dla osób z niepełnosprawnością i ich rodzin z zakresu m.in.: prawa, psychologii, terapii rodzinnej, mediacji w formie indywidualizowanej oraz grupowej - grup samopomocowych dla w/w - utworzenie mieszkań chronionych dla 6 osób z niepełnosprawnością oraz mieszkań wspomaganych dla 6 osób niepełnosprawnością.

Termin realizacji projektu	III kwartał 2017 - III kw 2018 Propozycja: I 2018 – I 2019
Planowane efekty	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami społecznymi świadczonymi w interesie ogólnym w programie (20 os.); Liczba wspartych w programie miejsc świadczenia usług społecznych istniejących po zakończeniu projektu (1 szt.);
Źródła finansowania	RPO WSL 2014-2020 – EFS wkład własny
Wartość projektu	Koszt całkowity: 1.280.765,00 PLN Dofinansowanie: 1.088.650,00 PLN
Projekt realizuje zadania zgłoszone przez mieszkańców	p20, s27
Powiązanie ze wskaźnikami Miejskiego Programu Rewitalizacji	- zagrożenie wykluczeniem społecznym - udział osób z niepełnosprawnością - niski poziom wykształcenia
Realizacja celów Miejskiego Programu rewitalizacji	C1, C2
Korzyści dla interesariuszy	Wsparcie dla osób z niepełnosprawnością zamieszkujących obszar rewitalizowany. Zapewnienie mieszkańcom równych szans rozwojowych. Aktywizacja osób z niepełnosprawnością. Pomoc w wyjściu ze stanu wykluczenia i ubóstwa.

Tytuł projektu	Centrum dla rodzin – realizacja usług aktywizacyjno-rozwojowych na rzecz rodzin w mieście Myśłowice.
Lokalizacja przedsięwzięcia	Miasto Myśłowice, dzielnica Stare Miasto
Cel projektu	Celem projektu jest realizacja usług aktywizacyjno-rozwojowych na rzecz rodzin poprzez utworzenie Centrum dla Rodzin, które będzie pełniło funkcje placówki terapeutyczno – edukacyjnej, jak również będzie stanowiło bazę do integracji środowiska rodzin z wielu obszarów kulturowych i społecznych.
Grupa docelowa	- Osoby wykluczone lub zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz ich otoczenie; - Rodziny, osoby sprawujące pieczę zastępczą, kandydaci na rodziców/rodziny wspierające lub zastępcze; - Podmioty realizujące usługi wsparcia rodziny i pieczy zastępczej oraz społeczne wyłącznie w zakresie działań podnoszących standard i jakość usług realizowanych na rzecz bezpośrednich odbiorców;
Realizator projektu	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Myśłowicach
Założenia merytoryczne projektu	W ramach działalności Centrum dla Rodzin znajdującego się w budynku przy PL Wolności 7 planuje się: 1. Prowadzenie usług aktywizacyjno-rozwojowych na rzecz rodzin z zastosowaniem, co najmniej kilku poniższych form wsparcia: m.in.: poradnictwa specjalistycznego dla rodzin z zakresu m.in.: prawa, psychologii, terapii uzależnień, terapii rodzinnej, mediacji, - działań profilaktycznych

	i prewencyjnych skierowanych do rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze, - wsparcie grup samopomocowych dla rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym (borykających się z różnymi problemami: ubóstwem, uzależnieniami, bezradnością opiekuńczo-wychowawczą, niepełnosprawnością). 2. Tworzenie i funkcjonowanie form integracji społecznej dla dzieci i młodzieży: - klub dla dzieci i młodzieży, który będzie dawał możliwość rozwijania zainteresowań młodych ludzi, proponował alternatywne formy spędzania wolnego czasu przez zaangażowanie osób popularnych miastużonych dla Miasta w różnych dziedzinach życia społecznego, kulturalnego, sportowego będzie kształtował prawidłowe postawy społeczne.
Termin realizacji projektu	III kwartał 2017 - III kw 2018 Propozycja: I 2018 – I 2019
Planowane efekty	Wskaźnik rezultatu: 1. Liczba wspartych w programie miejsc świadczenia usług społecznych istniejących po zakończeniu projektu (1 szt.) Wskaźnik produktu: 1. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami społecznymi świadczonymi w interesie ogólnym w programie (60 osoby).
Źródła finansowania	RPO WSL 2014-2020 – EFS wkład własny
Wartość projektu	Koszt całkowity: 1.111.765,00 PLN Dofinansowanie: 945.000,00 PLN
Projekt realizuje zadania zgłoszone przez mieszkańców	p19, p20, s25, s52
Powiązanie ze wskaźnikami Miejskiego Programu Rewitalizacji	- zagrożenie wykluczeniem społecznym - poziom długotrwałego bezrobocia - niski poziom wykształcenia - przepięczność
Realizacja celów Miejskiego Programu rewitalizacji	C1, C3
Korzyści dla interesariuszy	Poprawa jakości życia rodzin w obszarze rewitalizowanym. Niwelowanie różnic rozwojowych. Integracja społeczna społeczności lokalnej. Walka z ubóstwem i wykluczeniem społecznym. Zapewnienie stabilnego rozwoju społeczności, wyrównywanie szans edukacyjnych.

Tytuł projektu	Kompleksowe przygotowanie części terenów po byłej KWK Myśłowice pod działalność gospodarczą		
Lokalizacja przedsięwzięcia	Miasto Myśłowice – dzielnica Piasek		
Inwestor (beneficjent) np. gmina	Miasto Myśłowice		
Krótki opis przedsięwzięcia, cel realizacji	<p>Celem projektu jest zwiększenie potencjału inwestycyjnego Miasta poprzez przywrócenie funkcji gospodarczych terenom przemysłowym po byłej KWK Myśłowice, wzbogacenie ofert miejsc pracy, zwiększenie aktywności gospodarczej i zmniejszenie bezrobocia zwłaszcza na terenach rewitalizowanych.</p> <p>Przedmiot i zakres projektu - Przedmiot projektu dotyczy przywrócenia funkcji gospodarczych terenom typu brownfield po byłej KWK Myśłowice tj. części Zakładu B poprzez ich kompleksowe uzbrojenie pod inwestycje (w tym rekultywacja) oraz ich promocję.</p> <p>Zakres projektu:- wyburzenie obiektów budowlanych lub znalezienie nowych funkcji - rekultywacja terenu wraz z jego niwelacją- kompleksowe uzbrojenie terenów inwestycyjnych w infrastrukturę drogową, sieć kanalizacyjną, wodociągową, elektroenergetyczną, teletechniczną, gazową - promocja powstałych terenów inwestycyjnych.</p>		
Stopień przygotowania dokumentacji technicznej, uzyskane pozwolenia	<p>1. Opracowano w ramach dofinansowania z POPT dokumentację tj. Program Funkcjonalno - użytkowy, który może zostać wykorzystany do zdefiniowania przedmiotu projektu i opracowania projektów budowlanych.</p> <p>2. Realizacja projektu uwarunkowana jest posiadaniem własności terenów. Brak deklaracji i określenia terminów dla przejęcia terenów po KWK. Niewielki postęp w tym zakresie w ostatnich 2 latach.</p>		
Okres rzeczowej realizacji inwestycji	2017-2019		
Planowane efekty realizacji inwestycji	Wskaźniki produktu (np. powierzchnia zmodernizowanego obiektu)	1. Powierzchnia przygotowanych terenów inwestycyjnych	
	Wskaźniki rezultatu (np. powierzchnia udostępnionych terenów inwestycyjnych)	<p>1. Liczba MŚP zlokalizowanych na terenach inwestycyjnych</p> <p>2. Liczba miejsc pracy utworzonych w MŚP</p> <p>3. Liczba inwestycji zlokalizowanych na przygotowanych terenach inwestycyjnych</p>	
Przewidywany łączny koszt inwestycji w PLN	Rok 1	Rok 2	Rok 3
	530,000.00	2,500,000.00	2,500,000.00
Przewidywane źródła finansowania	wkład własny (np. z budżetu gminy)	Budżet gminy	
	fundusze UE	EFRR RPO WSL 2014-2020	
	Inne źródła finansowania	Nd.	
Projekt realizuje zadania zgłoszone przez mieszkańców	p15, p29, p42,		
Powiązanie ze wskaźnikami Miejskiego Programu Rewitalizacji	<p>- ilość firm</p> <p>- niezagospodarowane tereny przemysłowe</p> <p>- tereny zielone wymagające inwestycji</p> <p>- zabudki wymagające renowacji lub wsparcia finansowego</p>		

Realizacja celów Miejskiego Programu rewitalizacji	C3
Grupa docelowa	Przedsiębiorcy poszukujący terenów do rozwoju działalności, osoby chcące rozpocząć działalność gospodarczą, osoby poszukujące pracy
Korzyści dla interesariuszy	Rozwój społeczno-gospodarczy, zapewnienie mieszkańcom obszaru rewitalizowanego miejsc pracy. Aktywność społeczna i zawodowa mieszkańców.

Tytuł projektu	Ograniczenie niskiej emisji poprzez poprawę efektywności energetycznej i zastosowanie odnawialnych źródeł energii w budynku Przedszkola nr 8 przy ul. Gwarków 22		
Lokalizacja przedsięwzięcia	Miasto Myślowice – dzielnica Piasek		
Inwestor (beneficjent) np. gmina	Miasto Myślowice		
Krótki opis przedsięwzięcia, cel realizacji	Celem projektu jest zwiększenie efektywności energetycznej budynku użyteczności publicznej na terenie Miasta Myślowice tj. Przedszkola nr 8 przy ul. Gwarków 22. Osiągnięcie celu przyczyni się do zmniejszenia emisyjności, a tym samym poprawy jakości powietrza. W ramach projektu zostaną przeprowadzone następujące prace termomodernizacyjne: docieplenie ścian zewnętrznych, fundamentowych i dachu, wymiana parapetów, rynien i rur spustowych, wymiana drzwi i okien, balustrad, remont schodów zewnętrznych zlokalizowanych przy zachodniej elewacji, wykonanie szachtów przyokiennych.		
Stopień przygotowania dokumentacji technicznej, uzyskane pozwolenia	1. Opracowana została kompletna dokumentacja techniczna wraz z pozwoleniami		
Okres rzeczowej realizacji inwestycji	2017-2018		
Planowane efekty realizacji inwestycji	Wskaźniki produktu (np. powierzchnia zmodernizowanego obiektu)	Szacowany roczny spadek emisji gazów ciepłotłoczonych Liczba zmodernizowanych energetycznie budynków Liczba zmodernizowanych źródeł ciepła Powierzchnia użytkowa budynków poddanych termomodernizacji	
	Wskaźniki rezultatu (np. powierzchnia udostępnionych terenów inwestycyjnych)	Stopień redukcji PM10 Ilość zaoszczędzonej energii elektrycznej Ilość zaoszczędzonej energii cieplnej Zmniejszenie zużycia energii końcowej w wyniku realizacji projektu Zmniejszenie rocznego zużycia energii pierwotnej w budynkach publicznych	
Przewidywany łączny koszt inwestycji w PLN	Rok 1	Rok 2	Rok 3
	0	922,344.06	0
Przewidywane źródła finansowania	wkład własny (np. z budżetu gminy)	Budżet gminy	
	fundusze UE	EFRR RPO WSL 2014-2020	
	Inne źródła finansowania	WFOŚi GW, NFOŚ	

Projekt realizuje zadania zgłoszone przez mieszkańców	p25, p22, c30
Powiązanie ze wskaźnikami Miejskiego Programu Rewitalizacji	- zagrożenie wykluczeniem społecznym - udział lokali lub budynków o niskim standardzie - budynki wymagające termomodernizacji - lokale komunalne nie posiadające centralnego ogrzewania - zabytki wymagające renowacji lub wsparcia finansowego
Realizacja celów Miejskiego Programu rewitalizacji	C5
Korzyści dla interesariuszy	Zmniejszenie niskiej emisji, poprawa energetyczna budynku, poprawa jakości powietrza w najbliższym sąsiedztwie budynku. Likwidacja zagrożenia zdrowia i życia. Poprawa jakości powietrza.

Tytuł projektu	Zmniejszenie zagrożeń środowiskowych poprzez eliminację azbestu z budynków i ograniczenie niskiej emisji		
Lokalizacja przedsięwzięcia	Miasto Mysłowice – dzielnica Centrum		
Inwestor (beneficjent) np. gmina	Miasto Mysłowice		
Krótki opis przedsięwzięcia, cel realizacji	<p>Celem projektu jest zwiększenie efektywności energetycznej w budynku użyteczności publicznej na terenie Miasta Mysłowice. Osiągnięcie celu przyczyni się do zmniejszenia emisyjności, a tym samym poprawy jakości powietrza. Przedmiot projektu obejmuje termomodernizację budynku mieszczącego się w Mysłowicach, przy ul. Mikołowskiej 4a. Budynek przy ul. Mikołowskiej 4A- Docieplenie ścian zewnętrznych budynku wraz z dobrym kolorystyki elewacji budynku, wymiana okien oraz drzwi w budynku. Ponadto zostanie wymieniona wewnętrzna instalacja CO.</p> <p>Ponadto celem projektu jest zwiększenie udziału nieszkodliwych odpadów niebezpiecznych poprzez usunięcie azbestu z budynku użyteczności publicznej w Mysłowicach przy ul. Mikołowskiej 4a. Przedmiot projektu obejmuje kompleksowe unieszkodliwianie odpadów zawierających azbest – ok. 8 ton, w ramach wymiany pokrycia dachowego (obecnie pokrycie dachowe jest wykonane z płyt azbestowych tzw. eternitu) obiektu użyteczności publicznej będącego w zasobach gminnych - Mikołowska 4a.</p>		
Stopień przygotowania dokumentacji technicznej, uzyskane pozwolenia	1. Opracowana przez MZGK kompletna dokumentacja wraz z pozwoleniami		
Okres rzeczowej realizacji inwestycji	2017-2018		
Planowane efekty realizacji inwestycji	Wskaźniki produktu (np. powierzchnia zmodernizowanego obiektu)	Szacowany roczny spadek emisji gazów ciepłarnianych Liczba zmodernizowanych energetycznie budynków Liczba zmodernizowanych źródeł ciepła Powierzchnia użytkowa budynków poddanych termomodernizacji Masa wycofanych z użytkowania i unieszkodliwionych wyrobów zawierających azbest	
	Wskaźniki rezultatu (np. powierzchnia udostępnionych terenów inwestycyjnych)	Stopień redukcji PM10 Ilość zaoszczędzonej energii elektrycznej Ilość zaoszczędzonej energii cieplnej Zmniejszenie zużycia energii końcowej w wyniku realizacji projektu Zmniejszenie rocznego zużycia energii pierwotnej w budynkach publicznych	
Przewidywany łączny koszt	Rok 1	Rok 2	Rok 3

inwestycji w PLN	419,993.94	2, 000,000.00	0
Przewidywane źródła finansowania	wkład własny (np. z budżetu gminy)	Budżet gminy	
	fundusze UE	EFRR RPO WSL 2014-2020	
	Inne źródła finansowania	WFOŚi GW, NFOŚ	
Projekt realizuje zadania zgłoszone przez mieszkańców	p25, c30, c18		
Powiązanie ze wskaźnikami Miejskiego Programu Rewitalizacji	<ul style="list-style-type: none"> - zagrożenie wykluczeniem społecznym - udział lokali lub budynków o niskim standardzie - budynki wymagające termomodernizacji - lokale komunalne nie posiadające centralnego ogrzewania - budynki w których występuje azbest - zabytki wymagające renowacji lub wsparcia finansowego 		
Realizacja celów Miejskiego Programu rewitalizacji	C5		
Grupa docelowa	Mieszkańcy dzielnicy Centrum - najbliższego sąsiedztwa budynku podlegającego eliminacji azbestu i ograniczenia niskiej emisji.		
Korzyści dla interesariuszy	Zmniejszenie niskiej emisji, poprawa energetyczna budynku, poprawa jakości powietrza w najbliższym sąsiedztwie budynku. Likwidacja zagrożenia zdrowia i życia. Poprawa jakości powietrza.		

Nazwa przedsięwzięcia (tytuł projektu)	Ograniczenie niskiej emisji poprzez modernizację sieci oświetlenia ulicznego w wyniku zastosowania efektywnych energetycznie rozwiązań typu LED.
Lokalizacja przedsięwzięcia	Miasto Myślowice - dzielnice Piasek, Stare Miasto, Centrum
Inwestor (beneficjent) np. gmina	Miasto Myślowice
Krótki opis przedsięwzięcia, cel realizacji	<p>Celem głównym projektu jest poprawa efektywności energetycznej w zakresie infrastruktury publicznej. Osiągnięcie celu wpłynie również na poprawę jakości powietrza atmosferycznego w województwie śląskim. Zakres projektu obejmuje modernizację ulicznych punktów świetlnych w Myśłowicach poprzez zastosowanie ekologicznych rozwiązań głównie systemów oświetlenia typu LED co bezpośrednio wpłynie na zmniejszenie zużycia energii i pozwoli na uzyskanie efektu ekologicznego.</p> <p>W rejonie ulicy Świerczyny: 36 punktów świetlnych. Punkty oświetleniowe wykonane są ze słupów stalowych o wysokości 10m oraz aluminiowych o wysokościach 9m. Oprawy zabudowane są na wysięgnikach o długościach od 1,5m.</p> <p>W rejonie ulicy Bytomskiej: 23 punkty świetlne. Na analizowanym odcinku ul. Bytomskiej występują słupy trakcyjno oświetleniowe 10m oraz maszty stalowe 14m. Oprawy w przypadku słupów zabudowane są na wysięgnikach długości 3m oraz na maszcie na wysięgniku sześcioramiennym o długości ramion 1,5m.</p> <p>W obszarze Rynek, ul. Grunwaldzka, Przemysły i Kołtąta: 35 punktów świetlnych. Oprawy oświetleniowe zamontowane są na słupach aluminiowych o wysokościach 4m, oraz na wysięgnikach montowanych na konstrukcjach budynków.</p> <p>W rejonie ulicy Obrzeźnej Za chodniej i Węzła Mikołowskiego: 149 punktów świetlnych. Punkty oświetleniowe wykonane są ze słupów stalowych o wysokościach 9m, 11m i 12m. Oprawy zabudowane są na wysięgnikach o długościach 1,5m.</p> <p>W ramach ciągu pieszego na ulicy Mikołowskiej: 25 punktów świetlnych.</p>
Stopień przygotowania dokumentacji technicznej, uzyskane pozwolenia	1. Opracowana została kompletna dokumentacja techniczna wraz z pozwoleniami
Okres rzeczowej realizacji inwestycji	2017-2018

Planowane efekty realizacji inwestycji	Wskaźniki produktu (np. powierzchnia zmodernizowanego obiektu)	Szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych [tony równoważnika CO ₂] Liczba zmodernizowanych energetycznie punktów oświetleniowych [szt.]		
	Wskaźniki rezultatu (np. powierzchnia udostępnionych terenów inwestycyjnych)	Ilość zaoszczędzonej energii elektrycznej [MWh/rok]		
Przewidywany łączny koszt inwestycji w PLN	Rok 1	Rok 2	Rok 3	
	0	624,259.00	0	
Przewidywane źródła finansowania	wkład własny (np. z budżetu gminy)	Budżet gminy		
	fundusze UE	EFRR RPO WSL 2014-2020		
	Inne źródła finansowania	Nd.		
Projekt realizuje zadania zgłoszone przez mieszkańców	p32, s61, c27			
Powiązanie ze wskaźnikami Miejskiego Programu Rewitalizacji	- przepięczość - zabytki wymagające renowacji lub wsparcia finansowego			
Realizacja celów Miejskiego Programu rewitalizacji	C5, C6			
Grupa docelowa	Mieszkańcy dzielnic Centrum, Stare Miasto i Pasek, zamieszkali w najbliższym sąsiedztwie projektu, w ramach którego zmianie ulegnie oświetlenie ulic. Poprawa bezpieczeństwa i lepsze doświetlenie ulic zlokalizowanych na obszarze rewitalizowanym.			
Korzyści dla interesariuszy	Poprawa bezpieczeństwa, doświetlenie miejsc zlokalizowanych na obszarze rewitalizowanym. Wprowadzenie energooszczędnych źródeł światła, które przyczynią się do zmniejszenia kosztów energii.			

Tytuł projektu	Modernizacja linii tramwajowej nr 14 w Mysłowicach w ciągu ulic: Bytomska, Starośćcielna, Szymanowskiego, Powstańców wraz z niezbędną infrastrukturą
Lokalizacja przedsięwzięcia	Miasto Mysłowice - dzielnice Pasek, Stare Miasto
Inwestor (beneficjent) np. gmina	Tramwaje Śląskie SA/Miasto Mysłowice
Krótki opis przedsięwzięcia, cel realizacji	<p>Celem projektu jest zwiększenie atrakcyjności transportu publicznego dla pasażerów, a także rozwój przyjaznych dla środowiska systemów transportu miejskiego oraz promowanie mobilności miejskiej zgodnej z zasadami zrównoważonego transportu poprzez poprawę atrakcyjności komunikacji publicznej względem indywidualnych środków transportu i znaczący wzrost wykorzystania w podróżach niskoemisyjnych środków transportu publicznego.</p> <p>Przedmiot i zakres projektu obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> - modernizację i przebudowę infrastruktury w ciągu ulic: Bytomska, Starośćcielna, Szymanowskiego, Powstańców tj. torowiska tramwajowego, peronów przystankowych, elementów układu zasilania, nawierzchni jezdni - przebudowę ulic w liniach rozgraniczających pas drogowy z wbudowanym torowiskiem tramwajowym w jezdnię. Dotyczy ulic położonych w jednym ciągu: <ul style="list-style-type: none"> - Powstańców na odcinku od pętli tramwajowej 14 i 26 do ul. Karola Szymanowskiego, - Karola Szymanowskiego od Plac Wolności do Krakowskiej wraz ze skrzyżowaniem Krakowska (DK79) - Towarowa-Starośćcielna - Szymanowskiego, - Starośćcielna od Krakowskiej do Matejki, - Bytomska od Matejki do Bernarda Świerczyny.

Stopień przygotowania dokumentacji technicznej, uzyskane pozwolenia	1. W trakcie opracowania jest dokumentacja techniczna inwestycji		
Okres rzeczowej realizacji inwestycji	2018-2020		
Plnowane efekty realizacji inwestycji	Wskaźniki produktu (np. powierzchnia zmodernizowanego obiektu)	1. Całkowita długość nowych lub zmodernizowanych linii tramwajowych i linii metra	
	Wskaźniki rezultatu (np. powierzchnia udostępnionych terenów inwestycyjnych)	1. Liczba przejazdów komunikacją miejską na przebudowanych i nowych liniach komunikacji miejskiej	
Przewidywany łączny koszt inwestycji w PLN	Rok 1	Rok 2	Rok 3
	0	0	10,000,000.00
Przewidywane źródła finansowania	wkład własny (np. z budżetu gminy)	Budżet gminy/Tramwaje śląskie SA	
	fundusze UE	EFRR POiŚ 2014-2020	
	Inne źródła finansowania	Nd.	
Projekt realizuje zadania zgłoszone przez mieszkańców	p36, s4, s55, s62		
Powiązanie ze wskaźnikami Miejskiego Programu Rewitalizacji	- zagrożenie wykluczeniem społecznym - przystanki tramwajowe wymagające przysiadania do osób starszych i osób z niepełnosprawnością		
Realizacja celów Miejskiego Programu rewitalizacji	C4, C6		
Grupa docelowa	Osoby starsze i osoby z niepełnosprawnością zamieszkujące w najbliższym sąsiedztwie przystanków, które ulegną modernizacji, a więc dzielnicy Piasek i Stare Miasto.		
Korzyści dla interesariuszy	Poprawa dostępności transportu tramwajowego do potrzeb osób starszych i osób z niepełnosprawnością. Zapobieganiu wykluczeniu społecznemu, możliwości poruszania się po mieście, obszarze rewitalizowanym, możliwość dotarcia przez osoby z niepełnosprawnością i osoby starsze do placówek wsparcia. Promocja transportu publicznego, Lepsza jakość infrastruktury.		

Tytuł projektu	Adaptacja budynku przy ul. Grunwaldzkiej 9 na potrzeby Centrum Przedsiębiorczości i Kreatywności
Lokalizacja przedsięwzięcia	Miasto Mysłówice – dzielnica Stare Miasto
Inwestor (beneficjent) np. gmina	Miasto Mysłówice
Krótki opis przedsięwzięcia, cel realizacji	<p>Przedmiot projektu dotyczy adaptacji budynku zlokalizowanego na obszarze objętym programem Rewitalizacji przy ul. Grunwaldzka 9 celem uruchomienia aktywizacji społeczno-gospodarczej ludności zamieszkującej rewitalizowany teren poprzez realizację projektu Centrum Przedsiębiorczości i Kreatywności i innych projektów planowanych do realizacji współfinansowanych z EFS.</p> <p>W ramach projektu planuje się:</p> <ul style="list-style-type: none"> - prace adaptacyjne wewnątrz budynku celem dostosowania pomieszczeń do realizacji

	<p>planowanego projektu Centrum Przedsiębiorczości i Kreatywności i innych projektów planowanych do realizacji współfinansowanych z EFS.</p> <ul style="list-style-type: none"> - zakup niezbędnego wyposażenia, - remont elewacji - remont dachu <p>Realizacja projektu odpowiada zdiagnozowanym potrzebom osób wykluczonych, zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz ich otoczeniu. Lokalizacja docelowego obiektu została dobrana tak, aby przede wszystkim wsparciem objąć osoby z dzielnic Piasek, Stare Miasto, Centrum.</p>		
Stopień przygotowania dokumentacji technicznej, uzyskane pozwolenia	Została opracowana dokumentacja techniczna i uzyskano pozwolenie na budowę		
Okres rzeczowej realizacji inwestycji	2018-2019		
Planowane efekty realizacji inwestycji	Wskaźniki produktu (np. powierzchnia zmodernizowanego obiektu)	Powierzchnia terenów objętych wsparciem Liczba obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach zaadaptowanych na cele aktywizacji społeczno-gospodarczej	
	Wskaźniki rezultatu (np. powierzchnia udostępnionych terenów inwestycyjnych)	1. Liczba osób korzystających ze wsparcia infrastruktury	
Przewidywany łączny koszt inwestycji w PLN	Rok 1	Rok 2	Rok 3
	1.000.000 PLN	1.800.000 PLN	0 PLN
Przewidywane źródła finansowania	wkład własny (np. z budżetu gminy)	Budżet gminy	
	fundusze UE	EFRR RPO WSL 2014-2020	
	Inne źródła finansowania	Nd.	

3. Szczegółowy opis projektów dodatkowych

Tytuł projektu	Wspieranie przedsięwzięć integrujących społeczność lokalną
Lokalizacja przedsięwzięcia	Miasto Mysłówice - dzielnice Piasek, Stare Miasto, Centrum
Cel projektu	Celem projektu jest wzmacnianie integracji społeczności lokalnej, rozwój zdolności i umiejętności organizacyjnych, podnoszenie jakości kapitału społecznego z terenów dzielnice Piasek, Centrum, Stare Miasto.
Grupa docelowa	Osoby zamieszkujące obszar rewitalizowany
Realizator projektu	Miasto Mysłówice/ Organizacje pozarządowe z terenu Miasta i szkoły.
Założenia merytoryczne projektu	Rozwijane będą różne inicjatywy lokalne takie jak: - sportowa sobota, - odczarowane podwórka - imprezy dla dzieci i młodzieży np. jak działa teatr - organizacja jarmarku w formie „święta ulicy” - utworzenie szkółki piłkarskiej - organizacja jarmarków na rynku - organizacja kina samochodowego - organizacja koncertów chórów i orkiestr w kościele - budowa placów zabaw
Termin realizacji projektu	2017 – 2019
Planowane efekty	<ul style="list-style-type: none"> - przeciwdziałanie marginalizacji i wykluczeniu społecznemu oraz wzmocnienie spójności społecznej; - podniesienie kwalifikacji i kompetencji mieszkańców obszarów rewitalizowanych; - podniesienie kwalifikacji i kompetencji mieszkańców obszarów zdegradowanych; - podniesienie kompetencji i jakości pracy instytucji obszarów zdegradowanych; - stworzenie modeli i systemów wsparcia dla osób zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym; - rozbudzenie aktywności społecznej; - wzmocnienie więzi społecznych; wzrost poczucia przynależności do społeczności lokalnych z miejscem zamieszkania.

Źródła finansowania	RPO WSL 2014-2020 – EFS wkład własny
Wartość projektu	Koszt całkowity: 3.000.000,00 PLN Dofinansowanie: 2.000.000,00 PLN
Projekt realizuje zadania zgłoszone przez mieszkańców	P7, p8, p9, p10, s14, s70, s73, c3
Powiązanie ze wskaźnikami Miejskiego Programu Rewitalizacji	- zagrożenie wykluczeniem społecznym - poziom długotrwałego bezrobocia - niski poziom wykształcenia - przepięszość
Realizacja celów Miejskiego Programu rewitalizacji	C1, C2, C3
Korzyści dla interesariuszy	Szeroko pojęty rozwój umiejętności mieszkańców obszaru rewitalizowanego, integracja i aktywność społeczna. Szerzenie postawy obywatelskiej. Uatrakcyjnienie oferty spędzania wolnego czasu.

Tytuł projektu	Poprawa bezpieczeństwa w obszarze rewitalizowanym poprzez instalacje systemu monitoringu	
Lokalizacja przedsięwzięcia	Miasto Mysłówice, dzielnice Piasek, Stare Miasto, Centrum	
Inwestor (beneficjent) np. gmina	Gmina Miasto Mysłówice	
Krótki opis przedsięwzięcia, cel realizacji	Celem projektu jest poprawa bezpieczeństwa na terenie rewitalizowanym. Projekt obejmuje punktów kamerowych 15, w tym w dzielnicy Piasek 6, Stare Miasto 5 i Centrum 4.	
Stopień przygotowania dokumentacji technicznej, uzyskane pozwolenia	Dokumentacja w trakcie opracowania	
Okres rzeczowej realizacji inwestycji	2017 – 2023	
Planowane efekty realizacji inwestycji	Wskaźniki produktu (np. powierzchnia zmodernizowanego obiektu)	1. Liczba punktów monitoringu – 15.

	Wskaźniki rezultatu (np. powierzchnia u dostępnych terenów inwestycyjnych)	1. Zmniejszenie ilości przestępstw i wykroczeń na obszarze rewitalizowanym – ok. 30%	
Przewidywany łączny koszt inwestycji w PLN	Rok 1	Rok 2	Rok 3
	700.000,00	700.000,00	700.000,00
Przewidywane źródła finansowania	wkład własny (np. z budżetu gminy)	Budżet gminy	
	fundusze UE	Nie dotyczy	
	Inne źródła finansowania	Nie dotyczy	
Projekt realizuje zadania zgłoszone przez mieszkańców	p31, s 60, c26		
Powiązanie ze wskaźnikami Miejskiego Programu Rewitalizacji	- zagrożenie wykluczeniem społecznym - przestępczość - zabytki wymagające renowacji lub wsparcia finansowego		
Realizacja celów Miejskiego Programu rewitalizacji	C6		
Grupa docelowa	Mieszkańcy i odwiedzający obszar rewitalizowany objęty monitoringiem.		
Korzyści dla interesariuszy	Wzrost bezpieczeństwa mieszkańców obszaru rewitalizowanego. Likwidacja zagrożeń i sytuacji niebezpiecznych dla życia i zdrowia mieszkańców. Poprawa jakości życia mieszkańców i poczucia bezpieczeństwa.		

Tytuł projektu	Przeciwdziałanie degradacji obiektów dziedzictwa kulturowego i jakości przestrzeni publicznej	
Lokalizacja przedsięwzięcia	Miasto Myślowice, dzielnice Piasek, Stare Miasto, Centrum	
Inwestor (beneficjent) np. gmina	Gmina Miasto Myślowice	
Krótki opis przedsięwzięcia, cel realizacji	Celem projektu jest przeciwdziałanie degradacji dziedzictwa kulturowego poprzez poprawę stanu technicznego obiektów zabytkowych i jakości przestrzeni publicznej. Renowacja budynków wpisanych do rejestru Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.	
Stopień przygotowania dokumentacji technicznej, uzyskane pozwolenia	Dokumentacja w trakcie opracowania	
Okres rzeczowej realizacji inwestycji	2016 – 2020	
Planowane efekty realizacji inwestycji	Wskaźniki produktu (np. powierzchnia zmodernizowanego obiektu)	1. Liczba obiektów poddanych renowacji - 15
	Wskaźniki rezultatu	

	(np. powierzchnia udostępnionych terenów inwestycyjnych)	1. Powierzchnia obiektów poddanych renowacji		
Przewidywany łączny koszt inwestycji w PLN	Rok 1	Rok 2	Rok 3	
	700.000,00	700.000,00	700.000,00	
Przewidywane źródła finansowania	wkład własny (np. z budżetu gminy)	Budżet gminy		
	fundusze UE	Nie dotyczy		
	Inne źródła finansowania	Środki prywatne		
Projekt realizuje zadania zgłoszone przez mieszkańców	p26, s7, s35, s40, s41, s42, s51, s53, s54, c15, c17, c20, c21, c22, c23, c24, c25			
Powiązanie ze wskaźnikami Miejskiego Programu Rewitalizacji	<ul style="list-style-type: none"> - zagrożenie wykluczeniem społecznym - udział lokali lub budynków o niskim standardzie - budynki wymagające termomodernizacji - lokale komunalne nie posiadające centralnego ogrzewania - budynki w których występuje azbest - zabytki wymagające renowacji lub wsparcia finansowego 			
Realizacja celów Miejskiego Programu rewitalizacji	C2			
Grupa docelowa	Osoby mieszkające w najbliższym sąsiedztwie obiektów zabytkowych oraz głównie mieszkańcy dzielnic, w których będą realizowane inwestycje czyli dzielnice Piasek, Stare Miasto i Centrum.			
Korzyści dla interesariuszy	Poprawa jakości przestrzeni publicznej, dbałość o dziedzictwo kulturowe, zwiększenie poczucia przynależności. Niwelowanie zagrożeń dla życia i zdrowia mieszkańców, turystów i użytkowników budynków zabytkowych. Poprawa stanu technicznego budynków.			

Tytuł projektu	Ograniczenie niskiej emisji poprzez poprawę efektywności energetycznej i zastosowanie odnawialnych źródeł energii w budynkach komunalnych
Lokalizacja przedsięwzięcia	Miasto Myślowice, dzielnice Piasek, Stare Miasto, Centrum
Inwestor (beneficjent) np. gmina	Miasto Myślowice
Krótki opis przedsięwzięcia, cel realizacji	<p>Celem projektu jest zwiększenie efektywności energetycznej budynków komunalnych. Osiągnięcie celu przyczyni się do zmniejszenia emisyjności, a tym samym poprawy jakości powietrza. W ramach projektu zostaną przeprowadzone prace termomodernizacyjne: docieplenie ścian zewnętrznych, fundamentowych i dachu oraz remonty elewacji.</p> <p>Lokalizacje budynków:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Katowicka 3 • Katowicka 7 • Katowicka 9a • Katowicka 13 • Kołtąja 7 • Krakowska 8,8a • Krakowska 10 • Miarki 7 • Miarki 9 • Miarki 11 • Mickiewicza 1 • Oświęcimska 6 • Oświęcimska 9

	<ul style="list-style-type: none"> • Oświęcimska 11 • Piastowska 14 • Piastowska 16 • Powstańców 9 • Powstańców 12 • Powstańców 12a • Powstańców 15 • Robotnicza 3 • Robotnicza 8 • Sobieskiego 18 • Świerczyny 13 • Świerczyny 36 • Świerczyny 38 • Świerczyny 40 • Towarowa 4 • Towarowa 7 • Towarowa 12 • Wojska Polskiego 23 • Wyspiańskiego 5 • Wyspiańskiego 10 • Wyspiańskiego 11 • Wyspiańskiego 13 • Wyspiańskiego 15 • Robotnicza 7 • Robotnicza 11 • Robotnicza 15 • Robotnicza 17 • Robotnicza 19 • Robotnicza 21,21a • Słupecka 4, 4a-e • Wyspiańskiego 19 • Wysockiego 2a • Wojska Polskiego 10a • Oświęcimska 11 • Oświęcimska 10 • Oświęcimska 8 • Katowicka 7 • Katowicka 3 		
Stopień przygotowania dokumentacji technicznej, uzyskane pozwolenia	Dokumentacja na etapie projektowania		
Okres rzeczowej realizacji inwestycji	2016-2020		
Planowane efekty realizacji inwestycji	Wskaźniki produktu (np. powierzchnia zmodernizowanego obiektu)	Szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych Liczba zmodernizowanych energetycznie budynków Liczba zmodernizowanych źródeł ciepła Powierzchnia użytkowa budynków poddanych termomodernizacji	
	Wskaźniki rezultatu (np. powierzchnia udostępnionych terenów inwestycyjnych)	Stopień redukcji PM10 Ilość zaoszczędzonej energii elektrycznej Ilość zaoszczędzonej energii cieplnej Zmniejszenie zużycia energii końcowej w wyniku realizacji projektu Zmniejszenie rocznego zużycia energii pierwotnej w budynkach publicznych	
Przewidywany łączny koszt	Rok 1	Rok 2	Rok 3

inwestycji w PLN	1.200.000,00	2.000.000,00	2.000.000,00
Przewidywane źródła finansowania	wkład własny (np. z budżetu gminy)	Budżet gminy	
	fundusze UE	EFRR RPO WSL 2014-2020	
	Inne źródła finansowania	WFOŚi GW, NFOŚ	
Projekt realizuje zadania zgłoszone przez mieszkańców	p25, p22, c30		
Powiązanie ze wskaźnikami Miejskiego Programu Rewitalizacji	<ul style="list-style-type: none"> - zagrożenie wykluczeniem społecznym - udział lokali lub budynków o niskim standardzie - budynki wymagające termomodernizacji - lokale komunalne nie posiadające centralnego ogrzewania - zabytki wymagające renowacji lub wsparcia finansowego 		
Realizacja celów Miejskiego Programu rewitalizacji	C5		
Grupa docelowa	Osoby zamieszkujące w budynkach lub w najbliższym sąsiedztwie budynków, w których zostanie poprawiona efektywność energetyczna czyli w dzielnicach Piasek, Stare Miasto i Centrum.		
Korzyści dla interesariuszy	Zmniejszenie niskiej emisji, poprawa energetyczna budynku, poprawa jakości powietrza w najbliższym sąsiedztwie budynku. Likwidacja zagrożenia zdrowia i życia. Poprawa jakości powietrza.		

4. Ramy realizacji planowanych działań

Analiza koncentracji zebranych projektów potwierdziła dużą potrzebę działań zmierzających do wyciągnięcia tego obszaru ze stanów kryzysowych. Zakłada się, że działania zostaną ukierunkowane na połączenie projektów infrastrukturalnych i społecznych, aby projekty rozwiązywały jak największą ilość problemów związanych rewitalizacją w sferze społecznej, technicznej, przestrzenno-funkcjonalnej, środowiskowej i gospodarczą.

Projekty inwestycyjne realizowane w ramach programu rewitalizacji będą m.in. współfinansowane z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego a także Funduszu Spójności i środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Narodowego Programu Ochrony Środowiska. W zależności od typu beneficjenta wkład własny będzie pochodzić z budżetu miasta bądź środków własnych inwestora. Natomiast projekty społeczne współfinansowane będą m.in. ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego a także Funduszu Spójności, budżetu gminy miasto Myśłowice oraz środków innych beneficjentów.

W celu wspierania działań na kierowanych na rewitalizację w sferze społecznej, będą przeznaczane środki finansowe z budżetu gminy miasto Myśłowice, na realizację tych działań i wspieranie partnerów społecznych. Wsparcie to obejmować może również dofinansowanie wkładów własnych beneficjentów ubiegających się o środki ze wnętrne spoza budżetu miasta Myśłowice.

Wsparcie otrzymywać mogą projekty nie tylko już wpisane do programu rewitalizacji, ale także projekty które zostaną zgłoszone do aktualizacji programu i zostaną za rekomendowane przez Pełnomocnika ds. Rewitalizacji.

Propozycje projektów zgłaszane będą w postaci wniosków. Wzór wniosku zostanie określony przez Pełnomocnika ds. Rewitalizacji. Wniosek powinien zawierać co najmniej: nazwę wnioskodawcy, nazwę projektu, cel, uzasadnienie potrzeby realizacji projektu, grupę docelową, zakres rzeczowy, szacowany koszt, źródła finansowania, wkład własny, zakładane rezultaty, harmonogram rzeczowo-finansowy.

Projekty, które zostaną wpisane do programu w ramach aktualizacji, muszą spełniać następujące kryteria zgodności:

- wpływ na obszar rewitalizacji i jego mieszkańców,
- stopień realizacji celów założonych w programie,
- spójność z działaniami określonymi w programie,
- oddziaływanie na sferę społeczną w tym w jakim stopniu projekt jest uznawany za potrzebny przez społeczność lokalną,
- stopień zaangażowania społeczności lokalnej i innych partnerów w jego realizację,
- wpływ na zwiększenie potencjału gospodarczego obszaru zdegradowanego i jego atrakcyjności inwestycyjnej,
- wpływ na zwiększenie atrakcyjności miejsca zamieszkania, wpływ na poprawę jakości przestrzeni publicznej, a także podniesienie walorów środowiskowych,
- finansowanie projektu, w tym wsparcie zewnętrzne i wkład własny (finansowy, osobowy, rzeczowy).

Weryfikacja i rekomendacja wniosków składanych w ramach LPR będzie zadaniem Pełnomocnika ds. rewitalizacji. Wnioski podlegają zaopiniowaniu przez Komitet Rewitalizacji. Ostateczna decyzja dotycząca przyjęcia zgłoszonych projektów w ramach aktualizacji LPR będzie podejmowana przez Radę Miasta w drodze uchwały.

5. Indykatywne ramy finansowe

Indykatywne ramy finansowe przedstawiają zamierzenia związane z realizacją Miejskiego Planu Rewitalizacji Miasta Myśłowice planowane w okresie 2016-2019+, zgodnie ze wstępnymi informacjami dotyczącymi dostępności środków.

Tabela 45 Indykatywne ramy finansowe

Indykatywne środki finansowe w ramach programu rewitalizacji z podziałem na źródła finansowania (w zł) – Projekty Podstawowe Miejskiego Programu rewitalizacji Miasta Myśłowice na lata 2016-2020+				
Pochodzące ze źródeł krajowych publicznych	Pochodzące ze źródeł prywatnych	Pochodzące z funduszy UE: EFRR, EFS, FS	Pochodzące z innych źródeł	Suma
8 559 518,85	1 500 000,00	57 003 940,17	-	67 063 459,02
Indykatywne środki finansowe w ramach programu rewitalizacji z podziałem na źródła finansowania (w zł) – Projekty dodatkowe Miejskiego Programu rewitalizacji Miasta Myśłowice na lata 2016-2020+				
pochodzące ze źródeł krajowych publicznych	pochodzące ze źródeł prywatnych	pochodzące z funduszy UE: EFRR, EFS, FS	pochodzące z innych źródeł	suma
6 180 000,00	-	11 220 000,00	-	17 400 000,00

W harmonogramie zestawiono zaplanowane projekty, których realizacja – zgodnie z wynikami analiz – warunkuje powodzenie założeń Programu.

Tabela 46 Harmonogram rzeczowo-finansowy projektów

Tytuł projektu	Wartość projektu [w zł]	Harmonogram realizacji					Źródło finansowania
		2016	2017	2018	2019	Następne lata	
Rewaloryzacja doliny Czarnej Przemysy w Myśłowicach	30 000 000,00		5 000 000,00	10 000 000,00	15 000 000,00		Fundusz Spójności POIŚ, WFOŚiGW/NFOŚ Budżet miasta
Centrum Przedsiębiorczości i Kreatywności	1 111 765,00			555 882,50	555 882,50		RPO WSL 2014-2020 EFS Budżet miasta
Utworzenie mieszkań socjalnych, wspomaganych i chronionych w Myśłowicach na terenie zdegradowanym	2 245 883,00	748 627,67	748 627,67	748 627,66			RPO WSL 2014-2020 Budżet miasta
Klub Inicjatyw Lokalnych w Myśłowicach	4 173 530,00		2 086 765,00	2 086 765,00			RPO WSL 2014-2020 Budżet miasta
Centrum Usług Społecznych w Myśłowicach	360 000,00		360 000,00				RPO WSL 2014-2020 Budżet miasta
Program Rozwoju Szkolnictwa Zawodowego w mieście Myśłowice na lata 2015-2020	900 000,00		450 000,00	450 000,00			RPO WSL 2014-2020 EFS Budżet miasta
Klub Inicjatyw Lokalnych	3 000 000,00		1 000 000,00	1 000 000,00	1 000 000,00		RPO WSL 2014-2020 EFS Budżet miasta
Poprawa jakości i dostępności edukacji przedszkolnej w Myśłowicach	583 154,02			194 384,67	194 384,67	194 384,68	RPO WSL 2014-2020 EFS Budżet miasta

Centrum wsparcia dla osób z niepełnosprawnością	1 280 765,00		640 382,50	640 382,50			RPO WSL 2014-2020 EFS Budżet miasta
Centrum dla rodzin – realizacja usług aktywizacyjno-rozwojowych na rzecz rodzin w mieście Myślowice	1 111 765,00			555 882,50	555 882,50		RPO WSL 2014-2020 EFS Budżet miasta
Kompleksowe przygotowanie części terenów po byłej KWK Myślowice pod działalność gospodarczą	5 530 000,00		530 000,00	2 500 000,00	2 500 000,00		EFRR RPO WSL 2014-2020 Budżet miasta
Ograniczenie niskiej emisji poprzez poprawę efektywności energetycznej i zastosowanie odnawialnych źródeł energii w budynku Przedszkola nr 8 przy Gwarków 22	922 344,06			922 344,06			EFRR RPO WSL 2014-2020 WFOŚiGW, NFOŚ Budżet miasta
Zmniejszenie zagrożeń środowiskowych poprzez eliminację azbestu z budynków i ograniczenie niskiej emisji	2 419 993,94		419 993,94	2 000 000,00			EFRR RPO WSL 2014-2020 WFOŚiGW, NFOŚ Budżet miasta
Ograniczenie niskiej emisji poprzez modernizację sieci oświetlenia ulicznego w wyniku zastosowania efektywnych energetycznie rozwiązań typu LED	624 259,00			624 259,00			EFRR RPO WSL 2014-2020 Budżet miasta
Modernizacja linii tramwajowej nr 14 w Myśłowicach w ciągu ulic: Bytomska, Starościana, Szymanowskiego, Powstańców wraz z niezbędną infrastrukturą	10 000 000,00				10 000 000,00		EFRR POiŚ 2014-2020 Budżet miasta Tramwaje Śląskie SA
Adaptacja budynku przy ul. Grunwaldzkiej 9 na potrzeby Centrum Przedsiębiorczości i Kreatywności	2 800 000,00			1 000 000,00	1 800 000,00		RPO WSL 2014-2020 EFS Budżet miasta
Wsparcie przedsięwzięć integrujących społeczność lokalną	4 000 000,00		1 000 000,00	1 000 000,00	1 000 000,00	1 000 000,00	RPO WSL 2014-2020 EFS Budżet miasta
Poprawa bezpieczeństwa w obszarze rewitalizowanym poprzez instalację systemu monitoringu	2 100 000,00		700 000,00	700 000,00	700 000,00		Budżet miasta
Przeciwdziałanie degradacji obiektów dziedzictwa kulturowego i jakości przestrzeni publicznej	2 100 000,00	700 000,00	700 000,00	700 000,00			Budżet miasta
Ograniczenie niskiej emisji poprzez poprawę efektywności energetycznej i zastosowanie odnawialnych źródeł energii w budynkach komunalnych	9 200 000,00	1 200 000,00	2 000 000,00	2 000 000,00	2 000 000,00	2 000 000,00	EFRR RPO WSL 2014-2020 WFOŚiGW, NFOŚ Budżet miasta
RAZEM :	81 663 459,02	2 648 627,67	15 635 769,11	26 678 527,89	33 506 149,67	3 194 384,68	

Źródło: opracowanie własne.

6. Oczekiwane rezultaty zmian – realizacja wizji rozwoju obszaru rewitalizowanego

Dzięki realizacji Programu zostanie zrealizowana wizja czyli miejsce oferujące bezpieczne i dobrej jakości przestrzeń do zamieszkania oraz prowadzenie działalności gospodarczej, atrakcyjnymi dla mieszkańców terenami i obiektami otwartymi na kulturę, ludzi przedsiębiorczych i działania organizacja poza rządowych.

Realizacja pozwoli zatrzymać i odwrócić negatywne zjawiska społeczne w tym obszarze miasta, związane głównie z bezrobociem, przestępczością, długotrwałym bezrobociem, niskim wykształceniem, zagrożeniem wykluczeniem społecznym a także wieloma problemami w sferach środowiskowej, technicznej, gospodarczej i przestrzenno-funkcjonalnej.

Mieszkańcy tego obszaru uzyskają nowe możliwości rozwoju społeczno-gospodarczego i obszaru zdegradowane zostaną na nowo zdefiniowane i uzyskają impulsy do zmian. Zauważalny jest zrównoważony rozwój prowadzony przy udziale lokalnej społeczności, która chętnie angażuje się w projekty służące poprawie jakości życia w miejscach najbardziej zdegradowanych. Następują procesy reintegracji społeczności lokalnej na poziomie miejskim i poziomie mniejszych grup. Dzielnica Piasek i Stare Miasto ze względu na duże walory przestrzenne, historyczne i kulturowe, podlega procesom stopniowej waloryzacji.

Odnowione przestrzenie publiczne służą mieszkańcom obszaru rewitalizowanego, powstają tereny rekreacyjne, poprawiające jakość życia. Mieszkańcy Centrum, Piasku i Starego Miasta chętnie angażują się w programy społeczne oraz stają się świadomymi aktorami życia społecznego biorąc czynny udział w kształtowaniu swojego miasta.

VII. SYSTEM WDRAŻANIA

Ważnym elementem decydującym o skuteczności realizacji założeń i celów każdego dokumentu operacyjnego jest skuteczny i przemyślany system jego wdrażania. Niniejszy Program realizowany będzie w horyzoncie czasowym 2016 – 2020, po jego zatwierdzeniu przez Radę Miasta Mysłowice. Nadzór nad realizacją projektów, dla których instytucją wdrażającą jest Urząd Miasta lub jego jednostka podległa sprawuje Prezydent Miasta. Nadzór nad kwestiami finansowymi w tych projektach sprawuje Skarbnik Miasta, który kontrasygnuje wszystkie dokumenty.

Za koordynację działań ujętych w MPR, monitoring rezultatów MPR i aktualizację programu odpowiada Prezydent Miasta Mysłowice. Jako ciało doradcze przy Prezydencie Miasta działa Komitet Rewitalizacji. Do realizacji programu rewitalizacji Prezydent Miasta Mysłowice powołuje Pełnomocnika ds. Rewitalizacji, który działa w oparciu o zespół ds. rewitalizacji.

Pełnomocnik ds. Rewitalizacji:

- koordynuje realizację sektorowych polityk i programów operacyjnych w zakresie dotyczącym obszaru rewitalizacji, pod kątem założonych celów i rezultatów MPR,
- wnioskuje o przeprowadzenie niezbędnych zmian i aktualizacji w politykach i programach operacyjnych, w wypadku potrzeby ich skoordynowania z celami MPR,
- współpracuje z partnerami w sektorze gospodarczym i społecznym oraz zapewnia informację o programie i komunikację społeczną,
- określa potrzeby dotyczące pomocy technicznej dla jednostek gminnych i partnerów zewnętrznych w zakresie planowania i realizacji projektów i programów,
- formułuje cele MPR na lata następne.

Komitet Rewitalizacji, w skład którego wchodzi przedstawiciele interesariuszy i organów gminy, odpowiada za przygotowanie, prowadzenie i ocenę rewitalizacji, które polegają w szczególności na:

- poznaniu potrzeb i oczekiwań interesariuszy oraz dążeniu do spójności planowanych działań z tymi potrzebami i oczekiwaniami;
- prowadzeniu, skierowanych do interesariuszy, działań edukacyjnych i informacyjnych o procesie rewitalizacji, w tym o istocie, celach, zasadach prowadzenia rewitalizacji oraz o przebiegu tego procesu;
- inicjowaniu, umożliwianiu i wspieraniu działań służących rozwijaniu dialogu między interesariuszami oraz ich integracji wokół rewitalizacji;
- zapewnieniu udziału interesariuszy w przygotowaniu dokumentów dotyczących rewitalizacji;
- wspieraniu inicjatyw zmierzających do zwiększenia udziału interesariuszy w przygotowaniu i realizacji programu rewitalizacji;
- zapewnieniu w czasie przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji możliwości wypowiedzenia się przez interesariuszy.

Skład Komitetu określi Rada Miasta Mysłowice w drodze uchwały w terminie 3 miesięcy od dnia uchwalenia programu rewitalizacji.

VIII. SPOSOBY MONITOROWANIA, OCENY I KOMUNIKACJI SPOŁECZNEJ

Rezultaty projektów inwestycyjnych oraz programów społecznych i gospodarczych ujętych w programie rewitalizacji podlegają monitoringowi i ocenie - bez względu na to, czy realizowane są przy udziale wsparcia Unii Europejskiej, czy nie.

Monitoring programu rewitalizacji obejmuje:

- rejestrowanie rezultatów realizacji programu,
- rejestrowanie procesów społecznych, gospodarczych i przestrzennych w obszarze rewitalizacji,
- obserwację zewnętrznych uwarunkowań realizacji programu, w tym zmian w kierunkach polityki regionalnej i dostępnych instrumentów wsparcia zadań planowanych do realizacji w ramach MPR,

Monitoring jest podstawą:

- okresowej oceny programu rewitalizacji, zarówno w zakresie uzyskiwanych rezultatów jak aktualności przyjętych założeń programu,
- formułowania propozycji zmian celów i zadań w kolejnych aktualizacjach programu.
- dokonuje się oceny aktualności, stopnia realizacji i rezultatów zadań objętych programem rewitalizacji oraz uwarunkowań zewnętrznych realizacji MPR, nie rzadziej niż raz na 3 lata.
- Ocena programu rewitalizacji podlega zaopiniowaniu przez Komitet Rewitalizacji oraz ogłoszeniu na stronie gminy w Biuletynie Informacji Publicznej.
- Aktualizację MPR zatwierdza Rada Miasta, na wniosek Prezydenta Miasta. Projekt aktualizacji MPR obejmuje działania zgłoszone lub zalecane przez Pełnomocnika ds. Rewitalizacji. Sporządzając projekt aktualizacji MPR, Pełnomocnik ds. Rewitalizacji dokonuje oceny zgodności z celami rewitalizacji zgłoszonych propozycji zadań przez Komitet Rewitalizacji w sposób określony w programie rewitalizacji.

Pełnomocnik ds. Rewitalizacji:

- opracowuje system monitorowania MPR, na podstawie wskaźników monitorowania MPR,
- odpowiada za gromadzenie danych dotyczących wskaźników monitorowania dla realizowanych zadań i projektów oraz dla MPR,
- odpowiada za analizę, na podstawie gromadzonych danych, zjawisk i procesów społecznych, gospodarczych i przestrzennych występujących w obszarze rewitalizacji, a także śledzi wewnętrzne uwarunkowania realizacji programu, ze szczególnym uwzględnieniem możliwości pozyskiwania wsparcia realizacji MPR ze środków zewnętrznych,
- formułuje wnioski do aktualizacji programu, wypracowuje koncepcję działań proponowanych do realizacji w ramach MPR,
- rekomenduje działania i zadania zgłoszone przez interesariuszy do ujęcia w części operacyjnej programu, po dokonaniu wstępnej analizy zgodności z celami rewitalizacji, ich wykonalności organizacyjnej i prawnej,

W programie za komunikację z uczestnikami odpowiada Zespół ds. Rewitalizacji (za pomocą właściwego języka komunikatów tj. bez ładunku stygmatyzującego i przy zastosowaniu zasad przygotowania strategii komunikacyjnej), działania public relations - tj. zapraszanie przedstawicieli lokalnej prasy i portali internetowych na wydarzenia, stałe prowadzenie profilu Programu na portalu społecznościowym, wysyłanie bieżących informacji do prasy.

Jednym z ważniejszych zadań Zespołu ds. Rewitalizacji jest marketing terytorialny tzn. upowszechnianie w mediach lokalnych i ogólnopolskich idei społecznie odpowiedzialnego terytorium oraz samoorganizującej się społeczności lokalnej w procesach rewitalizacyjnych, co przyczynić się ma do kształtowania wizerunku i komunikacji rewitalizowanego obszaru. Ponadto zakłada się:

- Utworzenie atrakcyjnej wizualizacji programu (w tym logo projektu, logotypy, dobra kolorystyka) która zostanie wykorzystana na wszelkich nośnikach dotyczących Programu.
- Utworzenie interaktywnej podstrony www na stronie miasta.
- Krótkie filmy promocyjne dot. Programu.
- Folder podsumowujący poszczególne etapy programu.
- Ulotki i plakaty, dystrybucja w miejscach gdzie najczęściej przebywają potencjalni uczestnicy.
- Wydane zostaną publikacje w lokalnych mediach.

IX. SPIS TABEL I RYSUNKÓW

Tabela 1	Prognoza liczby ludności w Mysłowicach na tle woj. śląskiego.....	7
Tabela 2	Struktura wieku mieszkańców według osiedli.....	8
Tabela 3	Struktura wykształcenia mieszkańców Mysłowic na tle woj. śląskiego i Katowic	9
Tabela 4	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w Mysłowicach na tle woj. śląskiego i Katowic w latach 2009 – 2014. 9	9
Tabela 5	Gospodarstwa domowe wg źródeł utrzymania w Mysłowicach.....	10
Tabela 6	Działania podejmowane przez organizacje pozarządowe.....	10
Tabela 7	Przyczyny przyznawania pomocy społecznej w 2015 roku.....	12
Tabela 8	Niepełnosprawni w Mysłowicach.....	12
Tabela 9	Podstawowe ogniwa systemu pomocy społecznej	13
Tabela 10	Porównanie liczby podmiotów gospodarczych w Mysłowicach i sąsiednich miastach	15
Tabela 11	Porównanie liczby podmiotów gospodarczych w Mysłowicach i sąsiednich miastach	15
Tabela 12	Osoby fizyczne prowadzące działalność w Mysłowicach i sąsiednich miastach	15
Tabela 13	Podmioty gospodarki narodowej w Mysłowicach wg sekcji PKD (wg rejestru REGON) 2014 r.....	16
Tabela 14	Struktura zatrudnienia w Mysłowicach w 2014 r.	17
Tabela 15	Liczba pracujących w Mysłowicach w głównych sektorach gospodarki w latach 2008 – 2014.....	17
Tabela 16	Liczba podmiotów gospodarki narodowej w Mysłowicach w latach 2009-2014.....	18
Tabela 17	Struktura rynku pracy	18
Tabela 18	Użytkowanie terenu i liczba mieszkańców północnej i południowej części miasta Mysłowice.....	28
Tabela 19	Struktura władania gruntami (stan na 31.12.2014 r.).....	31
Tabela 20	Obszary i obiekty wpisane do rejestru zabytków na dzień 30.06.2015.....	31
Tabela 21	Zasoby mieszkaniowe na terenie miasta Mysłowice wg formy własności w 2011 r.....	35
Tabela 22	Mieszkaniowy zasób gminy zarządzany przez Miejski Zarząd Gospodarki Komunalnej (stan 31.XII.2014 r.).....	35
Tabela 23	Wspólnoty mieszkaniowe z udziałem gminy Miasta Mysłowice w 2015 roku.....	35
Tabela 24	Liczba rodzin oczekujących na lokal w Mysłowicach.....	36
Tabela 25	Lista proponowanych obszarów rewitalizacji przez społeczność lokalną, w dniu 13.07.13 r.	40
Tabela 26	Starzenie się społeczeństwa – tj. odsetek osób w wieku poprodukcyjnym – w dzielnicach.....	41
Tabela 27	Wysoki poziom długotrwałego bezrobocia – w dzielnicach	42
Tabela 28	Niski poziom aktywności gospodarczej – w dzielnicach.....	42
Tabela 29	Wysoki poziom przestępczości i naruszeń prawa w dzielnicach - ilość przestępstw, bez zdarzeń drogowych i przestępstw gospodarczych.....	42
Tabela 30	Niski poziom edukacji, znaczące braki w umiejętnościach - struktura niskiego wykształcenia osób bezrobotnych – w osiedlach.....	43
Tabela 32	Zestawienie wskaźników w sferze społecznej	47
Tabela 33	Zestawienie wskaźników sfery gospodarczej.....	48
Tabela 34	Zestawienie wskaźników sfery środowiskowej.....	49
Tabela 35	Zestawienie wskaźników sfera przestrzenno-funkcjonalna.....	49
Tabela 36	Zestawienie wskaźników sfera techniczna	50
Tabela 37	Analiza SWOT dla dzielnicy Piasek	59
Tabela 38	Analiza SWOT dla dzielnicy Stare Miasto	61
Tabela 39	Analiza SWOT dla dzielnicy Centrum	62
Tabela 40	Współzależność celów LPR Miasta Mysłowice i Strategii Rozwoju Województwa	67
Tabela 41	Wykaz planów zagospodarowania przestrzennego obowiązujących i będących w trakcie sporządzania.....	76
Tabela 42	Zgłoszone projekty rewitalizacyjne w dzielnicy Piasek	78
Tabela 43	Zgłoszone projekty rewitalizacyjne w dzielnicy Stare Miasto	79
Tabela 44	Zgłoszone projekty rewitalizacyjne w dzielnicy Centrum	82
Tabela 45	Indykatywne ramy finansowe	115
Tabela 46	Harmonogram rzeczowo-finansowy projektów	115
Rys. 1	Gęstość zaludnienia w Mysłowicach wg dzielnic w 2013 r.....	7
Rys. 2	Stopa bezrobocia w woj. śląskim według powiatów na 31 XII 2015 roku.....	19
Rys. 3	Strefy miasta w strukturze przestrzennej Mysłowic.....	26
Rys. 4	Użytkowanie terenu w Mysłowicach	28
Rys. 5	Budynki mieszkalne w Mysłowicach wg liczby kondygnacji.....	29
Rys. 6	Rozmieszczenie zabytków znajdujących się w rejestrze Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków oraz proponowanych do włączenia do miejskiej ewidencji zabytków	33
Rys. 7	Struktura liczby mieszkań w Mysłowicach według rodzaju własności w 2007 r.	34
Rys. 8	Zaproponowane obszary problemowe wskazane w konsultacjach społecznych.....	44
Rys. 9	Obszar zdegradowany i obszar rewitalizowany.....	53
Rys. 10	Obszar rewitalizowany na mapie Mysłowic	54
Rys. 11	Obszary kumulacji negatywnych zjawisk społecznych.....	56

X.ZAŁĄCZNIKI

1. WYCIĄG Z RAPORTU Z KONSULTACJI SPOŁECZNYCH MIEJSKIEGO PROGRAMU REWITALIZACJI MIASTA MYŚLOWICE

Przebieg konsultacji społecznych

Organizatorem konsultacji był Urząd Miasta Myślowice we współpracy ze Stowarzyszeniem Centrum Inicjatyw Społecznych Myślowice i Stowarzyszeniem Wspierania Organizacji Poza rządowych MOST w Katowicach. W ramach konsultacji odbyło się 14 spotkań we wszystkich osiedlach miasta.

Prezydent Miasta Myślowice na podstawie Zarządzenie nr 416/14, z dnia 3.09.2014 r. poddał konsultacjom społecznym projekt aktualizacji „Miejskiego programu rewitalizacji miasta Myślowice na lata 2016 - 2020”. Celem konsultacji było zebranie uwag i opinii oraz dyskusja nad proponowanymi rozwiązaniami dotyczącymi planowanych w ramach MPR przedsięwzięć. Konsultacje miały zasięg ogólnomiejski, tj. dotyczyły terenu całego miasta.

Organizatorem konsultacji był Urząd Miasta Myślowice we współpracy ze Stowarzyszeniem Centrum Inicjatyw Społecznych Myślowice i Stowarzyszeniem Wspierania Organizacji Poza rządowych MOST w Katowicach.

W ramach konsultacji odbyło się 14 spotkań z mieszkańcami (po jednym w każdym z osiedli). Podczas spotkań konsultacyjnych zapoznali się z założeniami MPR, oceniali przedstawione tam przedsięwzięcia oraz zgłaszali uwagi dotyczące potrzebnych działań oraz zasad funkcjonowania programu rewitalizacji w Myślowicach.

Uczestnicy spotkania mieli możliwość oceny planowanych w ramach Miejskiego Programu Rewitalizacji przedsięwzięć.

Katalog działań podzielono na cztery części: projekty dotyczące poszczególnych dzielnic objętych MPR Piasek, Centrum, Stare Miasto; oraz listę projektów o oddziaływaniu ogólnomiejskim. Mieszkańcy na spotkaniach pracowali w grupach, oceniając ważność poszczególnych działań w skali 3 stopniowej, gdzie 1 oznacza działania pilne, niezbędne do zrealizowania, a 3 rzeczy mało istotne dla miasta. Jedynym wyjątkiem była dzielnica Centrum, w której ze względu na nie wielką liczebność grupy przeprowadzono wspólną ocenę.

Obecnym przedstawiono katalog działań zgłoszonych przez różnorodne podmioty funkcjonujące na terenie Miasta Myślowice: propozycje Urzędu Miasta, propozycje zgłoszone w ramach przygotowań MPR, propozycje działań wypracowanych w ramach projektu „Aktywowani”, propozycje zgłoszone przez podmioty m.in.: Spółdzielnie, MZGK itp.

Dostępna była również możliwość zgłaszania swoich uwag za pośrednictwem platformy do konsultacji społecznych znajdująca się na oficjalnej stronie Urzędu Miasta Myślowice pod adresem: www.konsultacje.myslowice.pl. Ponadto propozycje, uwagi i wnioski można było składać na piśmie i przesłać na adres: Urząd Miasta Myślowice – Wydział Rozwoju Miasta, Pl. Wolności 2 lub osobiście w siedzibie Urzędu przy ul. Powstańców 1.

Konsultacje trwały od 4 do 26 września 2014 r. We wszystkich spotkaniach wzięło udział 119 osób (53 kobiet oraz 66 mężczyzn), zgłoszono łącznie 95 uwag – 75 dotyczyło przedsięwzięć włączonych do MPR, a 20 kwestii ogólnych. Uwagi uwzględniono w części projektowej lub zachowano do uwzględnienia przy formułowaniu konkretnych wniosków o dofinansowanie projektów.

2. ZBIORCZE ZESTAWIENIE ANALIZY PRZEKROCZEŃ WSKAŹNIKÓW W DZIELNICACH

Lp.	Nazwa osiedla	Starzenie się społeczeństwa	Udział osób z niepełnosprawnością	Niski poziom wykształcenia	Przestępczość	Zagrożenie wykluczeniem społecznym	Ilość mieszkańców w wieku produkcyjnym	Bezrobocie	Ilość firm	Niezagospodarowane tereny poprzemysłowe	Tereny zielone wymagające inwestycji	Budynki, w których występuje azbest	Przystanki tramwajowe wymagające przystosowania do osób starszych i osób z niepełnosprawnością	Zabytki wymagające renowacji lub wsparcia finansowego	Udział lokali lub budynków o niskim standardzie	Budynki wymagające termomodernizacji	Ilość budynków komunalnych wybudowanych przed 1960r.	Lokale komunalne nie posiadające centralnego ogrzewania	Suma przekroczeń wskaźników
1	Brzęczkowice Słupna								x		x	x							3
2	Centrum	x	x	x	x	x	x	x	x		x			x	x	x	x	x	14
3	Janów Miejski Ćmok	x					x		x							x			4
4	Wesoła								x		x	x				x			4
5	Szopena-Wielka Skotnica	x	x	x			x	x	x		x								7
6	Bończyk Tuwima										x								1
7	Brzezinka	x		x		x				x	x	x			x	x		x	9
8	Piasek		x	x	x	x		x	x	x	x		x	x	x	x	x	x	13
9	Stare Miasto		x	x	x	x		x					x	x	x	x	x	x	11
10	Kosztowy	x					x					x							3
11	Krasowy						x		x			x							3
12	Morgi		x				x												2
13	Larysz-Hajdowizna		x				x			x									3
14	Dzieńkowice	x								x									2

